Zecharia Sitchin

12. GEZEGEN'in yazarı Zecharia Sitchin'in 7. kitabı

KOZMİK ŞİFRE

RM

Kozmik Şifre

KADİM SIRLAR, YENİ ANLAMLAR

- Tanrıların sayıları kutsal isimlerdeki gizli anlamların şifresini çözen ipuçları mıdır?
- Sümerlerin günümüze kadar ulaşan gelişmiş genetik bilgi anlayışı hakkında ne biliyoruz?
- Kitabı Mukaddes'in peygamberleri geleceği nasıl önceden bildirebilmişlerdi?
- Kutsal Tapınaktaki platformu, Baalbek'teki İniş Yerini ve Gize'deki büyük piramitlerin altında uzanan platformu ustalıkla inşa edenler kimlerdi?

Zecharia Sitchin

KOZMİK ŞİFRE

DÜNYA TARİHÇESİ
VI. KİTAP

Çeviren:
Yasemin Tokatlı

RM
Ruh ve Madde Yayınları

The Cosmic Code
Copyright© 1998, **Zecharia Sitchin**
Tüm hakları saklıdır. Yazılı izin olmaksızın bu kitabın hiçbir bölümü, herhangi bir biçim veya yolla tekrar basılamaz ve yayımlanamaz. İlk kez İngilizce olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde Avon Books, Inc. tarafından yayınlanmıştır.

Bu Kitabın Türkçe Yayın Hakkı
İnsanlığı Birleştiren Bilgiyi Yayma (BİLYAY) Vakfı'nın
bir kuruluşu olan
Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.'ne aittir.
Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.'nden yazılı izin alınmadan hiçbir alıntı yapılamaz. ©

İstanbul, Kasım 2006

ISBN 975-6377-18-6

Kapak: Ferda Gürsoy

Baskı
Kurtiş Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mah. Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi
No: 12/74-75 Topkapı/İstanbul
Tel: (0.212) 613 68 94 - 613 68 95

Yayın
Ruh ve Madde Yayıncılık ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.
Hasnun Galip Sok. Pembe Çıkmazı No: 4, D: 9
34433 Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: (0.212) 243 18 14 - 249 34 45 • Faks: (0.212) 252 07 18
http: www.ruhvemadde.com e-mail: info@ruhvemadde.com

SUNUŞ

Dünya Tarihçesi dizisinin bu altıncı kitabında yazar, kadim sırlara yeni anlamlarla yaklaşmaya çalışıyor. Sunduğu kanıtlarla yeryüzündeki olguların içinde yer alan Kozmik Şifre'lere bir kapı aralıyor.

İnsanoğlunun yeryüzündeki macerasındaki gizli bilgileri, kutsal metinlerdeki gizli şifreleri ve kozmik bağlantıları içeren bu kitabı dilimize kazandıran çevirmen Yasemin Tokatlı'ya teşekkür ederiz.

Ruh ve Madde Yayınları

İÇİNDEKİLER

Önsöz 9
01. Yıldız Taşları 11
02. Kısmetin On İki Durağı 30
03. İlahi Nesiller 52
04. Kader ve Kısmet Arasında 73
05. Ölüm ve Diriliş Üzerine 96
06. Kozmik Bağlantı: DNA 119
07. Gizli Bilgi, Kutsal Metinler 140
08. Saklı Şifreler, Mistik Sayılar 168
09. Kehanet: Geçmişin Yazıları 195
10. Dünyanın Göbeği 216
11. Kehanet Zamanı 252
12. Gökten Dönen Tanrı 282
Sonsöz 299

ÖNSÖZ

Yeni Dünya'nın keşfi, Avrupa'nın tarih kayıtlarında *El Dorado*'nun, şu amansız altın arayışının izini taşımaktadır. Ama Yeni Dünya'nın fatihleri, Yeryüzünde ve bu yeni topraklarda binlerce yıl önce meydana gelmiş bir arayışı yalnızca yeniden oynadıklarını hiç bilmiyorlardı!

Kayıtların ve de yeni bulunan bu zenginliklerin tetiklediği para hırsı, yağmacılık ve nedensiz tahribat hikayelerinin altına gömülmüş olan o dönemin tarihçelerinde, Avrupalıların Eski Dünya'dakilere çok benzeyen uygarlıklara rastlamaktan dolayı nasıl şaşırdıklarının kanıtları da vardır: krallıklar ve maiyetler, şehirler ve kutsal bölgeler, sanat ve şiir, göğe yükselen tapınaklar, rahipler ve de haç sembolü ile Her Şeyi Yaratan inancı. Son olarak ama bir o kadar da önemlisi, giden ama döneceklerine söz veren beyaz tenli, sakallı tanrılara ilişkin kehanetler.

Mayaların, Azteklerin, İnkaların ve onların atalarının yeni dünya fatihlerinin aklını karıştıran gizemleri ve muammaları, beş yüz yıl sonrasında bile bilginleri de halkı da hala şaşırtmaktadır.

Yeni Dünya'da böyle büyük uygarlıklar nasıl, ne zaman ve niçin doğmuştu? Onlar hakkında daha çok şey öğrendikçe, bunların kadim Yakın Doğu'nun uygarlıklarının tarzını daha çok taşıyor görünmeleri yalnızca bir rastlantı mıdır?

Yanıtların ancak Annunakilerin, yani "Gökten Yer'e İnmiş Olanlar"ın Yeryüzündeki varlığının bir mit değil de bir olgu olarak kabul edilmesiyle bulunabileceğine eminiz.

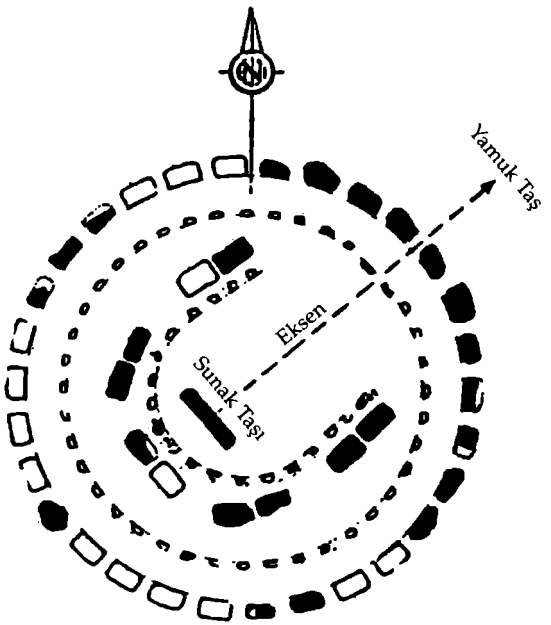
Bu kitap, kanıtları sunmaktadır.

- 1 -

YILDIZ TAŞLARI

Yakın Doğu'daki en muammalı kadim yerlerden birinin yalnızca otuz yıl kadar önce gün ışığına çıkmasına bir savaş, şiddetli ve kanlı bir savaş sebep olmuştur. En gizemlilerinden değilse bile *burası* en şaşırtıcı ve kökeni kesinlikle tarihin en uzak geçmişinde olan bir arkeolojik mekandır. Geçmiş binyıllarda Yakın Doğu'da gelişmiş büyük uygarlıklar arasında –en azından şu ana dek gün ışığına çıkartılanlar arasında– eşi benzeri olmayan bir yapıdır bu. En yakın benzerleri binlerce kilometre uzaklıkta, denizler ötesinde ve başka kıtalarda yer alan bu yapı akla hemen İngiltere'deki Stonehenge'i getirir.

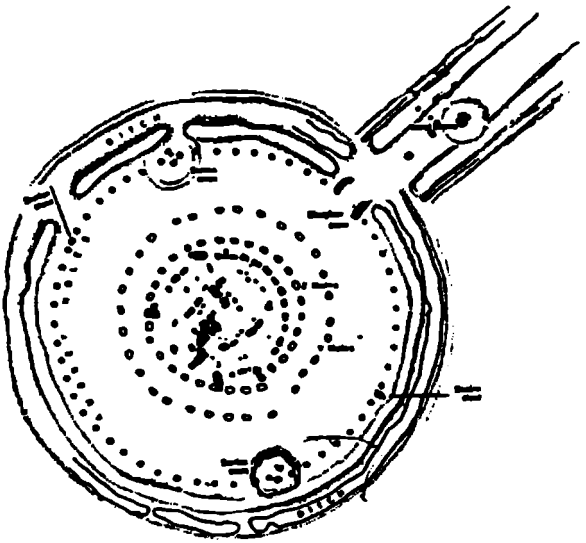
Orada, Londra'nın 128 km güneybatısında yer alan rüzgara açık bir İngiltere düzlüğünde devasa ve heybetli taş bloklardan yapılma çemberler bu ülkenin en önemli tarihöncesi anıtını oluşturmaktadır. Tepelerinden eşit büyüklükte bir üst eşik taşıyla bağlanmış olan kocaman, dikme taş bloklardan oluşan bir yarım dairenin içinde daha küçük dikmelerden oluşan bir yarım daire vardır ve bu ikisi diğer başka büyük taşlardan oluşan iki çemberle çevrelenmiştir. Burayı ziyaret eden binlerce kişi halen ayakta duran bazı taşları görebilmektedir, diğer taşlar ya yıkılmış haldedir ya da bir biçimde buradan alınıp götürülmüştür. Ama bilginler ve araştırmacılar çember içinde çember düzenlemesinin (Şekil 1'de hala ayakta duran taşlar siyah ile işaretlenmiştir) aslında nasıl olduğunu anlayabilmiş ve taşlardan veya

Şekil 1

belki de ahşap direklerden oluşan diğer iki çemberin bir zamanlar, yani Stonehenge'in ilk aşamalarında nerede bulunduklarını gösteren delikleri saptayabilmişlerdir.

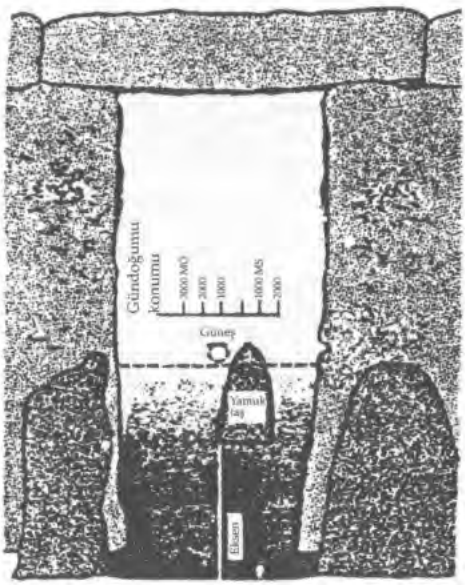
At nalı biçimli yarım çemberler ve Kurban Taşı lakabı takılan yere yıkılmış büyük bir megalit bu yapının kuzeydoğu-güneybatı ekseni üzerine yerleştirilmiş olduğunu şüpheye yer bırakmayacak şekilde işaret etmektedir. Bunlar uzun bir toprak set olan Bulvardan ve iki taş dikme arasından geçerek Yamuk Taş (Şekil 2) denilen dikmeye dek dümdüz uzanan bir görüş çizgisini göstermektedirler. Tüm incelemeler bu hizalanışların astronomik amaçlı olduğu sonucuna varmıştır; bu hizalamalar ilk başta M.Ö. 2900 civarında (birkaç asır önce veya sonra) yaz gündönümü gününde gündoğumuna göre yönlendirilmiş ve daha

Şekil 2

sonra M.Ö. 2000 civarında ve yine M.Ö. 1550 civarında o dönemlerde yaz gündönümü günü güneşin doğduğu noktaya göre yeniden hizalanmıştı (Şekil 3).

Orta Doğu'da gerçekleşen en kısa ama en şiddetli savaşlardan biri 1967'de Mısır, Ürdün ve Suriye ordularına karşı savaşan İsrail ordusunun Sina Yarımadasını, Şeria Nehrinin batı yakasını ve Golan Tepelerini aldığı Altı Gün Savaşı'ydı. Bu savaşı izleyen yıllar içinde İsrailli arkeologlar tüm bu bölgelerde yaygın arkeolojik taramalar ve kazılar yürüterek en eski Neolitik dönemlerden başlayıp kutsal metinlerde anlatılan dönemlerden geçip Yunan, Roma ve Bizans dönemlerine dek uzanan yerleşimleri gün ışığına çıkarttılar. Yine de en büyük şaşkınlığı pek az nüfusun barındığı ve büyük kısmı boş bir plato olan Golan Tepelerinde yaşadılar. Şaşkınlığın sebebi ne burasının insan yerleşiminin en eski dönemlerinde aktif bir nüfus ve ekilebilir alanlar içerdiğinin ne de bulunan yerleşim kalıntılarının milattan

Şekil 3

birkaç binyıl öncesine ait olduğunun keşfedilmesiydi.

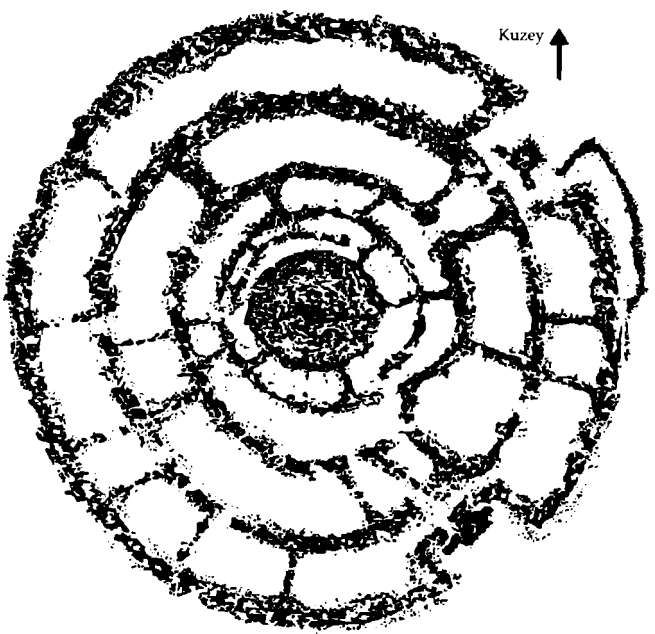
Bir zamanlar İsrail ordusunun atış tatbikatı yapmak üzere kullanmış olduğu, rüzgara açık, adeta kuş uçmaz kervan geçmez bir düzlükte çemberler oluşturacak biçimde düzenlenmiş ve –havadan görüldüğünde– (Şekil 4) bir *Yakın Doğu "Stonehenge"*i oluşturan taş yığınları bulunmuştu.

Bu eşsiz yapı üçü tam yuvarlak ve ikisi yalnızca yarım çember veya "at nalları" oluşturan eş merkezli birkaç taş çember içermektedir. Dış çemberin çapı neredeyse beş yüz metredir, diğer çemberler yapının merkezine yaklaştıkça küçülürler. Başlıca üç taş çemberin duvarları iki buçuk ile üç metre yüksekliğinde olup genişlikleri üç metreyi geçmektedir. Bunlar küçük veya *beş tonu aşan ağırlıkta megalitik bloklar* halinde çeşitli boyda işlenmemiş taşlardan oluşturulmuştur. Yuvarlak duvarlar birkaç yerde daha dar ama yuvarlak duvarlarla aynı yükseklikte ara duvar-

larla birbirine bağlanmıştır. Bu karmaşık yapının tam ortasında kocaman ama son derece belirgin, yaklaşık yirmi metre genişliğinde bir taş yığını yükselmektedir.

Eşsiz biçiminin dışında bu yapı batı Asya'daki taş yapıların en büyüklerden biridir, aslında öyle büyüktür ki uzaydan, Dünya yörüngesindeki bir uzay aracından bile görülebilir.

Burayı inceleyen mühendisler yapının şu anki haliyle bile toplamda yaklaşık 45.000 ton ağırlığı olan 3500 m^3 taş içerdiğini tahmin etmektedirler. Bu anıtı oluşturmak için bazalt taşları toplayıp sit alanına taşıyacak ve bunları daha önceden tasarlanan mimari plana göre yerleştirecek ve de (şu an görülebilen kalıntılarından hiç kuşkusuz daha yüksek olan) duvarları çıkarak tutarlı, karmaşık bir yapı oluşturacak yüz işçinin en az altı yıl boyunca çalışmış olması gerektiğini hesapladılar.

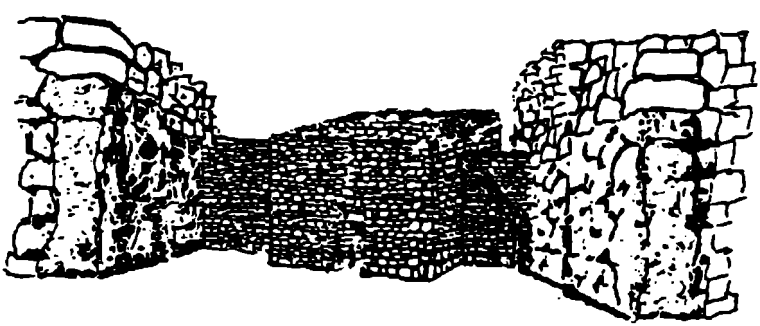

Şekil 4

Tüm bunlar şu soruları doğurmaktadır: Bu yapıyı kim, ne zaman, niçin inşa etmişti?

Bu sorular arasında yanıtlanması en kolay olanı sonuncusudur çünkü yapının kendisi amacını, en azından başlangıçtaki amacını belirtir görünmektedir. En dıştaki çemberin biri kuzeydoğuda ve diğeri güneybatıda yerleşik iki kırık veya açıklık içerdiği açıkça görülmektedir; bu noktalar yaz ve kış gündönümlerine yönelik bir yönlendirmeyi işaret eder.

İsrailli arkeologlar düşen kayaları temizlemek ve orijinal planı ortaya çıkarmak için çalışırlarken kuzeydoğudaki açıklıkta iki yanında geniş ve de hemen ardındaki eşmerkezli diğer iki duvarda yer alan daha dar açıklıkları koruyan ve gizleyen "kanatları"yla kocaman, kare biçimli bir yapıyı ortaya çıkardılar (Şekil 5); bu bina taş tesisin tam ortasına giriş noktası sağlayan (veya onu koruyan) anıtsal bir kapı işlevi görmekteydi. Her biri beş buçuk ton ağırlığında olan en büyük bazalt kayalar işte bu giriş kapısının duvarlarında bulunmuştur. Dış çemberdeki güneydoğu açıklığı da yapının iç kısımlarına erişim sağlıyordu ama buradaki girişte anıtsal bir yapı yoktu, bu girişten başlayarak dışa doğru açılan düşmüş taş yığınları güneydoğu yönünde uzanan ve iki yanı taşlarla işaretlenmiş geniş bir yolun, pekala astronomik bir görüş çizgisini belirlemiş olabilecek bir yolun dış hatlarını akla getirmektedir.

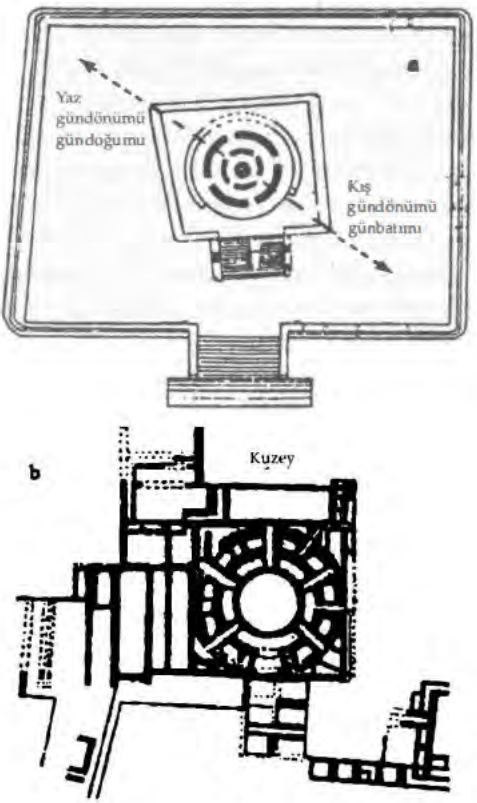
Şekil 5

Söz konusu mekanın, tıpkı İngiltere'deki Stonehenge gibi (esasen gündönümlerini belirlemek amaçlı) bir astronomi gözlem evi hizmeti vermesi için inşa edildiğine ilişkin işaretler bu gibi gözlem evlerinin, hatta yalnızca eş merkezli çemberleriyle değil çemberleri bağlayan dikey duvarlarıyla da Golan'dakine çok benzeyen yapıların başka yerlerde bulunmasıyla daha da güçlenmiştir. Şaşırtıcı olan şey bu benzer yapıların dünyanın diğer ucunda, Amerika kıtasında olmalarıdır.

Bunlardan biri Meksika'nın (Şekil 6a) Yucatan yarımadasındaki Maya kenti Chichen Itza'da yer almaktadır ve gözlem evi kulesinin içinde dönerek yükselen merdivenler nedeniyle Salyangoz ("Caracol") adıyla bilinir. Diğeri ise Peru'daki Sacsahuaman (Şekil 6b) dağlık burnunun en tepesinde yer alan ve İnka başkenti Cuzco'ya bakan yuvarlak gözlem evidir; tıpkı Chichen Itza'daki gibi burada da muhtemelen bir gözetleme kulesi vardı, temelleri bu yapının planını ve astronomik hizalanışını açığa vurmakta ve eş merkezli çemberleri ve bunları bağlayan ara duvarları açıkça göstermektedir.

Bu benzerlikler İsrailli bilim adamlarının kadim astronomiler, özellikle de Amerika kıtasının Kolomb öncesi uygarlıklarının astronomileri üzerine uluslararası ün yapmış olan Dr. Anthony Aveni'yi ABD'den İsrail'e davet etmeleri için yeterliydi. Dr. Aveni'nin görevi yalnızca Golan'daki yerin tasarımının altında yatan astronomik yönlendirmeleri doğrulamak değildi; bu yapının yaşını belirlemeye yardım edecek ve dolayısıyla da Niçin sorusuna ek olarak Ne Zaman sorusuna da yanıt bulacaktı.

Bir yapının yönlendirilişinin –eğer gündönümlerine hizalanmışsa– o yapının inşa tarihini açığa vurabildiği gerçeği Sir Norman Lockyer'in *The Dawn of the Astronomy* (Astronominin Şafağı) adlı kitabının 1894'te yayınlanmasından beri arkeoastronomide kabul edilmiş bir yöntemdir. Mevsimler gelip geçtikçe Güneş'in kuzeyden güneye ve sonra da geriye doğru hareket eder görünmesinin nedeni Dünya'nın (gün-gece çevrimini oluşturmak üzere yerkürenin kendi etrafında döndüğü) ekseninin Dünya'nın Güneş etrafındaki yörüngesinin düzlemine (eklip-

Şekil 6

tik) göre eğik olmasıdır. Gerçi hareket eden Güneş değil aslında Dünya'dır ama bu göksel dans sırasında yeryüzündeki bir gözlemciye sanki ileri geri hareket eden Güneş en uzak noktaya eriştiğinde duralar, durur ve sonra fikrini değiştirmişçesine geri dönüp ekvatoru geçerek diğer uca kadar yol alıp orada yine duraklayıp durduktan sonra tekrar geri döner gibi görünmektedir. Bir yıl içinde ekvatordan bu geçişlere (Mart ve Eylül aylarında) ekinoks veya gün tün eşitliği denilmektedir; biri Haziran ayında kuzeyde ve diğeri Aralık ayında güneyde gerçekleşen

iki duruşa da gündönümleri ("Güneş Durakları") adı verilir, Stonehenge ve Golan'daki insanlar gibi Dünya'nın kuzey yarımküresinde bulunan gözlemciler için bunlar yaz ve kış gündönümleridir.

Kadim tapınakları inceleyen Lockyer bunları iki sınıfa ayırmıştı. Kudüs'teki Süleyman Tapınağı ve Lübnan'da Baalbek denilen bir yerde Zeus'a ithaf edilmiş tapınak gibi bazıları bunları ekinoks günlerinde gündoğumuna göre yönlendiren bir doğu-batı ekseni boyunca inşa edilmişlerdi. Mısır'daki firavun dönemi tapınakları gibi diğerleri ise güneybatı-kuzeydoğu eğilimli, yani gündönümlerine göre yönlendirildiklerini ima eden bir eksende hizalanmışlardı. Ancak ilk grubun yönlendirmesi hiç değişmiyorken (bu yüzden Lockyer onlara Ebedi Tapınaklar demektedir) Karnak'taki gibi büyük Mısır tapınaklarını içeren ikinci grup Güneş'in ışınlarının gündönümü gününde kutsallar kutsalına düşmesini görme ihtiyacı duyan firavun silsilesinin ana sokakların ve koridorların yönünü göklerde hafifçe farklılaşan bir noktaya doğru değiştirdiklerine ilişkin işaretler içermekteydi. Bu türden yeniden hizalamalar Stonehenge'de de yapılmıştı.

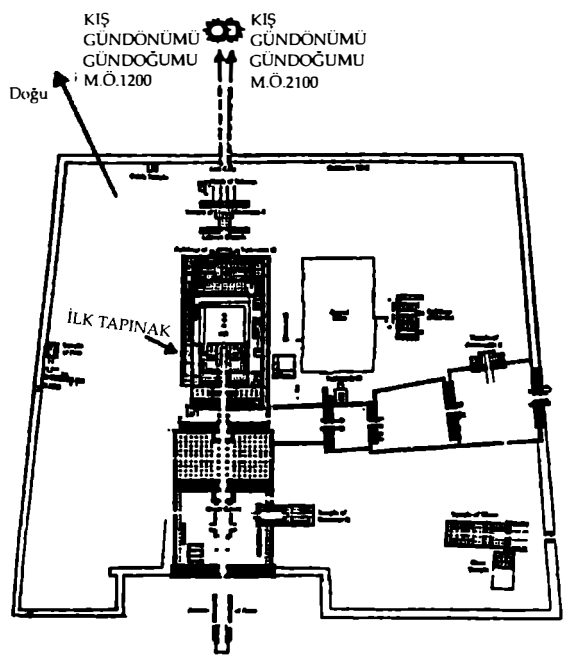
Bu yönlendirme değişikliğine sebep olan neydi? Lockyer'in yanıtı şuydu: Dünya'nın yalpalaması nedeniyle yana yatıklığında oluşan değişimler.

Günümüzde Dünya'nın yörünge yoluna (ekliptik) göre ekseninin eğimi (meyli) 23,5 derecedir ve Güneş'in mevsimlere göre ne kadar kuzeye veya güneye doğru hareket eder görüneceğini belirleyen işte bu eğimdir. Bu eğimin açısı sonsuza dek değişmeden kalacak olsaydı gündönümü noktaları da aynı kalacaktı. Ama astronomlar Dünya'nın (yalpalaması nedeniyle oluşan) eğiminin yüzyıllar ve binyıllar içinde değişerek tekrar tekrar yükselip alçaldığı sonucuna varmışlardır.

Şimdilerde, tıpkı bundan önceki birkaç binyıldır olduğu gibi bu eğim daralma aşamasındadır. M.Ö. 4000'de 24 derece civarındaydı, M.Ö. 1000 civarında 23,8 dereceye düştü ve şu anda 25,5 derecenin biraz altındaki noktaya kadar daralmayı sürdür-

dü. Sir Norman Lockyer'in büyük buluşu Dünya'nın eğimindeki bu değişimi kadim tapınaklara uygulamak ve Karnak'taki Büyük Tapınağın (Şekil 7) çeşitli aşamalarda inşa edilme tarihleri kadar (Yamuk Taşın konumundaki değişimlerin gösterdiği gibi, Bkz. Şekil 3) Stonehenge'in aşamalarının da tarihlerini belirlemekti.

Yirminci yüzyılın başlarında Güney Amerika'daki astronomi amaçlı yönlendirilmiş yapıların yaşını belirlemekte, Titicaca Gölünün kıyılarındaki Tiahuanacu harabeleri için Arthur Posnansky ve de Machu Picchu'daki yarı yuvarlak Kule ve Cuzco'daki ünlü Güneş Tapınağı için Rolf Müller tarafından aynı ilkeler kullanıldı. Onların titiz araştırmaları gösterdi ki rakımı ve coğrafi konumu hesaba katıldığında yapının yaşını işaret eden

Şekil 7

Dünya'nın eğim açısını tam kesinlikle belirlemek için kuzeyin nerede olduğunun tam kesinlikle belirlenmesi şarttır. İşte bu yüzden Golan'daki yapıda, araştırmacıların *Hermon Dağının* baskın ve bulutsuz günlerde gözle görülebilen *zirvesinin bu yapının merkezinin tam kuzeyine* düştüğünü bulmuş olmaları kayda değer bir noktadır. Dr. Aveni ve İsrailli meslektaşları Yonathan Mizrachi ve Mattanyah Zohar böylece bu yapının tam merkezinde duran ve kuzeydoğu kapısının tam ortasından geçen görüş çizgisini izleyen bir gözlemcinin M.Ö. 3000 civarında bir haziran ayında, gündönümü gününde tan ağarırken gündoğumunu orada görebilmesine izin verecek şekilde yönlendirildiğini belirleyebildiler.

Bilim adamları M.Ö. 2000'e gelindiğinde Güneş'in aynı noktada duran bir gözlemciye artık tam merkezde olmasa da hala kapıdan bakıldığında görünecek şekilde doğacağı sonucuna vardılar. Beş yüz yıl sonra yapı, kesin bir astronomi gözlem evi olmaktan çıkmıştı. Orada bulunan küçük eşyaların karbon tarihlendirmesiyle de doğrulandığı gibi merkezdeki taş yığını o sıralarda, M.Ö. 1500 ile 1200 arasında genişletilerek altına muhtemelen bir mezar odası olarak iş görecek bir boşluk kazılmıştı.

Garip olan şey, bu tarih aralıklarının Stonehenge'in üç aşamasına atfedilen tarihlerle tıpatıp aynı olmasıdır.

Üstündeki taş yığını tarafından korunduğu içindir ki tepenin altında bulunan, mezar odası olduğu varsayılan boşluk bu kadim mekanın en el değmemiş kısmı olarak kalmıştı. Gelişmiş sismik aygıtlar ve yeraltı radarlarının yardımıyla yeri belirlenmişti. Büyük bir boşluğun var olduğu anlaşıldığında Dr. Yonathan Mizrachi yönetimindeki kazı ekibi bir hendek kazarak çapı iki metre ve yüksekliği bir buçuk metre olan yuvarlak bir odaya ulaştılar. Bu oda oval biçimli, yaklaşık üç buçuk metre uzunluğunda ve bir buçuk metre genişliğinde daha büyük bir odaya açılıyordu. Bu ikinci odanın duvarları yükseldikçe içe doğru eğim yapan altı sıra bazalt taşından örülmüştü ve odanın tavanı her biri yaklaşık beş ton ağırlığında iki büyük bazalt levhadan yapılmıştı.

Ön odada da bu odada da ne tabut ne ceset ne de başka bir insan veya hayvan kalıntısı vardı. Ama arkeologlar toprağı titizlikle elekten geçirirlerken birkaç altın küpe, yarı değerli kırmızı akikten birkaç boncuk, çakmaktaşından bıçaklar, bronz ok uçları ve seramik parçaları buldular ve dolayısıyla burasının gerçekten de bir mezar odası olduğuna ama çok eski zamanlarda yağmalandığına kanaat getirdiler. Odanın zeminini kaplayan taşlardan bazısının kanırtılıp sökülmüş olması gerçeği buraya mezar hırsızlarının zorla girdikleri çıkarımını iyice güçlendirdi.

Buluntular Geç Bronz Devri olarak bilinen, M.Ö. 1500 ile M.Ö. 1200 arasına yayılan döneme tarihlenmiştir. Bu dönem İsrailoğullarının Musa'nın önderliğinde Mısır'dan çıkışlarını ve Yeşu komutasında Vadedilen Toprakları fethedişlerini içeren zaman aralığıdır. On iki İsrail kabilesinden Ruben ve Gad oymaklarına ve Manaşşe oymağının yarısına güneyde Arnon Nehrinden başlayıp kuzeyde Hermon Dağının eteklerine kadar olan bölge verilmişti. Bu bölge Şeria Nehrinin doğusunda kalan Gilat Dağlarını ve bugün Golan olarak bilinen platoyu içermekteydi. Dolayısıyla İsrailli araştırmacıların "Kim?" sorusuna yanıt bulmak için Kitabı Mukaddes'e başvurmaları belki de kaçınılmazdı.

Kitabı Mukaddes'in Sayılar ve Yeşu başlıklı bölümlerinde, Gilat Dağlarının kuzey kısmında Başan Kralı Og'un saltanat sürdüğü anlatılmaktadır. Og'un hakimiyet bölgesinin ele geçirilişi ise Yasanın Tekrarı adlı bölümde, "Başan Kralı Og'u ve halkını da elimize teslim etti," sözleriyle anlatılır. Savaşı kazanan İsrailoğulları "yüksek surlarla, kapılarla, sürgülerle sağlamlaştırılmış" altmış kenti ele geçirmişti, "bunlardan başka surla çevrilmemiş birçok köy de vardı." Bilmecemsi Golan sitinin başlıca özellikleri olan yüksek taş duvarlar ve kapılar inşa etmek Kral Og zamanındaki krallıkların becerileri arasındaydı demek ki.

Kitabı Mukaddes'e göre Og iri ve boylu poslu bir adamdı: Og'un "demirden yatağı dört metre uzunluğunda ve iki metre genişliğindeydi." Kitabı Mukaddes Og'un bu devasa boyutunun, bir zamanlar o ülkede yaşayan ve yarı tanrılardan oluşan dev gibi bir ırk olan Refalıların soyundan gelmesinden dolayı

olduğunu ima etmektedir. (Refalıların devi andıran diğer torunlarından da söz edilir, bunlar arasında Kral Davud zamanında Filistinlilerle işbirliği yapan Golyat da vardır.) Şeria Nehrini geçtikten sonra Yeşu tarafından dikilen yuvarlak taş yapıdan söz eden Kitabı Mukaddes anlatısını, bu taşların dikildiği yerin "Taş Yığma Çemberin Yeri" anlamında Gilgal olarak adlandırılmasını ve Refalılara ilişkin göndermeleri birleştiren bazı İsrailliler Golan'daki bu taş yapıya Gilgal Refa'im, yani "Refalıların Taş Yığma Çemberi" lakabını yakıştırmışlardır.

Kutsal kitaptaki dizeler burasının bu şekilde adlandırılmasını tek başlarına desteklemeseler ve Kral Og'u bu mezar odasıyla doğrudan bağlantılandırmasalar da Kitabı Mukaddes'in bu bölgenin bir zamanlar Refalıların yaşadığı yer olduğuna ve Og'un da onların soyundan geldiğine ilişkin iddiaları hayli merak uyandırıcıdır çünkü Refalılar ve onların soyunun Kenanlıların mitlerinde ve destanlarında yer aldığını gördük. İlahi ve yarı ilahi nitelikli işlerin şu an ele aldığımız bölgede geçtiğini anlatan metinler 1930'larda kuzey Suriye'de, kadim adı Ugarit olan bir kıyı kentinde keşfedilen kil tabletlerin üzerinde bulunmuştu. Metinlerde babaları El ("Tanrı, Ulu Olan") olan ve El'in oğulları Ba'al ("Efendi") ve onun kızkardeşi Anat ("Cevaplayan") çevresinde odaklanan maceralarıyla bir grup ilahtan söz edilmektedir. Ba'al'in dikkatinin odak noktası ise kutsal bir yer olan Zafon (hem "kuzeydeki yer" hem "sırların yeri" anlamına gelir) adlı bir dağ kalesiydi; Ba'al ve kızkardeşinin harekat bölgesi ise günümüzde kuzey İsrail ve Golan olarak bildiğimiz yerdi. Bu bölgenin semalarında onlarla birlikte gezip tozan kızkardeşleri Şepeş'ti (bu adın anlamı kesin olmamakla birlikte Güneş ile bağlantılı olduğunu düşündürmektedir); metinlerden birinde onun "Refalıları, ilahi olanları yönettiği" ve de yarı tanrılar ve ölümlüler üstünde hüküm verdiği açıkça belirtilmektedir.

Keşfedilen metinlerden birkaçı bu üçlünün yaptıkları işlerle ilgilidir. Bilginlerin *Akhat Masalı* olarak adlandırdıkları bir metin, bir Refa-adamı (yani Refalıların soyundan) olmasına karşın bir oğul sahibi olamayan Danel ("Tanrı'nın Yargıladığı" anlamı-

na gelir, İbranca Daniel, Türkçe Danyal) ile ilgilidir. Yaşlanan ve bir erkek varise sahip olmadığı için kederlenen Danel, Ba'al ve Anat'a yalvarır, onlar da El'in aracılık yapmasını isterler. Refa-adamının dileğini gerçekleştiren El onun içine "hızlandırıcı yaşam nefesi" ekler ve böylece eşiyle birleşip Akhat adında bir oğul sahibi olmasını sağlar.

Keret Kralı'nın Efsanesi ("Başkent, Büyük Şehir" anlamına gelen Keret hem kentin hem de kralın adı olarak kullanılmıştır) başlıklı bir başka hikaye ise ilahi soydan gelmesi sebebiyle Keret'in ölümsüzlük iddia edişiyle ilgilidir. Ancak kral hastalanır ve oğulları yüksek sesle düşünürler: "Nasıl olur da El'in, Müşfik Olan'ın bir evladı ölebilir? İlahi olanlar ölebilir mi?" Bir yarı tanrının anlaşılan inanılmaz olan ölümünün yaklaştığını gören oğulları Keret için ağıt yakarken yalnızca Zafon Tepesini değil, Geniş Uzanan Çemberi de düşünmektedirler:

> Baba, senin için
> Ba'al'in Dağı olan Zafon ağlayacak.
> Kutsal daire, kudretli daire,
> Geniş Uzanan Çember
> [sana] ağıt yakacak.

Öyleyse burada, çok büyük hürmet gören iki yerin bu yarı tanrının ölümüne yas tutacaklarına ilişkin bir gönderme söz konusudur: Zafon Dağı, Ba'al'in Dağı ve ünlü, kutsal bir yuvarlak yapı, "kutsal daire, kudretli daire, geniş uzanan çember." Zafon Dağı, "Kuzey Dağı" Golan'daki bu sit alanının hemen kuzeyinde uzanan Hermon Dağı idiyse eğer, *Kutsal Daire bu bilmecemsi Golan yapısı olabilir miydi acaba?*

Merhamet etmesi için yakarılan El son dakikada Keret'i kurtarması için "hastalıkları ortadan kaldıran bir dişi" olan tanrıça Şatakat'ı gönderdi. Kurtarma görevi için "yüzlerce kasaba üstünden uçtu, çok sayıda köy üstünden uçtu" ve Keret'in evine son anda yetişen tanrıça onun eski kuvvetini yerine getirmeyi başardı.

Ama yalnızca bir yarı tanrı olan Keret en sonunda öldü. Acaba "kutsal daire, kudretli daire, geniş uzanan çember" içine gömülmüş olan o muydu? Kenan metinleri kronolojik bir ipucu vermemektedirler ama Bronz Devrinde, yani Golan'daki bu sit alanında keşfedilen el yapımı eşyaların tarihine pekala uyabilecek bir zaman aralığında yaşanmış olayları aktardıkları bellidir.

Bu efsanevi hükümdarlardan herhangi birinin Golan'daki bu yapının altına gömülmüş olup olmadığını kesin olarak hiç bilemeyebiliriz çünkü bu yapıyı inceleyen arkeologlar izinsiz gömülmeler olduğuna, yani daha sonra ölen bir kişinin daha eski zamanlardan kalma bir mezara, hatta sıklıkla daha önceki kalıntıları bile ortadan kaldırmadan gömülmesine ilişkin bir olasılıktan söz etmektedirler. Ancak arkeologlar (yapının özelliklerine ve çeşitli tarihlendirme yöntemlerine dayanarak) astronomi ile ilgili işlevi nedeniyle Yıldız Taşları adını verebileceğimiz şeyin eş merkezli duvarlarından oluşan bu "çember"in inşasının, merkezdeki yığma taşın ve onun altındaki mezar odasının eklenmesinden 1.000 ile 1.500 yıl önce yapıldığına emin olmuşlardır.

Stonehenge ve diğer megalitik sit alanlarında olduğu gibi Golan'daki bu yapıyı ilgilendiren "inşa edenler kimdir" bulmacası, bunların yaşının ve yönlendirilişlerinin altında yatan ileri astronomi bilgisinin belirlenmesiyle birlikte daha çözülmez bir hal almaktadır. Bunlar gerçekten de ilahi varlıkların ta kendileri değilse eğer, örneğin Golan'daki yapıyı ele alacak olursak, M.Ö. 3000 civarında orada olup da böyle bir beceriyi kim sergilemişti?

M.Ö. 3000'de batı Asya'da burada ele aldığımız türden büyük yapıları planlama, astronomik işlevlere göre yönlendirme ve inşa edebilme becerisine ve de sıra dışı bir astronomi bilgisine sahip olacak kadar gelişmiş tek bir uygarlık vardı: Sümer uygarlığı. Günümüzde güney Irak'a denk düşen bir bölgede tüm bilginlerin deyimiyle "aniden, hiç beklenmedik ve hiç yoktan" gelişivermişti. Ve insanın evrimi açısından bir an demek olan

birkaç yüzyıl içinde tekerlekten fırına; tuğlalardan çok katlı binalara; yazı, şiir ve müziğe; yasalara ve mahkemelere; yargıçlara ve sözleşmelere; tapınaklara ve rahiplere, krallara ve idarecilere, okullara ve öğretmenlere, doktorlara ve hemşirelere ve de şaşırtıcı bir matematik, kesin bilim ve astronomi bilgisine varana dek yüksek bir uygarlığa atfettiğimiz hemen hemen tüm ilkleri gerçekleştirmişlerdi. Yahudilerin hala kullanmakta oldukları ve incelemekte olduğumuz bu yapılar için gereken tüm gelişmiş bilgiyi kapsayan Sümer takvimi ise M.Ö. 3760'da Nippur adında bir kentte kullanıma sunulmuştu.

Sümer uygarlığı Mısır uygarlığından sekiz yüzyıl kadar ve İndüs Vadisi uygarlığından bin yıl kadar önce ortaya çıkmıştır. Babilliler, Asurlar, Hititler, Elamlılar, Kenanlılar ve Fenikeliler onları çok daha sonraları izlemişti. Bu saydıklarımızın hepsi ve de zaman içinde Yunan ve Akdeniz adalarında ortaya çıkan uygarlıklar Sümer ilklerinin izlerini taşımaktaydı veya doğrudan bunları ödünç almışlardı.

Sümerler Golan Tepeleri kadar uzak noktalara ilerlemiş miydiler? Buna hiç şüphe yok çünkü kralları ve tacirleri batıya, (Yukarı Deniz dedikleri) Akdeniz'e kadar gitmişler ve Aşağı Deniz'in (Basra Körfezi) sularından başka uzak diyarlara yelken açmışlardı. Başkentleri Ur iken, bu şehrin tacirleri kadim Yakın Doğu'nun dört bir yanına nam salmışlardı. Ve Sümer'in en ünlü hükümdarlarından biri olan Uruk kralı (Kitabı Mukaddes'te Erek olarak geçer) Gılgamış çok büyük bir olasılıkla Golan'daki bu yerden geçmişti. Tarih M.Ö. 2900 civarıydı, Golan'daki bu yapı ilk kez inşa edildikten kısa bir süre sonrasıydı.

Gılgamış'ın babası şehrin baş rahibiydi, annesi ise tanrıça Ninsun. Kudretli bir kral olup şehrini büyütmeyi amaçlayan Gılgamış saltanatına o zamanlar önde gelen Sümer şehri olan Kiş'in otoritesine meydan okuyarak başladı. Bu olayı tarif eden bir kil tablette Kiş kralının adı Agga olarak geçmekte ve bu kral iki kez "iri yarı" biri olarak betimlenmektedir. O zamanlar Kiş Fırat Nehrinin de ötesine uzanan geniş bir hakimiyet bölgesinin başkentiydi ve aklımıza bu iri yarı kral Agga'nın kutsal kitabın

ünlü devasa kralı Og'un atası olup olmadığı gelmeli çünkü kral-lara daha eski dönemlerde yaşamış atalarının adını vermek yaygın bir Yakın Doğu geleneğiydi.

Gençliğinde mağrur, hırslı ve övüngen bir kabadayı olan Gılgamış giderek yaşlanmayı kendine yedirememişti. Yiğitliğini devam ettirmek amacıyla şehrinde yeni evlenen çiftlere baskın yapıp kralın gelinle ilk beraber olma hakkına sahip olduğunu iddia etmeyi alışkanlık edinmişti. Şehir halkı artık buna daha fazla dayanamaz hale gelince yardım için tanrılara başvurdular ve tanrılar da Gılgamış için, kralın saçmalıklarına dur diyecek bir karşıt yaratarak yanıt verdiler. Yenilen Gılgamış giderek hüzünlenip içine kapandı. Kendi yaşında, hatta daha genç insanların ölümlerine tanık olmuştu ve birden aklına başka bir yol olabileceği fikri geldi: Ne de olsa yarı yarıya ilah sayılırdı; öyle *yarı* tanrı falan değildi kendisi, *üçte iki* oranda ilahiydi çünkü ilahiliği babasından değil bir tanrıça olan annesinden gelmekteydi!

Gılgamış bir fani gibi ölmeli mi yoksa tanrıların ölümsüz hayatına hak mı kazanmalıydı? Sorusunu annesine açtı. Evet, dedi annesi, haklısın. Ama ilahi ömrü elde edebilmek için göğe yükselmeli ve tanrıların evine erişmelisin. Ve buna benzer yükselişlerin yapılabileceği yerler, dedi annesi ona, manevi baban (sonraları Şamaş olarak bilenecekti) Utu'nun komutası altındadır.

Utu/Şamaş Gılgamış'ı vazgeçirmeye çalıştı: "Kim, dostum, göklere tırmanabilir? Sadece tanrılar Güneş'in altında sonsuza dek yaşarlar. İnsanoğlunun ise günleri sayılıdır." Git, ailenle ve halkınla yaşa, kalan günlerinin tadını çıkart, demişti tanrı ona.

Gılgamış'ın ve onun ölümsüzlük arayışının hikayesi arkeologlar tarafından hem orijinal Sümer dilinde hem de çeşitli kadim tercümeler halinde kil tabletlere yazılmış olarak keşfedilen uzun bir metinde, *Gılgamış Destanı*'nda anlatılır. Hikayeye devam ettiğimizde Gılgamış'ın vazgeçmediğini ve gökten düşen bir nesneyi vazgeçmemesi gerektiğini gösteren bir işaret olarak düşündüğünü görürüz. Ona yardım etmeyi kabul eden Ninsun,

Sedir Ağacı Dağlarında Gılgamış'ın kullanıp ilahi meskene yükselebileceği bir yer, İniş Alanı olduğunu açık etmiş ve Gılgamış'ı bunun çok zahmetli, tehlikelerle dolu bir yolculuk olacağına dair uyarmıştır. Ama başka seçenek var mı, diye sormuştu oğlu. Arayışımda başarısız olursam eğer, demişti Gılgamış, en azından gelecek nesiller denemiş olduğumu bilecekler.

Yola çıkan oğlunu uğurlayan Ninsun yapay adamın, yani Enkidu'nun Gılgamış'ın önü sıra gidip yol boyunca onu korumasında ısrarcı oldu. Bu pek talihli bir karardı çünkü varacakları yer Enkidu'nun geldiği, vahşi hayvanlarla gezip dolandığı bölgenin ta kendisiydi. Enkidu da Gılgamış'a yolculuğun ne kadar tehlikeli olacağını anlatmıştı ama Gılgamış devam etmekte ısrarcıydı.

Günümüzde güney Irak'a denk düşen bölgedeki Sümer'den çıkıp yine günümüzde Lübnan'da olan Sedir Ağacı Dağlarına ulaşmak için Gılgamış, Golan dediğimiz platodan geçmek zorundaydı. Ve gerçekten de kralın maceralarının ve başarılarının sıralandığı destanın önsözünde "dağ geçitlerini açandır o" ibaresini buluruz. Sümer denilen ülkede hiç dağ olmadığından bu, unutulmayacak bir ilktir.

Yolları üzerinde Gılgamış, Güneş Tanrısından ilahi kehanetler almak için birkaç kez durdu. Sümer'de hiç benzeri olmayan tepelik ve ormanlık topraklara vardıklarında Gılgamış bir dizi kehanet rüyası gördü. Sedir Ağacı Dağlarını görmeye başladıkları bir noktada verdikleri çok önemli molada Gılgamış, onun için Enkidu tarafından oluşturulan bir çemberin içine oturarak bir kehanet rüyası başlatmayı denemişti. Gılgamış için Yıldız Taşlarını oluşturan kişi insanüstü güce sahip olan Enkidu muydu?

Ancak tahminde bulunabiliriz. Ama Golan Tepelerinde yaşamış olanların nesiller boyunca Gılgamış'a ve onun hikayesine aşinalığını gösteren fiziksel kanıtlar kısa bir süre önce bu tepelerde keşfedilmiştir.

Kralın maceralarında en çok tekrarlanan bölümlerden biri iki vahşi aslanla karşılaşıp çıplak elleriyle onları alt edip öldürdü-

ğü olaydır. Bu kahramansı iş eski çağda Yakın Doğulu ressamların en sevdiği konuydu. Yine de eş merkezli çemberlerin yakınlarındaki bir alanda böyle bir betimlemeyi (Şekil 8) taşıyan bir taş levhanın bulunması hiç beklenmedik bir keşifti. (Bu eser Katzrin'deki yeni ve çok ilginç bir müzede, Golan Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir.)

Şekil 8

Metinlerdeki göndermeler ve taş levhadaki betimleme, Lübnan'daki Sedir Ağacı Dağlarına yaptığı yolculuğu sırasında Gılgamış'ın buraya uğradığına ilişkin kesin kanıt oluşturmasalar da dikkate alınması gereken çok ilginç başka bir ipucu daha vardır. Burası havadan gözlemlenip teşhis edildiğinde İsrailli arkeologlar bu noktanın (savaşta ele geçen) Suriye askeri haritalarında Rugum el-Hiri adıyla işaretlenmiş olduğunu keşfetmişlerdir: Bu çok şaşırtıcı bir isimdir ve Arapça "Vaşağın Taş Yığması" anlamına gelmektedir.

Bu şaşırtıcı ismin açıklamasının, pekala *Gılgamış Destanı*'nda olabileceğini; Aslanlarla Savaşan Kral'ın bir hatırasını yansıttığını önermekteyiz.

Ve birazdan göreceğimiz gibi bu, girift bir şekilde birbirine geçip dolanmış çağrışımların yalnızca başlangıcıdır.

- 2 -

KISMETİN ON İKİ DURAĞI

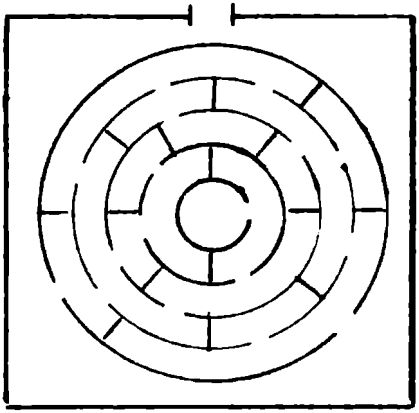
Çeşitli ulusların inançlarında ve folkloründe farklı suretler, adlar ve mekanlar altında olmasına karşın sürekli olarak hep aynı temanın, aynı temel hikayenin ortaya çıktığı gerçeği bilginler tarafından çok uzun zamandır kabul edilmektedir. Üstünde Gılgamış'ı aslanlarla savaşırken gösteren oyma bazalt taşın Ein Samsum, yani "Samson Pınarı" adını taşıyan bir köyün yakınlarında bulunmuş olmasına şaşmamalı. Çünkü, hatırlarsanız, (Kitabı Mukaddes'te Şimşon olarak geçen) Samson da bir aslanla çıplak elleriyle dövüşüp onu öldürmüştü. Bu olay Gılgamış'tan yaklaşık iki bin yıl sonraydı ve Golan Tepelerinde meydana gelmediği kesindir. Öyleyse bu köyün adı yalnızca bir rastlantı mıdır, yoksa adı Gılgamış olan ama sonraları Samson haline gelen bir ziyaretçinin bir türlü unutulmayan anısı mı?

Daha da önemli bir bağlantı ise Kral Keret ile ilgilidir. Kenan hikayesinin geçtiği yer belirtilmemişse de bazıları [örneğin, Cyrus H. Gordon, *Notes on the Legend of Keret* (Keret Efsanesi Hakkında Notlar)] bu kral ve başkentinin bileşik isminin Girit adasını tanımladığını varsaymaktadır. Girit ve Yunan efsanelerine göre uygarlık orada, (günümüzde Lübnan) Fenike kralının güzel kızı Avrupa'yı gören tanrı Zeus'un bir boğaya dönüşüp kızı kaçırdıktan sonra sırtına atarak Akdeniz'i yüzerek geçip Girit adasına varmasıyla başlamıştır. Kız ona üç erkek evlat vermişti; bunlardan biri Minos'tu, zamanla Girit uygarlığının başlangıcı onunla birlikte anılır oldu.

Tahta çıkma ihtirasına karşı çıkılan Minos denizler tanrısı Poseydon'a kendisine tercih edildiğini gösteren bir işaret vermesi için yalvarmıştı. Yanıt olarak Poseydon saf beyaz bir İlahi Boğa'nın denizden çıkıp görünmesini sağladı. Minos bu güzel boğayı tanrıya kurban etmeye yemin etti ama onun güzelliğine öylesine kapılmıştı ki boğayı kendisine sakladı. Tanrı da ceza olarak kralın karısının boğaya aşık olup onunla çiftleşmesini sağladı, sonuçta efsanevi Minotar, yarı insan yarı boğa yaratık doğdu. Bunun üzerine Minos, Girit başkenti Knossos'ta, yeraltında karışık yolları olan ve boğa-insanın içinden dışarı çıkamayacağı bir mekan inşa etmesi için ilahi usta Dadalus'a sipariş verdi. Buraya Labirent adı verildi.

Knossos'un kazılar sonucu günışığına çıkartılan kalıntılarına giden ziyaretçileri bir boğanın boynuzlarını gösteren kocaman bir taş yontu karşılar ama labirentin kalıntıları ortada yoktur. Yine de hatırası ve eş merkezli yuvarlak duvarları ve ara yolları dikey duvarlarla kesilip kapatılarak çıkmazlar oluşturan yuvarlak biçimi (Şekil 9'da önerilen plan gibi) hiç unutulmamıştır.

Bu kesinlikle Golan'daki çemberin planını andırmaktadır ve kahramanların Gök Boğa ile karşılaşmaları için *Gılgamış Destanı*'na geri dönmemizi gerektirir.

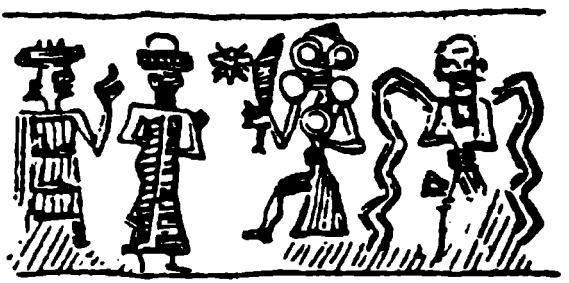

Şekil 9

Destanda anlatılana göre Sedir Ormanına girmeye kalkışacakları günden önceki gece Gılgamış rüyasında, İniş Yeri'nden havalanan, gök gürültüsü gibi sesler ve alevler çıkartarak yükselen bir roket gemi görmüştü. Ertesi sabah yasaklanmış bir kapalı mekana giden gizli bir geçit buldular ama daha yeni yola koyulmuşlardı ki yolları robota benzeyen bir muhafız tarafından kesildi. "Kudretli, dişleri bir ejderhanın dişleriydi; yüzü bir aslanın yüzü; hızla gelen sel suları gibi yaklaşıyordu." Alnından çıkan "parlak huzmesi... ağaçları ve çalıları tüketti." Onun öldürücü kuvvetinden "hiç kimse kaçamazdı."

Gılgamış ile Enkidu'nun içine düştükleri zorluğu gören Utu/Şamaş "göklerden aşağıya seslendi." Kaçmaya çalışmayın, diye öğütledi; aksine Şamaş, bu canavarı kör edecek türden burgaçlanan rüzgarlar kaldırdığında onu daha yakına çekmeliydiler. Bu olunca Enkidu canavara vurup onu öldürdü. Kadim ressamlar silindir mühürler üstüne (Şekil 10) Gılgamış, Enkidu ve Utu/Şamaş'ı tehdit edici bir robotla birarada betimlemişlerdi; bu betimleme akla, cennetten kovulan Adem ve Havva'nın tekrar içeri girmelerini önlesin diye Rab'bin Aden Bahçesinin girişine yerleştirdiği "her yana dönen alevli kılıcı olan keruvlar"ı getirmektedir.

Bu dövüşü seyreden diğer kişi ise Utu/Şamaş'ın ikiz kardeşi İnanna'ydı (sonraları İştar olarak bilindi). İnsanlar arasından çekici erkekleri seçip onlarla bir gece geçirmesiyle kötü ün sal-

Şekil 10

mıştı; bu erkekler sabaha nadiren sağ çıkardı. Yakınlardaki bir nehir veya çağlayanda yıkanmakta olan Gılgamış'ı görünce güzelliğinden çok etkilenen İnanna onu, "Gel, Gılgamış, sevgilim ol!" diyerek davet etti. Ama onun sabıkalarını bilen Gılgamış daveti geri çevirdi.

Hakaret anlamına gelen bu reddedilme ile öfkeden çıldıran İnanna, Gılgamış'ı dümdüz etmesi için Gök Boğa'yı çağırdı. Canlarını kurtarmak için koşarak kaçan iki kahraman Uruk'a doğru yönelmişken Gök Boğa onları Fırat Nehrinin kıyısında yakaladı. Tehlikenin en ölümcül anında Gök Boğa'yı alt edip öldürmeyi başaran yine Enkidu'ydu.

Öfkesi dinmeyen İnanna/İştar "Göğe doğru bir çığlık attı", bu iki yoldaşın öldürülmelerini talep ediyordu. Geçici bir süre canı bağışlanmasına rağmen ilk olarak Enkidu öldü; sonra da (ama onu Sina yarımadasındaki uzay limanına götüren ikinci bir yolculuktan sonra) Gılgamış öldü.

Sümer dilinde adı GUD.ANNA olan bu Gök Boğa neyin nesiydi acaba? Destanı inceleyenlerin pek çoğu, örneğin *Hamlet's Mill* (Hamlet'in Değirmeni) adlı eserin yazarları olan Giorgio de Santillana ve Hertha von Dechend bu *destan*da yeryüzünde geçtiği anlatılan olayların aslında yalnızca göklerde meydana gelmiş olayların bir yansıması olduğu sonucuna varmışlardır. Utu/Şamaş Güneş'tir, İnanna/İştar daha sonraları Yunan ve Roma döneminde ona verilen adıyla Venüs'tür. Sedir Ağacı Dağlarının aslan yüzlü tehditkar muhafızı *Aslan takımyıldızı* ve Gök Boğa ise Sümerler zamanından beri *Boğa takımyıldızı* olarak anılan yıldız grubudur!

Aslan/Boğa temalı Mezopotamya betimlemeleri gerçekten de mevcuttur (Şekil 11a ve 11b) ve ilk kez Willy Hartner *[The Earliest History of the Constellations in the Near East* (Yakın Doğu'da Takımyıldızların En Eski Tarihi)] tarafından işaret edildiği gibi M.Ö. dört binde Sümerler zodyakta önemli konumda bulunan iki takımyıldız gözlemlemekteydiler: ilkbahar ekinoksunun takımyıldızı olan Boğa takımyıldızı ve yaz gündönümünün takımyıldızı olan Aslan takımyıldızı.

Şekil 11

Burçlar kuşağının kavramlarının, Sümerler tarafından anlatıldığı gibi, Dünya üstündeki destansı olaylara bağlanması M.Ö. dördüncü binyılda, yani yıldızların Yunanlılar tarafından takımyıldızlar halinde gruplanıp zodyağın on iki burcu olarak sunulduğunun varsayıldığı dönemden yaklaşık üç bin yıl önce, Sümerlerin böyle bir göksel bilgiye sahip olduklarını ima etmektedir. Aslında (Küçük Asya'lı) Yunan alimleri bu bilgilerin kendilerine Mezopotamya'lı "Kaldeliler"den geldiğini ve Sümer astronomi metinleri ve resimli betimlemelerinin de kesinleştirdiği gibi, itibarın onlara iade edilmesi gerektiğini açıklamışlardı. Sümerlerin zodyak burçlarına verdiği isimler ve semboller günümüze dek değişmeden kalmıştır.

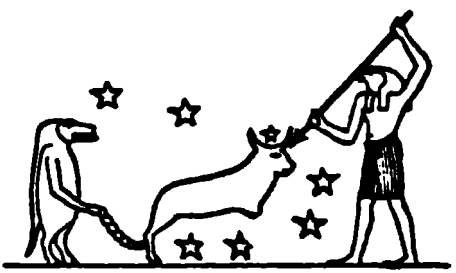
Sümer zodyak listeleri Boğa ile, M.Ö. dördüncü binyılda ilkbahar ekinoksu günü tan ağarırken Güneş'in yükselişinin arka planında gözlenen takımyıldızla başlar. Sümer dilinde adı GUD.ANNA ("Gök Boğa" veya "Cennetsi Boğa") idi: *Gılgamış Destanı*nda, İnanna/İştar'ın göklerden çağırdığı ve iki dostun kılıçtan geçirdiği ilahi yaratık için kullanılan terim ile aynıdır.

Bu kılıçtan geçiriş M.Ö. 2900 civarında meydana gelen gerçek göksel bir olayı temsil veya sembolize ediyor olabilir miydi?

Bu olasılık dışlanamaz ve tarihsel kayıtlar o sıralarda Dünya'da büyük olayların ve değişimlerin yaşandığını işaret etmektedir ve Gök Boğa'nın "kılıçtan geçirilişi" Dünya'daki olayları önceden bildiren ve hatta tetikleyen göksel bir işareti temsil etmekteydi.

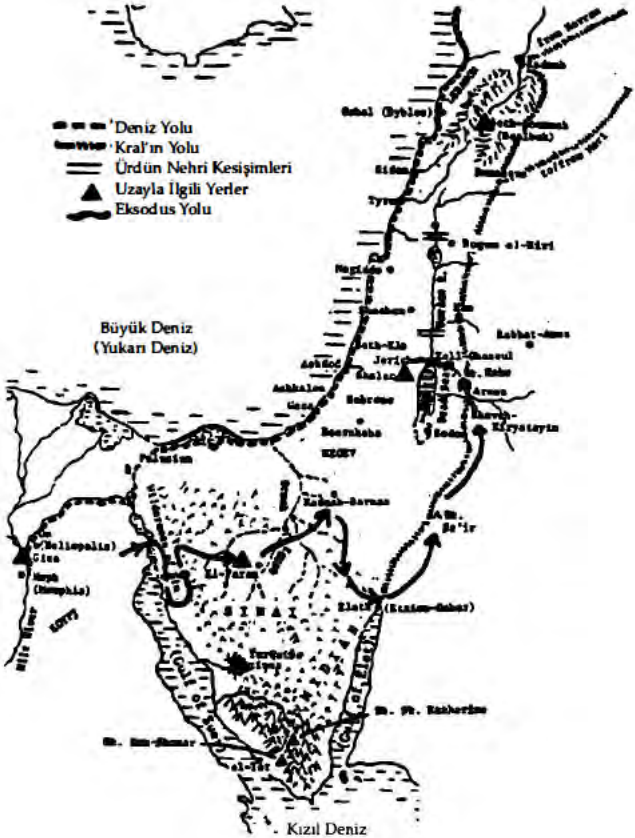
M.Ö. dördüncü binyılın büyük bir bölümünde Sümer uygarlığı yalnızca Dünya üstündeki en büyük uygarlık değildi, aynı zamanda Dünya üstündeki tek uygarlıktı. Ama M.Ö. 3100 civarında Nil (Mısır ve Nübye) Uygarlığı gelişti. Yeryüzünün –kutsal kitapta geçen Babil Kulesi ve insanlığın tek bir dil konuştuğu dönemin sona erişi– bu ikiye ayrılışı, acaba Gılgamış Destanında Enkidu'nun Gök Boğa'nın ön bacağını kopartması ile indirilen nihai darbede mi betimlenmişti? Mısır'ın gök ve zodyak ile ilgili betimlemeleri, kendi uygarlıklarının başlangıcını gerçekten de Boğa takımyıldızının ön kısmının kesilmesi ile ilişkilendirmekteydi (Şekil 12).

*Tanrıların ve İnsanların Savaşları** adlı kitabımızda ayrıntısıyla anlattığımız gibi, İnanna/İştar o sıralarda bu yeni uygarlığın hanımı olmayı beklemekteydi ama bu fırsat elinden hem sembolik hem de gerçek anlamıyla sökülüp alındı. M.Ö. 2900 civarında üçüncü bir uygarlık, İndüs Vadisindeki uygarlık onun emrine verildiğinde ancak kısmen yatışmıştı.

Şekil 12

* Ruh ve Madde Yayınları, 2005.

Göksel işaretler tanrılar için nasıl önemli idiyse, Dünya'da yaşayan ölümlüler için de bir o kadar belirleyiciydi; iki kahramanın başına gelenlere bakın. Yapay oluşturulmuş bir varlık olan Enkidu bir fani gibi ölmüştü. Ve üçte iki oranda ilahi olan Gılgamış ölümlülükten kaçamamıştı. İkinci bir yolculuğa çıkmasına, zorluklara ve tehlikelere katlanmasına ve Ebedi Gençlik Otunu bulmasına karşın Uruk'a eli boş dönmüştü. Sümer Kral Listesine göre, "Babası bir insan, tapınak bölgesinin baş rahibi

olan İlahi Gılgamış 126 yıl hüküm sürdü. Ardından Gılgamış'ın oğlu Ur-lugal hüküm sürdü."

Tıpkı Kral Keret'in oğulları gibi Gılgamış'ın oğlunun da ağlayışlarını duyar gibiyiz: "Nasıl olur da El'in, Müşfik Olan'ın bir evladı ölebilir? İlahi olanlar ölebilir mi?" Ama bir yarı tanrıdan fazlası olan Gılgamış kendi Kaderini karmakarışık etmişti. Onun dönemi Boğa Çağıydı ve o boğayı öldürmüştü ve Kaderi, Gök'te çizilmiş olan Kaderi, ölümsüzlük ihtimalinden bir faninin ölümüne doğru değişmişti.

Gılgamış'ın Golan'daki taş çembere yaptığı muhtemel ziyaretten bin yıl sonra, burayı yine Kısmetin burçlar kuşağının takımyıldızlarında yazılı olduğunu gören bir başka kadim VIP ziyaret edecekti. Bu kişi İbrahim'in torunu olan Yakup'tu ve tarih, kendi hesaplarımıza göre, M.Ö. 1900 civarıydı.

Yerkürenin dört bir yanındaki megalitik yapılara ilişkin olup sıklıkla ihmal edilen soru şudur: Bunlar niçin bulundukları yerlere inşa edilmişlerdi? Anlaşılan konumun, bunların kendilerine özgü amaçlarıyla ilişkisi vardır. Yazılarımızda, Gize'deki büyük piramitlerin Sina yarımadasındaki uzay limanına yönlenmiş İniş Koridoru için sabitleme işaretleri olarak iş gördüğünü ve bu bağlantı nedeniyle tam olarak otuzuncu kuzey paraleli üstüne yerleştirilmiş olduklarını önerdik. Stonehenge'in astronomik işlevleri ancak burada hem güneş hem de ay gözlemlerini birleştirebildiği için şu an bulunduğu yere inşa edilmiş olduğu önde gelen astronomlarca önerildi. Golan Çemberlerine ilişkin daha pek çok şey güneş ışığına çıkana dek şunu söyleyebiliriz; çemberlerin orada oluşunun en olası nedeni hem ilk çağlarda hem de halen çok önemli iki büyük uluslararası rotayı bağlayan birkaç ara yolun tam üstünde yerleşik oluşuydu. Bu rotalardan biri Şeria Nehrinin doğusunda tepeler boyunca uzanan Kral Yolu ve diğeri de Akdeniz kıyısı (bkz. s. 36'daki Harita) boyunca batıda uzanan Deniz Yoluydu. İster barışçıl ticaret ister askeri istila için olsun bu iki rota Mezopotamya ve Mısır'ı, Asya ve Afrika'yı bağlamaktaydı. Bu iki rota arasındaki ara bağlantılar ise

coğrafya ve topografya tarafından belirlenmişti. Golan'daki sit alanından Galile Denizinin (Kinnereth Gölü) her iki yakasına da geçilebilmekteydi; o zamanlar ve şimdi de tercih edilen kuzeydeki yoldu; buradaki köprü kadim ismini hala korumaktadır: Yakup'un Kızları Köprüsü.

İşte bu nedenle Golan'daki bu bölge farklı uluslardan ve çeşit çeşit ülkeden gezginlerin mola verip kehanetler aramak amacıyla gökleri tarayabildikleri, Kısmetlerine ilişkin ipuçları aradıkları, kutsal olduğu için tarafsız olan bir noktada belki de diğer insanlarla kaynaşıp orada savaş ve barış meselelerini konuşabildikleri bir yerde kurulmuştu.

Kitabı Mukaddes ve Mezopotamya kaynaklarına dayanarak söyleyelim, Yakup'un burayı bu amaçla kullandığına inanmaktayız.

Onun hikayesi iki yüzyıl önce Sümer'de başlamıştı ve Yakub'un dedesi İbrahim ile değil de Yakup'un büyük dedesi Terah ile başladı. Bu büyük dedenin adı onun bir kehanet rahibi (*Tirhu*) olduğunu düşündürmektedir; ailenin *İbri* (İbran) halkı olarak biliniyor oluşu bize, onların kendilerini Nippurlu saydıklarını düşündürtür, yani Sümer dilinde NI.IBRU, "Geçişin Güzel/Hoş Meskeni" kelimesinden gelen Nippur şehrinden gelmişlerdi. Sümer'in dinsel ve bilimsel merkezi olan Nippur, şehrin kutsal mahallesinde yerleşik olan "Gök-Yer Bağı"nın, DUR.AN.Kİ'nin durduğu yerdi. Burası biraraya getirilmiş astronomi ve takvimle ilgili olan göksel bilgilerin korunması, incelenmesi ve yorumlanması için bir odak noktasıydı ve İbrahim'in babası olan Terah bu kutsal mahallenin rahiplerinden biriydi.

M.Ö. 2100 civarında Terah Ur'a yollandı. Tarih Sümerologlar tarafından III. Ur olarak bilinen dönemdi çünkü Ur üçüncü kez başkentti ama yalnızca Sümer'in değil, yalnızca Sümer ve Akkad denilen genişletilmiş bir siyasi mevcudiyetin de değil, silah gücü yerine üstün bir kültür, (Din olarak bilinen) birleşmiş bir panteon, becerikli bir idarenin ve de –en azından bunlar kadar önemli– giderek gelişen ticaretle birarada tutulan gelişmiş, gerçek bir imparatorluğun başkentiydi. Ayrıca Ur kenti Ay tanrısı

Nannar'ın (daha sonra Sami halklar onu Sin olarak bilecekti) kült merkeziydi. Sümer'de ve ötesinde hızla gelişen olaylar Terah'ın ilk olarak Ur'a ve sonra da Harran denilen uzak bir şehre yollanmasını tetiklemişti. Yukarı Fırat'ta ve nehrin kolları üstünde yerleşik olan Harran büyük bir kavşak ve ticaret noktasıydı (Kervan hanı anlamına gelen adı bunu göstermektedir). Sümerli tacirler tarafından kurulan bu kent Ay tanrısına adanmış büyük tapınağıyla öyle övünürdü ki buraya "Ur'un uzağındaki Ur" gibi bakılırdı.

Görev yeri değiştikçe Terah ailesini de beraberinde götürdü. Harran'a taşındıkları sırada Terah'ın ilk oğlu olan Avram (o sıralarda adı buydu), Nahor adlı bir başka oğlu, bu iki oğlun eşleri olan Saray (sonra Sara olarak bilinecekti) ve Milka ve de Terah'ın büyük torunu, Avram'ın Ur'da ölen kardeşi Haran'ın oğlu olan Lut da onlara katılmıştı. Kitabı Mukaddes'e göre orada, Harran'da "uzun yıllar" kaldılar ve Terah 205 yaşındayken orada öldü.

Tanrı işte bundan sonra Avram'a, "Ülkeni, akrabalarını, baba evini bırak; sana göstereceğim ülkeye git... Seni büyük bir ulus yapacağım, seni kutsayacak, sana ün kazandıracağım," dedi. Ve Avram karısı Saray'ı, yeğeni Lut'u ve ev halkının tamamını ve tüm mallarını toplayıp Kenan iline gitti, "ve Avram Harran'dan ayrıldığı zaman yetmiş beş yaşındaydı." Erkek kardeşi Nahor, kendi ailesiyle birlikte Harran'da kalmıştı.

İlahi talimatlara göre hareket eden Avram, Negev'de, Kenan'ın Sina yarımadası sınırındaki çorak bölgesinde bir üs kurmak için Kenan ülkesinde hızla ilerledi. Mısır'a yaptığı bir ziyarette firavunun sarayına alındı, Kenan'a dönüp yerel yöneticilerle uğraştı. Ardından uluslararası bir çatışmada, Kitabı Mukaddes'te (Yaratılış, 14) Krallar Savaşı olarak anılan olayda bir rol oynadı. İşte bundan sonradır ki Tanrı, Avram'a "soyu"nun Mısır ırmağından büyük Fırat ırmağına kadar uzanan toprakları miras alıp oralarda hüküm süreceğini vadetti. Bu sözden şüpheye kapılan Avram kendisi ve karısı Saray'ın çocuğu olmadığına dikkati çekti. Bunun üzerine Tanrı Avram'a üzülmemesini söyledi,

"Göklere bak" dedi, "Yıldızları sayabilir misin? İşte soyun o kadar çok olacak." Ama Saray bunun üzerine bile hala kısırdı.

Böylece, Saray'ın önerisi üzerine Avram karısının hizmetçisi Hacer ile birleşti ve Hacer ona İsmail adında bir oğul verdi. Ve sonra, Sodom ve Gomora'nın yıkılışından ve de çiftin adlarının İbrahim ve Sara'ya çevrilmesinden sonra mucizevi bir şey meydana geldi, o sırada yüz yaşında olan Avram'ın doksan yaşındaki Sara'dan bir oğlu oldu. İlk doğan erkek evlat olmamasına karşın, bu atanın izlediği Sümer ardıllık kurallarına göre Sara'nın oğlu İshak yasal varisti çünkü bu oğlanı doğuran Sara, İbrahim'in üvey kız kardeşiydi. "Sara gerçekten kız kardeşimdir. Babamız bir, annemiz ayrıdır," demişti İbrahim, Sara için (Yaratılış, 20:12).

Ömür boyu can yoldaşı olan Sara'nın ölümünden sonra, o sıralarda "kocamış, iyice yaşlanmış" olan İbrahim (hesaplarımıza göre 137 yaşındaydı) evlenmemiş olan oğlu için endişelenmeye başladı. İshak'ın Kenanlı bir kadın alacağından korkan İbrahim, geride kalan akrabalar arasından İshak için gelin bulması amacıyla evin uşağını Harran'a yolladı. Nahor'daki köye varan uşak su kuyusunun başında Rebeka'ya rastladı ve kızın, Nahor'un büyük torunu olduğu ortaya çıkınca onu alıp İshak'a eş olsun diye Kenan'a getirdi.

Evlenmelerinden yirmi yıl sonra Rebeka, Esav ve Yakup adı verilen ikizleri doğurdu. İlk evlenen Esav'dı ve Hititli iki kadın almıştı; "bu kadınlar İshak'la Rebeka'nın başına dert oldular." Dertlerin ne olduğu Kitabı Mukaddes'te anlatılmaz ama kaynana ile gelinleri arasındaki durum o kadar kötüydü ki Rebeka İshak'a, "Bu Hititli kadınlar yüzünden canımdan bezdim," dedi, "Eğer Yakup da bu ülkenin kızlarıyla, Hitit kızlarıyla evlenirse nasıl yaşarım?" Böylece İshak Yakup'u çağırdı ve ona Harran'a, annesinin ailesine gidip bir gelin bulması talimatını verdi. Babasının sözüne uyan "Yakup Beer-Şeva'dan ayrılarak Harran'a doğru yola çıktı."

Yakup'un Kenan ülkesinin güneyinden başlayıp uzaklardaki Harran'a yaptığı yolculuğun yalnızca bir olayı Kitabı Mukad-

des'te anlatılır ama bu çok önemli bir olaydır. Gecelemek için "bir yere varıp" yatan Yakup rüyasında yeryüzüne bir merdiven dikildiğini ve başının göklere eriştiğini gördü; Tanrı'nın melekleri merdivenden çıkıp iniyorlardı. Uyandığında Yakup, "burası *Elohim*'in evinden ve göklerin kapısından başka bir yer olamaz," dedi. Oraya anıt olarak bir taş dikip Beytel, "El'in Evi", İlahın Evi adını verdi. Ve sonra, belirtilmeyen bir rotayı izleyerek Harran'a doğru yola devam etti.

Şehrin eteklerinde, tarladaki bir kuyunun başına toplanmış olan çobanları gördü. Onlara seslenen Yakup, dayısı Laban'ı tanıyıp tanımadıklarını sordu. Onu tanırız, dedi çobanlar, işte onun kızı Rahel sürülerini toplamış geliyor. Gözyaşlarına boğulan Yakup ona, halasının oğlu olduğunu anlattı. Haberleri duyar duymaz Laban koşarak gelip yeğenini kucaklayıp öperek evine davet etti, bizimle kal ve diğer kızımla, Lea ile tanış, dedi. Babanın aklındakinin evlilik olduğu açıktı ama Yakup, Rahel'e aşık olmuştu ve başlık parası olarak Laban'ın sürülerine yedi yıl çobanlık etmeyi teklif etti. Ama düğün gecesi, ziyafetten sonra Laban, büyük kızı Lea'yı gerdeğe soktu.

Yakup gelinin kimliğini sabah olup da öğrenince Laban hiç oralı olmadı. Bizde adet böyle, dedi, büyük kız evlenmeden küçük kızı evlendirmeyiz. Niçin bir yedi yıl daha çalışıp Rahel'le de evlenmeyesin ki? Rahel'e hala aşık olan Yakup kabul etti. Yedi yıl sonra Rahel ile evlendi ama hilekar Laban, Yakup gibi sıkı çalışan becerikli bir çobanı bırakacak değildi. Yakup'un ayrılmasını önlemek için ona kendi sürülerini yetiştirme imkanı tanıdı ama Yakup daha başarılı oldukça Laban'ın oğulları bir o kadar kıskançlıkla diş bilemekteydiler.

Ve durum böyleyken, Laban ve oğullarının uzakta kendi sürülerini otlattıkları bir sırada Yakup karılarını, çocuklarını ve sürülerini alıp Harran'a kaçtı. "Fırat Irmağını geçip Gilat dağlık bölgesine doğru gitti."

"Üçüncü gün Yakup'un kaçtığını Laban'a bildirdiler. Laban yakınlarını yanına alıp Yakup'un peşine düştü ve yedi gün sonra Gilat dağlık bölgesinde ona yetişti."

İbranca "Dayanıklı Taş Yığın" anlamına gelen Gilat, Golan'daki yuvarlak gözlem evinin mekanıdır!

Karşılaşma acı sözler ve karşılıklı suçlamalarla başladı ve bir barış anlaşmasıyla sonuçlandı. Zamanın sınır anlaşmaları tarzına uyarak, Yakup bir taş seçip Tanıklık Sütunu olsun diye dikti ve Laban'ın Yakup'un bölgesine ve Yakup'un da Laban'ın bölgesine geçmemesi için sınır belirledi. Yuvarlak tepeleri nedeniyle Akkad dilinde *Kudurru* olarak bilinen bu sınır taşları çeşitli Yakın Doğu sit alanlarında keşfedilmiştir. Kural gereği, bunların üstüne anlaşmanın ayrıntıları yazılır ve şahit ve garantör olarak tarafların tanrılarının adları eklenirdi. Adete uyan Laban, "İbrahim'in Tanrısı, Nahor'un tanrıları aramızda yargıç olsun," dedi. Endişeli olan Yakup, "babası İshak'ın taptığı Tanrı'nın adıyla" yemin etti. Sonra olaya ve mekana kendi damgasını vurdu:

Ve Yakup yakınlarına
"Taş toplayın" dedi.
Adamlar topladıkları taşları
Bir yere yığdılar.
Ve Yakup taş yığınına
Galet adını verdi.

Bir telaffuz değişikliğiyle Yakup *Gilat*'ı *Galet*'e çevirip uzun zamandır "Dayanıklı Taş Yığını" olarak bilinen bu mekanı "Tanıklık Eden Taş Yığını"na çevirmişti.

Burasının Golan çemberlerinin mekanı olduğundan nasıl emin olabiliriz? İşte ikna edici son ipucunun bu olduğuna inanıyoruz: Anlaşma yemini sırasında Yakup burayı *Mispa (Ha-Mitzpeh)*, yani *Gözlem evi* olarak tarif etmişti.

Ve kutsal kitaba ek nitelikte olan ve daha eski tarihli çeşitli kaynaklardan hikayeleri derleyen *Jübileler Kitabı* bu olayın kaydına şu son notu düşer: "Ve Yakup tanıklık için oraya taş yığdı ve oranın adı 'Tanıklık Eden Yığın' oldu ama öncesinde buraya Gilat ülkesi, Refalılar Ülkesi diyorlardı."

Ve böylece muamma dolu Golan Çemberlerine ve onun Refalılar'ın Gilgal'i şeklindeki lakabına geri döndük.

Yakın Doğu'da bulunan *Kudurru* sınır taşları kural gereği anlaşmanın şartlarının ve garantör olarak çağrılan tanrıların isimlerinin yanı sıra bu tanrıların göksel sembollerini de taşımaktaydılar; bazen Güneş, Ay ve gezegenler ve bazen de (Şekil 13'teki gibi) on iki zodyak takımyıldızının tamamının sembollerini. En eski Sümer zamanlarından beridir zodyak takımyıldızlarının sayısı adlarından da anlaşılacağı gibi on ikiydi:

1. GUD.AN.NA ("göksel boğa"), *Boğa*
2. MAŞ.TAB.BA ("ikizler"), *İkizler*
3. DUB ("cımbız", "kıskaç"), *Yengeç*

Şekil 13

4. UR.GULA ("aslan"), *Aslan*
5. AB.SİN ("babası Sin idi"), *Bakire, Başak*
6. Zİ.BA.AN.NA ("göksel kader"), *Terazi*
7. GİR.TAB ("deşen ve kesen"), *Akrep*
8. PA.BİL ("savunmacı"), *Okçu, Yay*
9. SUHUR.MAŞ ("keçi balığı"), *Oğlak*
10. GU ("suların tanrısı"), *Su Taşıyıcısı, Kova*
11. SİM.MAH ("balıklar"), *Balık*
12. KU.MAL ("tarlada yaşayan"), *Ram, Koç*

On iki zodyak takımyıldızını betimleyen sembollerin hepsi Sümerler ve hatta Babil dönemlerinden günümüze dek ulaşmamış olmasına karşın Mısır tapınaklarında bunlar özdeş betimleme ve isimlerle bulunmuştur (Şekil 14).

Tanrı ona göklere bakmasını ve gelecekte orada neler olacağını gözlemesini söylerken gök bilimci rahip Terah'ın oğlu olan İbrahim'in on iki zodyak takımyıldızını biliyor olduğundan şüphe edebilir miyiz? Yıldızları sayabilir misin? İşte soyun o kadar çok olacak, demişti Tanrı İbrahim'e ve onun ilk oğlu hizmetçi Hacer'den doğunca oğlanı, İsmail'i ("Yakarışı İşitilen") şu kehanetle kutsamıştı:

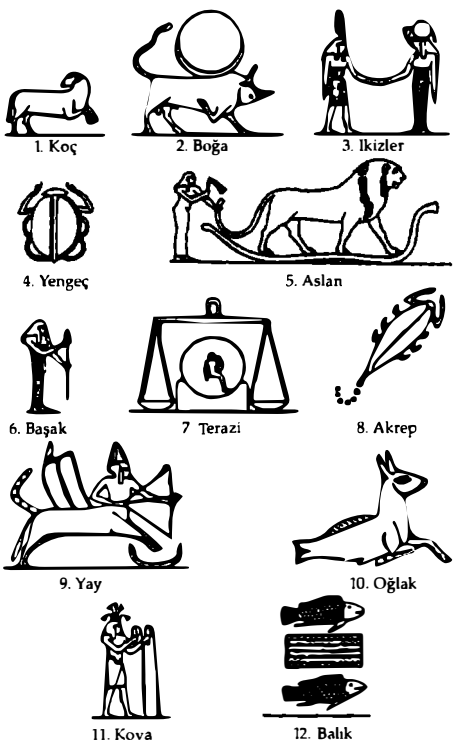
İsmail'e gelince,
seni işittim:
Onu kutsayacak, verimli kılacak,
Soyunu alabildiğine çoğaltacağım.
On iki beyin babası olacak.
Soyunu büyük bir ulus yapacağım.

Yaratılış 17:20

İbrahim tarafından gözlenen yıldızlı semayla bağlantılı bu kehanetimsi kutsama ile Kitabı Mukaddes on iki sayısından ve öneminden ilk kez söz eder. Ardından (Yaratılış, 25) İsmail'in

her biri bir kabile devletin başı olan oğullarının sayısının gerçekten de on iki olduğunu anlatır. Onları adlarıyla sıralayan Kitabı Mukaddes şunu vurgular: "İsmail'in oğulları olan bu on iki bey oymakların atalarıydı. Köylerine, obalarına da bu adları verdiler." Onların hakimiyet bölgesi Arabistan'ı ve onun güneyindeki çölü kapsıyordu.

Kitabı Mukaddes'in on iki sayısından söz ettiği bir sonraki yer Yakup'un babasının Hevron'daki mülkünden döndüğü sıradaki on iki oğlunun sıralandığı pasajdır. "Yakup'un on iki oğlu vardı," diyen Yaratılış 35. kısım bunları adlarıyla sıralar, bu isimler daha sonra İsrail'in On İki Kabilesi olarak bilinecektir:

Şekil 14

Lea'dan doğanlar:
Ruben, Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Zevulun.
Rahel'den doğanlar:
Yusuf, Benyamin.
Rahel'in hizmetçisi Bilha'dan doğanlar:
Dan, Naftali.
Ve Lea'nın hizmetçisi Zilpa'dan doğanlar:
Gad ve Aşer.

Ancak bu listede bir oyun yapılmıştır: Yakup ile Kenan'a geri dönen on iki oğulun orijinal sayısı farklıydı çünkü Rahel'in küçük oğlu Benyamin aile çoktandır Kenan'dayken doğmuş ve Rahel, Beytüllahim'deki doğum sırasında can vermişti. Ancak Yakup'un çocuklarının sayısı bundan önce on ikiydi zaten: Lea'nın doğurduğu son çocuk bir *kızdı*, Dina. Dolayısıyla esas liste –belki de bir rastlantıdan öte bir şeydi bu– on bir erkek ve bir kız çocuktan oluşmakta, böylece on bir "eril" ve bir dişil (Bakire Başak burcu) burçtan oluşan zodyak takımyıldızlarının listesine uymaktadır.

Şeria Nehrini geçerken bir ilahi varlıkla güreştikten sonra adı *İsrail* olarak değişen Yakup'un on iki çocuğunun zodyak takımyıldızlarını ima edişi kutsal kitaptaki anlatımın ilerki bölümlerinde iki kez fark edilmektedir. Birincisi, rüyalardaki kehanetleri ustaca çözen Yusuf kardeşlerine böbürlenip düşünde Güneş, Ay (yaşlı Yakup ve Lea'ya karşılık gelir) ve on bir yıldızın (*kokhavim*) onun önünde eğildiğini söylediği pasajdır. Bu sözcük genelde "yıldız" olarak tercüme edilir ama Akkadca kökenli bu terim takımyıldızları anlatmak için de kullanılırdı. Yusuf ile birlikte bu sayı on ikiye tamamlanıyordu. Onunkisinin en üstün takımyıldız olduğuna dair bu ima erkek kardeşlerini çok üzmüştü.

Bir sonraki ise yaşlanmış ve ölmek üzere olan Yakup'un kutsamak ve geleceklerini bildirmek üzere on iki oğlunu huzuruna çağırdığı pasajda geçer. *Yakup'un Kehaneti* olarak bilinen ve bu atanın son sözlerinden oluşan pasaj, en büyük oğlu Ruben'i Az

ile ilişkilendirmesiyle başlar; Az, Koç takımyıldızıdır ve o sıralarda ilkbahar ekinoksu gününde Boğa'nın yerine görülen takımyıldızdı. Şimon ve Levi birarada, İkizler burcu olarak adlandırıldılar; kız kardeşlerinin ırzına geçilmesinin öcünü almak için çok sayıda adam öldürdükleri için, diye kehanette bulundu Yakup, diğer kabileler arasında dağıtılacaklar ve ceza olarak kendi bölgelerini kaybedeceklerdi. Yahuda bir Aslan'a benzetildi ve kraliyet asasını tutarken görüldü; Yahuda kabilesinin krallığına dair bir kehanetti bu. Zebulun Denizler Sakini (Kova) olarak görüldü ve gerçekten de deniz kıyısında yaşadı. On iki kabile beyinin geleceklerine ilişkin kehanetler zodyak takımyıldızlarının adları ve sembolleriyle bağlantılıydı. Sonuncular ise Rahel'in oğullarıydı: Yusuf Okçu (Yay) olarak betimlenirken, kız kardeşi Dina'nın yerine konulan Benyamin başkalarından beslenen bir yırtıcı olarak tanımlandı.

Zodyağın on iki burcuna benzetilerek on iki sayısına gösterilen bu sımsıkı bağlılık genelde dikkatlerden kaçan bir başka el çabukluğunu içermektedir. Mısır'dan Çıkış ve Vadedilen Toprakların On İki Kabile arasında bölünüşünden sonra, bunlar yine bir düzenlemeden geçmiştir. Bölgeleri paylaşan On İki Kabilenin sıralanışına aniden Yusuf'un (Mısır'da doğmuş olan) iki oğlu, Manaşşe ve Efrayim dahil edilir ama liste yine de on iki isimden oluşur çünkü Yakup'un kehanetinde belirttiği gibi Şimon ve Levi kabileleri toprak paylaşımından pay almamışlar ve yine önceden söylendiği gibi, diğer kabileler arasına dağılmışlardı. Göksel On İki gerekliliği ve kutsallığı yine korunmuştu.

Kutsal Topraklardaki Yahudi sinagoglarının kalıntılarında kazı yapan arkeologlar bazı sinagogların zeminlerinin on iki takımyıldızı içeren ve geleneksel sembolleriyle betimlenmiş (Şekil 15) burçlar kuşağı çemberleriyle süslü olduklarını gördüklerinde şaşırmışlardır. Onlar bunlara Hristiyanlık öncesi Yunan ve Roma etkisi altında gelişen sapkınlıklar olarak bakma eğilimindedirler. Ancak böyle bir uygulamanın Eski Ahit tarafından yasaklandığı inancından kaynaklanan bu tutum İbranların burçlar

Şekil 15

kuşağı takımyıldızları ve bunların geleceğin, yani Kısmet'in tahmin edilişiyle ilişkisine aşina olduklarını gösteren tarihsel kayıtları göz ardı etmektedir.

Nesiller boyunca ve bugün bile Yahudi düğünlerinde veya bir oğlan sünnet edildiğinde atılan *Mazal-tov! Mazal-tov!* çığlıklarını duyabilirsiniz. Ne anlama geldiğini sorarsanız size bunun "İyi Şanslar", evli çiftin veya sünnet edilen oğlanın şansının açık olması dileği olduğu söylenir.

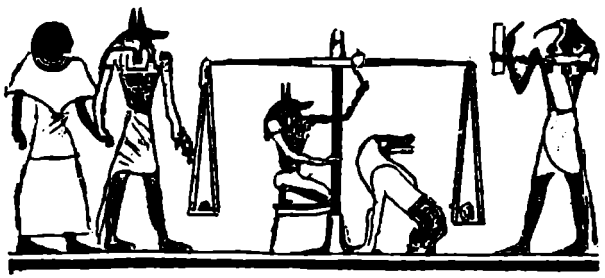
Ancak pek az kişi niyetleri bu olsa da terimin gerçekte başka anlama geldiğinin farkındadır. *Mazal-tov* kelimesi kelimesine "iyi/elverişli bir *burç takımyıldızı*" anlamına gelmektedir. Bu terim (ilk veya ana Sami dili olan) Akkad dilinden "durak", yani Güneş'in düğün veya sünnet düğünü günü kendisini "durmuş" gibi gösterdiği takımyıldız anlamına gelen *Manzalu* kelimesinden türemiştir.

Kişinin burcu ile kişinin Kısmeti arasında böyle bir ilişki kişinin doğum tarihini belirleyerek başlayan astroloji haritaları aracılığıyla bir Balık, bir Yengeç veya on iki burçtan herhangi biri olduğundan yola çıkılıp burç yorumlanmasında pek modadır. Geri dönüp bakacak olursak, Yakup'un Kehanetine göre Yahuda bir Aslan, Gad bir Akrep ve Naftali bir Oğlak'tı diyebilirdik.

Mukadder belirtiler için göklerin gözlenmesi, gök bilimci rahipler ordusu tarafından gerçekleştirilen bu görev Babil döneminde kraliyet kararlarında önemli bir rol üstlenmişti. Kralın kaderi, ülkenin ve ulusların kaderi belirli burç takımyıldızlarındaki gezegenlerin konumlarından okunup bildirilir olmuştu. Kraliyet kararları gök bilimci rahiplerin sözünü beklemekteydi. Yay'da görülmesi beklenen Ay bulutlarla mı örtülüydü? Boğa'da görülen kuyruklu yıldız başka bir takımyıldıza mı geçmişti? Jüpiter Yay'da, Merkür İkizler'de ve Satürn Akrep'te yükseldiyse bu gözlemin kral veya ülke için anlamı neydi? Gerçekten de yüzlerce tablet gerektiren bu tür kayıtlar bir yandan istilaları, kıtlıkları, taşkınları, halk ayaklanmalarını veya öte yandan kralın uzun bir ömür süreceğini, istikrarlı bir hanedan kurulacağını, savaşlarda zafer kazanılacağını, bolluk geleceğini önceden söylemek üzere göksel fenomenlerin kullanıldığını göstermektedir. Bu tarz gözlemlerin kayıtlarının çoğu kil tabletler üzerine düz yazı ile yazılmıştır; bazen astrolojik almanaklar tıpkı horoskoplarla ilgili kitaplar gibi ilgili takımyıldızın sembolleri ile süslenmiştir. Her durumda Kısmetin gökler tarafından işaret edildiği farz edilmekteydi.

Günümüzün doğum haritası yorumuna dayanan astrolojisinin kökleri Babillilere, Yunanlıların bildirdiği şekliyle "Kaldeliler"e dek uzanmaktadır. On iki aylık takvimle birleştiğinde Kısmet ve Zodyak kavramları şüphesiz ki en azından takvimin (Yahudi takviminin de başlangıç noktası olan) M.Ö. 3760'da Nippur'da kullanıma girmesiyle başlayan aynı olaylar silsilesinin iki görünümüdür. Böyle bir bağlantının gerçekten de bu kadar eski olduğu gerçeği, fikrimizce, Sümerlerin takımyıldızlara verdikleri isimlerden biri olan ZİBA.AN.NA'dan çıkartılabilir.

"Göksel Kader" anlamına gelen bu terim harfiyen "göklerdeki Yaşam Kararları" kadar "Yaşamın Göksel Terazisi" anlamına da gelmektedir. Mısır'da *Ölüler Kitabında* kaydedilmiş bir kavramdır bu; kişinin ebedi bir ötealem yaşantısı ümidinin Yargılanma Gününde kalbinin tartılmasına bağlı olduğu inancıdır. Bu sahne Ani Papirüsünde, tanrı Anubis'in bir kalbi tarttığını ve İlahi Yazıcı Tot'un sonucu bir palete kaydettiğini gösteren bir çizimde muhteşem bir şekilde betimlenir (Şekil 16).

Şekil 16

Yahudi geleneğindeki bir diğer çözülmemiş bilmece de Kitabı Mukaddes'te anlatılan Tanrı'nın Mezopotamya'da yeni yılın başlangıcı olan Nissan ayı yerine niçin İbranların Yeni Yılının başlangıcı olarak *yedinci* ay olan Tişri'yi seçtiği meselesidir. Eğer bu, bir açıklama olarak önerildiği gibi, Mezopotamya'nın hürmet ettiği yıldızlar ve gezegenlerden net ve kesin bir şekilde ayrılmayı güçlendirme arzusu idiyse, buna niçin yine de yedinci ay denmişti de birinci ay denmemişti?

Bizce tam tersi doğrudur ve yanıt ZİBA.AN.NA takımyıldızının adında ve onun Kader Terazisi çağrışımında yatmaktadır. Biz en önemli ipucunun zodyak ile takvimin bağlantısında olduğuna inanıyoruz. M.Ö. ikinci bin yıl ortalarına rastlayan Mısır'dan Çıkış sırasında ilkbahar ekinoksu artık Boğa'da değil Koç'ta gerçekleşiyordu. *Ve Koç ile başlarsak, Yaşamın Göksel Terazisi adlı takımyıldız gerçekten de yedincisiydi.* Yahudi yeni yılının

başlayacağı, kimin yaşayacağına ve kimin öleceğine, kimin sağlıklı ve kimin hasta olacağına, kimin daha zengin ve kimin daha fakir, mutlu veya mutsuz olacağına göklerde karar verileceği ay Göksel Terazi burcunun takımyıldızına denk düşen aydı.

Ve göklerde Kısmetin On İki Durağı vardı.

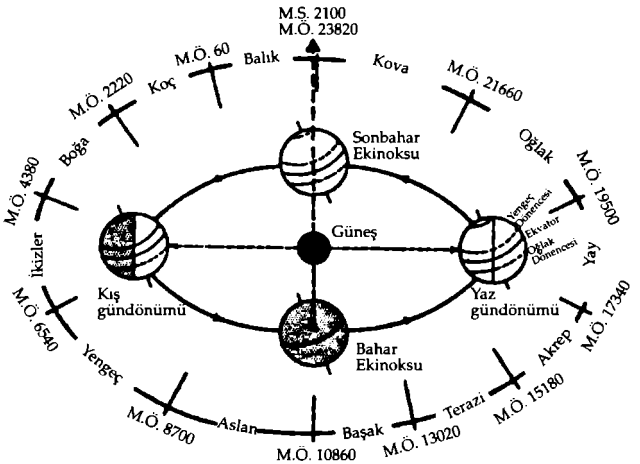
- 3 -

İLAHİ NESİLLER

On iki kısma bölünmüş burçlar kuşağı ve bunun çok eski oluşu iki bilmece doğurmaktadır: "Bunu kim başlatmıştır?" ve "Gök çemberi niçin *on iki* parçaya bölünmüştür?"

Yanıtlar bir eşikten geçmeyi gerektirmektedir; göğü on iki parçaya ayırmanın görünürdeki astrolojik öneminin altında göğü on iki parçaya bölme uygulamasının başladığı sıralarda insanoğlunun tek başına sahip olamayacağı kadar çok gelişmiş bir astronomi bilgisinin yattığını fark etmek gerekmektedir.

Dünya'nın Güneş etrafındaki yıllık yörüngesi sırasında Güneş, yılın on ikide biri oranındaki her ayda farklı bir duraktan doğar gibi görünür. Ama en önemli olanı, ilk çağlarda çok hayati görülüp bir Çağdan diğer Çağa (Boğa'dan Koç'a, oradan Balık'a ve kısa süre sonra Kova'ya) geçişi belirleyen durak, Güneş'in ilkbahar ekinoksu günü içinde doğduğu görülen duraktır (Şekil 17). Durum şudur ki Dünya, Güneş etrafındaki yıllık yörüngesini tamamladığında tam olarak aynı noktaya dönmez. Presesyon denilen bir fenomene bağlı olarak hafif bir gerileme söz konusudur ve bu her 72 yılda bir, bir dereceye ulaşır. On iki kısmın eş uzunlukta, her biri 30 derece olduğunu varsayacak olursak bu gerileme ilkbahar ekinoksu günü doğan güneşin ardındaki yıldızlı fonun bir burç evinden (diyelim ki Boğa) diğerine, yani Dünya'nın Güneş etrafındaki yörüngesi saat yönünün tersine ilerlediğinden bu gerileme Ekinoks Gününün geriye

Şekil 17

doğru kaymasına sebep olduğu içindir ki bir *önceki* burç evine, (örneğe göre Koç) kaymış şekilde görülebilmesi için (72 x 30) 2.160 yıl gerekmektedir.

Sümer ve Kitabı Mukaddes kayıtlarında görülen (Terah 205 yaşında, İbrahim 175 yaşında ölür) çok çok uzun ömürlerle bile bir (72 yıl) veya iki (144 yıl) derecelik gerilemeyi fark edebilmek bir ömür boyu sürerdi; gerekli olan gelişmiş astronomi aygıtları olmaksızın bunun başarılabilmesi neredeyse imkansızdır. Söz konusu olan şey 2.160 yıllık tam bir Burç Çağı değişimini fark etmek ve doğrulamak ise bu, Tufan öncesinde yaşayan ataların bilginlerce "fantastik" olarak görülen çok uzun ömürleriyle bile imkansız olurdu çünkü 969 yılla rekoru elinde tutan Metuşelah ve 930 yaşında ölen Adem bile tam bir burç değişimini gözlemleyecek kadar uzun yaşamamışlardır. Tufan'ın kahramanı olan Nuh ise 950 yıl yaşamıştı ama söz konusu olayı kaydeden Sümer metinleri olayın meydana geldiği sırada Aslan takımyıldızında bulunulduğunu bildirmektedirler.

Sümerlerin elindeki inanılmaz bilgilerin yalnızca bir kısmıydı bu. Tüm bu yaptıklarını nasıl bilebilmişlerdi? Yanıtı kendileri vermiştir: Bildiğimiz her şeyi bize Anunnakiler, "Gökten Yere İnenler" öğrettiler. Ve çok uzun bir yörünge dönemine sahip olan bir gezegenden geldikleri ve ömürlerinin bir yılı Dünyalıların 3.600 yılına denk olduğu için onlar Presesyonu ayırt etmek ve on iki parçalı Burçlar Kuşağını icat etmekte hiç zorlanmamışlardı.

Kadim bilimin ve dinin temelini oluşturan ve daha sonraları aralarında İbranca Kitabı Mukaddes'in de bulunduğu başka dillere çevrilmiş olan bir dizi metinde yer alan Sümerlerin Anunnakilere –kadim tanrılara– ilişkin hikayeleri "mitoloji" denilen şeyi oluşturan malzeme olmuştur. Batılı kültürlerde akla ilk gelen mitoloji Yunanlılarınkidir ama dünyanın her bir köşesindeki diğer tüm ulusların kadim mitolojileri ve ilahi panteonları gibi bu da orijinal Sümer inançlarından ve metinlerinden kaynaklanmıştır.

Sümerlerin anlattıklarına göre, uygar insanın henüz dünya üzerinde olmadığı, hayvanların evcilleştirilmemiş ve vahşi, ürünlerin henüz ekilip yetiştirilmemiş olduğu bir dönem vardı. Bu çok ama çok uzun zaman önceki geçmişte yeryüzüne elli Anunnakiden oluşan bir grup geldi. Adı E.A. ("Evi su olan") olan bir önderin komutasındaki bu grup ana yurtları olan NİBİRU'dan ("geçiş gezegeni") yola çıkıp yeryüzüne varmış ve Basra Körfezinin sularına iniş yapmışlardı. Bilginlerin *Ea* ve *Arz* "miti" olarak tanımladıkları bir metin bu ilk grubun kıyıya çıkışını ve kendilerini sazlık bir bölgede buluşlarını anlatır. İlk işleri bataklığı kurutmak, nehir kanallarını temizlemek ve besin kaynaklarını araştırmak olmuştu; balık ve kuş buldular. Ardından killi topraktan tuğlalar yapıp Dünya üstünde dünya dışı varlıkların ilk yerleşimini kurdular. Bu yerleşime "Uzaktaki Ev", "Evden uzaktaki ev" anlamına gelen ERİDU adını verdiler. Bu ad, en eski dillerden bazılarında "Arz, Toprak, Yer" anlamına gelen kelimenin kökeniydi. Bunlar 445.000 yıl önce oldu.

Astronotların görevi körfezin sularından ayrıştırarak, Nibiru'nun hayatının kurtulması demek olan altın çıkartmaktı çün-

kü gezegen atmosferini ve iç ısısını yitirmekteydi, Nibiru gezegeni üstündeki yaşam giderek tehlikeye girmişti. Ama bu planın işe yaramadığı anlaşıldı ve ana gezegendeki liderler altının ancak zor yoldan, bolca bulunduğu güneydoğu Afrika'da madencilik yaparak çıkartılabileceğine karar verdiler.

Bu yeni plan yeryüzündeki Anunnakilerin sayısının kayda değer biçimde artmasını gerektiriyordu ve zamanla sayıları altı yüze çıktı. Ayrıca arıtılan altının Dünya'dan gezegene yollanabilmesi ve çeşitli malzemelerin yeryüzüne getirilebilmesi için titiz operasyonlara ihtiyaç doğmuştu. Bu amaçla yeryüzündekilere ek olarak üç yüz Anunnaki de İGİ.Gİ ("Gözlemleyip Görenler") olarak yörüngede dolaşan platformlar ve mekik araçlarını işletmekle görevlendirildiler. Nibiru'nun hükümdarı olan AN ("Göksel Olan", Akkad dilinde Anu) Anunnakilerin giderek sayısı ve kapsamı artan operasyonlarını denetlemeye geldi ve yanı sıra iki çocuğunu getirdi: Sert bir disiplin sağlayıcı olan oğlu EN.LİL ("Emirler Efendisi") operasyonlara komuta edecekti, kızı NİN.MAH ("Kudretli Hanım") ise Baş Tıp Subayı idi.

Öncü Ea ile yeryüzüne yeni gelen erkek kardeşi Enlil arasındaki görev bölümü sorun oluşturdu ve sorunun kördüğüm oluşturduğu bir noktada Anu yeryüzünde kalıp oğullarından birini Nibiru'da vekili olarak bırakmayı düşünmeye başladı. Sonunda üçü kura çektiler. Anu Nibiru'daki görevine geri döndü; Enlil'in payına düşen ilk iniş yapılan bölgede kalıp burayı E.DİN ("Adillerin Evi") haline getirip genişletmekti. Görevi ise her biri belirli bir işleve sahip (uzay limanı, uçuş kontrol merkezi, metalürji merkezi, tıp merkezi veya iniş koridoru için işaret) ek yerleşimler kurmaktı. Ve Ea'nın payına ise güneydoğu Afrika'daki madencilik operasyonunu yönetmek düşmüştü ve sıra dışı bir bilim adamı olduğu için bu görev ona aslında pek uygundu.

Görevi becerebilecek kapasitede olması Ea'nın kendisini Edin'den uzaklaştıran bu görevden hoşlandığı anlamına gelmiyordu. Bu yer değişikliğini telafi etmek amacıyla ona EN.Kİ, "Yerin Efendisi" unvanı verildi.

Enlil bunun yalnızca bir jest olduğunu düşünmüş idiyse de Ea/Enki bu unvanı çok ciddiye alacaktı. Her ikisi de An'ın oğulları olmalarına karşın üveydiler. Ea/Enki doğan ilk erkek çocuktu ve normalde babasından sonra tahta geçmesi gerekirdi. Ama Enlil, Anu'nun üvey kızkardeşinden doğmuştu ve Nibiru'daki ardıllık kuralları gereği ilk doğan erkek çocuk olmasa da bu durum Enlil'i yasal varis yapmaktaydı. Şimdi bu iki üvey kardeş kendilerini başka bir gezegende olası bir çatışmayla karşı karşıya bulmuştu: Dünya görevi giderek genişleyecek ve hatta bir başka gezegenin kalıcı olarak kolonileştirilmesi halini alacaksa en büyük yetkili kim olacaktı; Yerin Efendisi mi, Emirler Efendisi mi?

Bu mesele Enki için giderek büyüyen bir sorun haline geldi çünkü kendi oğlu Marduk ve Enlil'in oğlu Ninurta da yeryüzündeydiler; Marduk babasının resmi eşinden doğmuştu ama Ninurta Nibiru'da (o sıralarda Enlil ve Ninmah evli değillerdi; Enlil yeryüzünde Ninlil ile evlendi ama Ninmah hiç evlenmedi) Enlil'in üvey kız kardeşi Ninmah'tan doğmuştu. Ve bu durum Ninurta'ya ardıllık açısından Marduk'a göre öncelik sağlıyordu.

Utanmaz arlanmaz bir kadın avcısı olan Enki üvey kardeşinden bir oğul sahibi olacağını ümit ederek bu durumu düzeltmeye karar verdi. Fakat bu ilişkiden bir kız doğdu. Hiç yılmayan Enki, kızı olgunlaştığı anda onunla da ilişkiye girdi ama kızı da ona bir kız evlat doğurdu. Geçici bir süre için de olsa Ninmah, Enki'nin bu çiftleşme faaliyetlerine "dur" demek zorunda kaldı.

Üvey kız kardeşinden oğul sahibi olmayı beceremese de Enki'nin pek çok oğlu vardı. MAR.DUK'a ("Saf Tepenin Oğlu") ek olarak yine Nibiru'dan gelmiş olan erkek kardeşleri NER.GAL ("Büyük Gözleyici"), GİBİL ("Ateşten Olma"), NİN.A.GAL ("Büyük Suların Prensi") ve DUMU.Zİ ("Yaşam Olan Oğul") de yeryüzündeydiler. Bunların hepsinin Enki'nin resmi eşi olan NİN.Kİ'den ("Yerin Hanımı") doğup doğmadıkları meselesi kesin olmamakla birlikte, altıncı oğul olan NİN.GİŞ.ZİD.DA'nın ("Eşya/Yaşam Ağacı Efendisi") Enki ile Enlil'in kız torunu Ereşkigal'in ilişkisinden doğmuş olduğu kesindir; gebe kaldığı sıra-

da Ereşkigal Edin'den Afrika'ya giderken Enki'nin gemisinde yolculuk etmekteydi. Bir Sümer silindir mührü Enki ve oğullarını betimlemektedir (Şekil 18).

Şekil 18

Enlil ise resmi eşiyle, NİN.LİL ("Emirler Hanımı") unvanı verilen genç hemşireyle evlendikten sonra asla sadakatsizlik etmedi. Çiftin iki oğlu oldu; daha sonraları Sami halklar tarafından *Sin* olarak bilinecek Ay tanrısı NANNAR ("Parlayan") ve daha çok *Adad*, "Sevgili Oğul" adıyla bilinen küçük oğulları İŞ.KUR ("Dağlardan Olan"). Enki klanıyla kıyaslandığında Enlil ailesi sayıca yetersizdi ve bu durum, Nannar/Sin ve eşi NİN.GAL'in ("Büyük Hanım") üç çocuğunun, Anu'dan üç nesil sonra olmalarına karşın niçin Anunnaki liderliğine dahil edildiklerini açıklayabilir. Bu üç çocuk az önce belirttiğimiz EREŞ.Kİ.GAL ("Büyük Ülkenin Hanımı") ve UTU ("Işıldayan") ve İN.ANNA ("Anu'nun Sevdiği") adlı ikizlerdi. Bu ikizler daha sonraki panteonlarda *Şamaş* ("Güneş tanrısı") ve *İştar* (Astarte/Venüs) olarak bilineceklerdi.

Yeryüzündeki mevcudiyetlerinin en etkin olduğu sıralarda Anunnakilerin sayısı altı yüzü bulmuştu ve metinler bunların pek çoğundan bahsetmekte ve sıklıkla bunların görevlerini de belirtmektedir. Enki'nin ilk inişini anlatan ilk metinde bazı subaylarının adları ve görevleri belirtilir. Anunnakilerin kurduğu yerleşimlerin her birinin yöneticilerinin adları verilir; Edin'de tufan öncesinde görev alan on hükümdarın hepsinin adları ve-

rilmiştir. Enki'nin utanmaz işlerinin sonucu olarak doğan kız çocukların adları ve onlara uygun görülen kocaların adları kaydedilmiştir. Başlıca tanrıların kahyaları ve elçileri adlarıyla anılmıştır. Belirli faaliyetlerden sorumlu (örneğin, bira yapımından sorumlu olan Ninkaşi) eril ve dişil ilahların da adları verilmiştir.

Kitabı Mukaddes'in Rab'bi olan Yahveh'nin kesinlikle mevcut olmayan soy ağacının tam tersine Anunnaki "tanrılar" soy ağaçlarından ve değişen nesillerden haberdardılar. Tapınaklarda korunan gizli bilgilerin bir parçası da üstünde Anunnaki "tanrılar"ın soy ağacının ve nesillerinin sıralandığı Tanrı Listeleriydi. Keşfedilen bu gibi listelerin bazısında Nibiru'da Anu'dan (dolayısıyla Enlil ve Enki'den) önce yaşamış en az yirmi üç İlahi Çiftin adları sıralanmaktadır. Bazı listelerde Anunnaki tanrılar yalnızca tahta çıkış tarihleriyle yer alırken, bazılarında ilahi babanın adının yanına ilâhi ananın adı da dikkatle eklenmiştir çünkü Ardıllık Kuralları gereğince, doğan çocuğun konumunu belirleyen şey annenin kim olduğuydu.

Bunların hepsinin de üstünde, Yunan panteonundaki On İki Olimpos tanrısının ataları olan ve hep on iki ilahtan oluşan Büyük Tanrılar meclisi vardı. Yaşlı Tanrılarla başlayan ve zamanla, nesillerle birlikte değişen bu panteon hep On İkiler Meclisi olarak kaldı; biri eksilince bir başkası eklendi; biri rütbece yükseldiğinde diğerinin rütbesi indirildi.

Sümerler tanrılarını göze çarpan boynuzlu başlıklar giyer halde betimlemekteydiler (Şekil 19) ve biz, bu boynuz çiftlerinin sayısının ilahların rütbe değerlerini yansıttığını önermekteyiz. Başlangıçtaki Sümer panteonundaki rütbelendirme Anu için 60 (Sümer matematiğinin temel sayısı) ile başlıyordu ve yasal varisi Enlil için 50, Enki için 40, Nannar/Sin için 30, Utu/Şamaş için 20 ve İşkur/Adad için 10 şeklinde devam ediyordu. Tamamlayıcı eşlere, yani Antu, Ninlil, Ninki ve Ningal'e 55, 45, 35 ve 25 sayısı, ardından evlenmemiş olan Ninmah'a 15 ve bekar İnanna/İştar'a ise 5 sayısı veriliyordu; İştar nesillerdeki değişimi yansıtacak şekilde daha sonraları "15" rütbesine yükseldi ve Ninmah 5'e indirildi.

Şekil 19

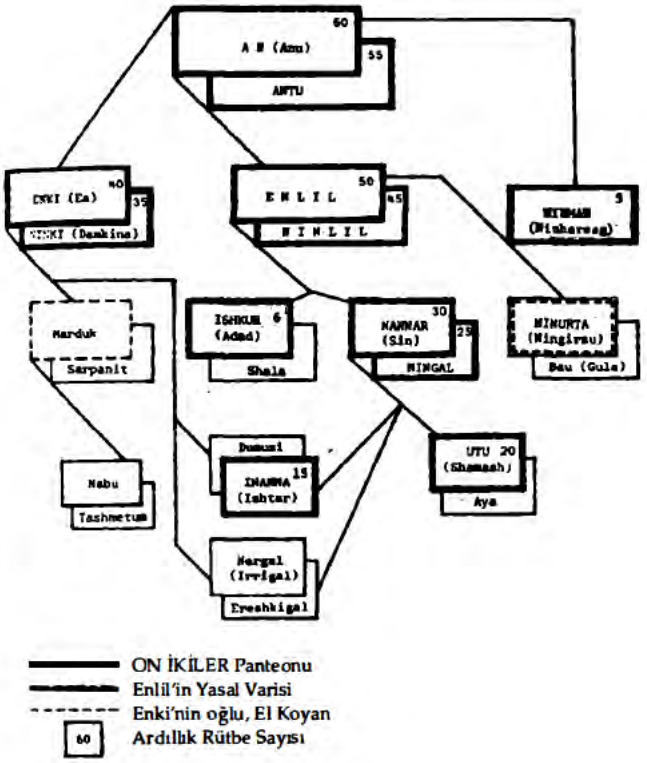
Yeryüzünde Ardıllık açısından rakip olan Ninurta ve Marduk'un ilk "Olimpos" listesine alınmamış olmaları dikkat çekicidir. Ama rekabet kızıştıkça, Tanrılar Meclisi Ninurta'yı yasal varis olarak kabul edip ona 50, yani babasıyla aynı rütbeyi vermişti. Öte yandan Marduk'a en düşük rütbe olan 10 verilmişti.

Bu rütbelerin ilahi sırlar oldukları düşünülmekte ve yalnızca rahip "inisiyelere" açıklanmaktaydılar. "Tanrıların gizli rakamları"nın yazılmış olduğu tabletler (Ninova tapınağında bulunan K.170 tableti gibi) bunların *la mudu'u*ya, yani "inisiye edilmemişler"e gösterilmemeleri için kesin yasaklamalar içermektedir. Tanrılar hakkındaki bilgiler sıklıkla onların adını anmadan, bunun yerine gizli rakamları kullanılarak kayda geçirilmiştir, örneğin "tanrı 30" Nannar/Sin'i anlatmaktadır.

Şekil 20'deki tablo ana babaları ve rütbelerine göre Büyük Tanrıları göstermektedir, on iki Büyük Tanrı ise özellikle vurgulanmıştır.

Ama niçin *on iki*?

Yanıtın, uçuş görevleri bir defalık mineral çıkartma seferinden çıkıp yaklaşık bin kadarını içeren uzun vadeli yerleşime dö-

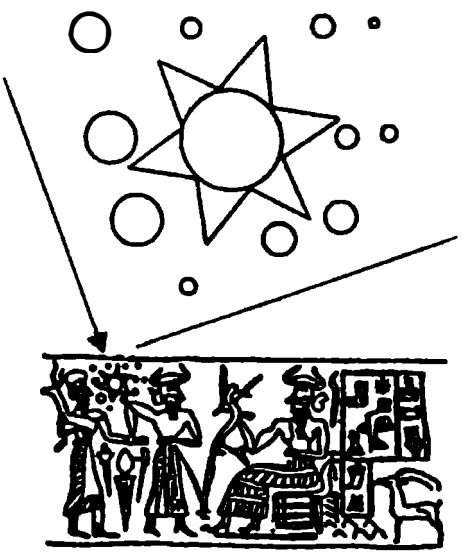

Şekil 20

nüştüğü anda Anunnakilerin karşılaştığı bir başka büyük sorunda yatmakta olduğuna inanıyoruz. Onların bakış açısından bakıldığında, Anunnakiler "normal" yörüngeli bir gezegenden yola çıkıp Güneş etrafında çılgınca dönen, bir Nibiru yılında (yörünge süresinde) Güneş'in çevresini 3.600 kez dolanan bir gezegene gelmişlerdi. Fiziksel açıdan alışmanın yanı sıra Dünya zamanını Nibiru zamanıyla ilişkilendirmeye ilişkin bir ihtiyaç ortaya çıktı. Nippur'daki Uçuş Kontrol Merkezine (DUR.AN.Kİ, "Gök-Yer Bağı" denilen bir tesis) gelişmiş ekip-

manlarını kurup yerleştiren Anunnakiler bizim presesyon dediğimiz şu yavaş yavaş artan gerilemenin farkına elbette varmışlardı ve Dünya'nın hızlı yörünge yılına ek olarak, aynı göksel noktaya dönmesinin 25.920 yıl aldığı daha uzun bir devrenin varlığını da fark etmişlerdi; bu devre daha sonraları Büyük Devre olarak anılagelecekti.

Silindir mühürler (Şekil 21) üstündeki betimlemeler Anunnakilerin "Güneş ailesi"ni on iki üyeden oluşur halde düşündüklerini göstermektedir: (merkezde) Güneş, (sebepleri daha önce anlatılmış olan) Ay, şu an bildiğimiz dokuz gezegen ve bir tane daha; kendi gezegenleri Nibiru. Onlar için bu sayı, yani on iki Gök-Yer Bağını etkileyen tüm göksel meselelere uygulanacak olan temel sayıydı; bunlara Güneş'i çevreleyen yıldızlı çemberin bölünüşü de dahildi. Ayrıntılı gökyüzü haritalarını kullanarak her bir gökyüzü bölümündeki yıldızları takımyıldızlar halinde grupladılar. Onlara ne ad vereceklerdi? Niçin kendi liderlerinin adlarını vermesinlerdi ki?

Şekil 21

İşte "Evi Su Olan" Ea; Basra Körfezinin sularına iniş yaparak yeryüzüne ilk ayak basan, sandalıyla sazlıklarda yelken açmaktan hoşlanan, gölleri balıklarla dolduran. İki takımyıldızı, Su Taşıyan (Kova) ve Balıklar (Balık), ona göre adlandırıp onu onurlandırdılar; Sümerler zamanında Ea silindir mühürlerde hep böyle betimlenmiştir (Şekil 22a) ve Ea tapıncını denetleyen rahipler Balıkadamlar (Şekil 22b) gibi giyinmekteydiler. Güçlü, dik başlı ve sıklıkla boğalarla kıyaslanan Enlil ise takımyıldızına Boğa ismi verilerek onurlandırıldı. Hep arzulanılan ama hiç evlenmeyen Ninmah'ın adı Başak (Bakire) takımyıldızına verildi. Enlil'in En Önde Gelen Savaşçısı olarak bilinen Ninurta Yay ile onurlandırıldı; Ea'nın ilk oğlu, inatçı ve asi oğlu Marduk ise kayalıklarda gezinen Koç'a benzetildi. Ve Utu/Şamaş ve İnanna/İştar adlı ikizler doğduğunda, en uygun olan şey bir takımyıldıza onların adını vermekti: İkizler. (Enlil'in ve Utu'nun Anunnakilerin uzay faaliyetlerindeki rollerini anmak amacıyla

Şekil 22

Enlilci rahipler Kartaladamlar gibi giyinmekteydiler, Şekil 22c.) Hiyerarşik rütbeler değişip yeryüzü sahnesine ikinci ve üçüncü nesil Anunnakiler girdikçe on iki zodyak takımyıldızının birer Anunnaki karşılığı oldu.

Burçlar kuşağını insanlar değil tanrılar icat etti.
Ve sayısı, değişimler ne olursa olsun, hep on iki olarak kaldı.

Altın madenlerinde görevli Anunnakiler, yeryüzüne ilk inişten kırk Nibiru "tekrarlaması"(yörüngesi) sonra, isyan çıkardılar. *Atra Hasis* adıyla bilinen bir metin isyandan önceki olayları, isyanı ve sonuçlarını tarif etmektedir. En önemli sonuç Adem'in yaratılmasıydı. Metin insanoğlunun nasıl ortaya çıktığını anlatmaktadır. Enki'nin teşvikiyle başlayan isyan esasen Enlil'e ve oğlu NİN.UR.TA'ya ("Temeli Tamamlayan Efendi") yönelikti. Enlil isyancılara en büyük cezanın verilmesini talep etti; Enki bu meşakkatli çalışmaya devam etmenin imkansızlığını anlattı; Anu Enki'den yana çıktı. Ama Nibiru'nun hayatta kalabilmesi için hala altın gerekiyordu, bu durumda nasıl elde edilecekti peki?

En zor anda Enki ortaya çıkıp Anunnaki liderlerine şaşırtıcı bir teklifte bulundu: Gelin, dedi, bu işi yapabilecek bir İlkel İşçi yaratalım! Şaşıran Tanrılar Meclisi böyle yeni bir yaratığın nasıl oluşturulabileceğini sorduğunda Enki onlara söz konusu yaratığın "zaten mevcut" olduğunu açıkladı: Yeryüzünde evrimleşmiş ama Anunnakilerin evrimsel aşamasına henüz ulaşmamış bir insansı mevcuttu. Tüm yapmamız gereken, dedi Enki, onların üstüne "tanrıların işaretini" basmak; yani Anunnakilere benzemeleri için genetik yapılarıyla oynamak.

Yapılan tartışma ve önerilen çözüm Kitabı Mukaddes'te şu şekilde yankılanır:

Ve Elohim *dedi:*
"Suretimizde, benzeyişimize göre
İnsan yapalım."

Anunnakilere fiziksel ve zihinsel olarak benzeyen bir varlık. Enki bu varlığın "tanrılar serbest kalsın diye tanrılara hizmeti üstleneceğine" söz verdi. Yorucu işlerden kurtulma ihtimalinin çekiciliğine kapılan tanrılar kabul ettiler.

Birkaç Sümer metninde, Ninmah'ın yardımıyla ve çok miktarda deneme yanılmadan sonra bir *Lullu*'nun, "Karışık Olan"ın nasıl oluşturulduğu anlatılmaktadır. "Kusursuz model"i elde ettiklerinden emin olunca Ninmah onu havaya kaldırıp bağırmıştı: "Yarattım! Onu ellerimle yaptım!"

Ninmah bu anın unutulmayacak bir an olduğunu düşünüyordu. Biz de aynı fikirdeyiz çünkü Sümerli bir ressam tarafından bir silindir mühür üstünde (Şekil 23) betimlenmiş olan o anda insanoğlunun tarihinin en unutulmaz anı bizlere gösterilmektedir: Bizlerin, *Homo sapiens*lerin dünya üstünde ortaya çıktığı an.

Şekil 23

Bu başarılı genetik bileşimi kullanarak yavaş bir –bizim klonlama dediğimiz– kopyalar çıkartma süreci başladı. Anunnaki dişilerinin Doğum Tanrıçaları olarak hizmet vermesini gerektiren bu üreme sürecinde İlkel İşçi yedi erkek, yedi kadın olarak iki takım halinde klonlandı. Kitabı Mukaddes (Yaratılış, 1. ve 5. kısımlar) bize bunu şöyle anlatmaktadır:

Elohim *insanı yarattığında*
Onu Elohim'*e benzer kıldı;*
Onları erkek ve kadın olarak yarattı.

Klonlama yavaş bir süreçti ve yeni yaratık bir melez olduğu ve kendi başına üreyemediği için Doğum Tanrıçalarının hizmetini gerektirmekteydi. Böylece Enki bu süreci hızlandırmak için ikinci bir genetik mühendislik becerisi gerçekleştirdi ama bu kez kendi inisiyatifini kullanmıştı. Şimdilerde bizim X ve Y dediğimiz kromozomlarla oynayarak insan ırkının kendi başına üremesini sağladı. Kitabı Mukaddes bu olayı (Sümer dilinde E.DİN) Aden Bahçesindeki Adem ile Havva'nın hikayesinde anlatır; Enki burada *Nahaş* rolünü oynamaktadır: Bu terim "yılan" olarak çevrilmiştir ama "Bilen, sırlara sahip olan" anlamı da vardır.

Genetik deneyin yapılması için olumlu oy kullanmış olmasına karşın Enlil bu oyu tereddütlü vermişti. Büyük bilim adamı Enki'nin aksine o bilimsel meydan okumalara kapılıp gitmiyordu. Onun "başka bir gezegene Tanrıcılık oynamaya gelmedik" dediğini bile hayal edebiliriz. Enki bu ikinci (ve yetkisiz) genetik müdahaleyi gerçekleştirdiğinde Enlil öfkeden kudurdu. "Adem'i bizden biri gibi kıldın," artık üreyebiliyor, diye bağırdı; bir adım daha atacak olursa, Yaşam Ağacının meyvesine de uzanacak!

İşte İnsanoğlu kendi başının çaresine bakmak üzere Aden Bahçesinden böyle kovuldu ama azalıp yok olacağına üreyip çoğaldı ve yeryüzünü doldurdu. Genç Anunnakiler İnsan Kızlarıyla arkadaşlık etmeye, hatta onlardan çocuk sahibi olmaya başladıklarında Enlil'in hoşnutsuzluğu iyice büyüdü. Kitabı Mukaddes'te yer alan (Yaratılış, 6. kısım) "*Elohim* oğulları" olan *Nefilim*lerin ("Aşağı İnmiş Olanlar") insan kızlarıyla evlendiklerine ilişkin hikaye Tufan hikayesinin önsözü görevini görür; insanoğlunu yeryüzünden silme kararının açıklamasıdır bu.

Enlil planını Tanrılar Meclisine sundu. Büyük bir felaket olmak üzere, dedi. Bir sonraki geçişinde Nibiru, yeryüzünü silip

süpürecek büyük bir gel git dalgasına yol açacaktı. İnsanoğlunu uyarmayalım, bırakalım tüm faniler yok olsunlar! Tanrılar bunu kabul edip gizlilik yemini ettiler. Enki de yemin etti ama sadık hizmetkarı Ziusudra'yı (Kitabı Mukaddes'te Nuh olarak geçer) uyarmanın bir yolunu bulup ailesini ve arkadaşlarını kurtarmak, ayrıca canlı hayvanların "tohumu"nu korumak üzere bir Gemi inşa etmesi talimatını verdi.

Büyük Tufan hikayesi Kitabı Mukaddes'teki en uzun hikayelerden biridir ama ne kadar uzun olsa da sınır oluşturan bu olayla ilgili çok daha uzun ve çok daha ayrıntılı olan Sümer ve Akkad metinlerin yanında kısa bir özet gibi kalmaktadır. Tufanın ardından Enlil bile insafa geldi. Anunnakilerin yeryüzünde inşa etmiş oldukları her şeyin yıkılıp yok oluşundan sonra Dünya'yı yeniden yaşanabilir bir yer haline getirme sürecine insanoğlunun da ortak olabileceğini fark etmişti. Enlil'in rızasıyla Anunnakiler insanları (Nibiru'nun yörünge dönemine denk düşen) 3.600 yıllık aralıklarla kültürel ve teknolojik açıdan ilerletmeye giriştiler. Bu sürecin zirve noktası büyük Sümer uygarlığıydı.

Tufan'ın hemen öncesinde Anunnakiler felaketten kaçmak için kendi araçlarıyla yörüngeye çıkıp yıkımı ve altüst oluşu göklerden seyretmişlerdi. Yalnızca insanoğlu değil, geçen 432.000 yıl boyunca Anunnakilerin inşa ettiği her şey de yok olup gitmiş veya kilometrelerce kalınlıkta çamur katmanlarının altında kalmıştı; E.DİN'deki uzay limanı da çamur tabakalarının altındaydı artık.

Gelgit dalgası çekilmeye başladığı anda Dünya yörüngesindeki araçlarını Yakın Doğu'nun en yüksek zirvesi olan Ağrı Dağına indirdiler. Kuruyan karalar daha çok görünür oldukça, tufandan önce günümüz Lübnan'ında kurulmuş olan Sedir Ağacı Dağlarındaki geniş taş platformu kullanabildiler ama uzay operasyonuna devam edebilmek için bir uzay limanına ihtiyaçları vardı ve bunu Sina yarımadasında kurmaya karar verildi. İniş Koridoru, tufandan önce de olduğu gibi, Ağrı Dağının o çok belirgin ikiz zirvesi ile sabitlendi. İniş Yeri dahil edildi, (tufandan

önce Nippur'da bulunanın yerine) yeni bir Uçuş Kontrol Merkezi seçildi ve İniş Koridorunun sonunu sabitlemek için iki yapay ikiz zirve dikildi; Mısır'da, Gize'de hala ayakta duran büyük piramitler.

Yeryüzünde giderek iki farklı klan haline gelmeye başlayan gruplar arasındaki rekabetin sakinleşmesi açısından uzay limanının ve ek tesislerinin yeri çok büyük önem taşıyordu. Sürtüşmeleri en aza indirmek amacıyla Edin'deki Enlil ve Abzu'daki Enki arasındaki bölge bölüşümü resmileştirildi; Enlil ve soyundan gelenlere Asya ve Avrupa'nın yakın kısımları bağlanırken, Enki'ye tüm Afrika kıtası verildi. Bunun anlamı, Tufan öncesindeki İniş Yeri ve yeni Uçuş Kontrol Merkezinin Enlilcilerin eline ve ayrıntılı yönlendirme sistemlerine sahip büyük piramitlerin ise Enkicilerin eline geçmesiydi. Dolayısıyla uzay limanının Sina yarımadasına, Ninmah'ın tarafsız ellerine teslim edilmesi çözümüne gidildi. Olayın hep hatırlanması amacıyla da Ninmah'a NİN.HAR.SAG, "Dağ Zirvelerinin Hanımı" unvanı verildi.

Mısır tanrılarının aslında Enki ve klanından başkası olmadıklarına ilişkin önerimiz ilk bakışta zoraki gelebilir. İlk olarak, isimleri farklıdır değil mi? Örneğin, Mısırlıların büyük Yaşlı Tanrısının adı PTAH, "Geliştirici" idi ama Enki'nin Sümerce unvanı olan NUDİMMUD, "Hünerli Şeylerin Yapıcısı" da aynı anlamı taşıyordu. Her iki panteonda da o Sırları Bilen, İlahi Yılan'dı ve ("evi su olan" şeklindeki unvanını hatırlarsanız) her iki panteonda da İlahi Su Taşıyıcı (Şekil 14 ve Şekil 22) olarak, yani bizim bildiğimiz haliyle Kova burcunun sembolü ile betimlenmekteydi. Mısır panteonunda Sina'nın Hanımı HATHOR idi ve iyice ilerleyen yaşlarında lakabı "İnek" idi; yaşlandıkça Ninharsag da Sümer'de aynı adı almıştı.

Enki'nin Mısır'daki başlıca oğlu ve varisi RA idi, "Saf Olan" ve bu Mezopotamya'da "Saf Tepenin Oğlu" olarak bilinen Marduk'a koşuttur. Bu ikisi arasındaki pek çok benzerlik *Tanrıların ve İnsanların Savaşları** adlı kitabımızda ayrıntısıyla ele alınmıştır. Yine bu kitapta Mısır tanrısı TOT'u, Ptah'ın bir oğlu ve Sü-

* Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul, 2005.

mer metinlerinin Ningişzidda olarak anlattığı, gizli ilahi bilgilerin koruyucusu olarak tanımlamıştık.

Ptah/Enki Mısır'daki saltanatını zaman içinde oğlu Marduk/Ra'ya bıraktı ama oğlu bununla teskin olmadı. *Tüm* Dünya'nın hükümdarlığının doğuştan kendi hakkı olduğunu iddia etmekteydi ve bu, Enlilcilerle onun arasında Piramit Savaşları diye tarif ettiğimiz çatışmalara yol açtı. Bir ara, hesaplarımıza göre M.Ö. 8700 civarında Mısır'ı terk etmeye zorlandı; Yunan döneminde Mısır'ın tarih öncesini ve tarihini yazan Mısırlı bir rahip olan Manetho'ya göre hükümdarlık görevi o sırada Marduk'un erkek kardeşi Tot'a verildi. Marduk/Ra nereye gitmişti? Büyük olasılıkla Nibiru'ya, Mısırlıların Milyonlarca Yıl Gezegeni dedikleri gezegene geri gönderilmiş olabileceği ihtimali göz ardı edilemez. *Tot'a Görevlerin Verilmesi* başlığını taşıyan ve firavun mezarlarına kaydedilmiş halde bulunan bir kadim Mısır metninde Ra'nın kendi güçlerini Tot'a devredişi ve Tot'u "Yer Alıcı Tot" olarak adlandırışını okuruz. "Benim yerimi alacaksın," diye ilan etmektedir Ra, "bir Yer Alıcı." Nerede olduğunu Tot'a açıklayan Ra şöyle der: "Gökte, bana uygun yerimde olacağım." Bu yokluğun bir kısmının, yarı tanrıların tahta geçtiği sürenin 3.650 yıl, neredeyse tam bir Nibiru yörüngesi kadar sürmüş oluşu, Ra/Marduk'un yeryüzünde olmadığı bu süreyi Nibiru'da geçirmiş olabileceği ihtimalini çok güçlendirmektedir. Hem Mısır hem de Mezopotamya metinleri özellikle Satürn yakınlarında hayli tehlikeli hale gelen zorlu bir uzay yolculuğundan söz ederlerken pekala Ra/Marduk'un yeryüzüne geri dönüş yolculuğunu anlatıyor olabilirler.

Geri dönen Ra/Marduk Dünya'yı tanımakta güçlük çekti. Arada geçen dönemde Sümer uygarlığı tam olarak gelişmişti. Enlil ve Enki'nin karargahlarının (yani Nippur ve Eridu'nun) kıpır kıpır şehirlerle çevrili kutsal mahallere dönüşmüş olmasının yanı sıra İnsanların Şehirleri de kurulmuştu. Ninurta'nın himayesi altında, yepyeni bir şehir olan Kiş'te yeni oluşturulan bir kurum olan Krallık başlatılmıştı. Nannar/Sin'e yeni bir şehir merkezi olan Ur'un idaresi verilmişti. Anu ve Antu'nun resmi

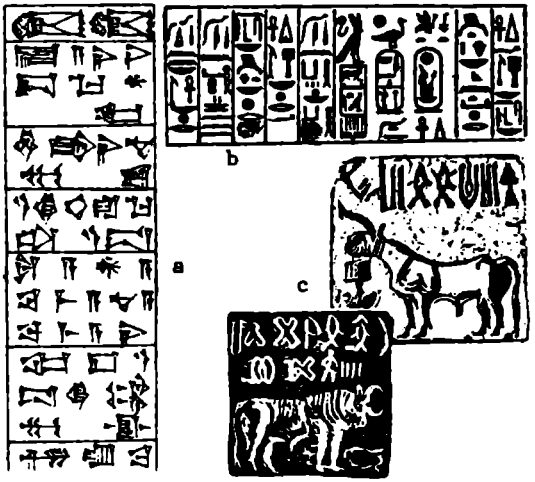
ziyareti için inşa edilen kutsal mahalle, Uruk (kutsal metinlerde Erek) şehri olacak biçimde genişletilmiş ve hediye olarak İnanna/İştar'a verilmişti. Rahiplik sınıfının işlevleri resmileştirilmiş; bir takvim, gelişmiş astronomi bilgisine ve resmi bayramlara dayanan şu ünlü Nippur takvimi kullanıma sokulmuştu. M.Ö. 3760'da kullanılmaya başlanan bu takvim halen Yahudi takvimi olarak kullanımdadır.

Marduk geri döndüğünde babasına ve Tanrılar Meclisine şöyle bağırmış olmalıydı: Ya ben?

Marduk gözünü uzay limanının tufan öncesinde bulunduğu yerden çok da uzak olmayan bir noktaya dikti ve burayı *Bab-İli*, "Tanrıların Kapısı" (hala bilinen adıyla *Babil*) haline getirmeye karar verdi. Burası onun üstünlüğünün sembolik ve gerçek bir ifadesi olacaktı.

Bunu izleyen olaylar Kitabı Mukaddes'te Babil Kulesi olayı olarak hatırlanır; olay Şinar'da (kutsal metinlerde Sümer'in adı) geçer. Babil tanrısının takipçileri orada "Göklere erişecek bir kule," bizim bugün fırlatma kulesi dediğimiz bir kule, "dikip ün salalım." Genelde "ün, şan, isim" olarak tercüme edilmekteyse de aslında bu cümle "kendimize bir şem yapalım" şeklindedir; Sümer dilindeki kaynakta orijinal anlamı roket gibi nesne olan bu kelime MU'ydu. Tarih, hesaplarımıza göre, M.Ö. 3450'ydi.

Göklerden inen *Elohim* lideri bu kulenin imha edilmesini emretti. Hem kutsal kitap hem de Mezopotamya metinleri bu olayın sonrasında *Elohim* "insanların dillerini karıştırmaya" ve böylece insanlığın bir arada hareket etmesini önlemeye karar verdiler. O zamana dek "dünyadaki bütün insanlar aynı dili konuşur, aynı sözleri kullanırlardı" (Yaratılış, 11:1). O zamana dek gerçekten de tek bir uygarlık, tek bir dili ve tek bir yazı biçimi (Şekil 24a) olan Sümer uygarlığı vardı. Babil'deki olayın ardından kendi dili ve yazısı olan (Şekil 24b) Nil Uygarlığı (Mısır ve Nübye) kuruldu ve birkaç yüzyıl sonra –şu ana dek hala çözülememiş olan– kendi dili ve yazısı ile (Şekil 24c) üçüncü bir uygarlık, İndüs Vadisi uygarlığı kuruldu. İnsanlık işte böylece üç bölgeye dağıtıldı ve Dördüncü Bölge, yani uzay limanının bu-

Şekil 24

lunduğu Sina yarımadası tanrıların elinde kaldı.

Mezopotamya'da yenilmiş olan Ra/Marduk saltanatını orada yeniden kurmak, yeni uygarlığın Büyük Tanrısı olmak üzere Mısır'a döndü. Yıl M.Ö. 3100 idi. Elbette, Ra/Marduk uzaklardayken Mısır ve Nübye'nin hakim ilahı olan Tot'a ne olacağı gibi küçük bir sorun vardı. Tot, son derece nezaketsizce, uzaklara yollandı... *Kayıp Diyarlar** adlı kitabımızda, yanına bir grup Afrikalı takipçisini alan Tot'un da Yeni Dünya'ya gittiğini ve orada Quetzalcoatl, yani Tüylü Yılan olarak bilinir hale geldiğini önermiştik. Orta Amerika'da onun tarafından kullanıma sokulan ilk takvim olan Uzun Sayış takvimi M.Ö. 3113'te başladı; biz bu yılın Tot/Quetzalcoatl'ın Yeni Dünya'ya kesin varış tarihi olduğuna inanıyoruz.

Mezopotamya'da uğradığı yenilgiden dolayı hala diş bileyen Marduk diğer hesapları kapatmaya koyulmuştu. Onun yokluğu sırasında bir ilahi "Romeo ve Jülyet", yani kendi erkek

* Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul, 2006.

kardeşi Dumuzi ile Enlil'in kız torunu olan İnanna/İştar birbirlerine aşık olup nişanlanmışlardı. Bu birleşme Ra/Marduk'a hakaret gibi geldi; özellikle de İnanna'nın bu evlilik yoluyla Mısır'ın Hanımı olma umutları yüzünden rahatsız olmuştu. Marduk'un elçileri Dumuzi'yi yakalamaya çalışırlarken o kaçmaya kalktı ve bir kaza eseri öldü. Ölümünden dolayı Marduk suçlandı.

Birkaç kopya ve versiyon halinde keşfedilmiş olan metinler Marduk'un mahkemesine ve aldığı cezaya ilişkin ayrıntılar vermektedir: İlahi bir hapishane olması için mühürlenecek olan Büyük Piramit'in içine diri diri gömülecekti. Yiyecek içecek olmadan, sadece nefes alabileceği bu devasa mezar içinde ölmeye terk edilecekti. Ama eşi ve annesinin yalvarışları başarıya ulaştı ve Anu bu ölüm cezasını sürgüne çevirdi. Orijinal inşaat planları kullanılarak Büyük Piramit'e, devasa tıkaçların hemen üstündeki geçitlere patlatıcılar yardımıyla bir kaçış tüneli kazıldı. İlk tercümanlar tarafından "Efendinin Ölümü ve Dirilişi" başlığı verilen metinlerin ana teması olan Marduk'un bu kesin ölümden dönüşü, mezarından sağ çıkışı Yeni Ahit'te İsa'nın ölümü, mezara konuluşu ve dirilişi hikayesinin adeta atasıydı.

Sürgüne yollanan Ra/Marduk *Amen-Ra*, yani görülmeyen tanrı haline geldi. Ancak bu kez yeryüzünde kalıp oradan oraya gezdi. Dönüşüne dair bir kehanet niteliği taşıyan otobiyografik bir metinde Marduk kendi dolaşmalarını şöyle tarif etmekteydi:

Ben ilahi Marduk'um, büyük bir tanrı.
Günahlarım için reddedildim,
Dağlara gittim.
Pek çok ülkede dolandım,
Güneş'in doğduğu yerden battığı yere kadar gittim.

Ve nereye giderse gitsin Kısmet Tanrılarına hep şunu sormaktaydı: "Ne zamana kadar?"

Kendi Kısmetiyle ilgili yanıtın göklerden geldiğini fark etti. Enlil'e ve klanına ait olan Boğa Çağı sona ermekteydi. Güneş'in

ilkbaharın ilk günü, yani Mezopotamya'da Yeni Yılın ilk gününde Koç burcundan, yani *onun* takımyıldızından doğacağı o şafak vakti yaklaşıyordu. Kaderlerin göksel döngüsü onun, Marduk'un üstünlüğünü destekliyordu!

Ancak herkes aynı fikirde değildi. Sebebi zaman hesapları mıydı yoksa gözlemlenebilen göksel bir fenomen miydi? Marduk'un umurunda bile değildi bu; oğlu Nabu Sina yarımadasını istila edip uzay limanını ele geçirmek üzere taraftarları örgütlerken Marduk Mezopotamya üzerine yürüdü. Giderek büyüyen çatışma *Erra Manzumesi* olarak bilinen bir metinde tarif edilmektedir; metinde Marduk'un karşısındaki tanrıların başka bir çare kalmadığını görüp uzay limanını (ve bu vesileyle, bağlılık göstermeyen Sodom ve Gomora şehirlerini) yeryüzünden silecek nükleer silahları nasıl kullandıkları anlatılır.

Ama Kısmet Marduk'tan yana çıktı. Sık esen batı rüzgarı ölümcül nükleer bulutu doğuya; Sümer'e doğru sürükledi. Daha kuzeyde kalan Babil kurtulmuştu. Ama Kötülük Rüzgarı güney Mezopotamya'da ani ölümlere ve kalıcı bir yıkıma sebep olacaktı. Sümer'in büyük başkenti Ur artık vahşi köpeklerin kol gezdiği bir yerdi.

Ve böylece, Marduk'un karşıtlarının olağanüstü gayretlerine rağmen Babil'in yükselişini başlatan Koç Çağı gelip çattı.

- 4 -

KADER VE KISMET ARASINDA

Marduk'un görünmeyen ellerin yardımıyla tüm dertlerin ve belaların arasından geçmesine ve binlerce yıllık düşüne, Dünya'nın hakimiyetini elde etmesine yol açan şey Kısmet miydi yoksa Kader mi?

Olayların sonucunu meydana gelmelerinden önce belirleyen "bir şeyi" anlatmak için pek az dilde kesin biçimde farklı sözcükler vardır, İngilizcede (aslına bakılırsa bizim dilimizde de, Ç.N.) bu kavramı anlatan sözcükler arasında ayrım çok azdır. En iyi sözlüklerde bile kader kısmet ile ve kısmet de kader ile tanımlanır, eş anlamlıları olarak "talih", "nasip", "kötü talih" kelimeleri verilir. Ama Sümer dilinde ve dolayısıyla da Sümer felsefesinde ve dininde bu iki kelime arasında belirgin bir ayrım vardı. *Kader* anlamına gelen NAM önceden belirlenmiş olayların *değiştirilemez* gidişatını anlatmaktaydı. *Kısmet* olarak tercüme ettiğimiz NAM.TAR ise önceden belirlenmiş olayların *değiştirilebilir* gidişatı anlamına geliyordu; TAR hecesi harfiyen kesmek, kırmak, yerinden etmek, değiştirmek anlamını taşımaktadır.

Bu ayrım yalnızca bir anlambilim meselesi değildi; her şeyin özüne nüfuz etmişti, dolayısıyla tanrıların ve insanların, ülkelerin ve şehirlerin başlarına gelenleri tam anlamıyla etkilemekteydi. Meydana gelmek üzere olan, hatta meydana gelmiş olan bir şey Kader, yani sonucu (veya dilerseniz, işin varacağı yer) de-

ğiştirilemez miydi yoksa şans eseri olayların veya iradi kararların, ölümcül olabilecek ya da olmayabilecek geçici iniş veya çıkışların bir bileşimi, farklı bir sonuca yol açabilecek bir başka şans eseri bir olay, bir dua veya yaşam tarzında bir değişiklik mi?

Bu ikisini ayıran ince çizgi bugün iyice silinmiş olabilir ama Sümerler ve kutsal kitapta yer alan hikayelerin geçtiği zamanlarda bu çizgi son derece belirgindi. Sümerler için Kader göklerde, gezegenlerin mukadder yörünge yolları ile başlamıştır. Güneş Sistemi Göksel Savaştan sonraki şeklini ve bileşimini aldıktan hemen sonra gezegenlerin yörüngeleri ebedi Kaderler haline gelmişlerdi; bu terim ve kavram artık Yer'de, göksel karşılıkları olan tanrılardan başlayarak gelecek olayların gidişatına da uygulanabilirdi.

Kitabı Mukaddes'in aleminde Kaderleri ve Kısmetleri kontrol eden Yahveh idi ama birincisi önceden belirlenmiş ve değiştirilemez iken ikincisi (Kısmet) insan kararlarıyla etkilenebiliyordu. Kaderin gücü sebebiyle gelecekteki olayların gidişi yıllar, asırlar ve hatta binyıllar öncesinden söylenebilirdi; tıpkı Yahveh'nin İbrahim'e Mısır'daki dört yüzyıllık kalışları da dahil olmak üzere torunlarının geleceğini anlatması gibi (Yaratılış, 15: 13-16). Ancak bu konaklamanın nasıl ortaya çıkacağı bir Kısmet meselesiydi (büyük bir kıtlık sırasında yiyecek arayışıyla başladı); bu konaklamanın beklenmedik bir hoşgeldinle başlayacak olması (çünkü Yusuf, bir dizi ardışık olaydan sonra tüm Mısır'a idareci olmuştu) bir Kısmet meselesiydi ama konaklayışın (bir dönem kölelikten sonra) önceden belirlenmiş bir tarihte özgürleştirici bir Çıkış ile sonuçlanacak oluşu Yahveh tarafından mukadder kılınmıştı.

Kehanette bulunmaya Tanrı tarafından teşvik edilmiş olan kutsal kitap peygamberleri krallıkların ve ülkelerin, şehirlerin, kralların ve şahısların geleceklerini önceden bildirebilmekteydiler. Ama onlar söz konusu kehanetlerinin ilahi kararlarının yalnızca birer ifadesi olduğunu açıkça belirtmişlerdir. "Yahveh şöyle dedi" ibaresi kralların ve hükümdarların geleceğini anlatan

Yeremya peygamberin en çok kullandığı cümledir. Amos peygamber de "Egemen Rab bana şunu gösterdi" demişti.

Ama iş Kısmete geldiğinde halkların ve ulusların hür iradesi ve hür seçimi gidişata dahil olabilmekteydi ve olmuştur da. Kaderlerin tersine Kısmetler değişebilmekte ve günahın yerini doğruluk, küfürün yerini sofuluk aldıysa, adaletsizliğin yerine adalet konduysa cezaların niteliği değişebilmekteydi. Egemen Rab Hezekiel peygambere "Ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam, ancak kötü kişinin kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duyarım" demişti (Hezekiel, 33:11).

Sümerlerin Kısmet ile Kader arasında yaptığı ayrım ve bu ikisinin tek bir kişinin yaşamında bile nasıl rol oynayabildiği olgusu Gılgamış'ın yaşam öyküsünde barizleşir. Daha önce belirttiğimiz gibi o, Uruk'un baş rahibinin ve tanrıça Ninsun'un oğluydu. Yaşlanıp hayat ve ölüm meseleleri üstüne düşünmeye başladığında manevi babası Utu/Şamaş'a şu soruyu yöneltti:

Şehrimde ölür insan; yüreğim daralır.
İnsan yok olur, yüreğim ağırlaşır...
En uzun boylu insan bile göklere erişemez.
En geniş insan bile toprağı örtemez.
Ben de mi duvarın ötesinden bakacağım?
Kaderim böyle mi olacak?

Utu/Şamaş'un yanıtı hiç de cesaret vermez. "Tanrılar insanoğlunu yarattıklarında," dedi, "Ölümü insanoğluna verdiler, yaşamı kendilerine sakladılar." Senin Kaderin bu, dolayısıyla hala yaşıyorken yaptığın şeyler değiştirebilip etkide bulunabileceğin Kısmetindir, tadını çıkar ve alabileceğini almaya bak:

Karnını doyur, Gılgamış;
Gündüz ve gece eğlen, mutlu ol!
Her bir gün, bir mutluluk düğünü yap;
Gündüz ve gece, dans et ve çal!
Giysilerin parıldasın tertemiz,

Başın yıkansın, suda yıkan.
Elini tutan ufaklıkla ilgilen,
Eşin senden memnun olsun,
Budur insanoğlunun kısmeti.

Bu yanıtı alan Gılgamış yapması gereken şeyin yalnızca Kısmetini değil, Kaderini de değiştirecek türden kesin bir eyleme girişmek olduğunu fark etmişti, aksi takdirde o da her ölümlüyle aynı sonu tadacaktı. Annesinin istemeye istemeye verdiği hayır duasıyla Sedir Ağacı Dağlarındaki İniş Yerine doğru, orada tanrılara katılmak üzere yola koyuldu. Ama Kısmet tekrar tekrar araya girdi. İlk önce Sedir Ormanının robotu andıran bekçisi Huwawa'nın, sonra İnanna/İştar'ın krala duyduğu arzunun ve sonucu Gök Boğa'nın öldürülmesi olan reddedişin biçimini aldı. Gılgamış ve yoldaşı Enkidu daha Huwawa'yı öldürmelerinin hemen ardından Kısmetin, yani *Namtar*ın rolünü fark etmiş ve dikkate almışlardı. Destanda iki dostun oturup alacakları cezayı nasıl tartıştıkları anlatılır. Kılıçtan geçirme işini gerçekleştiren Enkidu kısmetine neyin düşeceğine kara kara düşünmektedir. Gılgamış onu rahatlatır, üzülmeyesin, der; "Ricacı" Namtar gerçekten de yiyip bitiricidir ama aynı zamanda "yakalanmış kuşun yuvasına geri uçmasına izin verendir, yakalanmış adamın ana kucağına geri dönmesine izin verendir." Namtar'ın eline düşmüş olmak değiştirilemez bir gidiş değildir, Kısmetin ters yüz olduğu sık görülür.

Vazgeçmeyi reddeden Gılgamış ikinci bir yolculuğa çıkar, bu kez Sina yarımadasındaki uzay limanına doğru yola koyuldu. Yol boyunca başına gelen türlü zorluk ve belaya rağmen sebatla devam etti. Nihayet kendisine ebedi gençliği verecek olan meyveyi ele geçirdi ama en sonunda bitkin Gılgamış uykuya daldığı bir anda bir yılan gelip onu elinden alıverdi ve Uruk'a eli boş dönüp orada öldü.

Akla bir dizi "ya şöyle olsaydı?" sorusu gelmesi doğaldır. Sedir Ağacı Dağlarında işler farklı gitseydi neler olurdu? Gılgamış göğe yükselmeyi başaracak ve kendi gezegenlerinde tanrılara

katılacak mıydı? Uyuyakalmayıp Sonsuz Gençlik Bitkisini elinden kaçırmasa neler olurdu?

Bilginler tarafından *Gılgamış'ın Ölümü* başlığı verilen Sümer metni bu soruya bir yanıt verebilir. Son, diye açıklar, önceden belirlenmişti: Kısmetinin gidişini tekrar tekrar kendi eline alan Gılgamış'ın kendi Kaderini değiştirmesinin yolu yoktu. Metinde bu sonuç, Gılgamış'ın kendi sonuna ilişkin kehanetini içeren bir kehanet rüyası ile aktarılmıştır. İşte Gılgamış'a denilenler:

Ey Gılgamış
Rüyanın anlamı şudur,
Büyük tanrı, tanrıların babası Enlil
Senin kaderini ilan etti.
Krallık için kısmetini belirledi,
Sana ebedi hayat kaderi biçmedi.

Gılgamış'a söylenen şey Kaderin Kısmete ağır bastığıdır. Bir kral olması mukadderdi ama ölümden kaçması değil. Ve kaderi böyle olan Gılgamış'a ölüm şöyle anlatıldı: "Adalesi sağlam olan kişi kalkmaya mecali olmadan yatar... Dağlara çıkıp aşan kişi uzanır yerinden kalkamaz." "Namtar'ın yatağında yatar, kalkmaz."

Bu metinde Gılgamış'ın yaşadığı iyi olayların hepsi sıralanır; krallık, savaşta kazandığı zaferler, iyi bir aile, sadık hizmetkarlar, güzel giysiler... Ama Kader ile Kısmet arasındaki etkileşimi de dikkate alan metin Gılgamış'a yapılan şu açıklamayla sona erer: "Sana insanlığın [hem] ışığı [hem] karanlığı bahşedilmişti." Ama sonunda Kader Kısmete ağır bastığından, "Ninsun'un oğlu Gılgamış ölür."

"Ya şöyle olsaydı?" sorusu bir kişiden tüm insanlığa dek genişletilebilir.

Ea'nın Basra Körfezinin sularından altın çıkartmaya ilişkin ilk planı başarılı olsaydı Dünya (ve Güneş Sisteminin başka yerlerinde) olayların gidişi nasıl olurdu? Olayların çok önemli bir düğüm noktasında Anu, Enlil ve Ea kimin gidip Nibiru'yu yö-

neteceğini, kimin güneydoğu Afrika'daki madenlere gideceğini ve kimin genişleyen Edin'in başına geçeceğini görmek için kura çekmişlerdi. Ea/Enki Afrika'ya gitti ve orada evrimleşen insansıları görünce tanrılar meclisine, "İhtiyacımız olan yaratık mevcut, tüm yapmamız gereken ona genetik izimizi eklemek!" diyebilmişti.

Birkaç versiyondan ve pek çok parçadan W. G. Lambert ve A. R. Millard tarafından biraraya getirilen *Atra Hasis* metni bu mukadder anı şöyle ilan etmektedir:

Tanrılar el sıkıştılar,
Zar attılar ve bölüştüler

Güneydoğu Afrika'ya giden Anu veya Enlil olsaydı bu genetik mühendislik başarısı meydana gelebilir miydi?

Bu gezegen üstünde bizler yalnızca evrim yoluyla ortaya çıkar mıydık? Muhtemelen evet çünkü Anunnakiler de (aynı yaşam tohumundan!) Nibiru üzerinde evrilmişlerdi ama bizden çok ilerideydiler. Ama Dünya'da bizler genetik mühendislik yoluyla, Enki ile Ninmah evrimi hızlandırıp ilk tüp bebek olan Adem'i oluşturduklarında, ortaya çıktık.

*Gılgamış Destanı*ndan alınacak olan ders Kısmetin Kaderi değiştiremeyeceğidir. Dünya üzerinde *Homo sapiens*'in ortaya çıkışının bir Kader meselesi, gecikebilecek veya başka yollarla ulaşılabilecek ama hiç kuşkusuz ulaşılacak kesin bir sonuç olduğuna inanıyoruz. Aslında Anunnakiler Dünya'ya geliş kararının kendi ihtiyaçları sebebiyle kendilerine ait olduğunu düşünseler de biz bunun da bir kozmik plan gereği önceden belirlendiğine inanıyoruz. Ve İnsanlığın Kaderinin de aynı şekilde olacağına inanıyoruz: Başka bir gezegene gidip bu süreci tekrar başlatarak Anunnakilerin yaptıklarını tekrarlayacağız.

Kısmet ile zodyağın on iki burcu arasındaki bağlantıyı anlamış biri varsa o da Marduk'un ta kendisiydi. Bu on iki burç Göksel Zaman adını verdiğimiz şeyi, (Nibiru'nun yörünge süre-

si olan) İlahi Zaman ile (Dünya'nın yörüngesi, yana yatıklığı ve kendi ekseni etrafında dönüşünden doğan yıl, aylar, mevsimler, günler ve geceler olan) Dünya Zamanı arasındaki bağlantıyı oluştururlar. Marduk'un dualarıyla çağırdığı göksel işaretler, yani zodyakta Koç Çağının gelişini gösteren işaretler Kısmet aleminin alametleriydi. Kendi hakimiyetini sağlamlaştırmak, bu hakimiyetin değiştirilebilecek, tadil edilebilecek veya tersine çevrilebilecek türden bir Kısmet meselesi olduğu fikrini tümden ortadan kaldırmak için bir Göksel Kadere ihtiyacı vardı. Ve bu amaçla gelmiş geçmiş en cüretli sahtekarlık diyebileceğimiz bir işe kalkıştı.

Kadim halkların en kutsal ve en temel metninden; onların inancının, dininin, biliminin özü ve temel taşı olan *Yaratılış Destanı*ndan söz ediyoruz. Bazen açılış dizesi olan *Enuma Eliş (Yükseklerde...)* ile de anılan bu metin göklerde geçen ve elverişli sonucu sayesinde Dünya üstünde insanoğlunun ortaya çıkarılışı da dahil tüm iyi şeylerin yapılmasına olanak veren bir Göksel Savaşa katılan göksel tanrıların maceralarını anlatır. Bu metni pek çok tablet parçasından yola çıkarak biraraya getiren bilginlerin hepsi de istisnasız bunu bir göksel mit, iyi ve kötü arasındaki ebedi savaşın masalsı anlatımı olarak görmüşlerdir. Mezopotamya'da kanatlı (yani göksel) bir tanrının kanatlı (yani göksel) bir canavarla savaştığını gösteren duvar kabartmalarının keşfedilmesi burada Aziz George ve Ejderha masalının kadim atasının bulunduğu fikrini güçlendirmişti (Şekil 25). Aslına bakarsanız bu kısmi metnin ilk tercümelerinden bazıları *Bel ve Ejderha* başlığını taşıyordu. Bu metinlerde ejderhanın adı Tiamat'tı ve Bel ("Efendi") ise Marduk'tan başkası değildi.

Mezopotamya'dan getirtilen üstü yazılarla dolu kil tablet parçalarını biraraya getirmek için British Museum'da çalışan George Smith *The Chaldean Genesis* (Kildani Usulü Yaratılış) adlı şaheserinde Kitabı Mukaddes'in Yaratılış babında anlatılan yaratılışla ilgili kısımlara koşut bir Babil hikayesinin mevcudiyetini önerdiğinde yıl 1876 idi ve ancak bundan sonra, müzenin Babil eserleri sorumlusu L. W. King *The Seven Tablets of Creation*

Şekil 25

(Yaratılışın Yedi Tableti) adlı daha yetkili bir eserde kutsal metinde yedi gün içinde gerçekleştiği anlatılan yaratılış ile bu daha eski tarihli Mezopotamya kaynakları arasında kesin bir bağlantı olduğunu açıkladı.

Ama durum buysa, söz konusu Babil metni nasıl bir mecazi hikaye olarak görülebilirdi? Buna devam etmek Yaratılış babındaki hikayeyi de mecazi bir hikayeye indirgeyip bunu tek tanrıcılığın ve Yahudi-Hristiyan inancının temeli olan, değiştirilmesi imkansız bir İlahi Eylem olarak görmemek anlamına gelmek olurdu.

1976 yılında yayınlanan *12. Gezegen** adlı kitabımızda bu Mezopotamya metninin ve onun kutsal kitapta özetlenmiş versiyonun mit veya alegori olmadığını önerdik. Bizce bunlar ileri bilime dayanan gelişmiş bir kozmogoniydi ve *bizim* güneş sistemimizin aşama aşama oluşmasını, ardından dış uzaydan gelen başıboş bir gezegenin yavaş yavaş güneş sistemimizin içine çekilmesini, sonuçta bu gezegen ile güneş ailesinin eski bir üyesi ara-

* Bu kitabın dilimize çevrilen ilk baskısı 1998 yılında Ruh ve Madde Yayınları tarafından basılmıştır.

sında oluşan çarpışmayı tarif etmektedir. İstilacı gezegen –"Marduk"– ile bu eski gezegen –Tiamat– arasındaki Göksel Savaş Tiamat'ın yok oluşuyla sonuçlandı. Bir yarısı parçalara ayrılıp Dövülmüş Bilezik haline geldi, yeni bir yörüngeye itilen diğer yarısı ise beraberinde Tiamat'ın en büyük uydusunu –Ay– da sürükleyerek Dünya gezegeni halini aldı. Güneş sistemimizin merkezine doğru çekilen ve çarpışma nedeniyle yavaşlayan istilacı ise güneş sistemimizin kalıcı on ikinci üyesi oldu.

1990 yılında yayınlanan *Kozmik Tohum** adlı ek kitabımızda, göklere ilişkin kendi ileri bilgilerimizin bu Sümer hikayesine nasıl uyduğunu gösterdik; bu hikaye güneş sistemimizin tarihini, Dünya üstündeki kıtaların niçin aralarındaki muazzam boşluğun (Pasifik havzası) iki yanında sıralandığına ilişkin muammayı, Asteroit Kuşağı ve Ay'ın kökenini, Uranüs'ün niçin bir yana yatık ve Plüton'un niçin garip bir yörünge sahibi olduğunu vb. tatmin edici biçimde açıklamaktadır. Kuyruklu yıldızları inceleyişlerimizden, Hubble teleskobundan, Ay'a (insanlı) ve güneş sistemimizin diğer gezegenlerine (insansız araçlarla) yollanan sondalardan elde ettiğimiz ekstra bilgiler, anladığımız kadarıyla Sümerlerin verilerine uygunluk göstermektedir.

*Yaratılış Destanı*nın temelindeki kozmogoniye Babil değil de Sümer Kozmogonisi demeyi seçerken, bu metnin gerçek kaynağına ve doğasına ilişkin bir ipucu veriyoruz. *Enuma eliş*'in çok daha eski bir *Sümerce* versiyonundan parçaların keşfedilmesi, *Yaratılış Destanı*nın aslında Sümerce bir metin olduğuna ve metindeki istilacı gezegene "Marduk" değil NİBİRU dendiğine bilginleri ikna etti; mevcut Babil versiyonunun Dünya'daki Marduk'u, göklerin biçimini değiştirip güneş sistemimize şu anki şeklini vererek bir anlamda Dünya'yı ve üstündeki her şeyi yaratmış olan göksel/gezegensel "tanrı" ile eşitlemeyi amaçlayan maksatlı bir sahtekarlık olduğuna ikna oldular. Bu her şeye insanlık da dahildi çünkü orijinal Sümerce versiyona göre, evrenin bir başka kısmından gelen ve beraberinde getirdiği

* Bu kitabın dilimize çevrilen ilk baskısı 2000 yılında Ruh ve Madde Yayınları tarafından basılmıştır.

"Yaşam Tohumu"nu *çarpışma sırasında Dünya'ya aktaran* Nibiru'ydu.

(İşte bu nedenle, Marduk'un Ejderha ile savaştığını gösterdiği düşünülen betimleme tamamıyla yanlıştır. Bu betimleme Babil'den değil baş tanrının Aşur olduğu Asur'dan kalma bir kabartmadır; bu ilah bir Kartaladam şeklinde resmedilmiştir, yani onun bir Enlilci olduğunu işaret eder. Başındaki ilahi başlıkta üç çift boynuz vardır ve 30 rütbesini göstermektedir ve bu Marduk'un rütbesi değildir. Kabartmadaki varlığın elinde çatallı şimşek silahı vardır ve bu Enki'nin değil, Enlil'in oğlu olan İşkur/Adad'ın ilahi silahıdır.)

Marduk üstünlüğü Babil'de ele geçirir geçirmez o çok önemli Yeni Yıl törenleri değişti: Bayramın dördüncü akşamı halka *Enuma Eliş*'in yeni, Babilvari versiyonu okunmaya başlandı; bu yeni versiyonda Marduk'un Dünya üstündeki üstünlüğü, diğer tüm gezegenleri bir ilmek içine alan en büyük yörüngeye sahip gezegen olarak göklerdeki üstünlüğüne eşti.

Bu ayrımda önemli olan kelime "Kader"di. Bu kelime yörüngeleri tarif etmek için kullanılırdı. Ebedi, değişmez yörünge bir gezegenin Kaderiydi ve *Enuma eliş*'e göre Marduk'a bahşedilen de işte buydu.

"Yörüngeler" anlamına gelen bu kadim kelimenin anlamı ve önemini bir kez fark ettiğimizde Kaderin Marduk'a bahşedilişini de adım adım izleyebiliriz. Bu terim söz konusu metinde ilk kez Tiamat'ın baş uydusu (metinde Kingu olarak geçer) ile bağlantılı olarak kullanılır. İlk başta bu gök cismi Tiamat'ın on bir uydusundan (aylarından) yalnızca biriyken "endamı büyür" ve "onun ordusunun baş kumandanı" olur. Bir zamanlar yalnızca büyük bir gezegen ve Apsu'nun (Güneş) eşi olan Tiamat "kibirlenir" ve başka göksel tanrıların çiftler halinde ortaya çıkmasından hiç memnun kalmaz: kendisi ile Güneş arasında (bir zamanlar yalnızca Güneş'in elçisi Mummu/Merkür'ün bulunduğu yerde) Lahmu ve Lahamu (Mars ve Venüs), Kişar ve Anşar (Jüpiter ve Satürn, Satürn'ün elçisi Gaga/Plüton), ardından Anu ve Nudimmud (Uranüs ve Neptün). Hala bir dengeye oturma-

mış olan güneş sisteminin bir yanında Tiamat ve aylarından oluşan grubu diğer yanında yeni gezegenler birbirlerinin bölgelerine sokulmaya başlarlar. Tiamat "kanunlara karşı gelerek" en büyük uydusu Kingu'ya kendi başına bir yörünge sahibi olma, yani tam teşekküllü bir gezegen haline gelme ayrıcalığını bahşedince diğer gezegenler iyice endişelenirler:

Tiamat bir Meclis oluşturdu...
Canavar-tanrılar doğurdu...
Bu türden on bir tane doğurdu;

Meclisini oluşturan tanrılar arasında,
Kingu'yu yüceltti,
İlk doğanı, baş yaptı...

Ona bir Kaderler Tableti verdi,
"Bu emir asla değiştirilmeyecek,
Bu emir değişmez olacak" [diyerek]
Göğsüne bağladı onu.

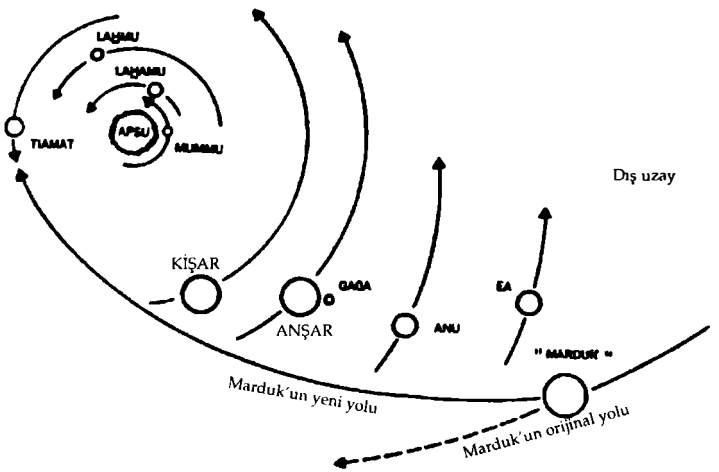
Tiamat'ın "öfkeli ordusu" karşısında kendi başlarına dayanamayan göksel tanrılar kurtuluşun güneş sisteminin dışından geldiğini gördüler. Bir çıkmaza girildiğinde Adem'in oluşturulması örneğinde olduğu gibi ilksel göklerde de durum böyle oldu: Kurtarıcı varlığı ortaya çıkaran Ea (Sümerce "Nudimmud", Becerikli Yaratıcı) idi. En dışta olan ve "Derin"e, yani dış uzaya bakan bu göksel tanrı bir yabancıyı, yeni bir gezegeni kendine doğru çekti. Bir felaketin, çok uzaklardaki bir kozmik kazanın sonrasında güneş sistemimizin yakınlarından geçmekte olan bu yeni gezegen aslında Kısmetin ürünüydü ve henüz Güneş'in etrafında bir yörüngesi yoktu, yani Kaderi belli değildi:

Mukadderat Odasında,
Kaderlerin yerinde,
Bir tanrı doğdu,

Tanrıların en kudretlisi ve akıllısı;
Derin'in tam ortasında o tanrı yaratıldı.

Yeni gelen gezegenin, bu göksel tanrının adına Babil versiyonunda bile *Bel*, yani "Efendi" deniliyor olması ve Asur versiyonunda "Bel" kelimesi yerine "Aşur" kelimesinin konulmuş olması dikkate değer. Bugünlerde en yaygın biçimde kullanılan Babil versiyonu bu son dizeyi tekrarlar ve bu kez onu değiştirir: "Saf Derin'in tam ortasında *Marduk* yaratıldı." *Saf* kelimesinin eklenmesi hiç şüphe yok ki MAR.DUK, "Saf Yerin Oğlu" adının kökeni açıklama amaçlıydı. (Bu çifte değişim sahtekarlığı açığa vuran ipuçlarından biridir.)

Ea'nın (Neptün) ardından, Anu (Uranüs) istilacıyı hoş karşıladı. Giderek yükselen yerçekimi gücü istilacıdan dört ayın doğmasına yol açtı ve onu güneş sisteminin ortasına doğru çekti. Anşar'ın (Satürn) yakınlarına geldiğinde üç ay daha doğurmuş olan istilacı artık Güneş'in yerçekimi gücüne geri dönülmez biçimde yakalanmıştı. Rotası içe doğru eğildi (Şekil 26) ve Güneş etrafında bir yörünge çizmeye başladı. *Başka bir deyişle istilacı gezegen kendisi için bir Kader planlamaktaydı!*

Şekil 26

Anşar/Satürn tarafından "öpüldükten" sonra,

Tanrılar, onun ataları,
Bel'in kaderini o zaman belirlediler;
Onu bir yola koydular
Başarı ve kazanımlar yoluna.

Bel kendisi için tayin edilen yolun Tiamat'la çarpışma rotasından geçtiğini gördü. Bu mücadeleye girişmeye hazırdı ama bir şartla. (Artık hem gökte hem de yerde) Marduk haline gelerek Anşar'a şöyle dedi:

Eğer, gerçekten de,
İntikamcınız olarak
Tiamat'ı yenecek,
yaşamlarınızı kurtaracaksam,
Kaderimi üstün kılacak
bir Meclis toplayın hele!

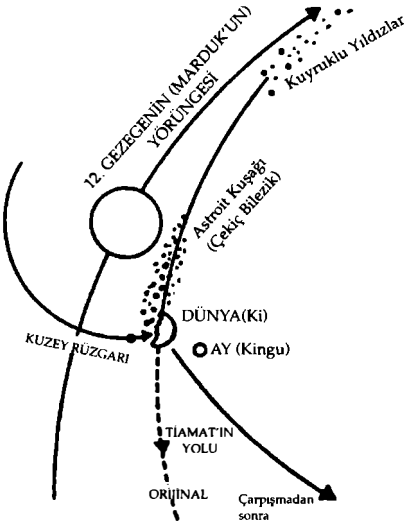
Göksel tanrılar Marduk'un şartlarını kabul ettiler. "İntikamcıları Marduk için bir kader ilan ettiler" ve bu Kaderin, bu yörüngenin "eşi benzeri olmayacaktı." Şimdi, dediler, git ve Tiamat'ın yaşamına son ver!

Bunu izleyen Göksel Savaş *Enuma eliş*'in dördüncü tabletinde anlatılır. Kaçınılmaz biçimde çarpışma rotasına giren Marduk ve Tiamat birbirlerine şimşekler fırlatıyor, alevler püskürüyor ve yerçekimsel ağlar atarak "öfkeyle sarsılıyorlardı." Diğer tüm gezegenler gibi saat yönünün tersine yol alan Tiamat ile saat yönünde bir rotada hızla yol alan Marduk birbirlerine yaklaşırken Tiamat'a ilk çarpan Marduk'un uydularından biri oldu, ardından bir diğeri ve sonra bir diğeri Tiamat'a çarpıp "içini parçaladı, rahmini yardı." Ardından Marduk'tan çıkan bir "ilahi yıldırım", muazzam bir elektrik şeraresi bu oyuğun içine aktı ve "Tiamat'ın yaşam nefesi söndü."

Zarar görmemiş olan Marduk onun yanından geçip gitti, yörüngesinde tam bir dönüş yaptı ve tekrar savaş meydanına döndü. Bu kez Tiamat'a çarpıp günümüze dek uzanan sonuçlara yol açan kendisiydi. Tiamat'ın bir yarısı un ufak olup Büyük Kuşağı (Asteroit Kuşağını) oluşturdu, Marduk'un Kuzey Rüzgarı denilen uydusunun çarptığı diğer yarısı ise göklerde yeni bir yere doğru itilmişti ve bu yarı yeni yörüngesiyle Dünya halini aldı. Sümer dilindeki adı olan Kİ (Akkad/İbran dilindeki "Gei" ve Yunanca "Gaea" kelimeleri buradan türemiştir) "yarılmış olan" anlamına gelmekteydi (Şekil 27).

Tiamat'ın kendi ayları da sağa sola dağılmıştı; birçoğu saat yönünde (geriye doğru) hareket etmeye başladı; Tiamat'ın aylarının en büyüğü olan Kingu için Marduk özel bir kısmet belirlemişti:

Ondan Kaderler Tabletini aldı,
zaten Kingu'nun hakkı değildi.
Bunu mühürledi ve
Kendi göğsüne iliştirdi.

Şekil 27

En sonunda Marduk kalıcı, değiştirilmez bir Kadere; o zamandan beridir bir zamanlar Kingu'nun yer aldığı Göksel Savaş meydanına tekrar tekrar dönmesine sebep olan bir yörüngeye sahip olmuştu. Marduk ile birlikte ve bir zamanlar bir Kadere sahip olmuş olduğundan (Ay'ımız) Kingu'yu da sayarsak Güneş ailesi on iki üyeye ulaşmıştı.

On iki sayısının göksel sayı olmasını belirleyen işte bu hesaptı; zodyağın on iki durağı (burcu), yılın on iki ayı, gün-gece döngüsünün on iki çifte saati, İsrailoğullarının on iki kabilesi, İsa'nın on iki havarisi...

Sümerler Enlil'in meskenini (çoğu bilgin tarafından "kült merkezi" olduğu düşünülür) Dünyanın Göbeği, diğer tüm önemli yerlere eş uzaklıkta bulunan, ilahi emirle yerleşmiş eş merkezli yerlerin merkez noktası olduğunu düşünürlerdi. Daha çok, sonraları anıldığı Akkadca/Sami adıyla Nippur olarak bilinen bu kentin Sümerce adı NİBRU.Kİ, "Geçişin Yeri" idi ve yeryüzünde Geçişin Göksel Yeri'ni, Nibiru'nun her 3.600 yılda bir geri döndüğü Göksel Savaşın yerini temsil ediyordu.

Uçuş Kontrol Merkezi olarak iş gören Nippur DUR.AN.Kİ'nin, Anunnakilerin uzay faaliyetlerinin kontrol edildiği; yıldız haritalarının, güneş sistemimizin göksel hareketleriyle ilgili tüm formüllerin saklandığı; İlahi Zamanın, Göksel Zamanın ve Dünya Zamanının ve bunlar arasındaki etkileşimlerin hesaplandığı "Gök-Yer Bağı"nın yeriydi.

Değişmez olduğu düşünülen bu yörüngeler Kaderler Tabletlerinin yardımıyla izlenmekteydi. Çalışmaları aniden durduğunda neler olduğunu okuduğumuzda bunların işlevleri ve içinde vızıldayıp tıkırdadıkları kutsal odaya göz atmış gibi oluruz. Bunu tarif eden Sümerce metin, çevirmenler tarafından *Zu Miti* olarak adlandırılmıştır ve tanrı Zu'nun (sonraki keşifler bu tanrının tam adının AN.ZU, "Gökleri Bilen" olduğunu ortaya çıkartmıştır) Kaderler Tabletlerini ele geçirip kaçırarak Gök-Yer Bağını gasp etmekle ilgili planlarını anlatmaktadır. Her şey bir anda durdu; "Sessizlik baskın oldu... Sığınağın parlaklığı alın-

mıştı" ve göklerde mekik ve uzay araçlarını kullanan "İgigi, uzayda, şaşıp kalmıştı." (Bu destan Enlil'in oğlu Ninurta'nın Zu'nun elinden güçlerini almasıyla, Kaderler Tabletlerinin Duranki'ye yeniden kurulmasıyla ve Zu'nun idamıyla son ermektedir.)

Değişmez Kader ile değiştirilebilen veya kaçınılabilen Kısmet arasındaki fark *Enlil'e İlahi* adlı metinde Enlil'in hem Kısmetleri emreden hem de Kaderleri ilan eden kişi olarak güçlerini anlatan iki kıtasında şöyle ifade edilmiştir:

Enlil:
Göklerde Prenstir o.
Yeryüzünde Komutandır.
Komuta alanı çok geniştir,
Sözleri yüce ve uludur;
Çoban Enlil Kısmetleri emreder.

Enlil:
Yükseklerde verdiği emirler gökleri titretir,
Aşağıda Yeryüzünü titretir.
Uzak geleceğe doğru kaderleri ilan eder,
Emirleri değişmezdir.
Ülkenin kaderini bilen Efendidir o.

Sümerler Kaderlerin göksel nitelikli olduğuna inanıyorlardı. Rütbesi çok yüksek olsa da Enlil'in değişmez Kaderleri ilan edişi onun kendi kararlarının veya planlarının bir sonucu değildi. Bu bilgi ona bildirilmekteydi; o "ülkenin Kaderini bilen efendi" idi, "güvenilir denilen" idi, insan kahin değil de ilahi bir kahin.

Bu durum onun diğer tanrılara danışarak Kısmetleri emrettiği diğer durumlardan farklıydı. Bazen güvendiği vezirine, Nusku'ya danışıyordu:

O huşu verici muazzamlığında kısmetleri emrederken o,
Emri, kendi yüreği olan sözü;

Yücelmiş vezirine, hizmetkarı Nusku'ya
Açık eder, ona danışır.

Bu ilahiye göre Kısmetlerin belirlenişinde yalnızca Enlil'in hizmetkarı Nusku değil, eşi Ninlil de katkıda bulunmaktadır:

Ninlil Ana, sözleri zarif olan
kutsal eş...
Konuşması zarif olan narin,
Senin yanına oturdu...
Seninle incelikle konuşur,
Kulağına sözler fısıldar,
Kısmetleri açıklar.

Sümerler Kısmetlerin Yer'de oluşturulup emredildiğine ve değiştirildiğine inanmaktaydılar; ilahideki hayranlık ve az da olsa danışma içeren sözlere karşın Enlil'inki de dahil Kısmetlerin belirlenişi çok daha demokratik olan, anayasası olan bir monarşininkine benzeyen bir süreçle belirleniyordu anlaşılan. Enlil'in güçleri yalnızca yukarıdan, Anu ve Nibiru'dan değil, aynı zamanda aşağıdan, (bir tür parlamento veya kongre olan) bir Tanrılar Meclisinden de kaynaklanmaktaydı. En önemli kararlar, mukadder kararlar Büyük Tanrılar Meclisinde, tartışmaların bazen uzun münazaralara ve sıklıkla da ateşli ağız dalaşlarına dönüştüğü bir tür Bakanlar Kurulunda verilmekteydi.

Konseye ve Anunnaki tanrılar Meclisine yapılan göndermeler çoktur. Adem'in oluşturulması bu şekilde tartışılmış bir konuydu; tufan yaklaşırken insanoğlunu yeryüzünden silme kararı da öyle. İkinci tartışmanın anlatıldığı metinde açıkça "Enlil konuşmak için ağzını açtı ve Tanrılar Meclisine seslendi" denmektedir. İnsanoğlunun toptan yok edilmesi önerisine karşı çıkan Enki meclisin kararına etki edemeyince, "Tanrılar Meclisinde oturmaktan burasına kadar geldi." Sonrasında, Dünya yörüngesinde kendi uzay araçları içinde uçarken aşağıdaki felaketi izleyen tanrılardan İştar'ın gördükleri karşısında acı çığlıklar

attığını ve "Nasıl oldu da ben Tanrılar Meclisinde böyle kötü bir karar verdim?" diyerek insanoğlunun yok edilmesi için nasıl oy vermiş olduğunu sorguladığını okuruz.

Ve Tufan'dan sonra, insanoğlundan kalanlar Dünya'yı yeniden doldurmaya başlayıp Anunnakiler insanlığa uygarlığı bahşedip giderek büyüyen insan kitleleriyle başa çıkmanın bir yolu olarak Krallık kurumunu kurduklarında,

Kısmetleri emreden Anunnakiler,
Ülkeyle ilgili fikir alışverişi yapmak için oturdular.

Kısmetlerin bu tarzda belirlenişi yalnızca insanla ilgili meselelerle sınırlı değildi; tanrıların ta kendilerini ilgilendiren olaylar da bu şekilde belirleniyordu. Dünya'ya ilk inişini izleyen dönemlerde genç bir Anunnaki kızına ilgi duyan ve itirazlarına rağmen onunla ilişkiye giren Enlil de "elli büyük tanrının toplandığı meclis" ve sonra da "Kısmetleri emreden tanrıların yedisi" tarafından sürgüne işte böyle mahkum edilmişti.

Enuma eliş'in Babilce versiyonuna göre Marduk'un Yer'de (ve de göksel denginde) üstün olma Kaderi de bu şekilde belirlenmişti. Bu metinde Tanrılar Meclisi (ve Anunnakilere ek olarak gruba İgigiler de dahil olduğuna göre belki de yalnızca Dünya'dan değil) çeşitli yerlerden gelen Yaşlı Tanrıların toplantısı olarak tarif edilmektedir. Toplananların sayısı elliydi; Enlil'in rütbe sayısına da uygundur bu rakam. Akkadca metinlerde onlara *İlani rabuti şa maşimu şimati*, "Kısmetleri belirleyen Yaşlı/Büyük Tanrılar" denmekteydi.

Yaşlı Tanrıların Marduk'un üstünlüğünü ilan etmek üzere nasıl toplandıklarını anlatan *Enuma eliş* birbirlerini uzun zamandır görmemiş olan dostların biraraya gelişini tarif etmektedir. Belirli bir meclis alanına gelip, "birbirlerini öptüler... Aralarında muhabbet ettiler; bir ziyafet sofrasına oturdular; şenlik ekmeğinden yiyip seçilmiş şaraptan içtiler." Ve sonra "Yedi Kader Tanrısı" meclis salonuna girdiğinde yoldaşlık havası ciddi bir hal aldı ve gerekeni yapmaya koyuldular.

Beklenmedik nedenlerden dolayı Marduk büyülü güçleri açısından teste tutuldu. Göster bakalım, dedi toplanan Anunnakiler, "yaratmayı emrettiğin gibi yok etmeyi de emredebiliyor musun?"

Bir çember oluşturup "içine takımyıldızların imgelerini yerleştirdiler." Kullanılan terim, *Lamaşu*, hiç kuşkusuz burçlar kuşağının imgeleri/sembolleri anlamına gelmektedir. "Ağzını aç," dediler, "imgelerin yok olmasını sağla! Konuş ve imgeler tekrar ortaya çıksınlar!"

Emre itaat eden Marduk mucizeyi gerçekleştirdi:

Konuştu ve takımyıldızlar gözden kayboldu;
Tekrar konuştu ve imgeler yerine döndü.

Tanrılar, büyükleri
Onun sözlerinin gücünü gördüklerinde,
Coştular ve şöyle ilan ettiler:
"Marduk üstündür!"

"Ona asayı, tahtı ve kraliyet kaftanını bahşettiler," Babil betimlemelerinin gösterdiğine göre bu kaftan çok şaşaalıydı (Şekil 28). "İlk günden itibaren," diye ilan ettiler, "senin buyruğun karşısına çıkan olmayacak, senin hükmün Anu'nunki gibidir... Tanrılar arasında hiç kimse senin sınırlarına tecavüz etmeyecek."

Bu Babil metni Marduk'un üstünlüğünün test edilip doğrulandığını ve tek oturumda ilan edildiğini düşündürmekteyken karar verme süreciyle ilgili başka metinler elli Yaşlı Tanrının katıldığı bu Meclisin ardından Yargılayan Yedi Büyük Tanrının ayrı bir toplantı yaptığını ve Kısmet veya Kader kararının resmen açıklanmasının Enlil tarafından, Anu'ya danıştıktan veya onay aldıktan sonra yapıldığını düşündürmektedir. Aslında bu aşamalı işleme ve Enlil'in Anu adına yaptığı açıklamaya duyulan ihtiyaç Marduk'un takipçileri tarafından bile kabul edilmişti. Ünlü Babil kralı Hamurabi, ünlü kanun yazıtının ön-

Şekil 28

sözünde, tanrısı Marduk'un üstünlüğünü şu sözlerle yüceltmekteydi:

> *Yüce Anu,*
> *Gökten yere inen tanrıların efendisi*
> *Ve Enlil,*
> *Ülkenin kaderlerini belirleyen*
> *Gök ve Yer'in efendisi;*
> *Enki'nin ilk oğlu Marduk için*
> *Tüm insanoğlu üstünde Enlillik işlevlerini bahşettiler.*

Enlil'in yetkilerinin Marduk'a bu şekilde aktarılması, Babil metinlerinin iddiasına göre, Marduk'a elli ismin bahşedilmesiyle sembolize edilmiş ve gerçekleştirilmişti. Ona verilen erk isimlerinin sonuncusu ve en önemlisi *Nibiru* idi; Babilliler tarafından

Marduk olarak yeniden adlandırılan gezegenin ta kendisinin adı.

Tanrılar meclisi bazen yeni Kısmetleri ilan etmek için değil, daha eski bir zamanda Kaderler Tabletleri üstünde neyin kararlaştırılmış olduğunu kesinleştirmek için toplantıya çağrılırdı.

Kitabı Mukaddes'teki beyanlar bir şeyleri bir parşömen veya bir tablet üstüne kaydedip sonra da bunu bir kanıt olarak korumak üzere mühürlemekle ilgili kraliyet adetine değinmekle kalmayıp bu adeti tanrılara da atfetmektedir (muhtemelen bu adet onlardan öğrenilmişti.) Bu göndermelerin zirve noktasını Musa'nın ölmeden önceki şahadeti ve kehanetini içeren Musa'nın Ezgisinde buluruz. Kudretli ve ulu Yahveh'yi, onun Kaderleri açıklayıp önceden görme becerisini yücelten Musa, Rab'bin gelecekle ilgili olarak söylediklerini nakleder:

> *Bakın da görün*
> *Bu kötülükleri yazmadım mı?*
> *Hazinelerimde mühürlemedim mi?*

Başkent Hattuşaş'taki kraliyet kütüphanesinde keşfedilen Hitit metinleri, Yunan mitleri için yakın bir kaynak olduğu kuşku götürmez bir tanrılar arası çatışma hikayesini içermektedirler. Bu metinlerde Yaşlı Tanrıların adları ya Sümer döneminden beridir bilinen adlarıyla (Anu, Enlil ve Enki olarak), ya Sümer panteonundan olan tanrıların (İşkur/ Adad'ın "Rüzgar Estirici" anlamında *Teşup* olarak tanınması gibi) bilinen Hititçe adlarıyla verilmiştir veya ilahların kimliği belirsiz kalmıştır. İki destan ezgisi Kumarbis ve İlluyankas adlı tanrılarla ilgilidir. İlk örnekte, Teşup *Kısmet Tabletleri*nin -"Kısmet kelimelerini taşıyan eski tabletleri"- Enki'nin güneydoğu Afrika'daki meskeninden geri alınıp Tanrılar Meclisine getirilmesini talep etmektedir. Bir diğer örnekte, çatışma ve rekabetin ardından tanrılar rütbelerine göre mecliste biraraya gelirler: Bu rütbe düzeni Yazılıkaya olarak bilinen bir kutsal barınağın kaya duvarlarına resmedilerek gösterilmiştir (Şekil 29).

Şekil 29

Ama hiç şüphesiz en önemli, en uzun, en şiddetli ve kelimenin tam anlamıyla en kaçınılmaz olanı Sina yarımadasındaki uzay limanını yok edip buharlaştırmak üzere nükleer silahların kullanılmasına karar verilen Tanrılar Meclisi toplantısıydı. *Erra Manzumesi* olarak bilinen uzun ve ayrıntılı metni kullanarak olayların bu noktaya nasıl geldiğini, her iki tarafın kahramanlarını ve de meclisin görüşmelerini neredeyse tıtanaklardan alınmışcasına *Tanrıların ve İnsanların Savaşları** adlı kitabımızda aktarmıştık. Daha önce belirttiğimiz gibi, bu kararın hiç istenilmeyen sonucu Sümer'in başına çöken felaket ve şehirlerindeki yaşamın son buluşu olmuştu.

Bu olay Kader ve Kısmetin nasıl iç içe geçebileceğinin en açık ve en trajik örneklerinden biriydi.

Sümer'de en büyük hasarı ülkenin muhteşem başkenti, şehir halkının sevgili tanrısı olan Nannar/Sin (Ay tanrısı) ve eşi Ningal'in saltanat merkezi olan Ur almıştı. Ağıt metinleri *(Sümer ve Ur'un Yıkılışına Ağıt, Ur'un Yıkılışına Ağıt)* ölüm bulutunu taşıyan Kötülük Rüzgarının Sümer'e doğru yön değiştirdiğini fark eden Nannar/Sin'in yardım istemek, felaketi Ur'dan uzaklaştırmak için ilahi bir mucize talep etmek üzere nasıl babası Enlil'e başvurduğunu tarif ederler. "Baştan aşağıya yenilenen bu mağrur Ur şehrinin yok olmasını görmek düşünülmez şeydir, değil mi?" diye sorar babasına. Anu'ya yalvardı: " 'Bu kadarı yeter!'

* Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 2005.

desen." Enlil'e yakardı: "Elverişli bir Kısmet ilan et!" Ama Enlil hızla yaklaşan sonucu değiştirmenin hiç bir yolunu bulamadı.

Çaresizlik içindeki Nannar/Sin tanrılar meclisinin toplanmasında ısrarcı oldu. Yaşlı Anunnakiler yerlerine geçtiğinde Nannar/Sin göz yaşları içinde Anu'ya yalvardı, Enlil'e yakardı. Daha sonra Nannar/Sin şöyle kayıt düşmüştü: "Onlara, şehrimin yok olmasına izin vermeyin, dedim. Halkı yok olmasın!"

Ama Enlil'den gelen yanıt sert ve kesindi:

Ur'a krallık sunulmuştu;
Ona sonsuz bir saltanat sunulmamıştı.

- 5 -

ÖLÜM VE DİRİLİŞ ÜZERİNE

Sümer ve Ur'un mahvoluşundan alınan ders talihin ve değiştirilebilir Kısmetin değiştirilemez Kaderin yerini alamayacağıydı. Peki ya diğer türlüsü mümkün müydü? Kim tarafından emredilmiş olursa olsun Kısmetin yerini Kader alabilir miydi?

Bu meselenin üstünde eski çağlarda bile çok düşünüldüğü kesin yoksa daha o zamanlarda başlayan duaların ve yakarışların, peygamberlerin doğruluk ve kefaretle ilgili öğütlerinin sebebi neydi? Kitabı Mukaddes'teki Eyüp kitabı; çaresizlik noktasına dek kötü etkilenebilen Kısmetin, Eyüp'ün doğruluğu ve sofuluğu ona uzun ömrü mukadder kılsa bile kalıcı olup olmayacağı sorusunu doğurur.

Kökeni, bilginlerin *İnsan ve Tanrısı* başlığını verdikleri bir Sümer şiirinde bulunabilen bir temadır bu; konusu acımasız kısmetin ve hak edilmemiş talihsizliğin kurbanı olan ıstıraplar içindeki erdemli bir kişidir. "Kısmet beni avucunun içine aldı, yaşam nefesimi kesti," diye ağıt yakan bu adı belirtilmeyen kişi Af Kapılarının kendisi için açılmakta olduğunu görür: "Sen tanrım, bana günahlarımı gösterdin ya artık." İtiraf ve tövbe edişi bu kişinin tanrısının "Kısmet İblisini yüz geri çevirmesini" sağlar ve yakaran kişiye uzun ve mutlu bir yaşam verilir.

Tıpkı Gılgamış hikayesinin Kısmetin onun bir fani gibi ölmek şeklindeki nihai Kaderini ezip geçemeyeceğini göstermiş oluşu gibi, başka hikayeler de henüz öyle nasip edilmediyse,

Kısmetin ölüm getiremeyeceğine dair hisseler sunmaktadırlar. Bunun en belirgin örneği, ortadan kaybolup tekrar ortaya çıkmalar, sürgünler ve dönüşler, görünüşte ölüm ve beklenmedik bir diriliş açısından bakılınca kadim zamanların tüm tanrıları arasında ıstırap ve aksilikler bakımından rekor kırmış olan Marduk'un ta kendisidir; Marduk'la ilgili olayların tüm ölçeği kadim yazıtların keşfinden sonra bilinir hale geldiğinde, bilginler yirminci yüzyıl başlarında onun hikayesinin İsa hikayesinin prototipi olup olmadığını cidden tartışmışlardı. (Bu fikir bir yandan babası Enlil ile ve öte yandan oğlu Nabu ile yakın ilişki içinde olan Marduk'un çok erken tarihli bir Trinite izlenimi oluşturduğuna ilişkin önermenin sonucunda ortaya çıktı.)

Marduk'un başına gelenlerin etkisi ve bunun insanlık için bir ders oluşturduğu fikri, onun görünüşte ölüp sonradan dirilişinin aktörler tarafından canlandırıldığı bir Gizem Piyesinin varlığı ile güçlenmektedir. Bu Gizem Piyesi Babil'de Yeni Yıl bayramının bir parçası olarak oynanmaktaydı ve çeşitli kadim kayıtlar bunun ayrıca, onun ölümünden ve diri diri gömülmesinden sorumlu olan düşmanlarını ve yargıçları suçlamak gibi karanlık bir amaca da hizmet ettiğini düşündürmektedir. Çeşitli versiyonların işaret ettiği gibi bundan sorumlu olanların kimliği değişen siyasi-dinsel koşullara uyacak biçimde değişmekteydi.

Başlangıçta suçlananlardan biri İnanna/İştar idi ve aslında gerçekten ölüp dirilmiş olmasına karşın İnanna'nın bu mucizevi deneyiminin ne (Marduk'unki gibi) tekrar canlandırılmakta ne de takvimde (sevgili eşinin ölümünün ardından bir aya Tammuz adının verilmesi gibi) anılmakta oluşu pek ilginçtir. Bu durum iki kat gariptir çünkü İnanna/İştar'ın ölümü Dumuzi'nin ölümünün sonucunda meydana gelmişti.

İnanna'nın yakarışlarının sonucunda Marduk'un diri diri gömülüp sonra da diriltilmesini izleyen olayların trajik cilvesini Shakespeare bile hayal edemezdi. Çünkü aslında Marduk gerçekten ölmemiş ve öldükten sonra gerçekten dirilmemiş iken onu suçlayan İnanna gerçek anlamda ölümü tadıp gerçekten dirilmişti. Ve her iki olayın altında yatan sebep Dumuzi'nin ölü-

mü olmasına karşın İnanna'nın ölümüne ve dirilişine neden olan şey kendi meşum kararıydı.

"Meşum" terimini bilerek kullanıyoruz çünkü ölümüyle karşılaşmasına yol açan onun Kaderi değil Kısmetiydi ve işte bu fark nedeniyle diriltilebilmişti. İşte bu olayların anlatılışı Yaşam, Ölüm ve Dirilişle ilgili meseleleri *Gılgamış Destanı*nın aksine yalnızca faniler ve yarıtanrılar arasında geçtiği haliyle değil, bizzat tanrılar arasında geçtiği haliyle açıklamaktadır. İnanna'nın Kısmetine karşı Kaderiyle ilgili hikayesinde çözüm gerektiren bilmecelerin çözümüne ilişkin ipuçları yer almaktadır.

İnanna/İştar'ın heyecanlı ölüm ve diriliş hikayesi daha başından, onun kendi kararlarının sonucu olarak ölümüyle karşılaştığını açıklar ama bu gerçek bir ölüm değil, mezara kapatılmadır. İnanna kendi Kısmetini yaratmıştı ama ölümü (en azından o sırada) Kaderinde yazılı olmadığından hikayenin sonunda hayata döndürülüp diriltilir.

Metinlerde kayda geçirilmiş olan bu hikaye ilk olarak Sümer diline yazılmış, daha sonraları Akkad diline çevrilmiştir. Bilginler bu hikayenin çeşitli tercümelerini *İnanna'nın Aşağı Dünyaya İnişi* başlığıyla anmayı tercih ederler, gerçi bazıları Aşağı Dünya yerine ölülerle dolu cehennemsi bir alemi ima eden Ölüler Dünyası terimini kullanıyorlar. Ama aslında İnanna Afrika'nın en güney ucunu anlatan coğrafi terim anlamında Aşağı Dünya'ya doğru yola koyulmuştu. Burası kız kardeşi olan Ereşkigal'in ve onun eşi Nergal'in hakimiyet bölgesiydi ve anlaşılan, cenazeyi hazırlama görevi Dumuzi'nin erkek kardeşlerinden biri olan Nergal'indi. İnanna oraya gitmemesi için uyarılmış olmasına rağmen yine de oraya doğru bir yolculuk yapmaya karar vermişti.

Yolculuğun sebebi olarak İnanna, sevgili Dumuzi'sinin cenaze törenine katılacağını söylemişti ama hiç kimsenin ona inanmadığı çok açık... Tahminimiz o ki (daha sonraları kutsal kitaptaki yasalara da yön veren) bir geleneğe göre İnanna, Dumuzi'nin ağabeyi olan Nergal'in kendisini gebe bırakmasını ve böylece varis bırakmadan ölen Dumuzi'nin sahte-oğlunu doğurmayı talep etmekteydi.

Başka metinlerde İnanna'nın Gök Sandalıyla yaptığı yolculuklar sırasında kullanmak üzere taktığı yedi nesneden söz ederler; bunlar arasında hepsi kayışlarla sımsıkı yerine oturtulan bir miğfer, sallantılı küpeler ve bir "ölçü çubuğu" vardır. Onu bu şekilde giyinmiş halde gösteren heykeller mevcuttur (Şekil 30). Kızkardeşinin meskeninin kapılarına –bunlar yedi adettir– ulaştığında muhafızlar tüm bu koruyucu aygıtları ona birer birer çıkarttırdılar. Sonunda taht odasına girdiğinde, Ereşkigal bir öfke nöbetine tutuldu. Karşılıklı bağrışmalar yaşandı. Sümer metinlerine göre Ereşkigal, İnanna'nın "Ölümün Gözleri"ne –bir tür ölüm ışınına– maruz bırakılmasını emretti ve ışınlar İnanna'nın bedenini bir cesede çevirdiler, ceset bir direğe asıldı. Daha sonraki tarihlere ait Akkad versiyonuna göre Ereşkigal, hizmetkarı Namtar'a "İştar'ın üstüne altmış belayı" salmasını emretmişti; "onun her parçasına, tüm bedenine karşı." Gözleri, kalbi, kafası, ayakları bela gördü ve İştar öldü.

Başına gelebilecekleri bilen İnanna/İştar kendi hizmetkarı Ninşubur'a, kendisi üç gün içinde dönmediği takdirde hemen

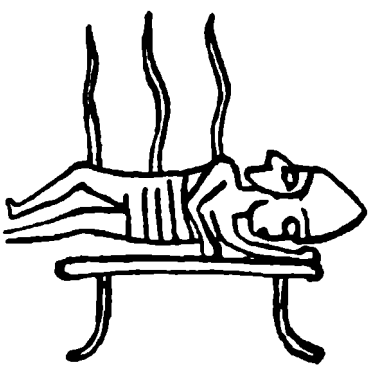

Şekil 30

yardım istemesini tembihlemişti. İnanna dönmeyince Ninşubur, Enlil'in huzuruna çıkıp onu ölümden kurtarması için yardım istedi ama Enlil yardım edemedi. Ninşubur Nannar'a, yani İnanna'nın babasına yakardı ama o da çaresizdi. Ardından Ninşubur Enki'ye başvurdu: Enki yardım edebilecekti. Ölümün Gözlerinden etkilenmeyecek iki yapay varlık yaratıp bunları kurtarma görevine yollayan Enki androitlerden birine Yaşam Besini verdi, diğerine de Yaşam Suyunu; bu şekilde donanan androitler İnanna'nın cansız bedenini geri getirmek üzere Ereşkigal'in meskenine indiler. Sonra,

Cesedin üstüne, direkten sarkan,
Nabız ve Işıltıyı yönelttiler;
Altmış kez Yaşam Suyu,
Altmış kez Yaşam Besini,
serptiler üzerine;
ve İnanna ayağa kalktı.

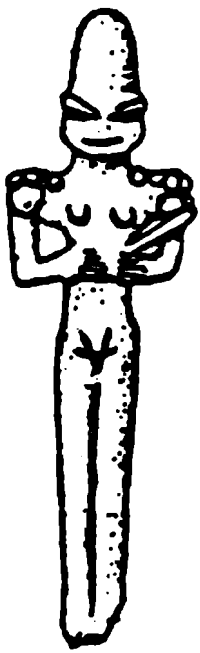
Ölüyü canlandırmak için radyasyonun kullanılması –Nabız ve Işıltı– yüzü maskeyle örtülmüş bir hastanın radyasyon tedavisi gördüğünü anladığımız bir silindir mühür üzerinde betimlenmiştir (Şekil 31). Hayata döndürülen hasta (insan mı tanrı mı

Şekil 31

olduğu belli değildir) bir sedirde yatmaktadır ve etrafı Balıkadamlarla, yani Enki'nin temsilcileriyle çevrilidir. Hikayede ne Enlil'in ne de Nannar'ın yardım edemediği İnanna'ya Enki'nin yardım edebildiği ayrıntısıyla birlikte bu da akılda tutulması gereken bir ipucudur. Oysa Enki'nin İnanna'yı geri getirmeleri için biçimlendirdiği androitler bu betimlemede yer alan Balıkadam doktorlar/rahipler değildirler. Ne yiyecek ne de su isteyen, cinsiyeti ve kanı olmayan bu yaratıklar daha çok ilahi androit elçilerin küçük heykelciklerine benziyor olmalıydılar (Şekil 32). Ereşkigal'in ölüm ışınlarından etkilenmediklerine göre androit oldukları söylenebilir.

İnanna/İştar'ı dirilttikten sonra Yukarı Dünya'ya sağ salim varabilmesi için ona eşlik ettiler. Sadık hizmetkarı Ninşubur

Şekil 32

onu bekliyordu. İnanna ona şükranlarını sundu. Ardından Eridu'ya, "onu hayata geri döndüren" Enki'nin meskenine gitti.

İnanna'nın Aşağı Dünya'ya İnişi Marduk'un hikayesine yapıldığı gibi bir temsile dönüştürülse kesinlikle çok heyecanlı, sürükleyici bir seyir olurdu çünkü Marduk'un "ölümü" yalnızca bir ölüm cezası gereği mezara konulmuş ve "dirilişi" de aslında ölümden kıl payı kurtulmuş olmak iken İnanna/İştar gerçekten ölmüş ve dirilişi de tam anlamıyla ölüp de dönmek olmuştu. Ama izleyiciler arasında Sümer dilinin inceliklerine vakıf birisi varsa, hikayenin tam ortasında her şeyin yoluna gireceğini anlardı. Çünkü Ereşkigal'in İnanna'yı öldürme emri verdiği hizmetçisi *Namtar*'dı, yani değiştirilemez Kader anlamına gelen NAM değil, değiştirilebilir Kısmet anlamına gelen NAMTAR idi.

"Üstüne altmış belayı salarak" İştar'ı öldüren Namtar'dı ve İştar hayata döndürülüp dirildikten sonra onu yedi kapıdan geçirip her kapıda ona özel kıyafetlerini, süslerini ve erk özelliklerini geri teslim eden de yine oydu.

Namtar'ın aleminin bir Ölüler Dünyası, ölülerin meskeni olan ama kişinin kurtulup yaşayanlar arasına geri dönebileceği bir yer olduğu fikri Kumma adlı bir prensin ölüme yakın deneyimi ile ilgili bir Asur metnine temel oluşturur.

Adeta *Alacakaranlık Kuşağı* adlı televizyon dizisinin bir bölümündeymişcesine, prens kendisini Ölüler Ülkesine gelirken görür. Namtar'ın yanı başında duran adamı hemen fark eder: "Sol elinde kendi başının saçlarını, sağ elinde bir kılıç tutmaktaydı." Namtar'ın cariyesi Namtaru hemen oracıktaydı. Onları canavarımsı yaratıklar çevrelemişti: insan elli ve ayaklı bir yılan-ejderha, bir aslan başına ve dört insan eline sahip bir hayvan. İnsan başı ve ayakları olan kuşa benzer *Mukil* ("Pişman Edici") ve aslan başlı, insan elli ve kuş ayaklı olan *Nedu* ("Devirici") vardı. İnsan, kuş, öküz ve aslan organlarının karışımlarından oluşan başka canavarlar da mevcuttu.

Yola devam eden prens bir yargılanma sahnesine denk gelir. Yargılanan adamın bedeni kapkaraydı ve kırmızı cübbe giymiş-

ti. Bir elinde yay, diğerinde bir kılıç vardı; sol ayağıyla bir yılanı ezmekteydi. Ama yargıcı ancak "Ölüler Dünyası'nın veziri" olan Namtar değil de Aşağı Dünya'nın efendisi olan Nergal idi. Prens onu "muhteşem bir tahtta oturmuş, ilahi bir taç takınmış" olarak görür. Kollarından şimşekler çıkmaktaydı ve "Ölüler Dünyası dehşetle doldu."

Titreyen prens başını eğerek selamladı onu. Ayağa kalktığında Nergal ona bağırdı: "Sevgili eşime, Ölüler Dünyasının Kraliçesine nasıl hakaret edersin?" Prens şaşakaldı ve cevap veremedi. Eceli bu muydu yoksa?

Ama hayır, artık Namtar'ın yetki alanında değildi ve acı bir son yaşamadı. Sonuçta anlaşıldı ki başkasıyla karıştırılmıştı. Onun serbest bırakılıp Şamaş'ın, Yukarı Dünya'nın gün ışığına dönmesi emrini Ölüler Dünyası Kraliçesi şahsen verdi. Ama Nergal müdahale etti; prensin yaşamı bağışlanabilirdi ama ölülerin arasından hiç zarar görmeden geri dönemezdi. Bu ölüme yakın deneyimi yaşamalıydı; böylece ağrılar, acılar ve uykusuzluk çekmeye başladı... Kabuslar görmek zorundaydı.

Ölen Dumuzi'nin Aşağı Dünya'dan dönüşü ise tamamıyla farklıydı.

Hayata dönen ve Yukarı Dünya'ya geri gitmekte serbest olan İnanna ölen sevgili eşini unutmamıştı. Verdiği emir üzerine, iki ilahi elçi beraberlerinde Dumuzi'nin cansız bedenini de getirdiler. Cenazeyi Edin'deki Bad-Tibira'ya götürdüler, ceset burada İnanna'nın isteği üzerine mumyalandı:

Dumuzi'ye, gençliğimin sevgilisine gelince
Onu saf sularla yıkayın
Tatlı yağlarla meshedin,
Al giysiler kuşandırın,
Onu lacivert taşından bir sedire yatırın.

İnanna mumyalanan cesedin özel bir türbede korunmak üzere lacivert taşından bir taş sedire yatırılmasını emretti. Cese-

di korunmalı, dedi; böylece bir gün, o Son Gün geldiğinde Dumuzi ölüler arasından dönüp "bana gelebilsin." Bunun,

Ölenlerin kalkacağı ve
Tatlı tütsüleri koklayacağı

gün olduğunu iddia etmekteydi.

Ölülerin dirileceği bir Son Güne duyulan inançtan ilk kez burada söz edildiğini belirtmemiz gerekir. Bu öyle bir inançtır ki Tammuz (Dumuzi adının Sami dilindeki hali) için her yıl yakılan ağıtlar Hezekiel peygamberin zamanına dek, binlerce yıl boyunca devam etmişti.

Dumuzi'nin ölümü ve mumyalanışı, burada kısaca söz edilmiş olsa da çok önemli bilgiler sağlamaktadır. Enkici olan Dumuzi ve Enlilci olan İnanna/İştar iki ilâhi klan arasındaki çatışmaların göbeğinde birbirlerine aşık olup nişanlandıklarında İnanna'nın ana babası olan Nannar/Sin ve eşi Ningal/Nikkal'den hayır dua almışlardı. *Dumuzi ve İnanna* aşk şarkıları dizisinden bir metinde Ningal "yetkili ağızla konuşup" Dumuzi'ye şunları söylemektedir:

Dumuzi; İnanna'nın arzusu ve aşkı,
Sana çok uzak günlere uzanan hayat vereceğim;
Bunu senin için koruyacağım,
Yaşam Evine göz kulak olacağım.

Ama aslında Ningal'in bu konuda hiçbir yetkisi yoktu çünkü Kader ve Kısmet ile ilgili tüm meseleler Anu ve Enlil'in elindeydi. Ve bilindiği gibi daha sonra Dumuzi trajik ve zamansız ölümüyle karşılaşacaktı.

Dumuzi'nin trajik sonuyla ilgili tek rahatsız edici öge yaşam ve ölüm gibi bir konuda verilen ilahi sözün tutulmayışı değildi. Tanrıların ölümsüzlüğüne ilişkin kuşkular da doğurmaktadır; bunun yalnızca göreli bir ömür uzunluğu olduğunu, Nibiru'nun bir yılının 3.600 Dünya yılına eşit olmasından kaynakla-

nan bir ömür olduğunu yazılarımızda açıklamıştık. Ama bu çok eski çağlarda Anunnakilerin tanrı olduklarını düşünenler için Dumuzi'nin ölümü hikayesi bir şok etkisi yaratmış olmalıdır. Dumuzi'nin Son Gün dirilip hayata döneceğine gerçekten inandığı için mi yoksa insanların gözünde ilahilerin ölümsüzlüğü hayalini sürdürebilmek için mi İnanna onun gömülmesini değil de mumyalanıp bir katafalka konulmasını emretmişti? Evet, tanrı ölmüştü ama bu geçici bir ara dönemdi çünkü zamanı gelince tanrı dirilecekti, yattığı yerden kalkacak ve tütsülerin tatlı kokularının keyfine varacak, demek istiyor olabilirdi İnanna.

Baal, "Efendi" ile ilişkili Kenan hikayeleri de kişiyi iyiler ve kötüler arasında ayrım yapmaya zorlayan bir tutum içindedir. Üstünlüğünü dayatıp bunu Zafon (Kuzeyin Gizli Yeri) zirvesinde kurmayı amaçlayan Baal erkek kardeşleri olan rakipleriyle ölümüne savaşmıştı. Ama "tanrısal *Mot*" ("Ölüm") ile giriştiği şiddetli çarpışmada Baal öldürülür.

Baal'in kız kardeşi ve sevgilisi olan Anat ve onların kız kardeşi Şepeş meşum haberi Baal'ın babası olan *El*'e ulaştırdılar: "Kudretli Baal öldü; Prens, Yer'in Efendisi yitip gitti!" dediler şoka uğrayan babasına; Dabr diyarının tarlalarında "Baal'a rast geldik; düşüp ölmüştü." Haberi duyan El tahtından inip yas tutma geleneği gereği bir iskemleye oturdu; bu adete Yahudiler arasında bugün bile uyulmaktadır. "Başından aşağı yas tozu döktü, çuvallara büründü." Taştan yapılma bir bıçakla kendisini yaraladı, "Yüksek sesle ağladı: Baal öldü!"

Yas tutan Anat Baal'ın düştüğü tarlaya geri dönüp tıpkı El gibi çaputlar giyinip kendini yaralayarak "ağlama hakkını doldurdu." Ardından gelip bu cansız bedeni Zafon zirvesine taşımasına, ölen tanrıyı orada gömmesine yardım etmesi için kız kardeşi Şepeş'i çağırdı:

Tanrıların bakiresi Şepeş bunu duyunca,
Kudretli Baal'i kaldırıp
Anat'ın omzuna yükledi onu.
Zafon zirvesine getirdi onu,

Onun için ağlayıp onu gömdü;
Toprak hayaletleriyle olsun diye
Onu bir boşluğa yatırdı.

Yas tutmanın gereklerini tamamlayan Anat, El'in meskenine döndü. Orada toplananlara iç acısıyla anlattı: Şimdi gidip eğlenin çünkü Baal öldü ve tahtı artık boş! Anat'ın alaycılığını görmezden gelen tanrıça Elat ve akrabaları büyük bir keyifle, tahta kimin çıkacağını tartışmaya başladılar. El'in diğer oğullarından biri önerildiğinde El, hayır, dedi, "o zayıfın biridir." Baal'in tahtına çıkmayı denemek için bir başka adayın Zafon'a gitmesine izin verildi "ama ayakları tahtın ayak taburesine erişmedi" ve o da elendi. Anlaşılan o ki Baal'in yerini alacak kimse yoktu.

Bu durum Anat'ı umutlandırdı: Yine Şepeş'in yardımını isteyip Mot'un meskenine sızdı. Bir bahane uydurup "kuzusuna yanaşan dişi koyun gibi ona yaklaştı... Tanrısal Mot'u yakalayıp bir kılıçla yardı." Ardından Mot'un cesedini yakıp kalıntılarını öğüterek küllerini tarlalara serpti.

Baal'i öldüren Mot'un öldürülmesi bir mucizeyi tetikledi: *Ölen Baal hayata geri döndü!*

Kudretli Baal gerçekten de ölüydü,
Yer'in Efendisi gerçekten de yitip gitmişti.
Ama bakın da görün:
Yaşıyor Kudretli Baal!
Görün, Yer'in soylu Efendisi burada!

Haberi alan El bunun bir rüya, "bir görü" olup olmadığını merak eder. Ama haber doğrudur! Giydiği çuvalları çıkarıp atan, yas adetlerini bırakan El neşelenir:

Şimdi dik oturup dinleneceğim,
Kalbim huzur içinde olacak.
Kudretli Baal yaşıyor zira,
Yer'in soylu Efendisi burada.

El'in bu dirilişinin hayalle karışık bir görü, yalnızca bir rüya olup olmadığına dair kuşkusuna rağmen olanları hikaye eden Kenanlı sonunda El'in bile bu mucizeyi kabul ettiğine dair insanlara teminat vermektedir. Aynı teminat yalnızca bir yarıtanrı olan Keret'in hikayesinde de yankılanır; gerçi onun oğulları ölüm ıstırabı çeken babalarını gördüklerinde inanamayıp "Nasıl olur da El'in bir evladı ölebilir?" demişlerdi.

Belki de bir tanrının ölümünün kabul edilemezliğinin etkisiyle diriliş fikri ortaya çıkartılmıştı. İnanna sevgili nişanlısının ölümden döneceğine şahsen inansa da inanmasa da Dumuzi'nin cesedinin özenle korunması ve tanrıçanın buna ilişkin sözleri insanlar arasında tanrıların ölümsüzlüğü hayalini canlı tutmuştu.

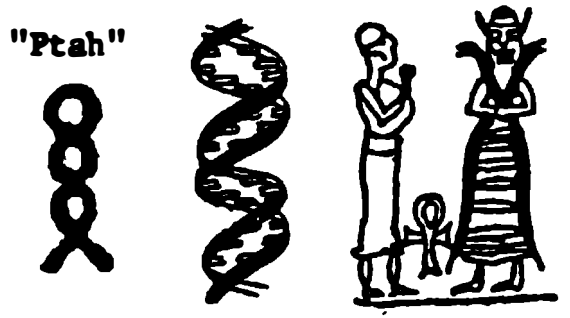
Dumuzi'nin Son Gün geldiğinde ayağa kalkıp ona katılabilmesi amacıyla cesedinin koruması için İnanna'nın şahsen belirlediği prosedür hiç kuşkusuz mumyalama olarak bildiğimiz işlemdir. Bu durum eski Mısır bilimcilerde bir şok yaratabilir çünkü onlar mumyalamanın M.Ö. 2800 civarında, Üçüncü Hanedan döneminde Mısır'da başladığı görüşüne sahiptirler. Orada, bu işlem ölen firavunun cesedinin yıkanmasını, yağlarla ovulmasını ve dokunmuş bir kumaşa sarılmasını içermekteydi; bedeni böylece korunan firavun Ölüm Sonrası Yaşam yolculuğuna çıkabilirdi.

Oysa, bundan asırlarca öncesinde yapılan mumyalamayı kayda geçiren bir *Sümer* metni var!

Bu metinde adım adım anlatılan işlemin ayrıntıları, daha sonraları Mısır'da uygulananla, kefen bezinin rengine varana dek aynıdır.

İnanna korunan bedenin lacivert taşından bir sedire yatırılması ve özel bir türbede saklanması emrini vermişti. Bu türbeye E.MAŞ, "Yılanın Evi/Tapınağı" adını verdi. Bu adlandırma belki de, Enki'nin ölen oğlunu babasının eline teslim etme sembolizminden fazlasıydı çünkü Enki, Kitabı Mukaddes'teki Nahaş, yani Yılan ve ayrıca Sırları Bilen değildi yalnızca. Mısır'da sem-

bolü yılandı ve PTAH olarak bilinen adının hiyeroglifi çift sarmallı DNA (Şekil 33) idi; ne de olsa DNA yaşam ve ölümle ilgili meselelerde çok önemli bir rol oynamaktaydı.

Şekil 33

Sümer'de ve Akkad'da İnanna'nın nişanlısı olarak hürmet gören ve Mezopotamya'da ve dışında İştar'ın ölen sevgilisi Tammuz olarak yası tutulan Dumuzi bir Afrika tanrısıydı. Onun ölümünün ve mumyalanışının bilginlerce büyük Mısır tanrısı *Osiris*'in trajik hikayesiyle karşılaştırılması belki de bu yüzden kaçınılmazdı.

Osiris'in hikayesi kutsal kitapta geçen ve kardeşin kardeşe kıydığı bir rekabeti anlatan Kayin ve Habil hikayesine benzer. Hikaye iki ilahi çiftle başlar; *Osiris* ve *Seth* adlı üvey kardeşler *İsis* ve *Neftis* adlı kız kardeşlerle evlenirler.

Şikayet etmemeleri için Nil Krallığı üvey kardeşler arasında paylaştırılır: Aşağı Mısır (kuzey kesimi) Osiris'e tahsis edilir ve Yukarı Mısır (güney kesimi) Seth'e verilir. Ama çok karmaşık olan ve yasal varisi ilk doğan erkek çocuğa tercih eden ilahi ardıllık kuralları sebebiyle iki kardeşin arasındaki rekabet öyle bir noktaya gelir ki Seth bir hileyle Osiris'i bir sandığın içine hapsedip Akdeniz'e atar ve Osiris boğulur.

Osiris'in eşi olan İsis sandığı şimdi Lübnan olan yerde kıyı-

ya vurmuş halde bulur. Kocası Osiris'in cesedini alıp Mısır'a döner ve Osiris'i diriltmesi için tanrı Tot'un yardımını ister. Ama Seth olanları haber aldığında cesedi ele geçirip on dört parçaya ayırır ve Mısır'ın her bir yanına dağıtır.

Yılmak bilmeyen İsis parçaları arar ve biri (hikayeye göre Osiris'in erkeklik organı) dışında tüm parçaları bulur. Osiris'in bedenini yeniden oluşturmak üzere parçaları biraraya getirip dokunmuş mor renkli kumaşla tıtturur: İşte mumyalama Mısır'da böyle başlamıştır. Firavun dönemlerinden kalan tüm Osiris betimlemeleri onu (Şekil 34) sımsıkı bir kefene sarılmış halde göstermektedir.

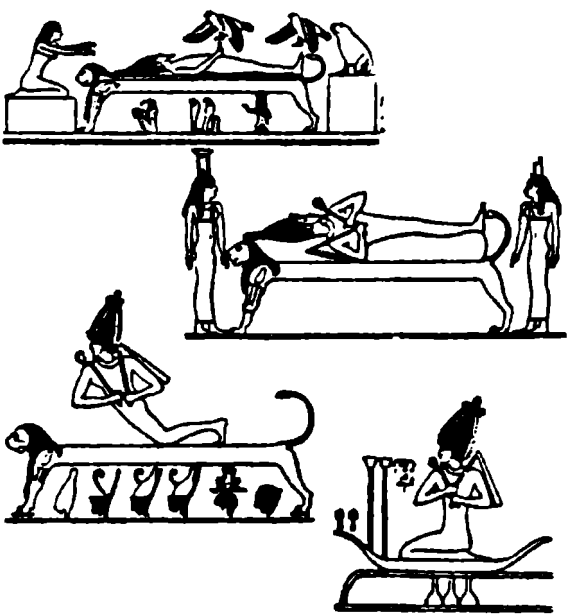

Şekil 34

Kendisinden önce İnanna'nın yaptığı gibi İsis de ölen eşinin cesedini kefene sarıp mumyalar ve böylece Mısır'da (İnanna'nın bu eyleminin Sümer ve Akkad'da yol açtığı gibi) dirilen tanrı fikrinin doğmasına yol açar. İnanna vakasında bu eylemin bir tanrıça tarafından yapılması kişisel kaybın inkarı açısından bir teselli olabileceği kadar *tanrıların* ölümsüzlüğünü doğrulama amacı taşıyor da olabilirdi ama Mısır'da bu eylem *insan kralların* da şekil değiştirip Osiris'i taklit ederek ölümden sonraki yaşamda tanrılarla birlikte ölümsüz olabileceklerine ilişkin firavunlar dönemi inancının dayanağı oldu. E. A. Wallis Budge'ın *Osiris & The Egyptian Resurrection* (Osiris ve Mısır'da Diriliş) adlı şahese-

rinin önsözünde belirttiği gibi, "kadim Mısır dininin en önemli şahsiyeti Osiris idi ve onun mezhebinin başlıca temeli onun ilahiliğine, ölümüne, dirilişine ve de insanların bedenleri ile ruhlarının kaderleri üzerindeki mutlak kontrolüne duyulan inançtı." Abidos ve Dendera'daki başlıca Osiris türbelerinde tanrının dirilişi adım adım betimlenmiştir (Şekil 35). Wallis Budge ve diğer bilginler bu çizimlerin her yıl oralarda oynanan bir Gizem Piyesinden ilham aldığına inanmaktadırlar; bu dinsel tören Mezopotamya'da Marduk'a uyarlanmıştı.

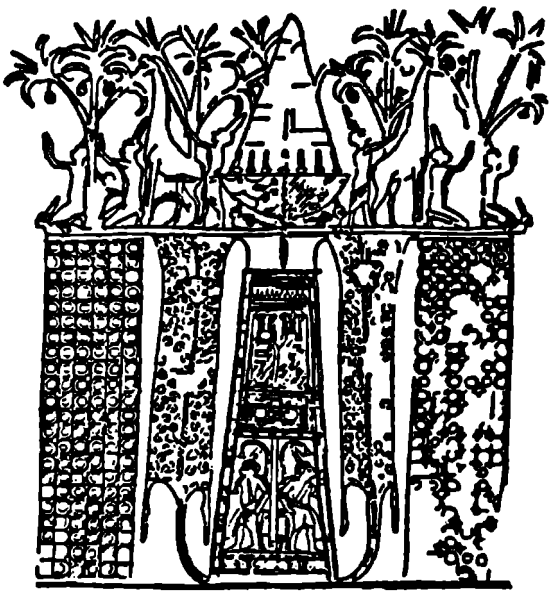
Piramit Metinleri ve Mısır'ın *Ölüler Kitabı*'ndan alınan cenazeyle ilgili diğer kısımlar mumyalanan ölü firavunun (yalnızca geçici bir dinlenme yeri olduğu düşünülen) mezarından doğu yönündeki sahte bir kapıdan geçerek çıkıp Ölüm Sonrası yolculuğuna başlamaya nasıl hazırlandığını anlatmaktadır. Bunun, dirilen Osiris'in Ebedi Meskenindeki cennetsi tahtına giderken

Şekil 35

yaptığı yolculuğun bir taklidi olduğu varsayılmaktaydı; yolculuk sırasında firavun bir ilahi şahine dönüşüp göğe doğru yükselmesine karşın bu yolculuk mucizevi görüntüler ve varlıklarla dolu olan bir dizi yeraltı odasından ve koridorundan geçerek başlamaktaydı. *Gökyüzüne Merdiven** adlı kitabımızda kadim metinlerin coğrafyasını ve topografyasını çözümleyip bunun aslında Sina yarımadasında bulunan ve firavunlar döneminde Sina yarımadasının valisi olan Hui'nin mezarında keşfedilen betimlemede gösterilen (Şekil 36) gerçek silodan pek de farklı olmayan yeraltı silosuna yapılan bir yolculuğu taklit ettiği sonucuna varmıştık.

Osiris'in dirilişine bir başka mucizevi başarı eşlik etmekteydi; Osiris öldükten ve parçalara ayrıldıktan çok sonra oğlu *Horus*'un dünyaya getirilişi. Mısırlıların haklı olarak büyülü olduğunu düşündükleri her iki olayda da belirleyici rolü (Mısır sa-

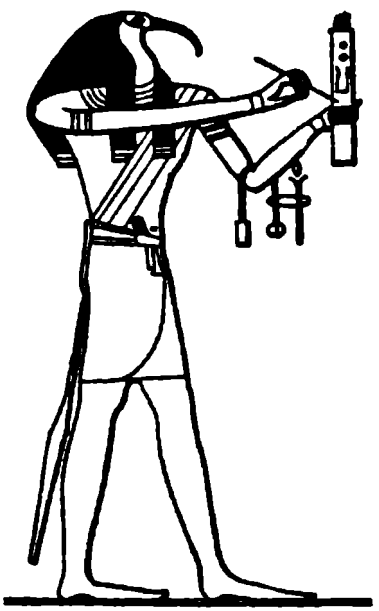

Şekil 36

* Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul 2002.

natında hep İbis-başlı gösterilen, Şekil 37) *Tot* adlı bir tanrı oynamaktaydı. Parçalanan Osiris'i biraraya getirirken İsis'e yardım eden ve sonra Osiris'in "özünü" parçalanmış cesedinden nasıl çıkartacağını ve kendisini yapay yolla dölleyeceğini öğreten yine odur. Talimata uyan İsis gebe kalır ve bir oğul doğurur: Horus.

Hikayenin bir "mit" değil de gerçek olayların hatırlanışı olduğunu düşünenler bile İsis'in ölen Osiris'ten çıkarttığı şeyin spermi, yani "özü" olduğunu varsaymaktadırlar. Ama bu imkansızdı çünkü İsis'in bir türlü bulamadığı ve yerine koyamadığı parça Osiris'in erkeklik organıydı. Tot'un yapay döllemenin de ötesine geçen büyülü başarısı şimdilerde hayli sıradan bir *genetik* işlemdir. Kadim Mısır'dan bizlere ulaşan metinler ve betimlemeler bu tarz beceriler için Tot'un gerçekten de "gizli bilgilere" sahip olduğunu doğrulamaktadır.

Şekil 37

Tot'un –insanların gözünde "büyülü" olan– biyomedikal yeteneklerine Horus için bir kez daha ihtiyaç duyulacaktı. İsis çocuğu acımasız Set'ten korumak için doğumunu ondan saklar, oğlanı bataklık bir bölgede korumaya alır. Osiris'in bir oğlu olduğundan habersiz olan Set, tıpkı Enki'nin üvey kız kardeşi Ninmah'tan bir oğul edinmeye kalkışması gibi, üvey kız kardeşi olan İsis'ten zorla bir oğul, yani kimsenin rakip olmayacağı bir yasal varis edinmeye kalkışır. İsis'i kandırıp meskenine sokan Set onu bir süre için tutsak eder ama İsis kaçmayı başarıp Horus'u sakladığı bataklıklara döner. Ama ne görsün, zehirli bir akrebin soktuğu Horus ölmüştür. Vakit yitirmeden Tot'tan yardım ister:

Sonra İsis göğe bir yakarış yolladı
Ve yalvarışını
Milyonlarca Yıl Kayığına yöneltti...
Ve Tot aşağı indi;
Büyülü güçlerle donatılmıştı
Ve sözü işe çeviren
O büyük kudrete sahipti...

Ve İsis'e şöyle dedi:
Bugün Göksel Diskin Kayığıyla
Dün olan yerden geldim.
Gece çökünce
Bu Işık [ışın] Horus'un şifa bulması için
[Zehiri] uzaklaştıracak...
Annesi için çocuğu kurtarmak üzere
Göklerden geldim.

Tot'un büyülü güçleri sayesinde ölümden dönüp dirilen (ve belki de sonsuza dek bağışıklık kazanan) Horus büyüdü ve *Netç-Atef*, yani babasının "İntikamcısı" oldu.

Tot'un ölüm kalım meseleleriyle ilgili biyomedikal güçleri *Büyücülerin Hikayeleri* adıyla bilinen bir dizi Mısır metninde de

kaydedilmiştir. Bunlardan birinde (Kahire Papirüsü 30646) yer alan uzun bir hikaye kraliyet ailesinden olup *Tot'un Sırları Kitabı*nı kanunsuz yollardan ele geçiren bir çifti anlatmaktadır. Tot ceza olarak onları geçici bir canlılık kaybı haline sokup bir odada gömer; ölüler gibi mumyalanmışlardır ama görebilmekte, işitebilmekte ve konuşabilmektedirler. *Westcar Papirüsü*nde yazılı bir başka hikayede ise Firavun Khufu'nun (Keops) oğullarından biri babasına, "Tot'un gizemlerine aşina" olan bir ihtiyarı anlatmaktadır. Bu gizemler arasında ölüleri hayata döndürmek becerisi de vardı. Bunu kendi gözleriyle görmek isteyen kral bir esirin başının uçurulmasını emretti ve sonra yaşlı bilgeye dönüp kesilen başı yerine koyarak adamı hayata geri döndürmesini istedi. Yaşlı bilge bu "Tot büyüsü"nü bir insan üstünde gerçekleştirmeyi reddedince bir kazın başı vuruldu. Bilge *Tot'un Kitabı*ndan "belirli erk sözleri söyledi" ve o da ne; kesilen baş kendi kendine kazın gövdesine yapışıverdi; kaz ayağa kalkıp bir iki yalpaladı ve eskisinden de güçlü ötmeye başladı.

Tot'un gerçekten de başı kesilerek öldürülmüş bir insanın kafasını yerine koyup kurbanı hayata döndürme becerisine sahip olduğu olgusu Horus en sonunda amcası Set'e karşı baş kaldırdığında meydana gelen olay nedeniyle kadim Mısır'da çok iyi bilinmekteydi. Karada, suda ve havada süren savaşlardan sonra Horus, Set'i ve subaylarını yakalamayı başarmıştı. Yargılanmaları için onları Ra'nın huzuruna çıkardığında ise Ra esirlerin kaderini Horus ve İsis'in ellerine bıraktı. Bunun üzerine Horus kellelerini uçurarak esirleri birer birer öldürmeye başladı. İsis, aynısının erkek kardeşinin başına gelmesine görmeye dayanamayacaktı; Horus'un Set'in kellesini uçurmasını engelledi. Öfkeye kapılan Horus kendi annesine saldırıp onu başından etti! İsis'in hayatta kalması yalnızca Tot'un aceleyle gelip onun başını yerine koyup diriltmesiyle mümkün olabildi.

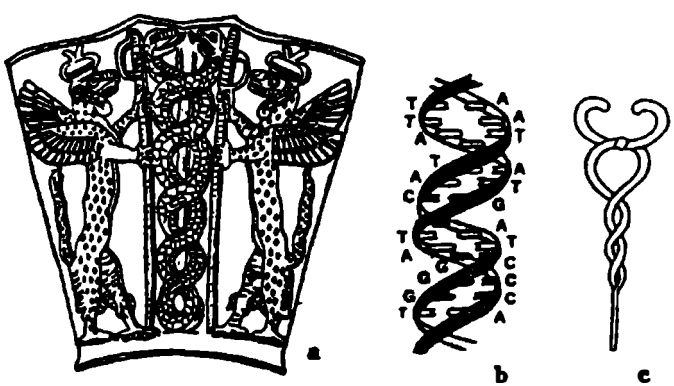
Tot'un tüm bunları başarabilme becerisini takdir edebilmek için, Ptah'ın (Sümer inanışında Enki'nin) bu oğlunu Ningişzida olarak teşhis ettiğimizi hatırlayalım; Sümer dilindeki adı "Ağacın Efendisi/Yaşamın Eseri" anlamına gelen bu tanrı kesin

bilimlerin İlahi Sırlarının Koruyucusuydu: Bunlar arasında elbette insanoğlunun oluşturulması sırasında babası Enki'ye de hizmet vermiş olan genetik ve biyotıp sırları vardı. Aslında Sümer metinleri bir defasında Marduk'un babası Enki'ye, sahip olduğu bilginin tamamını öğretmediği için şikayet ettiğini kesinleştirmektedir.

"Oğlum," demişti Enki, "bilmediğin ne kaldı? Sana daha fazla ne verebilirim?" Marduk ise saklanan bilginin ölüleri diriltmenin sırrı olduğunu işaret etmişti; Enki bu gizli bilgiyi Marduk'un erkek kardeşi Ningişzidda/Tot'a vermiş ama Marduk/Ra'dan sakınmıştı.

Güçleri Tot/Ningişzidda'ya bahşedilen bu gizli bilgi Mezopotamya sanatında ve tapıncında ifadesini bu tanrının Birbirine Dolanmış Yılanlar sembolüyle (Şekil 38a) betimlenişinde bulmaktadır; bunun çift sarmallı DNA'yı temsil eden bir sembol olduğunu (Şekil 38b) belirlemiştik: tıp ve şifanın amblemi olarak günümüze dek gelmiş bir sembol (Şekil 38c).

Tüm bunlar ile Musa'nın Mısır'dan çıkış sırasında İsrailoğullarına musallat olan belayı durdurmak amacıyla bir bakır yılan oluşturması arasında kuşkusuz bir bağlantı vardı. Firavunun

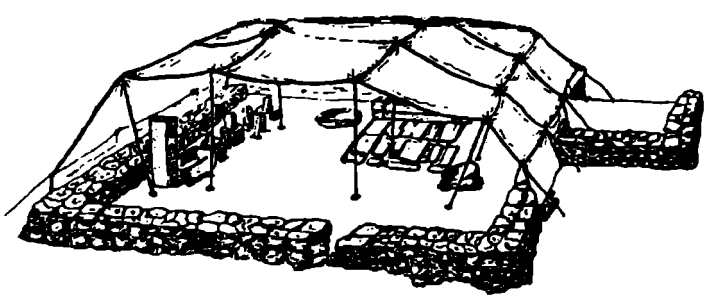

Şekil 38

maiyetinde büyüyen ve Mısır büyücüleri tarafından eğitilen Musa, Rab'bin talimatları üzerine, "[tunçtan*] bir yılan yaptı ve onu bir [Mucize] direğin üstüne koydu," ve zehirlenenler tunçtan yılana baktıklarında yaşadılar (Çölde Sayım, 21:8-10).

Kadim çağlarda bakır madenciliği ve metalürji konusunda önde gelen uluslararası isimlerden biri olan profesör Benno Rothenberg'in [*Midianite Timna* (Midyanlı Timna) ve diğer eserleri] Sina yarımadasında Midyan döneminden, yani Musa'nın canını kurtarmak için Sina çölüne kaçmış, Midyanlılarla birlikte yaşamış ve hatta bir Midyan baş rahibinin kızıyla evlenmiş olduğu dönemlerden kalma bir türbe keşfetmiş olması herhalde bir rastlantıdan çok daha fazlasını içermektedir. Bakır madenciliğinin en eski kanıtlarının bazılarını taşıyan bir bölgede yerleşik olan bu türbede profesör Rothenberg kalıntılar arasında küçük bir bakır yılan buldu; buradaki tek adak nesnesi buydu. (Bu türbe Tel Aviv'deki Eretz İsrail Müzesinin Nehustan Bölümünde bir sergide Şekil 39'da görüldüğü gibi yeniden inşa edilerek yer aldı; bakırdan yapılma yılan burada sergilendi.)

Sina yarımadasındaki buluntular ve Kitabı Mukaddes'teki bu kayıt Enki'nin *Nahaş* olarak betimlenmesiyle doğrudan ilişkilidir. Bu terim daha önce söz ettiğimiz iki anlamına ("Yılan" ve "Sırları Bilen") ek olarak bir üçüncü anlama da sahiptir: "Bakırdan Olan Kişi." Bakır için kullanılan İbranca kelime olan *Ne-*

Şekil 39

* Tunç: Bronz, bakır ve kalay alaşımı sert bir metal.

hoşet aynı kökten türemiştir. Enki'nin Sümerce unvanlarından biri olan BUZUR da "Sırları Bilen/Çözen" ve "Bakır madenlerinden olan" şeklinde ikili anlama sahiptir.

Bu karşılıklı bağlantılar İnanna'nın Dumuzi'nin mezarı için normalde garip, soru işareti uyandıran bir yeri seçmiş oluşunu da açıklayabilir: Bad-Tibira. İlgili metinlerin hiçbir yerinde Dumuzi (ve dolayısıyla İnanna) ile Tanrıların Şehri arasında bir bağlantı olduğuna dair bir gösterge yoktur. Tek olası bağlantı Bad-Tibira'nın Anunnakilerin metalürji merkezi olarak kurulmasıydı. İnanna, bu durumda, Dumuzi'yi yalnızca altının değil bakırın da artırıldığı bir yerin yakınında mı mumyalamıştı?

Bir başka ilgili veri parçası ise Yahveh'nin Musa'ya verdiği çok ayrıntılı ve nerede ne kadar bakır ve altın, hangi tür ve boyutta ahşap ve kereste kullanılacağını, postların veya bezlerin nasıl dikilip süslenecekleri gibi açık talimatlara uygun olarak Mısır'dan Çıkış sonrasında Buluşma Çadırının çöldeki inşasıyla ilişkilidir. Bu talimatlarda rahiplerin (o sıralarda yalnızca Harun ve onun oğullarının) gerçekleştirecekleri ayinlere ilişkin ayrıntılar büyük bir özenle verilmiştir: giysileri, takacakları kutsal nesneler, onları Ahit Sandığının ölümcül radyasyonundan koruyacak uygun yoğunlukta dumanı verecek olan eşsiz bir tütsüyü oluşturacak malzemelerin kesin ölçüleri. Ve bir şart daha vardı: "Buluşma Çadırına girmeden ya da Rab için yaktıkları sunuyu sunarak hizmet etmek üzere sunağa yaklaşmadan önce, ölmemek için" ellerini ve ayaklarını içinde yıkamak zorunda oldukları bir yıkanma kazanı yapmalıydılar. Ve kutsal kitabın Mısır'dan Çıkış kısmının 30. babının 17. ayeti çok nettir: Yıkanma kazanı tunçtan yapılmalıydı.

Tüm bu dağınık ama görünürde bağlantılı olgular ve ufak tefek veriler bakırın insan biyogenetiğinde bir biçimde rol oynadığını düşündürmektedir; modern bilimin daha yeni yeni keşfetmeye başladığı bir roldür bu: En son örneği, 8 Mart 1996'da *Science* (Bilim) dergisinde Alzheimer hastalığı ile bağlantılı olarak beyindeki bakır metabolizmasının bozulmasından söz eden bir çalışma yayınlandı.

Enki ve Ninmah'ın Adem'i oluşturmak üzere yaptıkları ilk genetik deneye değilse bile bu rol, Enki'nin Nahaş olarak insanoğlunun üreyebilir hale gelmesine yol açan ikinci genetik müdahalesine kesinlikle dahil görünmektedir.

Başka bir deyişle bakır öyle görünüyor ki bizim Kaderimizin bir parçasıydı; Sümer yaratılış metinlerinin titiz ve uzman gözüyle incelenmesi tıp açısından günlük hayatlarımızı pekala etkileyebilecek hamlelere yol açabilir.

Tanrılara gelince, en azından İnanna bakırın sevgilisinin dirilişine yardım edebileceğine inanıyordu.

- 6-

KOZMİK BAĞLANTI: DNA

Televizyon icat edilmeden önce kalabalıklar mahkeme salonlarında yaşanan dramlarla hislenirlerdi, öyle ki tarihi davaların yazdığı söylenebilir. Kitabı Mukaddes'in "karar iki şahitle verilecektir" sözünden beri çok yol aldık. Mahkemede görgü şahitlerinin sunduğu kanıtlar kanıt niteliğindeki belgelere, adli tıp kanıtlarına ve şimdilerde zirvede olduğu görülen DNA kanıtlarına dek gelişti.

Tüm yaşamın, kalıtımı ve bireyliği adeta yan yana konmuş harflere benzeyen küçücük nükleik asitlerin kromozom denilen zincirler boyunca oluşturduğu kelimelerce belirlendiğinin keşfedilmesiyle birlikte modern bilim bunların o eşsiz, teker teker oluşturulmuş "kelimeleri"ni ayırt edebilmek amacıyla iç içe geçmiş DNA harflerini okuma becerisini elde etti. Masumiyeti veya suçluluğu kanıtlamak üzere DNA sonuçlarının kullanılması mahkeme salonlarında yaşanan dramların en ilgi çekici kısmı haline geldi.

Eşi benzeri olmayan bir yirminci yüzyıl başarısı mı dersiniz? Hayır, *geçmişte* kazanılmış bir yüzüncü yüzyıl başarısıdır bu: M.Ö. 10.000'de yaşanan bir duruşmada kullanılmıştır.

Bu ünlü kadim dava Mısır'da, ülkeye henüz insanların değil tanrıların hükümdarlık ettiği bir dönemde görüldü; söz konusu dava insanları değil bizzat tanrıları ilgilendiriyordu. Tarafları ise Set ve Horus'tu ve davanın kökleri Set ve Osiris adlı üvey

kardeşler arasındaki rekabete uzanmaktaydı. Hatırlayacaksınız, Osiris'ten kurtulmak isteyen Set bir oyuna başvurup onun hakimiyet bölgesini ele geçirmişti. İlk seferinde Osiris'i kandırıp sandığa sokarak hemen kilitleyen Set onu Akdeniz'in dibine atmıştı ama sandığı bulan İsis, Tot'un da yardımıyla, Osiris'i canlandırdı. İkincisinde ise hüsrana uğrayan Set Osiris'i ele geçirip bedenini on dört parçaya ayırmıştı. Oraya buraya saçılan parçaların yerlerini belirleyen İsis bunları biraraya getirip Osiris'i mumyaladı ve Ölüm Sonrası efsanesini başlattı. Ancak bu tanrının erkeklik organını bulamamıştı çünkü Set bunu Osiris'in varisi olmasın diye fırlatıp atmıştı.

Babasının öcünü alabilsin, diye bir varis edinmek isteyen İsis, yardım etmesi için İlahi Sırların Koruyucusu olan Tot'a yalvardı. Osiris'in "özünü" mevcut parçalardan çıkartan Tot, İsis'in kendini döllemesine ve bir oğul, yani Horus'u doğurmasına yardım etti.

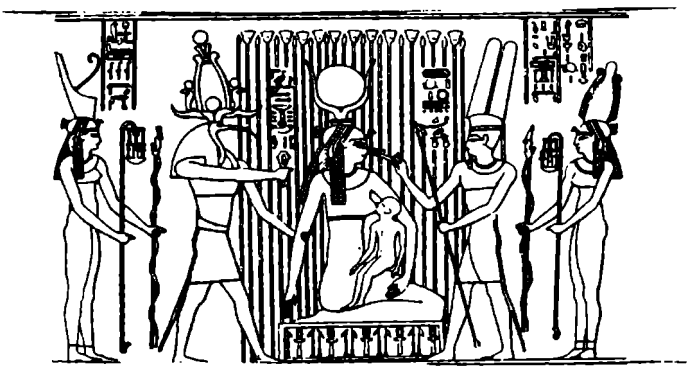
Bu "öz"ün (dikkat, "tohum" değil!) günümüzde DNA dediğimiz şey, yani bir çift sarmal üzerinde temel çiftler halinde düzenlenmiş olan kromozom denilen zincirleri oluşturan genetik nükleik asitler olduğunu artık biliyoruz (bkz. Şekil 38b). Döllenme sırasında erkeğin spermi dişinin yumurtasına girdiğinde, birbirine dolaşmış haldeki çift sarmal çözülmekte ve erkekten bir sarmal ve dişiden bir sarmal biraraya gelip yavruları için yeni bir çift sarmallı DNA oluşturmaktadır. Dolayısıyla yalnızca iki adet çift sarmallı DNA'yı biraraya getirmek yeterli değildir, bu çifte sarmalların çözülmesini ve sonra kaynakların her birinden bir sarmal alıp bunları tekrar birleştirerek yeni dolanmış çift sarmallı DNA'yı oluşturacak şekilde ayrılmalarını sağlamak da çok önemlidir.

Kadim Mısır'dan kalan resimli betimlemeler Ptah/Enki'nin oğlu olan Tot'un bu biyolojik-genetik süreçlerden haberdar olduğunu ve genetikle ilgili becerilerine bunları uyguladığını işaret etmektedir. Abidos'ta bulunan ve Firavun I. Seti'nin Osiris rolünü oynadığı sahneleri içeren bir duvar resmi (Şekil 40) Tot'u, ölen tanrıya Yaşamı (*Ankh* sembolü) geri verirken ondan

Şekil 40

iki ayrı DNA iplikçiği alırken göstermektedir. *Ölüler Kitabı*'nda yer alan ve bu olayın ardından Horus'un doğuşunu konu alan bir betimlemede ise (Şekil 41) Tot'a yardım eden iki Doğum Tanrıçasının *ayrı birer DNA iplikçiği* tuttuklarını görürüz; DNA'nın çift sarmalı birbirinden ayrılmıştır, yalnızca bir iplikçik (yeni do-

Şekil 41

ğan Horus'u tutarken gösterilen) İsis'inkiyle birleştirilmiştir.

İsis oğlunu gizlilik içinde büyüttü. Uygun yaşa geldiğinde, annesi onun babasının mirasını geri almasının zamanının geldiğine karar verdi. Böylece bir gün Horus Büyük Tanrılar Meclisinin huzuruna çıktı ve Osiris'in oğlu ve varisi olduğunu açıkladığında Set büyük bir şaşkınlığa kapıldı. Bu inanılmaz bir iddiaydı ama hiç kimse bunu duymazdan gelememişti. Bu genç tanrı gerçekten de Osiris'in oğlu muydu?

Chester Beatty Papirüsü No. 1 olarak bilinen bir metinde kaydedildiğine göre Horus'un ortaya çıkışı meclisteki tanrıları şaşkına çevirmişti ama Set'in şaşkınlığı hepsininkinden de büyüktü. Meclis birdenbire ortaya atılan bu iddiayı görüşmeye başladığında Set'in teskin edici bir önerisi oldu: Görüşmelere ara verelim ki Horus'la yakınlaşabileyim ve olayın dostça halledilip edilemeyeceğini göreyim, dedi. Horûs'u "gel, evimde mutlu bir gün geçirelim" diyerek davet etti ve Horus bu daveti kabul etti. Ama bir zamanlar Osiris'i kandırıp öldürmüş olan Set'in aklında yeni bir hile vardı:

Akşam vakti gelince,
Onlara bir yatak hazırlandı
Ve ikisi buna uzandı.
Ve gece olunca,
Set erkeklik organını sertleştirdi,
Ve Horus'a yanaştı.

Görüşmeler kaldığı yerden başladığında Set çok şaşırtıcı bir açıklama yaptı. Horus'un Osiris'in oğlu olup olmaması artık bir mesele oluşturmuyordu çünkü artık kendisinin, Set'in tohumu Horus'un içindeydi ve bu da Horus'u tahta çıkış bakımından Set'in halefi yapmaktaydı, selefi değil!

Bunun ardından Horus çok daha şaşırtıcı bir açıklama yaptı. Tam tersine, dedi, tahta çıkamayacak olan ben değilim, Set'tir! Set tohumunu boşalttığında aslında uyumuyordum, diyerek devam etti. Bedenime girmedi çünkü "tohumlarını avuçlarımla

yakaladım" dedi. Sabah olunca annesi İsis'e gidip spermi göstermiş ve bu olay İsis'e bir fikir vermişti. Horus'a erkeklik organını sertleştirip spermini bir kaba boşaltmasını söyledi ve ardından Horus'un spermini Set'in bahçesindeki marulların üstüne yaydı; Set'in sabah kahvaltısında en çok sevdiği şeydi bu. Böylece Set haberi bile olmaksızın Horus'un spermini sindirmişti. İşte, dedi Horus, Set'in içinde olan benim tohumumdur ve ilahi tahta çıkış sırasında ancak beni izleyebilir ama önüme geçemez...

Tamamıyla şaşkına dönen Tanrılar Meclisi meselenin çözümü için Tot'a başvurdu. Genetik bilgiyle ilgili güçlerini kullanan Tot, bir kap içinde İsis'in sakladığı spermi inceledi ve bunun gerçekten de Set'e ait olduğunu anladı. Horus'u inceledi ve onda Set'in DNA'sından hiçbir iz bulamadı. Ardından Set'i muayene etti ve onun gerçekten de Horus'un DNA'sını sindirdiğini anladı.

Modern mahkemelerde tanıklık edenleri andıran ama bizim henüz ulaşamadığımız derecede teknik beceriyle donanmış bir adli tıp uzmanı gibi hizmet veren Tot, DNA analizi sonuçlarını Tanrılar Meclisine sundu. Meclis Mısır'ın hakimiyetini Horus'a devretmeyi oybirliğiyle kabul etti.

(Set'in hakimiyet bölgesini teslim etmeyi reddedişi bizim Birinci Piramit Savaşı dediğimiz çarpışmalara yol açtı; bu savaşta Horus tanrılar arasındaki bir savaşta ilk kez insanlara da askerlik yaptırdı. Bu olayların ayrıntılarını *Tanrıların ve İnsanların Savaşları* adlı kitabımızda anlattık.)

Genetik bilimindeki son keşifler tanrıların ısrarlı ve ilk bakışta garip görünen bir adetlerine ışık tutmakta ve aynı zamanda onların biyogenetik gelişmişliğini de işaret etmektedir.

Mezopotamya ve Mısır'ın tanrılarının ardıllık kurallarında kız kardeşlerin eş olarak alınmasının önemi şu ana dek aktardıklarımızdan artık açıkça belli olmuş olmalıdır; bunlar Yunanlıların tanrılarla ilgili mitlerinde de tekrarlanır. Yunanlılar Kaos'tan ortaya çıkan ilk ilahi çifte *Gaea* ("Arz") ve *Uranus* ("Gök"

veya "Cennet") adını vermişlerdi. Bu ikisinden altısı erkek, altısı dişi on iki *Titan* ortaya çıktı. Bunlar arasındaki evlilikler ve doğurdukları çeşitli evlatlar daha sonraki saltanat kavgalarının temelini oluşturdu. En eski çatışmalardan galip çıkanlardan biri *Kronos* idi; eşi kız kardeşi *Rhea*'ydı, çocukları ise *Hades, Poseydon* ve *Zeus* adında üç erkek ve *Hestia, Demeter* ve *Hera* adında üç kızdı. Zeus savaşlar verip başa geçmiş olmasına rağmen hakimiyet bölgesini üç erkek kardeşiyle paylaşmak zorundaydı. Üçü bölgeyi aralarında paylaştılar; bazı versiyonlarda kura çektikleri anlatılır; tıpkı Anu, Enlil ve Enki'nin yapmış olduğu gibi: Zeus göksel tanrıydı (gerçi Yer'de, Olimpos Dağında yaşamaktaydı), Hades'e Aşağı Dünya uygun görülmüştü ve Poseydon'a ise denizler.

Kronos ve Rhea'nın çocukları olan üç erkek ve üç kız kardeş on iki tanrıdan oluşan Olimpos Meclisinin ilk yarısını oluşturmaktaydı. Diğer altısı ise Zeus'un çeşitli tanrıçalarla ilişkilerinden doğan evlatlarıydı. Bu tanrıçalardan biri olan Leto'dan, Zeus'un ilk oğlu olan *Apollo* doğdu. Bununla birlikte sıra, tanrıların ardıllık kurallarına göre yasal bir varis edinmeye gelince Zeus kendi kız kardeşlerine döndü. En yaşlıları olan Hestia ne evlenmeye ne de çocuk doğurmaya uygundu; çok yaşlı veya çok hasta olan bir münzeviydi. Böylece Zeus ortanca kız kardeşi olan Demeter'den bir oğul edinmeye çalıştı ama Demeter ona bir oğul değil bir kız evlat verdi; Persefon. Bu durum Zeus'un en küçük kız kardeşi olan Hera ile evlenmesine yolu hazırlamış oldu ve Hera ona *Ares* adı verilen bir oğul, İlitya ve Hebe adı verilen iki kız evlat verdi. Satürn'ün ötesindeki gezegenlere ilişkin bilgiyi unutup yitirmiş olan Yunanlılar ve Romalılar, Zeus'un ilk oğlu olmamasına karşın en başta gelen oğlu olan Ares'e Mars'ı atfetmişlerdi. Apollo ise büyük bir tanrı olmasına rağmen Yunanlılar ve Romalılar onun adını hiçbir gezegene vermemişlerdi.

Tüm bunlar tanrıların vakayinamesinde kız kardeşlerin eş olarak alınmasının önemini güçlendirir. Ardıllık meselelerinde bu sorun tekrar tekrar gündeme gelmiştir: Tahta kim çıkacaktır?

İlk erkek evlat mı, yoksa üvey kız kardeşten doğduysa başta gelen erkek evlat mı? Bu mesele Enlil'in bu gezegene inip Enki'ye katıldığı andan başlayarak Dünya üzerindeki olayların gidişinde baskın ve belirleyici bir rol oynadı ve bu rekabet onların (sırasıyla Ninurta ve Marduk) oğulları tarafından sürdürüldü. Mısırlıların tanrılarla ilgili hikayelerinde benzer nedenlerle çıkan çatışma Ra'nın torunları olan Set ve Osiris arasında baş göstermişti.

Zaman zaman (sonunda Horus'un Set ile Sina yarımadası semalarında teke tek çarpıştığı) gerçek bir savaşa dönüşen rekabet, anlatılanlara göre, Dünya'da başlamamıştı. Nibiru'da da benzer ardıllık çatışmaları vardı ve Anu tahta savaşarak, çarpışarak geçmişti.

Bir oğul doğurmadan dul kalan bir kadının kayınbiraderinden kocasının vekili gibi davranıp kendisini "bilmesini" talep edebilmesi adeti gibi Anunnakilerin bir üvey kız kardeşten doğan oğula öncelik veren ardıllık kuralları da İbrahim'in ve torunlarının adetlerine bir biçimde dahil olmuştu. İbrahim'in durumunda ilk oğlu hizmetçileri Hacer'den doğan İsmail'di. Ama inanılmayacak kadar geç bir yaşında, ilahi müdahale sonrasında Sara İshak'ı doğurmuştu; yasal varis İshak idi. Niçin? Çünkü Sara, İbrahim'in üvey kız kardeşiydi. "Üstelik Sara gerçekten kız kardeşimdir. Babamız bir, annemiz ayrıdır," diye açıklamıştı İbrahim (Yaratılış, 20:12).

Üvey kız kardeşi eş alma adeti hem kralın saltanatını hem de ardıllığı yasallaştırmak amacıyla Mısır firavunları arasında da yaygındı. Bu adete Peru'nun İnka kralları arasında bile rastlanmıştır, öyle ki belirli bir kralın saltanatı sırasında meydana gelen felaketler kralın üvey kız kardeşi olmayan bir kadınla evlenmesine bağlanmıştı. İnka adetinin kökleri And Dağları halklarının Başlangıçlar Efsanesine dek uzanır; bu efsaneye göre tanrı Viracocha kendi aralarında evlenip çeşitli ülkelere gönderilen dört erkek ve dört kız kardeş yaratmıştı. Ellerine verilen altın asa ile Güney Amerika'da Dünyanın Göbeğini bulmaları söylenen böyle bir erkek-kız kardeş çifti (Peru'nun eski başkenti) Cuz-

co'da krallığı başlatmıştı. Ard arda gelen erkek-kız kardeş kraliyet çiftlerinden doğmuş olduklarını ilan eden İnka kralları işte bu yüzden doğrudan Yaratıcı Tanrı Viracocha'nın soyundan geldiklerini iddia edebilmekteydiler.

(And Dağları efsanelerine göre Viracocha çok eski çağlarda Yeryüzüne gelen ve bölgesi olarak And Dağlarını seçen büyük bir Gök Tanrısıydı. *Kayıp Diyarlar* adlı kitabımızda onun Mezopotamya'da Adad olarak bilinen Hitit tanrısı Teşup olduğunu teşhis etmiş ve erkek-kız kardeş adetlerinin yanı sıra And Dağları kültürleri ile kadim Yakın Doğu'nun kültürleri arasındaki diğer benzerliklere de işaret etmiştik.)

Tanrılar arasında olsun faniler arasında olsun erkek-kız kardeşler arasındaki evliliklerin kalıcılığı ve buna atfedilen abartılı önem şaşırtıcıdır. Dış görünüşe göre bu adet "taht aile içinde kalsın" tarzında yerel bir tutumdan ve en beteri, genetik yozlaşmaya davet çıkartmaktan fazlasını içeriyor görünmektedir. Öyleyse Anunnakiler böyle bir beraberlikten bir oğul edinmek için (örneğin Enki'nin Ninmah'tan bir oğul edinmeyi tekrar tekrar denemesi) niçin bu kadar zahmete girmekteydiler? Üvey kız kardeşin, ancak unutmayalım, erkeğin kesinlikle babasından olan değil de *annesinden* doğan kız kardeşinin genlerini bu kadar özel kılan şey neydi?

Yanıtı ararken anne/baba meselelerini etkileyen başka kutsal kitap uygulamalarını ele almak yardımcı olacaktır. İbrahim, İshak,Yakup ve Yusuf'un dönemine Atalar Çağı denilmesi adeti vardır ve sorulduğunda çoğu kimse Eski Ahit ile ilişkili tarihin erkek bakış açısından aktarıldığını söyleyecektir. Oysa gerçek şu ki çocuğa *ad* verilmesi eylemini, yani kadimlerin görüşüne göre hikayeye konusunu, "varlık" konumunu verme işini kontrol edenler *annelerdi*. Aslında sadece bir kişinin değil bir yerin, şehrin veya ülkenin adı konmadıkça orasının var olduğu düşünülmezdi.

Bu fikir zamanın başlangıcına dayanmaktadır çünkü *Yaratılış Destanı*'nı dinleyen kişinin aklına, söz konusu hikayenin Güneş Sistemi tam olarak oluşmadan önce başladığını, tam olarak

sokmak için daha açılış dizelerinde Tiamat ve diğer gezegenlerin hikayesinin

> Enuma eliş la nabu şamamu
> *Yükseklerde Gök henüz isimlendirilmemişken*
> şaplitu ammatum şuma la zakrat
> *Ve aşağıda, sağlam zemin [Dünya] çağırılmamışken*

başladığını ilan eder.

Ve bir oğulun adının konması gibi önemli bir meselede ayrıcalık ya bizzat tanrıların ya da annenindi. İşte bu yüzden *Elohimler Homo sapiens*'i oluşturduklarında yeni varlığı "adam" (insan) olarak adlandıran kendileriydi (Yaratılış, 5:2). Ama insana kendi başına üreme yeteneği verildiğinde ilk erkek çocuklarının adını Kayin (Yaratılış, 4:1) koyma ayrıcalığı Adem'in değil, Havva'nındı; öldürülen Habil'in yerini alan Şit'e adını yine Havva verdi (Yaratılış, 4:25).

"Atalar(!) Çağı"nın başında İbrahim'in iki oğlunun adını koyma ayrıcalığının ilahi varlıklarca devralındığını görürüz. Karısının hizmetçisi olan Hacer'den doğan ilk oğluna Yahveh'nin bir meleği İsmail adını verdi (Yaratılış, 16:11) ve yasal varisi olan oğluna *İshak* ("Güldüren") adını Sodom ve Gomora'nın yıkılışından önce İbrahim'i ziyaret eden üç ilahi varlıktan biri koydu (çünkü Sarah, Tanrı'nın ona bir oğul doğuracağını söylemesi üzerine kahkaha atmıştı; Yaratılış, 17:19, 18:12). Kitabı Mukaddes'te İshak'ın Rebeka'dan doğan Esav ve Yakup adlı iki oğlu hakkında hiçbir belirgin bilgi yoktur (yalnızca onlara böyle denildiği aktarılmıştır). Ama Yakup'a doğurduğu kendi oğullarına ve hizmetçisinin olan oğullarına adlarını verenin, tıpkı Rahel'in yaptığı gibi Lea olduğu açıkça belirtilmiştir (Yaratılış, 29 ve 30). Asırlar sonra, İsrailoğullarının Kenan iline yerleşmesinin ardından oğluna adını veren Samson'un annesiydi (Hakimler, 13:24), tıpkı Tanrı'nın Oğlu Samuel'e adını koyanın annesi olması gibi (1. Samuel, 1:20).

Sümer metinleri bu tür bilgiler vermemektedir. Örneğin, Gılgamış'a adını verenin –tanrıça annesi mi, baş rahip babası mı?- kim olduğunu bilmiyoruz. Ama Gılgamış'ın hikayesi söz konusu bulmacanın çözümü için önemli bir ipucu vermektedir: Oğlunun hiyerarşik konumunu belirlemede annenin önemi.

Hatırlanacağı gibi, Gılgamış'ın tanrılarınki kadar uzun bir ömür arayışı onu ilk olarak Sedir Ağacı dağlarındaki İniş Yeri'ne yöneltmiş ama o ve yoldaşı Enkidu bu yerin robotsu muhafızı ve Gök Boğa tarafından durdurulmuşlardı. Sonrasında Gılgamış Sina yarımadasındaki uzay limanına doğru yol almıştı. Buranın girişi, Gılgamış'ın üstüne tuttukları "dağları süpüren korkulan spot ışıkları" ve "bakışları ölüm" (Şekil 42) olan roket-adamlarca korunmaktaydı ama Gılgamış etkilenmemişti; bunun üzerine roket-adamlardan biri diğerine şöyle seslendi:

"Bu gelenin
bedeninde
tanrıların eti var!"

Yaklaşmasına izin verilen Gılgamış muhafızın vardığı sonucu doğruladı: Gerçekten de ölüm ışınlarına bağışıklığı vardı çünkü bedeni "tanrıların etindendi." Yalnızca bir *yarı*tanrı değil-

Şekil 42

di, "*üçte iki* ilahiydi" çünkü ilah olan babası değil, bir tanrıça olan *annesi*ydi; Anunnaki dişilerinden biriydi o.

Ardıllık kuralları ve anne üzerine yapılan diğer vurgularla ilgili bulmacanın anahtarının burada yattığına inanıyoruz. Kahramana veya (ister Anunnaki ister ata olsun) varise annesi aracılığıyla ekstradan "kalifiye edici bir doz" verilmişti.

DNA'nın çift sarmallı yapısının 1953'teki keşfinden ve bu iki iplikçiğin nasıl çözülerek ayrılıp dişinin yumurtasından bir iplikçiğin ve erkeğin sperminden bir iplikçiğin biraraya gelerek doğacak yavruyu yüzde elli annesinin ve yüzde elli babasının suretinde şekillendirdiğinin anlaşılmasından sonra bile söz konusu durum pek anlamlı gelmiyordu. Aslında bu sürecin anlaşılması yarıtanrılık iddiasını açıklamaktayken Gılgamış'ın üçte iki ilahi olduğuna ilişkin iddiasını anlaşılmaz kılmaktaydı.

Hem erkek hem de dişilerin hücrelerinde hücre çekirdeğini oluşturan kromozom dallarının çift sarmallı yapısında depolanan DNA'ya ek olarak, hücrede çekirdeğin dışında yüzen bir başka DNA türü olduğunun keşfedilmesiyle birlikte bu kadim iddialar ancak 1980'lerden sonra anlam ifade etmeye başladı. Mitokondriyal DNA (mtDNA) adı verilen bu DNA türü hiç ayrılmadan ve erkekten gelen herhangi bir DNA ile birleşmeden *yalnızca anneden* çocuğa aktarılmaktaydı.

Başka bir deyişle, Gılgamış'ın annesi tanrıça idiyse bu durumda Gılgamış annesinin normal DNA'sının yarısına *ek olarak* onun mtDNA'sını da almıştı ve bu da onu, iddia ettiği gibi, üçte iki ilahi yapmaktaydı.

İşte mtDNA'nın bu keşfi ve aktarılışı, 1986'dan başlayarak bilim adamlarının modern insanlardaki mtDNA'nın izini yaklaşık 250.000 yıl kadar önce Afrika'da yaşamış olan bir "Havva"ya dek sürmelerine olanak verdi.

Bilim adamları ilk başlarda mtDNA'nın tek işlevinin hücrenin sayısız kimyasal ve biyolojik tepkileri için gereken enerjiyi sağlayan bir güç santrali olmak olduğuna inanmaktaydılar ama sonra mtDNA'nın çok dar bir çember oluşturan, adeta bir bilezik gibi dizilmiş 37 gen içeren "mitokondriler"den oluştuğu ke-

sinleşti ve bu genetik "bilezik" (kıyaslayacak olursak, hücrenin çekirdeğini oluşturan ve bir yarısı anneden bir yarısı babadan miras alınan kromozomların her biri 100.000'i aşkın gen ve toplam üç milyardan fazla baz çifti içermektedir) genetik alfabenin 16.000'i aşkın baz çiftini içerir.

mtDNA'nın oluşumunda veya işlevlerindeki kusurların veya bozulmaların insan bedeninde, özellikle de sinir sisteminin, kalp ve iskelet kaslarının ve böbreklerin işleyişinde zayıflatıcı bozukluklara yol açabildiğinin fark edilmesi için on yıl daha geçti. 1990'larda araştırmacılar mtDNA'daki kusurların (mutasyon) ayrıca 13 önemli beden proteininin üretimini bozduğunu ve sonucunda çok ciddi birkaç hastalığın ortaya çıktığını buldular. 1997'de *Scientific American* dergisinde Alzheimer hastalığı ile başlayan ve görme, işitme, kan, kas, kemik iliği, kalp, böbrek ve beyinle ilgili çeşitli işlevsizlikleri içeren bir liste yayınlandı.

Bu genetik rahatsızlıklara çekirdek DNA'sındaki kusurların sebep olabileceği çok daha uzun bir bedensel işlevsizlik veya işlev bozuklukları listesi eklenmiştir. Bilim adamları insan "genom"unu, yani tam genetik şifresini açığa çıkartıp (kısa süre önce tek bir bakteri için başarılmış bir beceri)* anladıkça her bir genin yerine getirdiği işlev (ya da madalyonun diğer yüzünde, eksik veya işlevsiz olması durumunda ortaya çıkan rahatsızlıklar) giderek bilinir olmaktadır. Belirli bir proteini veya enzimi ya da başka bir önemli bedensel bileşiği düzenleme işlevine sahip olan ancak bunu üretmeyen genlerin meme kanserine sebep olduğu veya kemik gelişimini engellediği, sağırlığa, görme kaybına, kalp rahatsızlıklarına, aşırı kilo alma veya kaybetmeye vb. pek çok şeye yol açtığı bulunmuştur.

Bu açıdan ilginç olan şey, Sümer metinlerinde Enki'nin Nanmah'ın yardımıyla İlkel İşçiyi oluşturması hakkında anlatılan

* İnsan Genomu Projesi (The Human Genome Project) 2003'te tamamlandı, ancak genomların analizine ilişkin bilimsel makalelerin yayını sürmektedir.Konuyla ilgilenen okurlarımız,
http://www.ornl.gov/sci/techresources/Human_Genome/project/progress.shtml
internet adresinde yer alan ingilizce haber ve makaleleri inceleyebilirler. Ç.N.

hikayelerde benzer bir genetik kusurlar listesine rastlamış olmamızdır. İnsansı DNA'sı ile Anunnaki DNA'sının iplikçiklerini yeni bir melez varlık oluşturmak üzere birleştirme girişimi bir deneme yanılma süreciydi ve ilk başlarda ortaya çıkartılan varlıklar bazı organları ya eksikti ya da fazla sayıda organa sahiptiler. M.Ö. üçüncü asırda Yunanlılar için Sümerlerin ilk döneminin tarihini ve bilgilerini derleyen Babilli rahip Berossus insanoğlunu oluşturanların elde ettikleri başarısız sonuçları, bu deneme yanılma varlıklarından bazılarının bir bedende iki baş taşıdıklarını bildirerek tarif etmişti. Böylesi "canavarlar" (Şekil 43a) kadar başka bir anormallik de Sümerler tarafından da betimlenmişti: Usmu denilen tek başlı ama iki suratlı bir varlık (Şekil 43b). Metinlerde özellikle sözü edilen bir varlık çişini tutamıyordu ve hastalıklı gözleri, titreyen elleri, hasta bir karaciğeri, tekleyen bir kalbi, "yaşlılıkta ortaya çıkan bir hastalığı olan" vardı. *Enki ve Ninmah: İnsanoğlunun Yaratılışı* başlıklı metin, (katılaşmış eller, felçli ayaklar, sperm damlatma gibi) daha çok işlev bozukluğunu sıralamanın yanında, Enki'yi bu türden şekil bozukluklarına sahip varlıkları ortadan kaldırmaktansa onlara faydalı olabilecekleri bir yaşam sağlayan ilgili, alakadar bir tanrı olarak betimler. Bu sonuçlardan biri görme kusurlu bir

Şekil 43

adam olunca Enki ona, görmeyi gerektirmeyen bir sanat öğretmişti: şarkı söyleme ve *lir çalma* sanatı.

Metnin belirttiğine göre Enki tüm bunlara şu veya bu Kısmeti biçmişti. Ardından genetik mühendisliği kendi başına denemesi için Ninmah'a meydan okumuştu. Sonuçlar korkunçtu: Ninmah'ın ortaya çıkardığı varlıkların ağızları yanlış yerdeydi, hasta bir başı, hassas gözleri, ağrıyan boynu, titreyen kolları ve bacakları, işlemeyen akciğerleri, bir kalp rahatsızlığı, bağırsaklarını boşaltamama durumu, ağıza erişemeyecek kadar kısa kolları vb. sorunları vardı. Ama deneme yanılma süreci ilerledikçe Ninmah çeşitli kusurları düzeltebilmeye başladı. Aslında, Anunnaki/insansı genomu hakkında öyle bilgili bir hale geldi ki bu yeni, varlıkları dilediğince kusursuz veya kusurlu yapabileceğine dair övünmeye başladı:

İnsanın bedeni ne kadar iyi, ne kadar kötü?
Kalbim öyle diyor ki,
onun kaderini iyi veya kötü yapabilirim.

Artık bizler de rolünün ne olduğunu keşfettiğimiz belirli bir geni ekleyebilip çıkarabildiğimiz ve belirli bir hastalığı veya eksikliği önlemeyi veya iyileştirmeyi denediğimiz bir aşamaya eriştik. Aslında yeni bir sanayi, tıpta (ve borsada) görünüşe göre sınırsız potansiyeli olan biyoteknoloji endüstrisi doğdu. Transjenik mühendisliği, yani farklı türler arasında gen transferini nasıl gerçekleştirebileceğimizi de öğrendik; bu başarıya erişebildik çünkü en alt düzeyli bakteriden tutun da en karmaşık varlığa (insan) dek bu gezegen üstünde gezinen, uçan, yüzen veya büyüyen tüm canlı organizmaların tüm genetik malzemesi aynı genetik ABC'den, Güneş Sistemimize Nibiru tarafından getirilen "tohum"u oluşturan aynı nükleik asitlerden oluşmuştur.

İşin doğrusu, genlerimiz bizim kozmik bağlantımızdır.

Genetik bilimindeki modern ilerlemeler koşut ama karşılıklı

bağlantılı iki yol izlemektedir. Bunlardan biri insan genomunun, yani insanın tüm genetik yapısını araştırıp anlamak amaçlıdır: Yalnızca dört harften (A-G-S-T; bunlar tüm DNA'yı oluşturan dört nükleik aside verilen adların baş harfleridir) oluşmasına karşın bu dört harfin sayısız bileşiminin oluşturduğu "cümleler" ve "paragraflar" ve en sonunda "yaşam kitabı"nın şifresinin çözülmesi gerekmektedir. Diğer araştırma yolu ise her bir genin işlevini belirlemektir; söz konusu gen (genetik kelime) alt düzeyli bir bakteri veya kobay faresi gibi daha basit yaratıklarda da bulunuyorsa aynı genin insanlarda da aynı işlevlere sahip olması (veya eksikliği aynı kusurlara yol açabilmesi) neredeyse kesin olduğundan çok daha yıldırıcı olan bu görev kolaylaşabilmekte ve bu genin işlevi deneyler yapılarak belirlenebilmektedir. Örneğin, obeziteyle ilişkili genlerin keşfi bu usulle başarılmıştır.

İnsan hastalıkları ve eksikliklerinin sebeplerini ve dolayısıyla da çarelerini bulma amaçlı bu araştırmanın nihai hedefi iki katlıdır: bedenin fizyolojisini kontrol eden genleri ve beynin nörolojik işlevlerini kontrol eden genleri bulmak. Yaşlanma sürecini, yaşam süresini belirleyen hücrelerin içsel saatini, uzun ömür genlerini kontrol eden genleri bulmak ve hafızayı, akıl yürütmeyi, zekayı kontrol eden genleri bulmak. Bir yandan kobay fareler bir yandan da insan ikizleri üstünde yürütülen deneyler ve bunlar arasında yapılan geniş kapsamlı araştırmalar her ikisini kontrol eden genlerin ve gen gruplarının varlığını işaret etmektedir. Bu araştırma hedeflerinin ne kadar yıldırıcı ve kolay bulunmaz olduğu, ikizlerin kıyaslanması yoluyla yürütülen "zeka geni" araştırmasının sonucundan anlaşılabilir: Araştırmacılar zeka ve bilişsel hastalıklardan sorumlu "gen mekanları" veya "genetik kelimeler"inin sayısının 10.000 kadar olduğu sonucuna vardılar; bunların her biri kendi başına küçücük bir rol oynamaktaydılar.

Bu gibi karmaşıklıklar karşısında insan "keşke modern bilim adamları bir yol haritasından faydalansa" diyor, evet, Sümerlerden kalan bir yol haritasından! Astronomideki kayda

değer ilerlemeler Sümer kozmogonisini ve *Yaratılış Destanı*'nda verilen bilimsel verileri, örneğin başka güneş sistemlerinin varlığını, hayli eliptik yörüngeleri, geriye doğru yörüngeleri, gezegen çarpışmaları teorilerini, dış gezegenlerde su bulunduğunu doğrulamaya devam etmekte; ayrıca Uranüs'ün niçin bir yana yatık olduğunu, Asteroit Kuşağı ve Ay'ın kökenini, Dünya'nın bir yanındaki oyuğu ve kıtaların diğer yana toplanmışlığını da açıklamaktadır. Tüm bunlar o ayrıntılı Nibiru ve Göksel Savaş hikayesinde bilimsel bir tarzda açıklanmıştır.

Öyleyse niçin Sümer yaratılış hikayelerinin diğer kısmını, yani Adem'in ortaya çıkışının hikayesini bir yol haritası olarak kullanmayalım?

Sümer metinleri bize, her şeyden önce "yaşam tohumu"nun, yani genetik alfabenin yaklaşık dört milyar yıl önce Göksel Savaş sırasında Nibiru'dan Dünya'ya geçtiği bilgisini vermektedirler. Nibiru üstündeki evrim süreci Dünya üzerindeki evrim sürecinden yüzde bir kadar önce bile işlemiş olsa oradaki evrim Dünya üzerindeki evrimden kırk milyon yıl önce başlamış olurdu. Dolayısıyla ileri süper insanlar olan Anunnakilerin yarım milyon yıl önce uzay yolculuğu yapabiliyor olmaları akla yatkındır. Ayrıca buraya geldiklerinde, Dünya üzerinde yaşayan ve hala insansı düzeyde olan koşut zekalı varlıklar bulmuş olmaları da akla yatkındır.

Ama aynı "tohum"dan geldikleri için bu iki tür arasında transjenik işlemler yapılması mümkündü; Enki bunu keşfettiğinde şunu önermişti: "İhtiyacımız olan yaratık zaten mevcut! Tüm yapmamız gereken, onların üstüne [genetik] işaretimizi basmak."

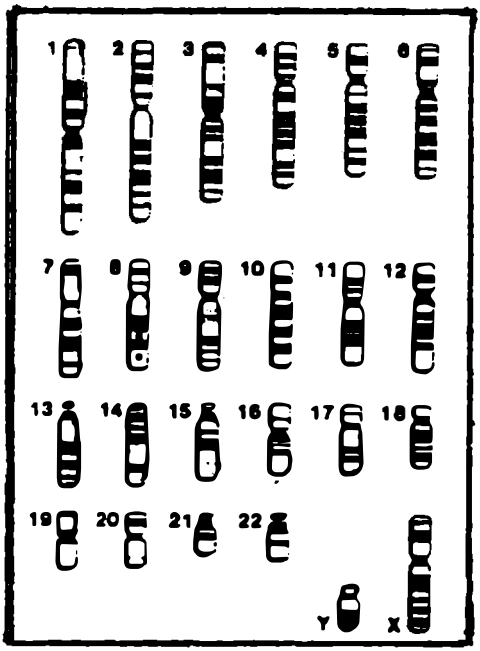
O zamana dek Anunnakilerin Nibirulu genomunun tamamını öğrenmiş ve insansıların genomunu da şu an bizim kendimizinkinden haberdar olduğumuz kadarıyla belirleyebilecek durumda olduklarını varsaymak gerek. Enki ve Ninmah Anunnakilerden bilhassa hangi özellikleri insansılara aktarmayı seçmişlerdi acaba? Sümer metinleri de kutsal kitaptaki ayetler de ilk insanların Anunnakilerin uzun ömrünün (hepsini değilse de)

birazına sahip olduklarını göstermektedir; yaratıcı çift ölümsüzlük genlerini (yani Nibiru'nun yörünge süresine uygun olan çok ama çok uzun Anunnaki ömrünü) Adem'den esirgemişlerdi. Öte yandan, Adem'in yeniden birleştirilen genomunun derinlerinde acaba hangi kusurlar kalmıştı?

Uzman bilim adamları Sümer metinlerinde kaydedilmiş verileri ayrıntısıyla inceleyecek olurlarsa çok değerli biyogenetik ve tıbbi bilginin elde edilebileceğine kuvvetle inanıyoruz. Tam yeri gelmişken söz edilebilecek şaşırtıcı bir vaka Williams Sendromu olarak bilinen bir eksikliktir. Yaklaşık 20.000 doğumda bir görülen bu gen eksikliğinin kurbanları zeka geriliği sınırında zeka katsayısına sahipken bazı sanat dallarında mükemmeldirler. En son araştırmalar (bazen anıldıkları adlarıyla) "ahmak alimler" ortaya çıkartan bu sendromun kişiyi yaklaşık on beş genden mahrum eden Kromozom 7'deki küçük bir boşluktan kaynaklandığını keşfettiler. Bu hastalarda sık görülen kusurlardan biri de gözlerin gördüğü şeyleri beynin tanıyamamasıdır: *hastalıklı gözler*. En yaygın becerilerden biri ise *müziktir*. **Ama Sümer metinlerde Enki'nin şarkı söylemeyi ve müzik çalmayı öğrettiği kaydedilen gözleri hastalıklı adamın durumu da tam olarak böyledir!** •

İnsan ilk başlarda üreyemediğinden (bu durum Anunnakilerin klonlamaya girişmesini gerektirmişti) o safhadaki melez varlığın yalnızca temel yirmi iki kromozoma sahip olduğu sonucuna varmalıyız. Modern biyotıbbın bu kromozomlarda bulmayı beklediği hastalıkların, yetersizliklerin (ve çarelerin) tipleri Enki ve Ninmah metinlerinde sıralanan tipte ve çeşittedir.

Bir sonraki genetik müdahale (Kitabı Mukaddes'te Aden Bahçesindeki Adem ve Havva hikayesinde anılır) üreme yeteneğinin kazandırılışıdır, yani temel 22 kromozoma ek olarak (Şekil 44) X (dişil) ve Y (eril) kromozomlarının eklenişidir. Bu iki kromozomun doğacak çocuğun cinsiyetini belirlemekten başka hiçbir işlevi olmadığına dair uzun zamandır kabul gören fikirlerin tersine, yakın tarihli araştırmalar bu kromozomların daha geniş ve çeşitlilikte rolleri olduğunu göstermiştir. Bu durum bilim

Şekil 44

adamlarını bir nedenden dolayı özellikle de Y (eril) kromozomu açısından şaşkına çevirdi. 1997 yılı sonunda "İnsandaki Y Kromozomunun İşlevsel Tutarlılığı" gibi bilimsel başlıklarla yayınlanan incelemeler medyada "Nihayet, Erkek Kromozomu Genetik Çöplük Değilmiş" manşetiyle yer aldı (*New York Times*, 28 Ekim 1997). Ve bu keşifler, hiç beklenmeyen bir ikramiye kabilinden, "Adem"in de tıpkı Havva gibi güneydoğu Afrika'dan çıktığını doğruladı.

Enki, yani *Nahaş* X ve Y kromozomlarını nereden elde etmişti? Peki ya mtDNA'nın kaynağı neydi? Sümer metinleri içine dağılmış haldeki ipuçları Enki'nin eşi Ninki'nin insanın yaratılışının son aşamasında çok önemli bir rol oynadığını düşündürmektedir. Enki'nin kararına göre insanlara son çeşniyi katacak, bir genetik miras daha katacak olan kişi Ninki olacaktı:

Yeni doğanın kısmetini
Sen ilan edeceksin,
Ninki onun üstüne
Tanrıların suretini sabitleyecek.

Kutsal kitabın "*Elohim* Adem'i kendi *suretinde* ve *benzeyişinde* yarattığı"na ilişkin beyanları da bu sözlerin yankısıdır. Ve "Havva"nın mtDNA'sının kaynağı gerçekten de Ninki, yani Enki'nin eşi ve Marduk'un annesi idiyse kız kardeş/eş silsilesine atfedilen önem anlam kazanmaya başlar çünkü insanoğlunun kozmik kökenine ait bir halkayı daha teşkil etmektedir.

Sümer metinleri tanrıların "Ebedi Yaşam"ı kendilerine saklarlarken, insanoğluna "*Bilgelik*", yani ekstra bir doz zeka geni vermiş olduklarını iddia etmektedir. Bu ek genetik katkının, bilginlerce *Adapa Efsanesi* olarak anılan bir metnin konusu olduğuna inanıyoruz.

Metinde Ea/Enki'nin Edin'deki "kült merkezi" Eridu'nun "bir oğlu" ve yine aynı metinde "Ea'nın bir oğlu" olarak tanımlanan çocuk, diğer veri parçalarının düşündürttüğüne göre, Ea/Enki'nin eşi dışındaki bir kadından olan oğluydu. Bu soy sayesinde olduğu kadar maksatlı eylemler sayesinde de Adapa nesiller boyunca İnsanların En Bilgesi olarak anıldı ve ona Eridu'nun Bilgesi adı takıldı:

O günlerde, o yıllarda,
Ea Eridu'nun Bilgesini,
bir insan modeli olarak yarattı.
Onun için engin anlayış kusursuzlaştırdı,
Ona Yer'in işleyişlerini açıkladı.
Ona Bilgelik vermişti,
Sonsuz Yaşam vermemişti ona.

Kader ve Kısmet arasındaki bu çatışma bizi *Homo sapiens-sapiens*'in ortaya çıktığı ana götürür; bir tanrının oğlu olan Adapa

da ölümsüzlük istemektedir. *Gılgamış Destanı*'ndan bildiğimiz gibi bu ancak Anunnakilerin meskenine doğru göğe yükselerek elde edilebilmekteydi; Ea/Enki Adapa'ya bunları söyledi. Gözü korkmayan Adapa buraya erişmek için Enki'den "yol haritası" istedi ve aldı: "Adapa'nın göğe yükselmesini sağladı ve o göğe yükseldi." Enki ona Anu'nun taht odasına nasıl girebileceğine dair doğru talimatları vermişti ama kendisine Yaşam Ekmeği ve Yaşam Suyu sunulduğunda nasıl davranması gerektiğine dair yanlış talimatlar vermişti. Onları kabul eder de yersen, diye uyarmıştı Adapa'yı, öleceğin kesin! İşte, kendi babası tarafından yanlış yönlendirilen Adapa tanrıların besini ve suyunu reddederek kendi fani Kaderine tabi olmuştu.

Ama Adapa kendisine getirilen bir giysiyi kabul edip üstüne giymiş ve sunulan yağı alıp kendisini meshetmişti. Dolayısıyla Anu, Adapa'nın *tanrıların gizli bilgisine inisiye edileceğini* açıklamıştı. Adapa'ya "göğün ufkundan göğün başucuna dek" göksel enginliği gösterdi. Eridu'ya sağ salim dönmesine izin verilecekti ve orada tanrıça Ninkarrak tarafından "insanoğlunun payına düşen hastalıklara, fanilerin bedenlerine musallat olan rahatsızlıkların" gizlerine inisiye edilecek ve tanrıça bunları nasıl iyileştireceğini Adapa'ya öğretecekti.

Yahveh'nin Sina çölündeki İsrailoğullarına verdiği, kutsal kitapta kaydedilmiş teminatları hatırlamanın tam yeridir. Üç gün boyunca susuz dolaşan İsrailoğulları suyu acı olan bir kuyuya vardılar. Rab belirli bir ağacı Musa'ya işaret etti ve bunu suya atmasını söyledi ve su tatlı hale geldi. Ve Yahveh İsrailoğullarına şöyle dedi: "Sözümü dikkatle dinler, bütün kurallarıma uyarsanız, Mısırlılara verdiğim hastalıkların hiçbirini size vermeyeceğim. Çünkü size şifa veren Rab benim."(Çıkış:15:26) Yahveh'nin seçilmiş halkının şifacısı olacağına dair verdiği söz Mısır'dan Çıkış kitabının 23. bölümünün 25. ayetinde tekrarlanır: "Ülkenizde kısır ve çocuk düşüren kadın olmayacak." (Bu özel vaat kutsal kitapta anlatılan Sara ve diğer kadın kahramanlar açısından tutulmuştur.)

Burada ilahi bir varlıktan söz ettiğimize göre aynı zamanda *genetik şifadan* söz ettiğimizi varsaymak herhalde makuldür. Tufan'ın hemen öncesinde "insan kızlarının" hoş olduklarını göre *Nefilimin* onlardan çocuk sahibi olabilmeleri de yine genetiği içermektedir.

Adapa'ya, diğer yarıtanrılara veya inisiyelere böyle şifa amaçlı genetik bilgisi mi verilmişti? Verildiyse, nasıl verilmişti? Karmaşık genetik şifreler o "ilkel" zamanlarda Dünyalılara nasıl öğretilebilmişti?

Yanıt için, inanıyoruz ki harfleri ve sayıları araştırmamız gerek.

- 7 -

GİZLİ BİLGİ, KUTSAL METİNLER

Göklerin ve Yer'in işleyişine dair anlayış demek olan bilim tanrıların malıydı; kadim halklar buna kesinkes inanmaktaydılar. Bu "tanrıların sırrı" idi, insanoğlundan saklanmalı ve zaman zaman seçilmiş kişilere, ilahi sırlara inisiye edilenlere ancak kısmen açıklanmalıydı.

"Bildiğimiz her şeyi bize tanrılar öğretti" der Sümerler yazılarında; binlerce yıl öncesinden başlayıp günümüze dek uzanan Bilim ve Dinin, keşfedilmiş ve gizli olanın temelinde yatan budur.

İlk başta Gizli Bilgi vardı; insanoğluna Anlayış bahşedildiğinde açıklanan şeyler Kutsal Bilgelik haline geldi. Tanrıların kendilerine sakladıkları sırlara gelince, en sonunda bunların insanoğlu için en yıkıcı türden oldukları ortaya çıktı. Mistisizm kisvesi altındaki o sonu gelmez Gizli Olanı arayışın aslında ilahi olanı elde etmekten değil, tanrıların kendi gizli toplantılarında veya saklanmış şifrelerde insanoğluna biçtikleri Kısmetin ne olabileceğinden duyulan korkudan mı kaynaklandığını merak ediyor insan.

İnsanoğluna Bilgelik bahşedildiğinde verilen veya verilebilen bilginin bir kısmı, Tanrı'nın kendisinin bilip onun bilemeyeceği şeylerle ilgili olarak Eyüp'e meydan okuyuşundan da anlaşılabilir: "Anlıyorsan söyle," der kutsal kitabın Rab'bi ıstırap içindeki Eyüp'e:

Ben dünyanın temelini atarken
Sen neredeydin?
Kim saptadı onun ölçülerini?
Kuşkusuz biliyorsun!
Kim çekti ipi üzerine?
Kim koydu köşe taşını?

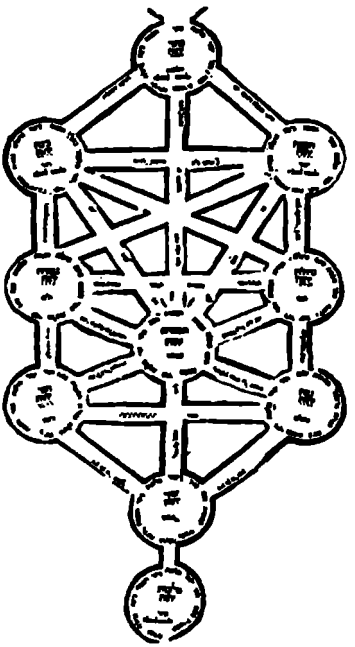
Ama bilgelik nerede bulunur?
Aklın yeri neresi?
İnsan onun değerini bilmez,
Yaşayanlar diyarında ona rastlanmaz.

Onun yolunu ***Elohim*** *anlar,*
Yerini bilen O'dur.
Çünkü yerin uçlarına kadar bakar
Ve bütün gökler altında olanı görür.

İşte bu gibi sözlerle kutsal kitabın Rab'bi Eyüp'e (Eyüp kitabının 28. bölümünde) Kısmetini veya nihai amacını sorgulamaktan vazgeçmesi yolunda uyarıda bulunur çünkü insanoğlunun bilgisi, yani Bilgelik ve Anlayışı Tanrı'nınkinden o kadar eksiktir ki ilahi iradeyi sorgulamak veya anlamaya çalışmak hiçbir işe yaramayacaktır.

Kadimlerin Göğün ve Yer'in sırlarına ilişkin Bilgelik ve Anlayışa, yani bilime yalnızca seçilmiş birkaç faninin erişebileceği ilahi bir uzmanlık alanı olarak yaklaşıyor olduklarını yalnızca dini esaslara ait kitaplarda değil, *Kabala* gibi Yahudi mistisizminde de görebilmek mümkündür; Kabala'ya göre Tanrı'nın Tacı ile sembolize edilen İlahi Mevcudiyet, Bilgelik (*Hokhmah*) ve Anlayış (*Binah*) adı verilen her biri bir diğerinin taşıyıcısı olan destekler üzerine oturmaktadır (Şekil 45). Bunlar Eyüp'e meydan okunuş sırasında ele alınan bilimsel bilginin aynı iki parçasıdır.

Eski Ahit'te *Hokhmah*'a (Bilgelik) yapılan göndermeler bu-

Şekil 45

nun Tanrı'dan gelen bir armağan olarak düşünüldüğünü açığa vurmaktadır çünkü gökleri ve Yer'i yaratmak için gereken Bilgeliğe sahip olan Evrenin Rab'bidir. "Ya Rab, ne çok eserin var! Hepsini bilgece yaptın," denilen 104. Mezmurda Yaradan'ın işleri birer birer ele alınır. Rab seçilmiş insanlara Bilgelik bahşettiğinde, diye iddia eder Kitabı Mukaddes, aslında gökler ve Yer ve yeryüzündeki her şeyi ilgilendiren gizli bilgiyi onlarla paylaşmaktadır. Eyüp Kitabı bu bilgiyi kendisine açıklanmayan "Bilgeliğin Sırları" olarak tanımlar.

Vahiy, yani seçilmiş inisiyeler aracılığıyla gizli bilgiyi insanlıkla paylaşma Tufan'dan çok önce başlamıştı. Enki'nin oğlu olup kendisine Bilgelik ve Anlayış bahşedilen (ama Sonsuz Ha-

yat verilmeyen) Adapa'ya göklerin enginliğini, manzarayı seyretsin, diye göstermemişti Anu. Pek çok metinde tufan sonrasıyla ilgili kısımlar *İlahi Anıu ve İlahi Enlil'den Zamana İlişkin Yazılar* başlıklı metnin yazarlığını Adapa'ya atfederler; bu eser zamanı belirleme ve takvimle ilgilidir. Öte yandan *Adapa'nın Hikayesi* Eridu'ya dönünce onun tıp ve şifa sanatlarında eğitime tabi tutulduğundan özellikle söz eder. Demek ki tam teşekküllü bir bilim adamıydı; hem göksel hem de yersel konularda uzmandı; ayrıca Eridu rahibi olarak meshedilmişti, muhtemelen Bilim ve Dini ilk birleştiren kişiydi.

Sümer kayıtları Anunnakilerin göksel mekanına alınarak ilahi sırlara inisiye edilen bir başka Tufan öncesi Seçilmiş Kişi'den söz ederler. Utu/Şamaş'ın komutasındaki Sippar'dan ("Kuş Şehri") gelen ve muhtemelen onun çocuklarından biri olan bu yarıtanrı metinde EN.ME.DUR.ANNA ("Gökleri İlgilendiren İlahi Tabletlerin Ustası") ve EN.ME.DUR.AN.Kİ ("Gök-Yer Bağının İlahi Tabletlerinin Ustası") olarak geçer; gizli bilgilerin öğretilebilmesi için o da yükseklere alınmıştır. Onu destekleyen öğretmenleri ise Utu/Şamaş ve İşkur/Adad'dı:

Şamaş ve Adad onu [giydirdi? Meshetti?]
Şamaş ve Adad onu büyük altın bir tahta yerleştirdi.
Ona su üstünde yağı nasıl gözleyeceğini gösterdiler,
Anu'nun, Enlil ve Ea'nın bir sırrı.

Ona İlahi Tableti verdiler,
Gök ve Yer'in kibbu sırrını...
Eline sedir ağacından bir aygıt,
Tanrıların pek sevdiği bir araç verdiler.
Ona sayılarla nasıl hesap yapacağını öğrettiler.

Adapa'nın Hikayesi açıkça söylemese de Adapa'nın gizli bilgilerinin bir kısmını, bu aslında gerekli görülmese de, insan kardeşleriyle paylaşmaya izinli olduğu anlaşılmaktadır yoksa niçin bu ünlü kitabı derlemiş olsun? Enmeduranki örneğinde öğreni-

len sırların aktarımı emredilmiştir ama Enmeduranki ile başlayıp babadan oğula geçen bir rahipler soyu ile sınırlanmıştır.

Öğrenen alim
Tanrıların sırlarını koruyan kişi
En sevdiği oğlunu
Şamaş ve Adad önünde edilen
bir yeminle bağlayacak
Ve ona tanrıların sırlarını
Bir tablet ve yazı kalemiyle öğretecek.

Bu metnin üstünde bulunduğu tablette (günümüzde British Museum'dadır) bir sonnot vardı: "Rahipler nesli, Şamaş ve Adad'a yaklaşmasına izin verilenler nesli işte böyle yaratıldı."

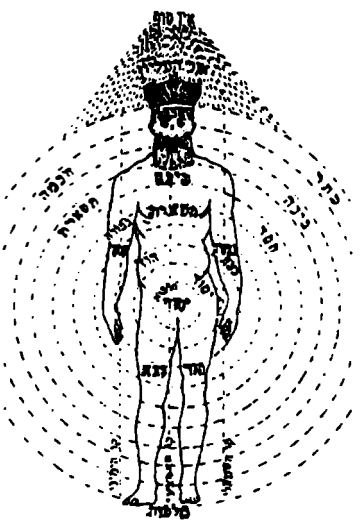
Kitabı Mukaddes'te Tufan öncesi atalardan Hanok'un göğe yükselişi kaydedilmiştir; Hanok on atanın yedincisidir, tıpkı Sümer Kral Listesindeki Enmeduranki gibi. Bu olağanüstü deneyim hakkında Kitabı Mukaddes yalnızca o sırada 365 yaşında olan Hanok'un Tanrı yolunda yürüyüp ortadan kaybolduğunu çünkü Tanrı'nın onu yanına aldığını söyler. Neyse ki kutsal kitap dışında kalan *Hanok Kitabı* binlerce yıl içinde kaybolmaksızın iki versiyon halinde günümüze dek kalmıştır ve çok daha fazla ayrıntı vermektedir; gerçi Hristiyanlık Çağının başlamasına yakın derlenen "kitaplar"ın ne kadarının gerçekten kadim, ne kadarının hayal ve spekülasyon olduğunu kesinkes söylemek mümkün değil. Ama başka bir sebeple değilse bile sırf Enmeduranki hikayesine benzerliği ve de çok daha kısa ama daha geniş olay örgüsü içeren bir versiyonu yine kutsal kitap dışında kalan *Jübileler Kitabı*'nda yer aldığı için içeriğini özetlemeye değer.

Bu kaynaklardan ortaya çıkana göre Hanok bir değil iki göksel yolculuk yapmıştır. Birincisinde ona Göğün Sırları öğretilmiş ve yeryüzüne döndüğünde bu bilgiyi oğullarına aktarması talimatı verilmiştir. İlahi Meskene doğru yükselirken Hanok bir dizi göksel kürenin içinden geçti. Yedinci Göğün yerinden geze-

genlerin şekillerini görebilmiş, Sekizinci Göğün yerinden takımyıldızları seçebilmişti. Dokuzuncu Gök "zodyakın on iki burcunun evi"ydi. Ve Onuncu Gök'te Tanrı'nın İlahi Tahtı vardı.

(Sümer metinlerine göre Anu'nun meskeninin güneş sistemimizin onuncu gezegeni olarak teşhis ettiğimiz Nibiru'da bulunduğunu burada belirtmek gerek. *Kabala* inancında Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın mekanına giden yol on *Sefirot*tan geçer; bu kelime "parlaklıklar" olarak çevrilmektedir ama aslında Şekil 46'daki gibi eş merkezli on küre olarak betimlenirler; merkezdeki küre *Yessod* ("Temel"), sekizinci ve dokuzuncu *Binah* ve *Hokhmah* ve de onuncu *Ketter*, yani En Ulu Tanrı'nın "Tacı" olarak bilinir. Bunun ötesinde *Ein Soff*, yani "Sonsuzluk" uzanmaktadır.)

Hanok, iki melek eşliğinde son menzile, Tanrı'nın meskenine ulaştı. Orada üstündeki dünyasal giysiler çıkartıldı; ilahi giysilere büründü ve (Adapa'ya yapıldığı gibi) melekler tarafından meshedildi. Rab'bin emri üzerine baş melek Pravuel "kutsal de-

Şekil 46

podan kitapları" ortaya çıkardı ve baş meleğin ona dikte edeceklerini yazması için eline kamış yazı kalemi verdi. Otuz gün otuz gece Pravuel söyledi, Hanok yazdı: "Göklerin, Dünya'nın ve denizlerin, ve tüm elementlerin, geçişlerinin gelişlerinin işleyişinin sırlarını; gök gürültüsünün gürleyişinin ve Güneş ve Ay'ın [sırlarını]; gezegenlerin gidişlerinin ve değişimlerinin; mevsimlerin, yılların, günlerin ve saatlerin... ve insanın her şeyinin, her insan şarkısının dilini... ve öğrenmeye uygun her şeyin."

Hanok Kitabı'na göre tüm bu engin bilgi, "meleklerin ve Tanrı'nın sırları" 360 kutsal kitaba yazıldı ve Hanok bunları Dünya'ya yanında getirdi. Oğullarını çağırıp kitapları onlara gösterdi ve içeriklerini onlara anlattı. Ani bir karanlık çöküp de Hanok'u geri getiren iki melek onu tekrar yukarı alıp göklere yükselttiği sırada hala konuşmakta vé öğretmekteydi; tam da onun 365. doğum günü ve saatiydi. Kitabı Mukaddes (Yaratılış; 5:23-24) özetle şöyle der: "Hanok toplam 365 yıl yaşadı. Tanrı yolunda yürüdü, sonra ortadan kayboldu çünkü *Elohim* onu yanına almıştı."

Bu üç (Adapa, Enmeduranki ve Hanok) hikayedeki en belirgin benzerlik, söz konusu göksel deneyime iki ilahi varlığın dahil oluşudur. İki genç tanrı olan Dumuzi ve Gizidda, Adapa'yı Anu Kapısında karşılayıp içeri giriş ve çıkışında ona eşlik etmişlerdi. Enmeduranki'nin destekleyicileri/öğretmenleri Şamaş ve Adad idi; ve Hanok'unkiler ise iki baş melek. Şüphesiz Asurlardan kalma iki yanında birer Kartaladamın muhafızlık ettiği Anu'nun cennet kapısı betimlemesinin ilham kaynağı bu hikayelerdir. Kapıda Nibiru'nun sembolü olan Kanatlı Disk vardır ve bu cennetsi mekanın yeri Dünya'nın (yedinci gezegen olarak), Ay'ın ve güneş sisteminin tamamının göksel sembolleriyle belirtilmiştir (Şekil 47).

Gerçi Hanok örneğinde o kadar açık değilse de belirgin olan bir diğer özellik ise Bilgelik ve Anlayış'ın bahşedileceği seçilmiş kişinin yalnızca bir bilim adamı değil aynı zamanda bir rahip, dahası bir rahipler soyunun atası olması geleneğidir. Mısır'dan

Şekil 47

Çıkış sırasında, kutsal kitabın Rab'bi olan Yahveh (Musa'nın kardeşi) Harun'u ve onun oğullarını Rab'bin kahinleri* (Çıkış, 28:1) olarak seçtiğinde Sina çölünde de bu ilkenin uygulandığını görürüz. Hem baba hem de *anne tarafından* Levi kabilesinden olmakla (Çıkış, 2:1) zaten farklı olan Musa ve Harun mucizeler sergilemelerini ve de firavunu İsrailoğullarını serbest bırakması için ikna etmek üzere felaketler tetiklemelerini sağlayan büyü güçlerini kullanmaları için inisiye edilmişlerdi. Harun ve oğulları kayda değer oranda Bilgelik ve Anlayışla donatılmış kahinler olabilmeleri için kutsandılar, yani günümüz tabiriyle "upgrade edildiler" yani bir üst dereceye yükseltildiler. Kitabı Mukaddes'in bir bölümünü oluşturan Levililer Kitabı Harun'a ve oğullarına bahşedilen bilginin birazına ışık tutmaktadır; bu bilgi (bir ay-güneş takvimi olduğu için hayli karmaşık olan) takvimin sırlarını, insan hastalıklarını ve çarelerini, veterinerlik bilgilerini içermekteydi. Levililer Kitabının ilgili bölümlerinde anatomik enformasyon kayda değer miktardadır ve anatomik kısımları

* Kahin: Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kahinin büyücülük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar yasaklanmıştı. Bkz. *Kutsal Kitap*, Kitabı Mukaddes Şirketi, Mart 2003. (Ç.N.)

gösteren ve üstüne tıbbi talimatların yazılmış olduğu kilden modellerin (Şekil 48) Mısır'dan Çıkış'tan çok önceleri Babil'de kullanımda olması gerçeği karşısında İsrailoğullarının kahinlerine "uygulamalı" dersler verilmiş olması ihtimali göz ardı edilemez.

(Kitabı Mukaddes Kral Süleyman'ı "insanların en bilgesi" olarak tanımlar ve ondan tüm bitkilerin biyolojik çeşitliliği üzerine konuşabiliyor, "Lübnan sedir ağacından duvarlarda biten mercanköşkotuna kadar bütün ağaçlardan söz ettiği gibi, hayvanlar, kuşlar, sürüngenler ve balıklardan da söz edebiliyordu" diye söz eder. Süleyman bunu yapabiliyordu çünkü Tanrı vergisi olan Bilgelik ve Anlayış'a (zeka) ek olarak *Da'ath*'a yani eğitimle edinilen bilgiye de sahipti.)

Harun ile başlayan kahin soyu evlilik ve üreme ile ilgili pek çok kısıtlama dayatan titiz yasalara tabiydi. Kiminle evlenecekleri ve ilişkiye girecekleri konusu özellikle "kahinlik tohumu-

Şekil 48

nun kirletilmemesi"ni gerektiriyordu ve eğer bir kişinin tohumu kusurluysa –"bir lekesi varsa"– bir mutasyona, genetik bir kusura sahipse o adam kahinlik görevini görmesi nesiller boyunca yasaktı çünkü Harun'un kahinler soyunu Yahveh kutsal kılmıştı.

Bu kısıtlamalar kutsal kitap alimlerinin merakını nesillerden beridir cezbetmiştir ama bunların gerçek anlamı ancak DNA araştırmalarının ilerlemesiyle netleşti. Uluslararası bir grup bilim adamının Yahudiler arasında soyu Harun'a dek sürülebilen bir "Kahinlik Geni"nin varlığını öne sürdükleri rapor ancak Ocak 1997'de *Nature* dergisinde yayınladı. Değişmemiş olan Yahudi gelenekleri Şabat ve Büyük Bayram ayinlerinde yapılması gereken belirli tören ve kutsamaların yalnızca bir *Cohen* tarafından yapılmasını gerektirmektedir. Kahin anlamına gelen bu kelime Harun ve oğullarını tarif amacıyla ilk kez Kitabı Mukaddes'te kullanılmıştır. O zamandan beridir bu ad nesiller boyunca babadan oğula geçmiştir; bir Cohen olabilmenin tek yolu bir Cohenin oğlu olarak doğmaktır. Bu ayrıcalıklı konum arada bir "Cohen" adının (Kahn, Kahane, Kuhn olarak değişmiştir) soyadı olarak alınmasıyla veya bir kişinin adına, örneğin falanca *Ha-Cohen*, yani "kahin" şeklinde sıfat olarak eklenerek de benimsenmiştir.

Yahudi *Cohen* geleneğinin bu babadan oğula geçiş özelliği İsrailli, İngiliz, Kanadalı ve Amerikalı üyelerden oluşan bir araştırma ekibinin merakını çekmiştir. Babadan oğula geçen eril (Y) kromozoma odaklanan ekip üyeleri farklı ülkelerdeki yüzlerce "kohen"i test ettiklerinde genelde hepsinin bu kromozomunda iki eşsiz "işaret" bulunduğunu görmüşlerdir. Bu durumun M.S. 70'de Kudüs Tapınağının yıkılışından sonra iki kola ayrılan *Aşkenazi* (Doğu Avrupalı) ve *Sefardi* (Yakın Doğulu/Afrikalı) yahudileri için de geçerli oluşu söz konusu genetik işaretlerin eskiliğini göstermektedir.

Hayfa'daki İsrail Teknoloji Enstitüsünden Dr. Karl Skorecki bu durumu şöyle açıklamakta: "*En basit ve dolambaçsız açıkla*ma *bu erkeklerin Harun'un Y kromozomunu taşıyor olmalarıdır.*"

Gizli bilgilere inisiye edilenlerin hikayeleri söz konusu enformasyonun "kitaplar"a yazıldığını öne sürmektedir. Elbette ki bunlar bizim şimdi "kitap" dediğimiz şeyler, yani üstü yazılı olup bir araya getirilerek ciltlenen sayfalar değillerdi. İsrail'de Ölü Deniz yakınlarındaki mağaralarda bulunan pek çok metin Ölü Deniz Tomarları olarak bilinirler çünkü bunlar (çoğunlukla keçi derisinden yapılma) dikilerek birleştirilmiş ve bükülerek tomar haline getirilmiş parşömen sayfalar üstüne yazılmış metinlerdir; tıpkı *Yasa Tomarı*nın (İbranca Kitabı Mukaddes'in ilk beş kitabının) bugün bile elle yazılıp tomar haline getirilişi gibi. Kutsal kitaptaki peygamberler (özellikle de Hezeikel) tomarları ilahi yoldan verilen mesajların bir kısmı olarak göstermektedirler. Kadim Mısır metinleri papirüs, yani Nil Nehrinde büyüyen kamışlardan yapılan sayfalar üstüne ve bilinen en eski metinler olan Sümer metinleri ise kil tabletler üstüne yazı kalemi ile yazılmıştır; yazıcı ir parça yaş kil üstüne işaretlemeler yapmakta ve bu parça kuruduktan sonra sert, üstü yazılı bir tablet haline gelmekteydi.

Adapa, Enmeduranki ve Hanok (360 adet yazmıştı!) tarafından yazılan "kitaplar" acaba hangi biçimdeydi? Bunların Tufandan önceki bir zamana, Sümer uygarlığından bile binlerce yıl öncesine atfedildiğini unutmayalım, muhtemelen bu kitapların hiç biri Tufan sonrasına ait formlarda değildiler ama Asur kralı Asurbanipal "Tufan'dan önceki zamanlardan kalma yazıyı" okuyabildiğini söyleyerek övünmekteydi. Her örnekte yazıya dökülen şeyler ilahi Rab tarafından dikte ettirildiği içindir ki söz konusu yazının Sümer ve Akkad metinlerinde *Kitab İlani*, yani "tanrıların yazısı" olup olmadığını merak etmemiz son derece mantıklıdır. Anunnakilerin bu tür yazılarına göndermeleri, örneğin, kullanılmayan tapınakların yeniden inşa edilmeleriyle ilgili yazıtlarda sık görülen, söz konusu yeniden inşanın, "çok eski zamanlardan kalan çizimler ve *Yukarı Göğün yazısı*" izlenerek yapıldığı iddialarında bulmaktayız. Sümerler Nisaba (bazen Nidaba olarak hecelenir) dedikleri bir tanrıçayı yazıcıların hami

tanrıçası, tanrıların kayıtlarının saklayıcısı olarak belirtmişlerdir; bu tanrıçanın sembolü yazı kalemiydi.

En eski zamanlardaki tanrıların yazısına yapılan göndermelerden biri bilginlerce *Ullikummis'in Şarkısı* olarak adlandırılan bir Hitit metninde bulunur. Kadim Hitit uygarlığının başkenti Hattuşaş'ta (günümüzde Türkiye'nin orta kısmında yer alan Boğazköy köyü yakınları) keşfedilen bir kil tablet üzerine yazılı olan metin Hititlerin Kumarbis diye adlandırdıkları kadim bir tanrı tarafından başka tanrılara meydan okumak üzere biçimlendirilen "diyorit taşından yapılma dinç bir tanrı"nın şaşırtıcı hikayesini aktarmaktadır. Kendilerine meydan okunan tanrılar Ullikummis'in meydan okuyuşuna karşılık veremeyince aceleyle Enki'nin Aşağı Dünya'daki mekanına gidip saklanmış olan "üstüne kısmet kelimelerinin yazıldığı eski tabletleri" ondan isterler. Ama "kadim depo" açıldıktan ve tabletleri koruyan "eski mühürler" güvenle çıkartıldıktan sonra üstlerindeki yazının "çok eski kelimelerle" olduğu, anlaşılmaları için Yaşlı Tanrıların gerektiği ortaya çıkar.

Mısır'da İlahi Yazıcı olarak hürmet gören Tot'tur. Tanrılar Meclisi Horus'u yasal varis olarak tanımayı kararlaştırdıktan sonra metal bir tablet üstüne Tanrıların Emrini yazan oydu; bu tablet o sıralarda "ilahi Kayıtlar Odası"na konulmuştu. Mısırlılar Tot'u ilahi amaçla kullanılan kayıtlara ek olarak fanilere yol gösteren kitapları yazan tanrı olarak da bilmekteydiler. *Ölüler Kitabı*'nın Ölüm Sonrası Yolculukta bir rehber olması için "Tot tarafından, kendi parmaklarıyla yazılmış" bir derleme olduğuna inanıyorlardı. Mısırlıların *Nefesler Kitabı* dedikleri daha kısa bir versiyonda da "bu kitabı kendi parmaklarıyla yazmış olan"ın Tot olduğu ibaresi yer almaktadır. Ve daha önce sözünü ettiğimiz *Büyücülerin Hikayeleri*'nde Tot tarafından cezalandırıldıkları için yaşayan ama hareket edemeyen kral ve kraliçenin "tanrı Tot'un kendi elleriyle yazdığı kitabı" bir yeraltı odasında koruduğu anlatılır; bu kitabın içinde güneş sistemini, astronomi ve takvimleri ilgilendiren sırlar açıklanmaktadır. Bu "kutsal yazılarla yazılmış kadim kitapları" arayan kişi yeraltı odasına gir-

diğinde bu kitabın "adeta Güneş oraya vurmuşcasına ışık yaydığını" görür.

Bu ilahi "kitaplar" neydiler ve içlerinde ne tür bir yazı vardı?

Enmeduranna'nın "Gökleri İlgilendiren İlahi Tabletlerin Ustası" anlamına gelen unvan adında yer alan ve burada "İlahi Tabletler" olarak çevrilmiş olan ME terimi, dikkatimizi çekiyor. Aslında ME'lerin ne olduklarını, tablet mi yoksa bilgisayar hafıza yongaları veya diskleri mi olduklarını hiç kimse bilmemekte. Bunlar elde tutulabilecek kadar küçük nesnelerdi çünkü kendi şehri Uruk'u başkent konumuna yükseltmek isteyen İnanna/İştar kurnazlık yapıp kandırdığı Enki'den üstüne Üstün Efendilik, Krallık, Rahiplik sırlarının ve yüksek bir uygarlığın diğer özelliklerinin şifrelendiği çok sayıda ME almıştı. Ve kötü niyetli Zu'nun Enlil'in Duranki'sinden Kaderler Tabletlerini ve üstüne İlahi Formüllerin yazılmış olduğu ME'leri çaldığını da hatırlayın. Belki de önümüzdeki binyılın teknolojisine bakınca bunların ne olduğunu anlayabileceğiz.

Tanrıların kendi yazıları ve kendi amaçları için veri saklama türleri meselesi bir kenara dursun, Dünyalıların kullanımı için Dünyalılara gizli bilgiler dikte ettirildiğinde hangi dilin ve hangi yazı sisteminin kullanılmış olduğu meselesi sıra Kitabı Mukaddes'e, özellikle de Sina Dağında geçen olaylara geldiğinde büyük bir önem kazanmaktadır.

Hanok'un göksel evde "otuz gün, otuz gece" kalıp söylenenleri yazması hikayesine koşut olarak, kutsal kitap da Sina Dağının zirvesinde Rab'be doğru yükselen Musa'nın "orada kırk gün kırk gece Yahveh ile birlikte kaldı. Ağzına ne ekmek koydu, ne de su. Antlaşma sözcüklerini, on buyruğu taş levhaların üzerine yazdı." (Mısır'dan Çıkış; 34:28)

Ancak bunlar ilk sefer Sina Dağından indiğinde Musa'nın öfkeye kapılıp kırdığı ilk tablet grubunun yerini alan ikinci tablet grubuydu. Kitabı Mukaddes kutsal yazılarla ilgili bu ilk sefere dair daha çok ve akıllara durgunluk veren ayrıntılar aktarmaktadır: Kitabı Mukaddes'te açıkça söylenmektedir ki ilk defasında *yazıyı yazan Tanrı'nın ta kendisiydi!*

Bu hikaye Mısır'dan Çıkış kitabının 24. babında başlar; Musa, Harun ve onun iki oğlu ve de İsrailoğullarının ileri gelenlerinden yetmiş kişi Sina Dağının zirvesine, Rab'bin *Kabod*'u içinde indiği yere yaklaşmaya davet edildiler. İleri gelenler orada kalın bir bulutun ardından "yakıcı bir ateş" gibi parlayan ilahi mevcudiyeti görebildiler. Ardından Musa tek başına zirveye çıkıp *Torah*'ı ("Öğretiler")* ve de *Rab'bin çoktan yazmış olduğu* Emirleri almak üzere davet edildi:

Ve Yahveh Musa'ya,
"Dağa, yanıma gel" dedi.
"Burada bekle,
Halkın öğrenmesi için
Üzerine yasalarla buyrukları
Yazdığım taş levhaları sana vereceğim."
(Mısır'dan Çıkış, 24:12)

"Ve Musa bulutun içinden dağa çıktı. Kırk gün kırk gece dağda kaldı." Sonra Yahveh,

Sina Dağında Musa'yla
Konuşmasını bitirince,
Üzerine eliyle
Antlaşma koşullarını yazdığı
İki taş levhayı ona verdi.
(Mısır'dan Çıkış; 31:18)

Tabletlere ilişkin şaşırtıcı ek bilgiler ve bunların yazılış tarzı Mısır'dan Çıkış kitabının 32. babının 15-16. ayetlerinde, Musa'nın uzun ve (halka göre) anlaşılmaz olan yokluğunun ardından dağdan indiğinde yaşanan olaylarla birlikte aktarılır:

* Torah: Tevrat, Eski Ahit'in ilk beş kitabı. (Ç.N.)

Musa döndü,
Elinde antlaşma koşulları yazılı
İki taş levhayla dağdan indi.
Levhaların ön ve arka,
İki yüzü de yazılıydı.
Onları Tanrı yapmıştı,
Üzerlerindeki oyma yazılar
O'nun yazısıydı.

Taştan yapılma, ilahi biçimde işlenmiş iki tablet. Önünde ve arkasında "*Elohim*'in yazısı" var; ve bu hem dil hem de yazı sistemi anlamına geliyor olmalı; ve taşa Tanrı'nın ta kendisi tarafından oyulmuş!

Ve tüm bunlar Musa'nın okuyabileceği ve anlayabileceği bir dildeki yazıyla yazılmış olmalıdır çünkü bunları tüm İsrailoğullarına öğretecekti...

Kutal kitapta anlatılanların geri kalanından bildiğimiz kadarıyla konaklama alanına yaklaşan Musa o yokken halkın tapınmak için bir Mısır adetini taklit ederek altından bir buzağı yaptıklarını gördüğünde bu iki tableti yere atıp parçaladı. Kriz sona erdiğinde,

Yahveh Musa'ya,
"Öncekiler gibi iki taş levha kes" dedi,
"Kırdığın levhaların üzerindeki sözleri
Onlara yazacağım."
(Mısır'dan Çıkış, 34:1)

Ve Musa söyleneni yapıp tekrar dağa çıktı. Yahveh ona doğru indi; Musa yere kapanıp af diledi. Yanıt olarak Yahveh ona ek buyruklar dikte ettirdi: "Bunları yaz çünkü seninle ve İsraillilerle bu sözlere dayanarak antlaşma yaptım." Ve Musa kırk gün kırk gece dağda kaldı, tabletlerin üzerine "Antlaşma sözlerini,

on buyruğu" kaydetti (Mısır'dan Çıkış, 35:27-28). Bu kez *söylenenleri yazan Musa'ydı.*

Kitabı Mukaddes'in yalnızca Mısır'dan Çıkış, Levililer ve Yasa'nın Tekrarı gibi öğretileri ve emirleri içeren kitaplarının değil İbranca Kitabı Mukaddes'in ilk beş kitabının (yukarıdakilere ek olarak Yaratılış ve Sayılar) tamamının daha en baştan itibaren kutsal yazılar oldukları düşünülmüştü. Genel bir terim olan *Torah* adıyla veya *Musa'nın Beş Kitabı* olarak bilinen bu metinler, geleneğe göre, ya Musa tarafından yazılmıştı ya da kendisine ilahi bir vahiyle açıklananları yazıya dökmüştü. Dolayısıyla, Şabat ve Büyük Bayram günlerinde sinagoglardaki sandıklardan çıkartılıp okunan *Torah* tomarları özel yazıcılar tarafından asırlardan beri günümüze geldiği biçimde; kitap kitap, bap bap, ayet ayet, kelime kelime, *harf harf* aynen kopyalanmalıdır. Tek bir harf hatası beş kitaplık tomarın tamamını geçersiz kılmaktadır.

Bu harfiyen kesinlik asırlardan beridir (*Torah*'taki "gizli şifreler"e yönelik en son ilgiden çok daha önce) Yahudi alimleri ve kutsal kitap bilginleri tarafından incelenmekteyse de harf be harf aynılık gerektiren bu uzun ve kapsamlı diktenin çok daha zorlayıcı bir unsuru tamamıyla göz ardı edilmiştir:

Mesele şu ki Sina Dağındaki yazma yöntemi ne Mezopotamya'nın genelde ıslak kil üstüne bir yazı kalemiyle çok yavaş yazılan çivi yazısı olabilirdi, ne de Mısır'ın anıtsal, resmi andıran hiyeroglif yazısı. İşin kapsamı, hızı ve harf be harf aynılık koşulu bir *alfabe yazısı* gerektirmekteydi!

Sorun ise Mısır'dan Çıkış sırasında, M.Ö. 1450 civarında kadim dünyanın hiçbir yerinde alfabe yazısı henüz mevcut değildi.

Alfabe kavramı bir deha işidir ve bu dahi her kim idiyse bu alfabeyi var olan temeller üzerine kurmuştu. Mısır hiyeroglif yazısı nesneleri betimlemek için kullanılan resim-işaretlerden başlayıp hecelerin hatta sessiz harflerin yerine geçen işaretlere dek ilerlemişti ama sayısız resim-işaretten oluşan karmaşık bir

yazı sistemi olarak kalmıştı (bkz. Şekil 24b). Sümer yazısı ilk baştaki resim-yazıdan çiviyazısına (Şekil 49) dek ilerlemiş ve işaretler hecemsi bir ses kazanmıştı ama onlardan kelimeler oluşturmak yüzlerce farklı işareti gerektirmekteydi. Söz konusu dahi çivi yazısının rahatlığını Mısır dilinin sessiz harflere dek ilerlemişliğiyle birleştirdi ve *bunu yalnızca yirmi iki işaret ile başardı!*

İşe bununla başlayan bu dahi mucit öğrencisine olduğu kadar kendine de sormuştu: Gördüğün şeyin adı nedir? *Sami ırktan İsrailoğullarının dilinde* bu sorunun yanıtı *Aluf* idi. Peki, dedi mucit: Bu sembole *Alef* diyelim ve kısaca "A" diye telaffuz edelim. Sonra bir ev resim-işareti çizdi. "Buna ne diyorsunuz?" diye sordu ve öğrencisi yanıtladı: *Bayit*. Peki, dedi mucit, şu andan

SÜMERCE			Söyleniş	Anlam	ÇİVİ YAZISI	
Orijinal	Döndürülmüş	Kadim			Genel	Asurca
			KI	Dünya yer		
			KUR	Dağ		
			LU	Yerleşik insan		
			GAL NIN.ZU	Vulva kadın		
			SAG	Baş		
			A	Su		
			HAG	İçecek		
			DU	Gitmek		
			HA	Balık		
			GUD	Öküz Boğa Güçlü		
			SE	Arpa		

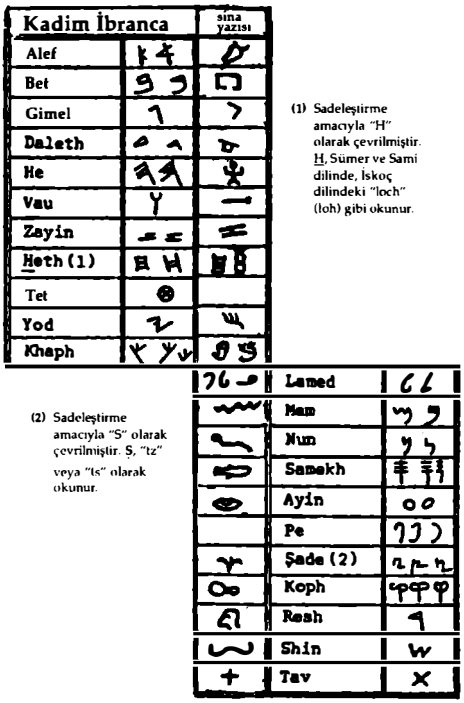
Şekil 49

itibaren bu işarete "*Bet*" diyeceğiz ve kısaca "B" olarak telaffuz edeceğiz.

Böyle bir konuşmanın gerçekten yapıldığına kefil olamayız ama Alfa-Be'nin yaratılma ve icat edilme sürecinin bu olduğuna eminiz. Üçüncü harf olan *Gimel* ("G" olarak telaffuz edilir) bir deve imgesiydi (İbranca *Gamal*); sonraki, "D" için *Daleth, Deleth*'i, yani (menteşelerine takılı) "kapı"yı temsil ediyordu ve böyle devam edip Sami alfabesinin (Şekil 50) hepsi sessiz harf yerine kullanılabilen ve üçü sesli harf olarak çiftlenebilen yirmi iki harfi tamamlandı.

Bu becerikli mucit kimdi?

Eğer akademisyenlerin fikrini kabul edecek olursanız bu

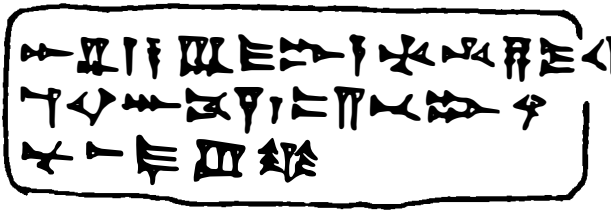
Şekil 50

mucit Kızıl Deniz yakınlarında, batı Sina'daki Mısır turkuvaz madenlerinde çalışan bir işçiydi çünkü Sir Flinders Petrie 1905'te duvarlara oyulmuş, kendisinden on yıl sonra Sir Alan Gardiner tarafından L-B-A-L-T (Şekil 51) olarak deşifre edilen işaretleri orada bulmuştu. Bu yazı "Hanımefendiye" (muhtemelen tanrıça Hathor'a) Adanmış anlamına geliyordu ama Sami dilindeydi, Mısır dilinde değil! O bölgede keşfedilen başka benzer yazılar alfabenin orada başladığını iyice kesinleştirdi; oradan Kenan'a ve sonra (bu zekice fikri çiviyazısı işaretleriyle ifade et-

Şekil 51

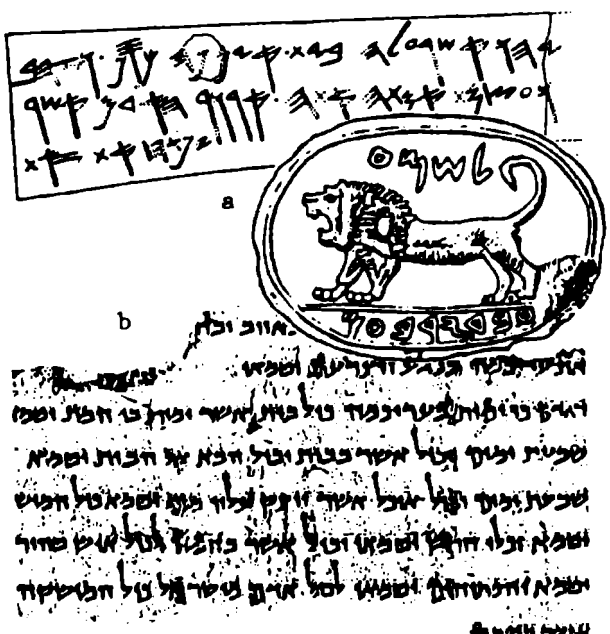
me girişiminin kısa ömürlü olduğu, Şekil 52) Fenike'ye yayılmıştı. Güzelce yazılan orijinal "Sina yazısı" Kudüs'te Tapınak yazısı ve de Yudea krallarının kraliyet yazısı olarak hizmet vermiş (Şekil 53a) ve İkinci Tapınağın döneminde Aramilerden alı-

Şekil 52

nan köşeli bir yazı (Ölü Deniz Tomarlarında başlayıp günümüze dek kullanılan yazı, Şekil 53b) onun yerini almıştı.

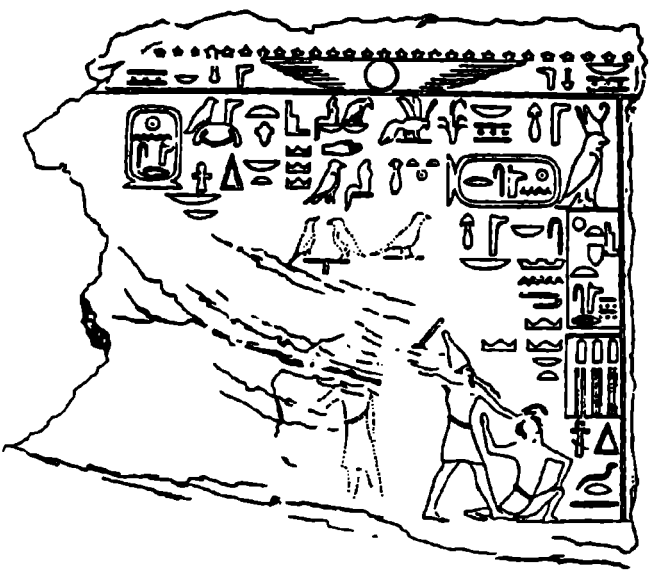
Bu devrim yaratan yeniliği Bronz Çağının sonunda turkuvaz madenlerinde yaşamış bir köleye atfetmekten dolayı aslında hiç

Şekil 53

kimse tam anlamıyla rahat değildi. Bu iş sıradan bir kölede bulunması çok zor olan önemli oranda Bilgelik ve Anlayışın yanı sıra önemli oranda konuşma, yazı ve dilbilim bilgisi gerektiriyordu. Aynı madencilik bölgesinde anıtlar ve duvarlar Mısır dilinde hiyeroglif yazılarla doluyken (Şekil 54) yeni bir yazı icat etmenin amacı neydi? Kısıtlı bir bölgede, gözlerden uzak bir yenilik nasıl olmuş da Kenan'a ve ötesine dek yayılmış, orada iki bin yıldır var olan ve gayet iyi hizmet veren yazma yönteminin yerini almıştı? Bu hiç de anlamlı değil ama başka bir çözüm olmadığından söz konusu teori hala geçerli.

Ama bu alfabeye yol açan konuşmayı doğru hayal ettiysek eğer, ilk dersi alan kişinin Musa olması gerekir. Sina'daydı; doğru zamanda oradaydı; kapsamlı yazma işine girişmişti ve en mükemmel öğretmene sahipti: Tanrı'ya.

Şekil 54

Mısır'dan Çıkışla ilgili kutsal kitapta anlatılanlarda az dikkat edilen şey Musa'ya Yahveh tarafından tabletleri almak üzere Sina Dağına çıkışından bile önce bir şeyleri yazması talimatının verilmiş olduğudur. Bu talimatların ilki İsrailoğullarıyla bir olmak yerine onlara ihanet eden bir kabile olan Amelekliler'le yapılan savaşın ardından geldi. Tanrı bu ihanetin gelecekteki tüm nesiller tarafından hatırlanması gerektiğini söyledi: "Ve Yahveh Musa'ya, '*Bunu* anı olarak *kayda geç*,' dedi."(Çıkış:17:14) Bir kitaptan veya yazıdan ikinci bahis Mısır'dan Çıkış 24:4 ve 24:7'de geçer; Tanrı'nın dağın tepesinden gelen gümbürdeyen sesiyle O ve İsrailoğulları arasında sonsuza dek geçerli olacak antlaşmanın koşullarını sıraladığı anlatılır: "Musa Rab'bin bütün buyruklarını *yazdı*. Sabah erkenden kalkıp dağın eteğinde bir sunak kurdu. İsrail'in on iki oymağını simgeleyen on iki taş sütun dikti." Ardından "antlaşma *kitabı*nı alıp halka okudu."

Demek ki dikte ettirilenleri yazıya geçirme işlemi Musa'nın dağın zirvesine çıkışından ve taş tabletlere iki ayrı kez yazılanlardan çok önce başlamıştı. Alfabe yeniliğinin, yani Rab'bin Musa ile iletişiminde kullanılan dilin ve yazının nerede meydana gelmiş olabileceğini görmek için Mısır'dan Çıkış kitabının daha önceki bablarına bakmak gerekir. Orada firavunun kızının oğlu olarak evlat edindiği Musa'nın bir Mısırlı subayı öldürdükten sonra canını kurtarmak için kaçtığını okuruz. Gittiği yer Sina yarımadasıydı; burada Midyanlı baş kahinle yaşadı (ve onun kızıyla evlendi). Ve bir gün sürülerini otlatırken çölün batısındaki "*Elohim* Dağına" vardı ve yanan bir çalıdan ona seslenen Tanrı tarafından çağırıldı ve ona halkını, İsrailoğullarını Mısır'dan çıkartma görevi verildi.

Musa Mısır'a ancak onu ölüm cezasına çarptıran firavunun (hesaplamalarımıza göre III. Totmes) ölümünden sonra, M.Ö. 1450 civarında döndü ve çıkışlarına izin verilene dek bir sonraki firavunla uğraştı (fikrimizce II. Amenofis). Tanrı'nın anlattıklarını zaten çöldeyken ve o yedi yıl boyunca dinlemeye başlamış olduğundan dönemin büyük imparatorlukları olan Mezopotamya, Mısır ve Hitit'in kullandıklarından çok daha basit olan

ve hızlı yazılan yeni bir yazı oluşturup ustalaşmak için yeterli zamanı olmuştu.

Kitabı Mukaddes yanan çalı tarafından çağırıldıktan itibaren Musa, Harun ve Yahveh arasında kapsamlı bir iletişimin gerçekleştiğini anlatmaktadır. Bazen çok ayrıntılı talimatları içeren ilahi mesajlar yazılı halde miydi değil miydi, Kitabı Mukaddes bu konuda bir şey söylemez ama firavunun maiyetindeki "büyücüler"in bunların yazılı talimatlar olduğunu düşünmeleri anlamlı olabilir: "Büyücüler firavuna, 'Bu işte Tanrı'nın parmağı var,' dediler." (Mısır'dan Çıkış, 8:15) *"Tanrı'nın parmağı"* terimi, hatırlayacağınız gibi, Mısır metinlerinde bir yazının bizzat tanrı tarafından yazıldığını göstermek için tanrı Tot ile ilgili olarak kullanılmaktaydı.

Tüm bunlar bizi alfabetik yazının Sina yarımadasında başladığı iddiasına götürüyorsa, arkeologların da aynı sonuca varmış olmaları şaşırtıcı gelmemeli ancak onlar bu muazzam ve ustalıklı yeniliğin bir çölde nasıl ortaya çıkmış olabildiğini açıklayamamaktadırlar.

Hayal ettiğimiz sohbet gerçekten yapılmış mıydı, yoksa Musa bu alfabeyi kendi başına mı icat etmişti? Ne de olsa tam da o sıralarda Sina'daydı, (hem Mezopotamyalılar hem de Hititler ile yazışmaların sürmekte olduğu) Mısır kraliyet maiyetinde yüksek eğitim almıştı ve (eğer Mısır'daki İsrailli kardeşlerinden zaten öğrenmediyse) hiç kuşkusuz Midyanlılardan Sami dilini öğrenmişti. Sina çölündeki dolaşmaları sırasında (o sıralarda Mısırlılar tarafından köle edilen İsrailoğullarını) Sami ırktan köleleri görüp madenlerin duvarlarına aklındaki yeni yazı tarzını kabaca çiziktirmiş miydi acaba?

Bu zekice yeniliği tek başına hareket eden Musa'ya atfedebilmeyi isteyenler olabilir; kutsal kitabın iddiasına göre Tanrı ile şahsen görüşebilen tek kişi olan bu Mısır'dan Çıkışın önderine alfabenin icadını ve bunun tetiklediği kültür devrimini atfetmek hoş olurdu. Ama İlahi Yazılara, yani bizzat Tanrı tarafından yazılanlara ve Musa'nın dikte ettirilenleri yazmış olduğuna yönelik tekrarlanan ibareler, alfabetik yazının ve lisan sisteminin

"tanrıların sırları"ndan biri olduğunu düşündürmektedir. Aslında Kitabı Mukaddes'in Babil Kulesi olayından sonra çeşitli dillerin ve yazıların icat edilişini atfettiği kaynak Yahveh'dir.

Öyle ya da böyle, biz söz konusu yeniliğin insanlığa Musa'nın inisiye edilişi aracılığıyla açıklandığını düşünüyoruz. Dolayısıyla buna rahatlıkla *Musa Alfabesi* diyebiliriz.

"Tanrıların sırları"ndan biri olan ilk alfabeye ilişkin bir şey daha var. Bizce bu alfabe en gelişmiş ve nihai bilgiye, yani genetik şifre bilgisine dayanmaktaydı.

Yunanlılar Musa alfabesini bin yıl sonra (Şekil 55'te göreceğiniz gibi, sanki aynadaki görüntüsü gibi tersine çevirerek) benimsediklerinde gereken tüm telaffuzlar için daha fazla harf ekleme gereğini duymuşlardı. Aslında Musa-Sami alfabesinin yirmi iki harflik sınırları içinde bazı harfler "yumuşak" (V, Kh, S, Th) veya sert (B, K, SH, T) telaffuz edilebilmekte ve başka harflerle birleşince sesli harf haline gelmekteydi.

Ne eksik ne fazla, yalnızca *yirmi iki* ile sınırlanmış oluşu üstünde düşündüğümüzde, işin doğrusu kutsal sayı olan *on ikiye* uygulanan ("Olimpos Meclisi"ni tam on iki üyede tutmak için ilahların eklenmesi veya çıkarılması gibi) sınırlamaları hatırlamadan edemiyoruz. Yirmi iki harften oluşan orijinal alfabenin sınırlanışında böyle ilahi bir ilhamla uygulanan saklı bir ilke var mıydı?

Bu sayı bugün bu çağda bildik olmalı. Bu sayı Adem oluşturulduğunda, ikinci genetik müdahale ile "Y" ve "X" kromozomları eklenmeden önceki insan kromozomlarının adedidir!

Alfabenin sırrını Musa'ya açan Rab genetik şifreyi alfabenin gizli şifresi olarak mı kullanmıştı?

Yanıt "evet" görünmektedir.

Bu çıkarım size fazla abartılı geldiyse, gelin Rab'bin söylediklerine bakalım: "Harfleri yaratan benim... Dünyayı ben yaptım, üzerindeki insanı ben yarattım," demektedir İsrail'in Kutsal Rab'bi Yahveh (İşaya 45:11). İnsanın oluşmasında yer alan her kim idiyse alfabeyi oluşturan harflerin oluşturulmasında da yer almıştı.

İbranca ismi	Kenan-Finike Dili	Erhan Grek	Geç Grek	Grek İsmi	LATIN
Alef		A	A	Alfa	A
Bet		S	B	Beta	B
Gimel				Gamma	C G
Daleth		A	Δ	Delta	D
He			E	E(psilon)	E
Vau				Vau	F V
Zayin		I	I	Zeta	
Heth				(H)eta	H
Teth				Teta	
Yod				Iota	I
Khaph			K	Kappa	
Lamed				Lambda	L
Mem			M	Mu	M
Nun			N	Nu	N
Samekh				Xi	X
Ayin		O	O	O (nikron)	O
Pe				Pi	P
Sade			M	San	
Koph				Koppa	Q
Resh				Rho	R
Shin				Sigma	S
Tav		T	T	Tau	T

Şekil 55

Günümüz bilgisayarları yalnızca iki "harf"ten –(bu nedenle, çift değişkenli adını alan) elektronların yanıp sönme akışışına uyan birler ve sıfırlardan oluşan– bir Evet-Hayır sisteminden sözcükler ve sayılar inşa etmektedir. Ama dikkatimiz çoktan genetik şifrenin dört harfine ve canlı hücre içindeki işlemlerin çok daha hızlı yapılışına çekilmiştir bile. Kavramsal açıdan, 0100110011110011000010100 vs. gibi bir dizide (ve "0" ve "1"i

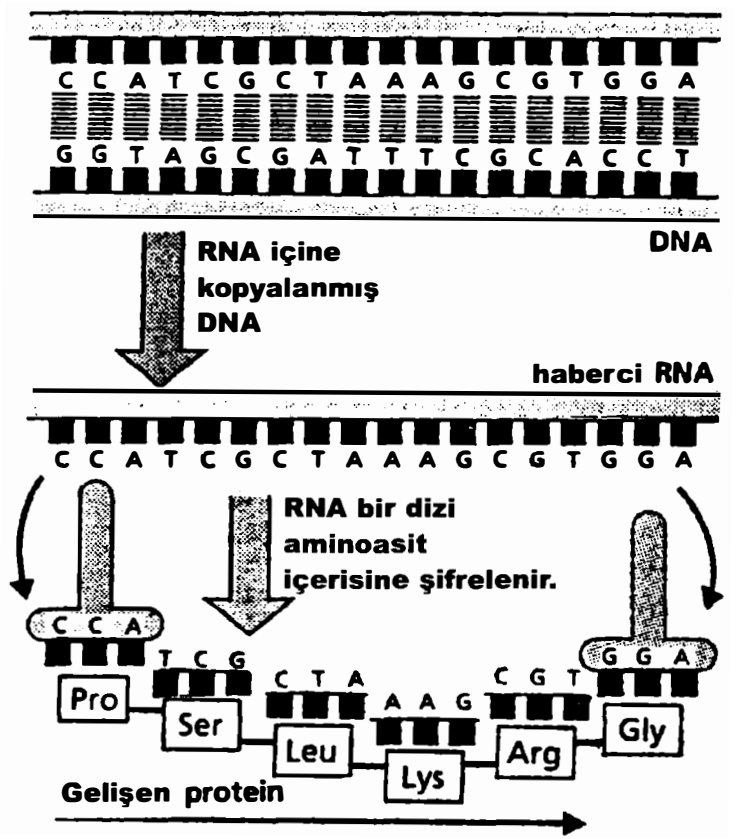
kullanan sayısız varyasyonda) ifade edilen günümüz bilgisayar dili SGTAGAATTSTGSGAASSTT nükleotidleri gibi A'nın T ile ve S'nin G ile bağlandığı (hep üç harfli *"kelimeler"*den oluşan) baz çiftleri halindeki bir DNA harfleri zinciri bir DNA parçacığında ifade edilen genetik dil olarak düşünülebilir. Sorun ve mücadele "0" ve "1" elektronlarıyla değil de çok küçük genetik malzemeyle kaplanmış bilgisayar yongalarını oluşturmak ve okumaktadır. 1991'den bu yana çeşitli akademik enstitülerde olduğu kadar genetik tedaviler üreten ticari kuruluşlarda gerçekleşen araştırmalarda nükleotidlerle kaplı silikon yongaları oluşturmada başarılar elde edilmiştir. *Science* dergisinde (Ekim 1997) yayınlanan ve bu yeni bilimin verdiği adıyla, DNA bilgisayarlarının hızı ve kapasitesini kıyaslayan bir araştırma makalesinde "DNA'nın enformasyon saklama kapasitesi çok büyük" diye belirtilmektedir.

Doğada, DNA içinde şifrelenen genetik enformasyon DNA "harfleri"ni üç harfli "kelimeler"e dönüştürüp tekrar birleştiren, RNA denilen bir haberci sayesinde ışık hızıyla deşifre edilmektedir. Bu üç harfli gruplamaların Dünya üzerindeki tüm yaşam biçimlerinin temelini oluşturduğu kesinleşmiştir çünkü bunlar zincirleriyle, Dünya üzerindeki ve muhtemelen kozmostaki herhangi bir yerdeki tüm yaşamın içerdiği proteinleri oluşturan yirmi adet amino asiti kimyasal ve biyolojik açıdan biraraya getirmektedirler. Şekil 56 bir DNA dizisinin şifresinin nasıl çözülüp propralin ("Pro"), Serin ("Ser") aminoasitleri vs. şeklinde bir proteini inşa etmek için üç harfli kelimelere dönüştürme yoluyla nasıl yeniden biraraya getirildiğini şematik ve basitleştirilmiş bir şekilde açıklamaktadır.

Zengin ve kesin bir dil olan İbranca fiillerin, isimlerin, zarfların, sıfatların, zamirlerin, zamanların, fiil çekimlerinin ve diğer tüm gramer türevlerinin türediği "kök" kelimelere dayanır. Hiç kimsenin açıklayamadığı nedenlerden ötürü bu kök kelimeler *üç harften* oluşmuştur. Tüm Sami dillerinin anadili olan ve bazen bir, bazen iki veya üçten fazla heceden oluşan Akkad dilinden çok belirgin bir kopuştur bu.

Üç harfli İbranca kök kelimelerin sebebi vardığımız sonuca göre alfabenin de kaynağı olan üç harfli DNA dili olabilir miydi? Eğer böyle ise, üç harfli kök kelimeler bu sonuca uyacaklardır.

"Dil ölüme de götürebilir, yaşama da" der Kitabı Mukaddes, Süleyman'ın Özdeyişleri kitabında (18:21). Bu cümle hep meca-

Şekil 56

zi açıdan ele alınmıştır. Belki de artık bu cümleyi olduğu gibi ele almanın zamanı gelmiştir: *İbranca Kitabı Mukaddes ve yaşamın (ve ölümün) genetik şifresi olan DNA aynı madalyonun iki yüzüdür.*

Burada şifrelenmiş olan gizemler hayal edilebileceğinden de geniştir; diğer harikulade keşiflerin yanı sıra bunlar arasında şifanın sırları da vardır.

- 8 -

SAKLI ŞİFRELER, MİSTİK SAYILAR

Modern bilgisayar çağının gelişiyle birlikte, bazı hünerli ustaların becerilerini yepyeni bir hedefe, yani Kitabı Mukaddes'te "saklı şifre"yi aramaya yöneltmeleri muhtemelen kaçınılmazdı.

Bilimsel makalelerde ve hatta kitaplarda modern gelişmişliğin zirvesi olarak sunulan bu arayış aslında yeni değil *yenilenmiş*, yani daha gelişmiş yeni araçlarla tekrar başlanmış olan bir arayıştır.

İbranca Kitabı Mukaddes üç kısımdan oluşur: *Musa'nın Beş Kitabı* da denilen Eski Ahit'i içeren ve tarihsel ve kronolojik açıdan Yaratılış'tan başlayıp Mısır'dan Çıkıştaki dolaşmaları anlatıp Musa'nın ölümü ile biten *Torah* ("Öğretiler"), yani Tevrat; Yeşu ve Hakimler, Samuel ve Krallar, ardından büyük ve küçük peygamberler, Mezmurlar, Süleyman'ın Özdeyişleri ve Eyüp Kitaplarını içeren ve tarihsel açıdan İsrailoğullarının Kenan'da yerleşmelerinden başlayıp Kudüs'teki İlk Tapınağın yıkılışı ile biten *Neviyim* ("Peygamberler"); Ezgiler Ezgisi ile başlayıp Tapınağı tekrar kurmak için sürgünleri Yudea'ya geri götüren iki öndere (Ezra ve Nehemya) atfedilen kitapları içeren ve (İbranca Kitabı Mukaddes'in bölüm düzenlemesinde) 1. ve 2. Tarihler ile biten *Ketuvim* ("Yazılar"). Bu üç kısım birlikte *TaNaKh* kısaltmasıyla anılır ve daha Peygamberler döneminde ilk kısım olan Torah'a yorumlayıcı göndermeler yapılmaya başlanmıştı.

Torah'ın ve sonra da Peygamberler kısmının sözlerinin "sa-

tır aralarını okumaya" niyetlenen Yahudi bilgeler ve dinsel liderler tarafından yapılan müzakereler İlk Tapınağın Babil kralı Nebukadnessar tarafından yıkılışı sonrasındaki sürgün sırasında yoğunlaştı ve İkinci Tapınağın Romalılar tarafından yıkılışından sonraysa iyice şiddetlendi. Bu müzakerelerin kayıtları *Talmud* ("Tefsir")'ta yer alır. *Kabala* olarak bilinen Yahudi mistisizmi saklı anlamlara ilişkin bu daha eski tarihli arayışları devralıp kendine temel edinmiştir.

Bu gibi saklı anlamların mevcut olduğunu bizzat Kitabı Mukaddes öne sürmektedir. Anahtar ise alfabedir, yani yirmi iki harf.

Basit bir şifreleme yolu, ilkokul çocuklarının bile oynadıkları, harf yerine harf koymadır. Kabalacı bilgeler Orta Çağda ATBŞ olarak bilinen ve İbran alfabesinin son harfi olan Tav (T) yerine ilk harf olan Alef (A); sondan bir önceki olan Şin (Ş) yerine ikinci harf olan Bet (B) konarak oluşturulan sistemi bir araştırma aracı olarak kullandılar. Kabalacı Abraham ben Jechiel Hacohen M.S. 1788'de yayınlanan bir kitapta bu sistemi açıkladı ve anahtarını verdi.

Ama aslında böyle bir şifreleme sistemi (M.Ö. yedinci yüzyılda) kudretli Babil şehrinin düşeceğini kehanet eden ama hapse atılmaktan kaçınmak amacıyla B-B-L (Babil) heceleyişi yerine Ş-Ş-K harflerini koymuş olan Yeremya peygamber tarafından kullanılmıştı (Yeremya, 25:26 ve 51:42). Yeremya peygambere atfedilen ve içinde Kudüs'ün düşüşüne ve yıkılışına ağıt yakılan Ağıtlar Kitabında akrostiş denilen başka bir saklı şifre kullanılmıştır; buna göre ayetlerin ilk (ve bazen son) harfleri bir isim veya kelime oluşturmakta ya da (Yeremya örneğindeki gibi) kutsal alfabe harflerinin kimliğini açığa vurmaktadır. İlk ayetin ilk kelimesi Alef ile, ikinci ayet Bet ile başlar* ve yirmi ikinci ayete dek böyle gider. Aynı akrostiş bu peygamber tarafından ikinci bölümde tekrarlanır, sonraki üçüncü bölümde ikişer ayet aynı harfle başlar, dördüncü bölümde ayet başına bir harf şekline dö-

* Ne yazık ki Kitabı Mukaddes'in Türkçe çevirisinde bu "saklı şifre"leri bulmak mümkün değil. (Ç.N.)

ner. 119. Mezmur ise sekiz kat akrostiş içermektedir!

Mezmurlar Kitabı'ndaki belirli ayetlerin sahiciliği her bir ayetin her biri alfabetik başlayan iki kısma sahip oluşuyla doğrulanır (örneğin, 145. Mezmur); aynı ipucu Süleyman'ın Özdeyişleri'ndeki 31. özdeyişin düzenlenişinde de saklıdır. Dahası, 145. Mezmurda Yahveh'nin krallığını öven (11, 12, 13) üç ayet K-L-M harfleriyle başlar ve tersten okunduğunda *MeLeKh*, yani "Kral" kelimesini oluştururlar.

Kitabı Mukaddes'in diğer kitaplarından da anlaşıldığı gibi akrostişin saklı şifreler olarak kullanılışı kutsal kitap sonrası kitaplarda da bulunmaktadır, bunlardan bazıları Eski Ahit'in Hristiyanlar tarafından düzenlenen versiyonuna eklenmiştir. Öne çıkan örneklerden biri M.Ö. ikinci yüzyılda Yunan hakimiyetine karşı ayaklanma zamanından kalmadır. Bu ayaklanma önderlerinin adını taşır: Makabiler. Bu isim aslında Kurtuluş Ezgisindeki (Mısır'dan Çıkış; 15:11) "Var mı senin gibisi, ilahlar arasında ya Rab?" ayetine dayanan bir kısaltmadır; bu cümlenin orijinalindeki dört İbranca kelimenin ilk harfleri "Makabi" olarak telaffuz edilen M-K-B-I kısaltmasını oluştururlar.

M.S. 70'te İkinci Tapınağın Romalılarca yıkılmasından sonra Yahudiler için başlıca ruhsal ve dinsel dayanak Kutsal Metinler, yani ilahi sözler ve peygamberlerin kehanetleri olmuştu. Her şey mukadder miydi, her şey önceden mi belirlenmişti? Geçmişin ve geleceğin anahtarları kutsal yazılarda saklanmış olmalıydı, dolayısıyla sadece içerik açısından değil her kelime ve her harf açısından bölümlere ayrılarak düzenlendiler. Gizli şifrelerle örtülmüş bu saklı anlamları arayış Tapınağın yıkılışından sonra "yasaklanmış koruya girmek" olarak bilinir oldu; "koru" kelimesinin İbranca karşılığı *PaRDeS* kendi içinde, kutsal metinlerin mesajlarını çekip çıkartmanın dört yönteminin ilk harflerinden oluşan bir kısaltmaydı: *Peşat* (harfiyen anlamı), *Remez* (ipucu), *Draş* (yorumlama) ve *Sod* (sır). Açığa vurulmamış halde kalması gerekenlerle zamanından önce uğraşmanın risklerini anlatmayı amaçlayan bir Talmud hikayesi biri "bakıp ölen", bir diğeri aklını kaybeden, üçüncüsü çıldırıp "bitkileri kökünden

sökmeye" başlayan ve haham Akiba olan dördüncüsü bütün halinde dışarı çıkan dört hahamın Pardes'e girmesini anlatır.

Saklı anlamları arayış Kabalacılar ve onların ataları tarafından Orta Çağ döneminde de sürdürüldü. Kitabı Mukaddes'in ATBŞ şifresi açısından incelenmesi neleri ortaya çıkarırdı? Ya başka bir harf düzenlemesi kullanılmış idiyse? Ya gerçek anlamını saklamak üzere bir kelime özellikle eklendiyse ve asıl metni okumak için atlanması gerekiyorduysa? Böyle yöntemleri kullanan kişi, örneğin, 92. Mezmurun ("Şabat Günü için İlahi") Kral Davud tarafından değil aslında Sina'da Musa tarafından bestelendiğini kanıtlayabilirdi. Bir başka örnekte 11:9 ayetinin son dört kelimesinin ilk harfinin RMBM kısaltması oluşturduğu Mısır'dan Çıkış kitabında büyük Yahudi alimi Maimonides'in (İspanya ve Mısır, M.S. on ikinci asır) adının verildiği iddia edilmiştir ve bu, Maimonides'in tam adı Rabbi Moshe Ben Maimon'un ilk harflerine uymaktaydı (bu durum daha eski tarihli göndermelerde bu hahama niçin *Rambam* denildiğini de açıklamaktadır).

Orta Çağ alimleri merak etmekteydiler; arayışları kelimelerin yalnızca birinci veya son, ayetleri başlangıç veya son harfiyle mi sınırlı olmalıydı? Biri harfleri atlayarak saklı anlamları arasa ne olurdu? Peki ya her ikinci, her dördüncü, her kırk ikinci harfi? Bilgisayarların gelişiyle birlikte, harf arası açma yöntemine dayanarak hızlandırılmış aramayla bir "şifre" aramak üzere birilerinin bu aracı kullanması kaçınılmazdı. Son günlerde konuya yönelik ilgi gerçekten de birkaç İsrailli bilim adamının bilgisayar tekniklerini bu şekilde uygulamalarından kaynaklandı ve *Statistical Science* adlı saygın bir bilim dergisinde Ağustos 1994 tarihinde Doron Witzum, Eliyahu Rips ve Yoav Rosenberg imzasıyla yayınlanan "Yaratılış Kitabındaki Eşit Uzaklıktaki Harf Sıralamaları" başlıklı makale ile harekete geçti.

Ardından gelen incelemeler, analizler ve kitaplar [Michael Drosnin'den *The Bible Code* (Tevrat'ın Şifresi) ve Jeffrey Satinover'dan *The Truth Behind the Bible Code* (Tevrat'ın Şifresinin Ardındaki Gerçek)] esasen tek bir temel önermeyi ele almaktaydı:

Tevrat'ın 304.805 harfinin tamamını art arda sıralayarak bunları, her biri belirli sayıda harf içeren belirli sayıda sıradan oluşan "bloklar" halinde düzenleyip herhangi bir atlayarak gitme yöntemi seçerseniz, kulağa inanılmaz gelse de ortaya İsrail başbakanı Rabin'e yapılan suikast veya Rölativite Teorisinin Albert Einstein tarafından keşfedilmesi gibi günümüz ve tüm zamanlar için kehanetler çıkmaktadır.

Oysa araştırmacılar, binlerce yıl önce yazılmış metinlerde geleceğe ilişkin olayların sözüm ona "kehanetleri"ni elde etmek için "şifre sözcükleri" okumak üzere keyfi ve değişken kurallar icat etmek zorunda kalmışlardır. Kehanet içeren kelimeleri oluşturan harfler bazen birbiri ardında, bazen (değişebilen ve esnek ölçülerde) aralıklı, bazen dikey, bazen yatay ve bazen düşey, bazen tersten ve bazen de yukarıdan aşağıya okunmaktadırlar...

Sıraların uzunluğunun ve sayısının, okuma yönünün, harflerin atlanmasının veya atlanmamasının vb. seçilişindeki bu keyfilik, tamamıyla Kitabı Mukaddes'teki harflere dayandığı iddia edilen şifrelerin konuyla ilgili bilgisi olmayanlarca bile hiç eleştirilmeden kabul edilmesini engellemiş olmalıdır; mevcut Tevrat metninin, ilahi yolla verilişi sırasındaki harf be harf düzenlenmiş orijinaliyle tam olarak aynı olup olmadığı meselesinden söz etmiyoruz bile. Bunu yalnızca, meydana geldiği açıkça anlaşılan küçük sapmalar (örneğin, belirli kelimeleri bir sesli harfle veya sesli harf çıkartarak yazmak) sebebiyle değil, (*Divine Encounters** adlı kitabımızda ayrıntısıyla ele aldığımız gibi) Yaratılış kitabının başlangıcında bir harf daha, bir Alef daha olduğuna dair inancımız sebebiyle de söylemekteyiz. Teolojik açıdan oluşacak sonuçları bir kenarda dursun, hemen önümüzde duran mesele harf sayısındaki tahriftir.

Bununla birlikte, kutsal kitabın metni içine saklanmış kelimelerin veya anlamların şifrelenmiş oluşu yukarıda sözü geçen örneklerden dolayı değilse de, çok daha önemli iki nedenden dolayı ciddi bir olasılık olarak kabul edilmelidir.

* 2006 yılında Ruh ve Madde Yayınları tarafından yayınlanacaktır.

Birinci neden Mezopotamya'dan, hem Babil hem de Asur'dan kalan ve İbranca olmayan metinlerde şifreleme örneklerinin bulunmuş oluşudur. Bunlar arasında gizli olduklarına, yalnızca inisiyelere gösterilmelerine (veya tam tersi, inisiye edilmemişlere gösterilmemesi), aksi takdirde tanrıların elinden ölüm cezası çekileceğine dair uyarıların başlangıç veya sonlarında yer aldığı metinler vardır. Bu gibi metinlerde bazen (kısaltmalar gibi) çözülebilir şifreleme yöntemleri, bazen de bir muamma olarak kalan şifreleme yöntemleri kullanılmıştır. Birinci gruba girenler arasında Asur kralı Asurbanipal'in tanrı Marduk ve Marduk'un eşi Zarpanit'i övdüğü bir ilahi yer almaktadır. Metin, satır başlarında kullanılmış ve biraraya getirildiklerinde tanrı Marduk'a yönelik saklı bir mesajı ortaya çıkaran çiviyazısı heceleme işaretleri içermektedir. Kral kısaltmalar yoluyla şifrelemenin yanı sıra ikinci bir şifreleme yöntemi daha kullanmıştır: Gizli mesajı oluşturan heceler 1. satırda başlayıp 2. satırı atlamakta, 3. satırı kullanıp 4. satırı atlayarak 9. satıra dek birer satır atlayarak gelmektedir. Derken şifrelenmiş mesaj ikişer satır atlamaya başlar ve 26. satırda birer satır atlama düzenine dönüp 36. satırdan itibaren yine ikişer satır atlar ve sonra tabletin (arka yüzü de dahil) sonuna dek tek satır atlayarak ilerleme düzenine geçer.

Bu çift şifreleme yoluyla Asur kralı tanrıya şu gizli mesajı yazmıştır (biz tercümesini yatay olarak veriyoruz ancak tabletteki bu mesaj yukarıdan aşağıya dikey okunmaktadır):

A-na-ku Ah-şur-ba-an-ni-ap-li
Ben Asurbanipal
Şa il-şu bu-ul-li-ta ni-şu-ma Ma-ru-du-uk
Tanrısına seslenen, bana hayat ver Marduk [ve]
Da-li-le-ka lu-ud-lu
Sana hamdedeceğim.

Babil'deki Marduk tapınağının Şaggil-kinam-ubbib adlı bir rahibi tarafından yazılmış bir akrostiş yazıtın keşfedilmesi rahip

sınıfının böyle bir şifrelemeye erişimi olduğunu göstermekle kalmamakta, bunun eskiliğine ilişkin soruları da ortaya çıkarmaktadır. Şifrelenmiş heceler arasında on bir satırlık atlamaların olduğu bu kısaltmada şifrecinin adı açıkça belirtilmektedir. Bilinebildiği kadarıyla bu isimde bir rahip M.Ö. 1400'lerde Babil'deki Esagil tapınağında hizmet etmişti. Bu tarih, şifreleme kavramını yaklaşık olarak Mısır'dan Çıkışın tarihine denk düşürecektir. Çoğu bilgin bu daha erken tarihi benimsemekte zorlandıkları için bunu M.Ö. sekizinci yüzyıla tarihlendirmeyi tercih etmektedirler.

Asurbanipal'in babası Asur kralı Esarhaddon tarafından bir biçimde farklı bir şifreleme yöntemi kullanılmıştır. Onun tarihi bir olay olan Mısır'ı işgalini anmak amacıyla hazırlanan bir stel üzerine (bilginler British Museum'da sergilenen bu stele Esarhaddon'un Kara Taşı adını vermektedirler, Şekil 57) bu askeri

Şekil 57

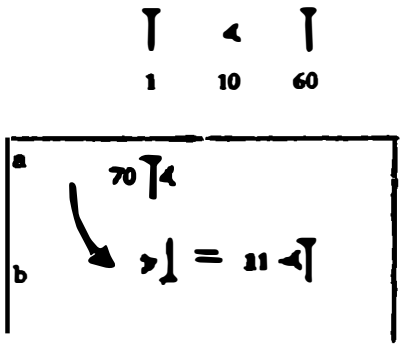
harekata yalnızca tanrıların kutsamasıyla değil, ayrıca "kısmetleri belirleyen" yedi takımyıldızın –zodyak takımyıldızlarına yapılan belirli bir gönderme– göksel himayesi altında kalkıştığını iddia etmektedir. Yazıtta (stelin arka yüzünde) takımyıldızları belirten çiviyazısı işaretlerinin "adımın, *Aşşur-Ah-Iddin* (Asarhaddon veya Esarhaddon olarak çevrilmiştir) yazılışına benzer" olduklarını da öne sürmektedir.

Bu şifrenin veya şifrelemenin tam olarak nasıl işlediği net değildir ama bu kralın aynı yazıtta iddia ettiği bir diğer saklı anlamı ortaya çıkarabiliriz. Asur kralının Babil'in hükümdarı olarak kabul edilmesinin bir yolu olarak Marduk'un Babil'deki tapınağının restorasyonuna girişmiş olan Esarhaddon, Babillilere çok kızan Marduk'un şehrin ve tapınağın yetmiş yıl harabe halinde kalması emrini verdiğini hatırlatır. Bu, diye yazar Esarhaddon, "Maruk'un Kısmetler Kitabına yazdığı" şeydi. Oysa, Esarhaddon'un yakarışlarına cevaben,

> *Merhametli Marduk*
> *Kalbinin yumuşadığı bir anda*
> *Tableti baş aşağı çevirdi*
> *Ve on birinci yılda*
> *Restorasyonu onayladı.*

Bu saklı kehanete ilişkin anlayabildiğimiz şey tanrının bu hareketinin sayılarla, yani rakamlar yerine geçen sembollerle (bunlar da çivi yazısıdır) bir el çabukluğu yapmayı andırdığıdır. Sümer'in altmışlık sisteminde "bir" işareti konuma göre hem 1 hem de 60 anlamına gelebiliyordu. 10 için kullanılan işaret erlerin rütbe işaretini andırır. Esarhaddon'un iddiasına göre tanrı, üstüne emredilen viranlık dönemi olan "70" yıl (Şekil 58a) yazılı olduğu Kısmetler Kitabını alıp baş aşağı çevirmiş böylece çiviyazısı işaretler "11"i temsil eder hale gelmişti (Şekil 58b).

Saklı mesajların ve gizli anlamların yalnızca kelimelerle değil *sayılarla da* ilişkilendirilmesi Asurbanipal'in dedesi olan II. Sargon'un yazıtlarında daha da belirgindir. Saltanatı sırasında

Şekil 58

(M.Ö. 721-705) kadim kraliyet başkenti ve dinsel merkezi olan Nineve'nin on dokuz km kuzeydoğusunda bir köyde yeni bir idari-askeri başkent kurmuştu. Kralın Asurca adı *Şarru-kin* ("Adil Kral") idi ve yeni şehri Dur Şarrukin ("Sargon Kalesi", şimdilerde Khorsabad olarak bilinen arkeolojik bölge) olarak adlandırdı. Bu başarısını ölümsüzleştirecek olan yazıtta, şehrin etrafına ördüğü kudretli duvarların "adımın sayısı olan" 16.283 kübit uzunluğunda olduğunu yazmıştır.

Kelime hecelerinin sayılar kullanılarak bu şekilde şifrelenmesinin bir örneği *İştar'a Övgü* adlı metinde görülür; tapınan kişi adını harflerle değil sayılarla yazmıştır:

21-35-35-26-41
21-11-20-42'nin oğlu

Bu gibi sayısal şifrelemelerin anahtarı deşifre edilmemiş haldedir. Ama bu gibi Mezopotamya şifreleme yöntemlerinin İbran peygamberlerce bilindiğine inanmak için geçerli sebeplerimiz var.

Kitabı Mukaddes'teki en zor pasajlardan biri Yeşaya'nın "o gün büyük bir boru çalınacak; Asur'da yitenlerle Mısır'a sürgün edilenler gelip kutsal dağda, Yeruşalim'de Rab'be tapınacaklar"

diyerek anlattığı Cezalandırılma Günü hakkındaki kehanetidir. Yeşaya'nın kehanetine göre o gün şaşkınlık hüküm sürecek ve insanlar birbirlerine anlamını saklamak için bir biçimde değiştirilmiş olan mesaj hakkında "Kimi eğitmeye çalışıyor? Kime iletiyor bildirisini?" diye soracaklardır:

Çünkü bütün söylediği
Buyruk üstüne buyruk,
Buyruk üstüne buyruk,
Kural üstüne kural
Kural üstüne kural
Biraz şurdan,
*Biraz burdan...**
Öyle olsun,
O zaman Rab bu halka
Yabancı dudaklarla,
Anlaşılmaz bir dille seslenecek.
(Yeşeya, 28:10-11)

"Buyruk üstüne buyruk" ve "kral üstüne kural"ın nasıl olup da "yabancı dudaklarla", "anlaşılmaz bir dille" sonuçlanacağını hiç kimse aslında anlamamıştır. Kullanılan İbranca sözler olan *Sav* ("düzen") ve *Kav* ("satır") kutsal kitabın modern İngilizce çevirilerinde "buyruk" ve "kural" *(Yeni Amerikan İncili)*, "homurtu" ve "mırıltı" (*Tanakh, Kutsal Metinler*) ve hatta "sert çığlıklar" ve "gürültülü bağırtılar" (!) (*Yeni İngiliz İncili*) olarak çevrilmişlerdir.

Şurada burada "düzen"i ve "satır"ı değiştirilerek hangi dil yabancı dudaklardan çıkar hale getirilebilir veya hangi dilin yazılı işaretleri anlaşılmaz kılınabilirdi? Önerimiz şu ki –II. Sargon ve Sennaşerib ile çağdaş olan– Yeşeya peygamberin söz ettiği şey Asurların ve Babillilerin *çiviyazısıydı*!

Bu elbette ki bilinmeyen bir dil değildi ama yukarıda naklet-

* Bu ayetlerdeki alaylı sözlerin İbrancası şöyle: "Sav lasav, sav lasav, kav lakav, kav lakav, zeer şam, zeer şam!" (*Kutsal Kitap*, Kitabı Mukaddes Şirketi, 2003.) (Ç.N.)

tiğimiz ayete göre, o dilde aktarılacak olan mesaj anlaşılamazdı çünkü *Kav*'dan *Kav*'a şifrelenmiş, şurada bir "satır" burada bir "satır" değiştirilerek mesajın anlatmak istediği şeyin "buyruğu" değiştirilmişti. Değişen *Sav* ("düzen") harflerin sırasının değiştirilmesini içeren şifreleme yöntemlerini (örneğin A/T-B/Ş gibi) ima etmektedir.

Yeşeya kitabının 28:10-11. ayetlerindeki muammaya önerdiğimiz çözüm bu peygamberin (29:10-12) tahayyül edilen bu yazıları hiç kimsenin anlayamamasını "kitabın sözleri sizin için mühürlenmiş bir kitabın sözleri gibi oldu" şeklindeki tarifini de açıklayabilir. Kullanılan son sözcük olan *hatoom* genelde "mühürlü" olarak çevrilmektedir ama kutsal kitap terminolojisinde "saklı", sır haline gelmiş gibi çağrışımları da vardır. Bu terim, Mezopotamya'nın şifreli yazılarının inisiye edilmemişlerin gözlerinden saklanmış oluşlarıyla aynı anlamda kullanılmıştır. Kehanetler içeren Musa'nın Ezgisi'nde (Yasanın Tekrarı; 32:34) Tanrı'nın önceden belirlenmiş ve gerçekleşecek olan şeylerden "Hazinelerimde mühürlemedim mi?" şeklinde söz edişinde de kullanılan bu anlamıdır. Bu terim ayrıca Yeşeya 8:17'de ve en çok da Zamanın Sonunda meydana gelecek şeylerin sembolizmi ve görümünü içeren Daniel kitabında "gizlenmiş", sır kılınmış anlamına gelecek şekilde de kullanılmıştır.

Kehanetleri uluslararası arenaya ve kendi döneminin kraliyet mesajlarının şifrelenmesine uyumlu olan Yeşeya bir "Tevrat Şifresi"nin varlığına ilişkin ipucunun ta kendisini vermiş olabilir. Kitabı Mukaddes'te geçen *Ototh* ("alametler") kelimesini tam üç kez ilahi veya göksel işaretler anlamını çağrıştıran *Otioth* kelimesiyle değiştirmiştir; bu kelime hem "işaret" hem de "harf" anlamına gelen *Oth* kelimesinin çoğuludur ve onun kehanetinde *harfler* anlamını vermektedir.

Yeşeya'nın Yahveh'den Harflerin (alfabenin) yaratıcısı olarak söz ettiğini daha önce belirtmiştik. 45:11. ayette Yeşeya peygamber Yahveh'nin eşsizliklerini övdükten sonra Yahveh'nin "yaşanacakları harflerle sıralayan" olduğunu belirtir. Böyle bir sıralama, pek muammalı olan 41:23. ayeti anlamanın bir yolu olabilir.

Yeryüzünde şaşkınlığa düşmüş halkın geçmişe bakıp geleceği bilmek isterlerken, Yeşeya onların Tanrı'ya şöyle yalvardığını nakleder:

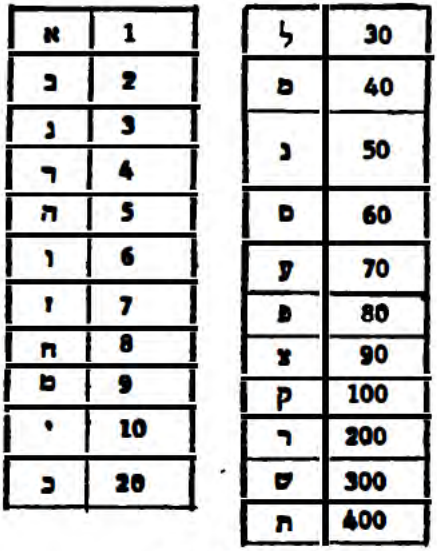
Harfleri bize tersten söyle!

Kelime her zamanki *Ototh* olsaydı, bunun anlamı "şeylerin başlangıcından geriye işaretleri söyle" olurdu ama Yeşeya tam üç kez *Otioth*, yani "harfler" yazmayı tercih etmiştir. Bu açık talep, harflerin, tıpkı harflerin karmakarışık edildiği bir şifredeki gibi, *tersten* gösterilmesiyle ilahi planı anlayabilir hale gelmek içindir.

Ama Mezopotamya'dan kalan örneklerin işaret ettiği gibi, akrostiş fazlasıyla basit bir yöntemdi ve II. Sargon'un örneğindeki gibi hala deşifre edilememiş gerçek bir şifreleme, çiviyazısı işaretlerinin *sayısal değerlerine* dayanmaktadır. Rütbe numaralarıyla, yani bazen tanrıların adları yerine yazılan veya söylenen sayılarla ilgili olarak "tanrıların sırları"ndan daha önce söz etmiştik. Sümer terminolojisinin Akkadca metinlerde bile korunduğu başka tabletler (kırıklar nedeniyle birçoğu güç anlaşılmaktadır) *nümerolojinin* gizli bir şifre olarak, özellikle de tanrılar söz konusu edildiğinde daha erken tarihlerde de kullanıldığını işaret etmektedir.

Durum böyle olunca, İbranca alfabenin harflerine sayısal değerlerin verilmiş olması (Şekil 59) ve bu gibi değerlerin gizli bilgiyi şifrelemede ve deşifre etmede harflerin kendisinden daha büyük bir rol oynamaları bizi şaşırtmamalı. Yunanlılar alfabeyi kabul ettiklerinde harflere sayısal değer tayin etme uygulamasını korudular ve harflerin, kelimelerin veya kelime gruplarının sayısal değerleriyle yorumlanması sanatı olan Gematria bizlere Yunanlılardan kaldı.

İkinci Tapınak döneminden başlayarak nümerolojik Gematria, kutsal kitaptaki ayetlerden ve kelimelerden sayısız saklı anlam veya enformasyon parçaları bulup çıkartan veya kutsal kitaptakilerin yetersiz kaldığı yerde yeni kurallar oluşturan bil-

Şekil 59

ginlerin ve de gnostiklerin elinde bir araç haline geldi. Öyle ki bir insan kendini adama* yemini edecekse, kutsal kitapta net olarak belirtilmemiş olan bu sürenin 30 gün olması gerektiği kabul edilmekteydi çünkü Çölde Sayım kitabının 6. kısmındaki belirleyici kelime olan *YiHYeh*'nin ("olacaktır") sayısal değeri 30'dur. Kelimeleri ve ima ettikleri şeyleri sayısal denkleriyle kıyaslamak saklı anlamlar açısından sayısız ihtimale kapı açmaktaydı. Örneğin, Musa ve Yakup'un benzer bir ilahi deneyime sahip oldukları öne sürülmüştür çünkü Yakup'un gece vizyonunda gördüğü göğe çıkan merdiven (İbranca *Sulam*) ve Musa'nın üstündeyken Yasa Tabletlerini aldığı dağ (Sina) aynı sayısal değere sahiptiler: 130.

* Belirli bir süre boyunca kendini Tanrı'ya adama yemini eden kişi o süre boyunca saçını kesmez, yerleşik hayatın göstergesi olduğu için bağ ve üzümle ilgili hiçbir ürünü ağzına koymaz, ölülere yaklaşmaz ve bu süreyi kirlenmeden bitirebilirse adaklarıyla birlikte uzattığı saçını da yakmalık sunu olarak sunar. (Bkz. Çölde Sayım; 6) (Ç.N.)

Nümerolojinin, özellikle de Gematrianın gizli anlamları saptamak üzere kullanılması Kabala olarak bilinen Yahudi mistisizminin Orta Çağda gelişmesiyle birlikte yeni bir zirveye ulaşmıştı. Bu arayışlar sırasında ilahi isimlere bilhassa dikkat edilmekteydi. En önemlisi Rab'bin kendisini Musa'ya tanıttığı adıydı; YHWH: "Ben benim, Yahve'yim." (Mısır'dan Çıkış; 3:14-15) Basit yoldan toplandıklarında bu ilahi adın (Tetragammaton) dört harfi 26'ydı (10+5+6+5) ama Kabalacıların benimsedikleri daha karmaşık yöntemler altında, bu dört harfin telaffuz edilen seslerinin (Yod, Hei, Wav, Hei) sayısal açıdan toplamı 72 idi. Bu rakamların sayısal karşılıkları anlamlı pek çok başka kelimeden oluşmaktaydı.

(Hristiyanlığın başlangıcında bir İskenderiye mezhebi en üstün ve ilksel yaratıcının Abraksas olduğuna inanmaktaydı, bu ismin harflerinin toplamı 365'ti; bir güneş yılındaki günlerin sayısı. Mezhebin üyeleri yarı değerli taşlardan yapılan ve üstünde sıklıkla YaHU -Yahveh'nin kısaltması- ile eşleştirilen tanrının sureti ve isminin yer aldığı, Şekil 60'taki gibi kabartmalı bir broş takarlardı. Abraksas isminin, şu an Yaratılış kitabının "B" ile başlamasına yol açan *Breşit* yerine, önerdiğimiz gibi "A" ile başlaması durumunda ilk kelimenin tamamı olan ve "Baba/Başlangıcın Atası" anlamına gelen *Abreşit'ten* geldiğine inanmak için her türlü sebebimiz var. Yaratılış kitabında gerçekten de bir harf daha var ise, şu aralar rağbet gören şifre sıralaması gözden geçirilmek zorunda kalacaktır.)

Şekil 60

Sayısal şifrelere veya anlamlara, yani harflerin kendisinde saklı olan ama aralarındaki keyfi boşluklarda bulunmayan bir şifreye ne kadar değer atfetmeli? Bu türden kullanımların Sümer dönemine dek uzandığı, Akkad döneminde geçerli olduğu ve tüm zamanlar boyunca inisiye edilmemiş olanlara açıklanmaması gereken "tanrıların sırları" oldukları düşünüldüğü ve DNA ile bağlantıları nedeniyle sayısal şifrelerin gizli şifrenin ta kendisi olduğuna inanmaktayız!

Aslında en bariz (ve dolayısıyla, dedektif hikayelerindeki gibi, en çok görmezden gelinen) ipuçları, "kitap" için kullanılan terim olan İbranca *SeFeR* kelimesindedir. SFR kökünden türeyen kelimeler yazıcı/katip (*Sofer*), anlatmak (*Lesafer*), hikaye (*Sippur*) vb. gibidir.

Ama aynı SFR kökü sayılarla ilgili her şeyi de anlatmaktadır! Saymak *Lisfor*'dur, sayısal *Sifrah*'dır, sayı *Mispar*'dır, sağlama *Sefirah*'tır. Başka bir deyişle İbrancanın üç harfli kök kelimeleri ortaya çıktığı andan itibaren harflerle yazmak ve sayılarla saymak bir ve aynı şey olarak görülmüştü.

Gerçekten de İbranca Kitabı Mukaddes'te "kitap" ve "sayı" kelimelerinin, tıpkı Kral Davud'un yürüttüğü bir nüfus sayımını bildiren 1. Tarihler kitabının 27:24. ayetinde "sayı" kelimesinin aynı cümlede; birincisi, sayılan insanların sayısını ve ikincisi, Davud'un kayıtlar kitabını anlatmak için iki kez kullanılmış oluşu gibi, birbirinin yerine geçebilmekteydi.

Böyle bir ikili hatta belki de üçlü anlam 71. Mezmurun 15. ayetini tercüme edenleri hayli uğraştırmıştır. Tanrı'nın tüm mucizelerini bilmiyor olsa da Tanrı'nın yardımını isteyen mezmur yazarı "*Sefuroth*'u bilmesem de" Tanrı'nın kurtarış ve adalet işlerini birer birer saymaya yemin etmiştir. Kral James versiyonu bu kelimeyi "sayılar" diye çevirmiştir; daha modern çeviriler "söylemek", "tesirler" kelimelerini yeğlemektedir.* Ama bu sıra dışı formda kullanılan kelimeyle mezmur yazarı bir üçüncü anlamı, "gizemler"i de eklemiştir.

* Kitabı Mukaddes'in Türkçe çevirisinde: "Ölçüsünü bilmesem de."(Ç.N.)

Yudea'da olaylar giderek tırmanır ve bir ayaklanmayı (Makabilerin Yunan idaresine karşı) diğeri (Roma'nın baskılarına karşı) izlerken umut taşıyan, yani Mesih alametleri içeren mesajlar arayışı yoğunlaşmıştı. Daha eski tarihli metinlerde şifrelenmiş sayıları aramak sayıların gizli şifreler olarak kullanılmasına dönüşmüştü. En muammalı ve en iyi şifrelenmiş örneklerden biri Yeni Ahit'te yer alır: Vahiy Kitabında "666" olarak şifrelenmiş bir "canavar"ın sayısı;

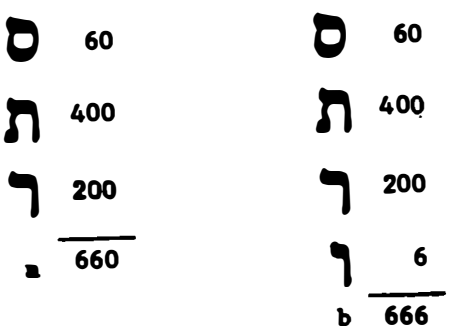
> *Bu konu*
> *Bilgelik gerektirir:*
> *Anlayabilen, canavara*
> *Ait sayıyı hesaplasın.*
> *Çünkü bu sayı insanı simgeler.*
> *Sayısı 666'dır.*
>
> *(Vahiy, 13:18)*

Bu pasaj Mesih beklentisi, kötülüğün çöküşü ve hemen ardından İkinci Geliş'in, Göğün Krallığının Dünya'ya dönüşü ile ilgilidir. İki bin yıldır "666" sayısal şifresini deşifre etmek ve böylece kehaneti anlamak için sayısız girişimde bulunulmuştur. Bu sayı, tam adı Aziz John'a Göre İncil olan ve "Başlangıçta Kelam vardı ve Kelam, Tanrı'ylaydı ve Kelam Tanrı'ydı" cümlesiyle başlayan, sayısal göndermelerle dolu kitabın eski tarihli (Yunanca) elyazmasında açıkça belirtilmektedir. (İbranca düzenlemeyi yakından izleyen) Yunanca harflerin sayısal değerlerini ve Gematria yöntemlerini kullananlar, LATEINOS'un sayısal değeri 666 olduğundan "canavar"ın kötü Roma İmparatorluğu olduğunu önerdiler. Başkaları ise bu sayısal değerin göbek adı ULPIOS olan ve toplamı 666 sayısına çevrilen kötü imparatorun ta kendisi (Trajan) olduğunu önerirlerken, bir başka öneri de şifrenin İbranca olduğuna, İbranca hecelenişi N-R-W-N+Q-S-R de yine 666 sayısını veren *Neron Sezar*'ı ("İmparator Neron") anlattığını iddia ediyordu; hem doğrudan toplama hem de nirengi yöntemlerini kullanan çeşitli Gematria yaklaşımlarına göre pek çok varyasyon vardı.

"666"nın şifrelenmiş sırrının Yunanca veya Latince kelime anlamlarından çok İbrancada açığa çıkması ihtimali pekala, bu muammayı sonunda çözebilecek anahtar olabilir. İbrancada 660'ın sayısal karşılığının *SeTeR* (Şekil 61a) olduğunu görürüz: saklı bir şey, okült bir gizem; bu kelime Kitabı Mukaddes'te insandan saklanan ve ona gizli kılınan ilahi Bilgelik ve Anlayış'ı çağrıştıracak şekilde kullanılmıştır. Bunu 666 yapmak için, *Wav* (=6) harfi eklenmelidir (Şekil 61b) ve bu da anlamını "sır"dan "onun sırrı"na, *SiTRO*, "onun saklı şeyi"ne dönüştürür. Bazıları "*onun* sırrı"nın bu çevirisinin Tiamat'la yapılan Göksel Savaşın anıldığı yerdeki "sulu karanlık"ı tarif ettiğini düşünmektedirler:

> *O zaman yeryüzü sarsılıp sallandı*
> *Titreyip sarsıldı dağların temelleri...*
> *Burnundan duman yükseldi,*
> *Ağzından kavurucu ateş...*
> *Karanlığı [sırrı yaptı]*
> *[Sulu karanlıkla] ve [göksel] bulutlarla örtündü.*
> *(Mezmurlar, 18:7-11)*

Mezopotamya'nın *Yaratılış Destanı*nda Nibiru/Marduk ve Tiamat arasında geçen ve Kitabı Mukaddes'te İlksel Yaratıcı

Şekil 61

Yahveh ile *Tehom*, yani "sulu karanlık" arasında geçtiği anlatılan Göksel Savaş'a kutsal kitapta tekrar tekrar değinilir. Tehom/Tiamat'tan bazen *Rahab*, "mağrur olan" diye söz edilir veya RaHaB yerine harflere yer değiştirtip *RaBaH* ("büyük olan") olarak da anılır. 18. Mezmurdaki kelimeler, Yasanın Tekrarı kitabının 29:20. ayetinde, Yahveh'nin "öfkesi ve kıskançlığının alevlendiği" bir günün geleceğine dair kehanette yankılanır. Bu son hesap günü Kitabı Mukaddes'te sıklıkla belirli bir gelecekteki "o zaman" anlamına gelen *Az* zarfıyla anılmaktadır.

Vahiy kitabının yazarının da aklında, anlaşıldığına göre, Son Neslin dönemindeki o Az, "o zaman" gelince Rab'bin tıpkı *Tehom Rabah* ile (bu terim Amos 7:4, Mezmurlar 36:7, Yeşeya 5:10'da birleşik kullanılmıştır) savaş zamanında Gök ve Yer'in yaratılışında görünmesi gibi tekrar görüneceği bir dönem varsa eğer, bu durumda "666" muammasına sayısal bir yaklaşım, Vahiy Kitabının Göksel Rab'bin Göksel Savaş'ın canlandırılışında Dönüşünden söz ettiğini düşündürmektedir çünkü *Az+Tehom+Rabah'ın sayısal değerinin toplamı 666'dır* (Şekil 62).

"666" sayısını harflere dönüştürüp ardından Eski Ahit'te bu harfleri içeren kelimeleri araştırma yoluyla deşifre etme girişimimiz de yeni olasılıklara kapı açar. *Abreşit*'in putperestlerin bir ilahı olan (365 sayısal değer ile) *Abraksas*'a dönüşmesinin ve kutsal kitapta (daha önce naklettiğimiz) çiviyazısı işaretlerin satır-

Şekil 62

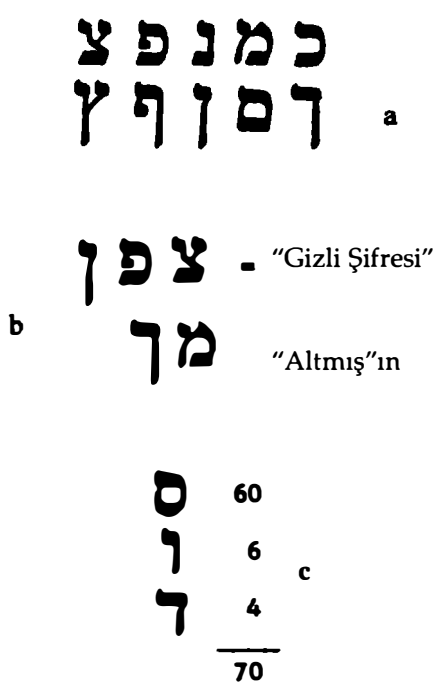
larını değiştirerek çiviyazısı ile yazılmış metinlerin şifrelenişine ilişkin kutsal kitaptaki göndermelerin yanı sıra tersten okumaya değinilmesi ve de yabancı tanrıların kimliklerini saklamak için A-T-B-Ş kullanılması şu soruyu doğurmaktadır: Kutsal kitaptaki şifrelemeler, özellikle de İbranların kaderinin başka ulusların ve onların tanrılarının kaderiyle iç içe geçmiş oluşu bakımından, ne dereceye kadar yabancı yazılardan ve panteonlardan alınma gizli verileri saklamaktaydı aslında? Yaratılış kitabındaki hikayeler, *Enuma eliş*'te kaydedilmiş olan yaratılış sırlarının aslında daha kısa versiyonuysa, Enmeduranki'ye ve Adapa'ya (ve Hanok'a) açıklanmış olan o gizli kısımlara ne olmuştu?

Kutsal kitabın Yaratılış kısmında Firavun'un rüyalarını yorumlayan Yusuf'u önemli bir göreve atadığında, ona Mısırlı bir memura yaraşan bir Mısırlı ismi verdiğini okuruz: Safenat-Paneah. Bilginler bu unvan adın hiyeroglif yazılışını oluşturmak ve Mısır dilindeki anlamını bulmak için uğraşırlarken son derece açık olan şey bunun aslında, *İbranca* şifrelenmiş bir anlamı olduğu gerçeğidir çünkü İbrancada bu isim "Gizli/Saklı Şeyleri" (*Safenat*) "Çözen" (*Paneah*) anlamına gelir.

Dil/harf/sayı türünden bu şekil değiştirmeler bu şifrelerin eski çağlarda bilinen panteonların ilahlarına imalar içerip içermediğine ilişkin soruyu (ve olasılığı) güçlendirmektedir ve bunun nedeni yalnızca "666" değildir.

İbran alfabesinin açıklanamamış özelliklerinden biri de bir kelimenin sonunda yer aldıklarında farklı yazılan beş harftir (Şekil 63a). Pardes'e, "yasaklanmış koru"ya bir de biz dalıp harf+sayı birleşimi şifresini benimsersek, bu garip beş harfin, tersten (soldan sağa) okuduğumuzda, şifrelenme sebebinin Anu'nun gizli sayısı olan "60"ın (*M+K*) "gizli şifre"si (*Safen*) olduğunu (Şekil 63b) söyleyebilirdik!

Durum böyleyse, "sır" anlamına gelen İbranca SOD ("S") kelimesinin ilk harfinin sayısal değerinin "60" olması, dahası tüm kelimenin sayısal değerinin ise "70" yani Marduk tarafından Babil şehri için verilen (ve sonra onun tarafından tersine çevri-

Şekil 63

len) virane kalsın emrindeki yıl sayısı olması yalnızca bir rastlantı mıdır? Hatta Yeruşalim'in ve Tapınağının virane kalışının (Yeremya ve başka yerlerde geçen ibarelerde) tam olarak 70 yıl süreceğine dair kehanet açıklandığında, bunun bir sır, Tanrı'nın *Sod*'unun vahyedilişi olarak sunulması? (Şekil 63c)

Eski Ahit kadar Yeni Ahit'in de şifrelemelerini Mezopotamya'nın daha eski tarihli gizli yazılarından ve ilahi rütbe sıralamasından ödünç almış olabileceklerini kabul eden bir yaklaşım bizi, "666" muammasının bir başka çözümüne götürmektedir.

"6" sayısının bir ilahi rütbe olarak açıklandığı (keşfedilmiş) nadir örneklerden biri, Mystical and *Mythological Explanatory*

Works of Assyrian and Babylonian Scholars (Asur ve Babil'in Mistik ve Mitolojik Açıdan Açıklayıcı Eserleri) adlı kitapta Alasdair Livingstone tarafından biraraya getirilen bir tablette yer almaktadır. Tekrar oluşturulan ve içerdiği açıklanamaz sırlara ilişkin bir uyarıyı taşıyan bu tablet "en üstün tanrı, tanrıların babası"nın rütbesi olan 60 ile başlar ve ayrı bir sütunda onun kimliğini açıklar: Anu. Enlil (50), Ea/Enki (40), Sin (30) ve Şamaş (20)'ın ardından "yağmur ve gökgürültüsü tanrısı" *Adad*'ı "6" olarak sıralar. Tabletin ön ve arka yüzünde devam eden sıralama *Anunnakilerin gizli sayısı olan "600"ü* içerir.

Tanrıların gizli sayılarıyla ilgili bu Mezopotamya tabletinden ortaya çıkan şey, buna Sümerceye dayanan bir şifreleme olarak baktığımızda pekala "666" gizemini çözecek anahtarı bize verebilir:

600 = Anunnakiler, "Gökten Yere Gelmiş Olanlar"
60 = Anu, onların en üstün önderi
6 Adad, inisiyelere öğretmenlik yapan tanrılardan biri

666 = "İşte Bilgelik", "Anlayabilen hesapladı"

(Anu ve Adad'ın M.Ö. ikinci bin yılda başlayan yakınlığı yalnızca metinlerde geçen ifadelerde değil, ortak tapınaklara sahip oluşlarından da görülmektedir. Kulağa inanılmaz gelse de, Kitabı Mukaddes de "başka halklar"ın tanrılarını sıralarken Anu ve Adad'ı yan yana belirmektedir (2. Krallar; 17:31).

Tanrıların gizli sayıları başka ilahi adların gizli anlamlarını deşifre ederken bize ipucu verebilirler. İşte, alfabe oluşturulduğunda, su anlamına gelen *Ma'yim* kelimesinden hareketle *Mem* olarak okunan "M" harfi Mısırlıların ve Akkadların suyu resimle betimleyişlerine (dalgaları gösteren işaret resim) olduğu kadar, o dillerdeki "su" kelimesinin okunuşuna da paraleldi. Peki İbran alfabesinde "M" harfinin sayısal değerinin "40", yani "evi su olan" Enki/Ea'nın, Kova burcunun prototipinin gizli sayısal rütbesi oluşu bir rastlantı mıydı?

Sümer'de YaHU, yani Tetragammaton YaHWeH teriminin kısaltılmış biçimi için eşdeğer gizlilikte bir sayısal şifre var mıydı? Gizli sayılar şifresini (kişisel adlara ön ek veya son ek olarak kullanılan) bu tanrı tanımlayıcı ada uygulamayı amaçlayan Sümerli bir inisiye olsaydık, YHU'nun "50" için kullanılan bir gizli şifre olduğunu (IA=10, U=5, IA.U=10x5 = 50) tüm teolojik sonuçlarını da hesaba katarak söyleyebilirdik.

Dikkatimiz hazır "666"nın *anlamı* üstüne odaklanmışken, Yuhanna'nın Vahyinde son derece önemli ve bir o kadar örtülü bir ayet daha okumaktayız. Ayet gizli şifrenin *Bilgelik* gerektirdiğini ve ancak *Anlayışa* sahip olanlarca deşifre edilebileceğini bildirmektedir.

Bunlar tam da, yalnızca Anunnakiler tarafından eğitilen ayrıcalıklı inisiyelere verilen gizli bilgiyi anlatmak için Sümerlerin ve onların ardından gelenlerin kullandığı terimlerdir.

İnanılmaz ve kapsamlı Sümer bilgisinin temelinde eşit derecede inanılmaz bir sayılar bilgisi yatmaktadır. Asurolog-matematikçi Herman V. Hilprecht yirminci yüzyılın başlarında, çok sayıda Mezopotamya matematik tabletinin keşfedilişinin ardından [*The Babylonian Expedition of the University of Pennsylvania* (Pennsylvania Üniversitesinin Babil Keşif Seferi)] "Nippur ve Sippar'ın tapınak kütüphanelerinden ve de Asurbanipal'in Nineve'deki kütüphanesinden çıkartılan tüm çarpma ve bölme tabletleri 12960000 sayısına dayanmaktadır" demişti; çok büyük bir rakam, anlaşılması şaşırtıcı bir gelişmişlik gerektiren bir rakam ve M.Ö. dördüncü binyılda yaşayan insanlara faydası tamamıyla tartışılabilir bir rakamdır bu.

Ama bazı tabletlerin başlangıcında yer alan bu sayıyı analiz eden Profesör Hilprecht bunun ancak Presesyon fenomeniyle, yani Dünya, Güneş etrafındaki yörüngesinde dönerken oluşan ve tamamlanması (Dünya'nın tam olarak aynı noktaya geri dönüşü) 25.920 yıl süren gerilemesiyle ilişkili olabileceği sonucuna vardı. Zodyakın on iki burcunun etrafında bir tur tamamlamak

Büyük Yıl olarak adlandırılmıştı; bu çok büyük 12.960.000 sayısı 500 tane Büyük Yılı temsil etmekteydi. Ama Anunnakiler dışında kim böylesine geniş bir zaman aralığını anlayıp kullanabilirdi ki?

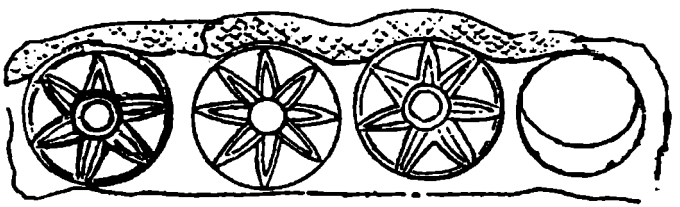
Sayısal ve sayma sistemleri düşünüldüğünde, ondalık sistem ellerimizdeki parmakların sayısından yola çıkılması nedeniyle en bariz "insanla dost" sistemdir. *Haab* denilen, güneş yılını her biri 20 günden oluşan 18 aya bölen (yıl sonuna artı beş özel gün ekleyen) akla durgunluk verici Maya takvim sisteminin bile insanın el ve ayaklarındaki 20 parmağın hepsinin sayılmasından kaynaklandığı varsayılabilir. Ama Sümerler kalıcı ifadeleri zaman ölçümünde (60 dakika, 60 saniye), astronomide (360 derecelik bir göksel çember) ve geometride hala mevcut olan altmışlık sistemi nereden almışlardı?

*Zaman Başlarken** adlı kitabımızda, yörünge dönemi (Nibiru'daki bir yıl) Dünya gezegeninin 3.600 yörünge dönüşüne denk düşen bir gezegenden gelmiş olan Anunnakilerin bu çok çeşitli dönemler için ortak bir tür paydaya ihtiyaç duyduklarını ve bunu (Dünya'nın döngülerinin dayattığı kısa ömürlü insanlarca değil ancak Anunnakilerce keşfedilmiş olabilecek) Presesyon fenomeninde bulduklarını önermiştik. Gök çemberini on iki parçaya böldüklerinde, onlar tarafından kolayca gözlemlenebilen presesyona bağlı gerileme her bir "burç" için 2.160 yıldı. İşte bunun 3.600:2.160 veya 10:6 (Yunanlıların Altın Oran dedikleri) oranına ve de 6 x 10 x 6 x 10 diye sürüp giden (60, 360, 3600 vs. derken 12.960.000 gibi muazzam bir rakama doğru giden) altmışlık sisteme yol açtığını önermiştik.

Bu sistemde, göksel veya kutsal öneme sahip birkaç sayı hayli ilişkisiz durmaktadır. Bu sayılardan biri yedidir; Yaratılış hikayesinde yedinci veya Şabat günü olarak, İbrahim'in *Ber-şeba*'daki meskeninin adında ("Yedinin Kuyusu") ve diğer örneklerdeki anlamı kolayca ayırt edilmektedir. Mezopotamya'da Yedi Hakim, Yedi Bilge, Aşağı Dünyanın yedi kapısı, *Enuma eliş*'in

* Ruh ve Madde Yayınları, 2006.

yedi tabletine uygulanmıştır. Bu sayı Enlil'in unvanıydı; Sümerler "Enlil Yedi'dir" diye belirtmişlerdi ve hiç kuşkusuz bu sayının öneminin kökeninde, Dünya'nın gezegensel sayısı olması vardır. "Arz (Kİ) yedincidir," der tüm Sümer astronomi metinleri. Daha önce açıkladığımız gibi bu, ancak güneş sistemimizin dışından içeriye giren biri için anlamlıdır. Çok uzaklardaki Nibiru'dan gelen biri (veya birileri) için Plüton ilk gezegen olurdu, Neptün ve Uranüs ikinci ve üçüncü, Satürn ve Jüpiter dördüncü ve beşinci olurken, Mars altıncı ve Dünya yedinci (ve Venüs de sekizinci, tıpkı anıtlarda ve silindir mühürlerde resmedildikleri gibi, Şekil 64) olurdu.

Şekil 64

("Hep Lütufkar" Enlil'e adanan ilahilerde onun, ülkenin besinle dolu ve esenlik içinde oluşunu sağladığı anlatılır; ayrıca antlaşmaların ve yeminlerin tutulmasını sağlayan tanrı olarak anılır. Bu durumda yedi kelimesinin İbranca kökü olan Ş-V-A'nın "doyurmak" *ve* "yemin etmek, ant içmek" anlamlarının türediği aynı kök olmasına şaşmamalı.)

"7" sayısı Yuhanna'nın Vahyinde de önemli bir sayıdır (yedi melek, yedi mühür vb.), tıpkı bir sonraki olağanüstü sayı olan on iki veya onun katları gibi (Vahiy'de 7:2-5, 14:1-12'de geçen 144.000 sayısı). Güneş sistemimizin üyelerinin sayısı olan (Ay, Güneş ve 10 gezegen; bildiğimiz dokuz gezegene ek olarak Nibiru) on iki sayısının anlamından ve uygulamalarından daha önce söz etmiştik.

Ardından çok zor fark edilen, garip bir sayı olan 72 gelir. Bunun 12 çarpı 6 olduğunu veya 5 ile çarpıldığında 360 (bir daire-

nin açılarının sayısı gibi) sonucunu verdiğini söylemek, ki yapılmıştır, yalnızca malumu ilandır. Ama *niçin* 72?

Kabala mistiklerinin 72 sayısına Gematria yöntemleriyle *Yahveh'nin sayısal sırrı* olarak ulaştıklarını belirtmiştik. Kitabı Mukaddes'te Tanrı'nın Musa'ya ve Harun'a, yanlarına İsrail'in önde gelenlerinden 70 kişi alıp Kutsal Dağa gelmelerini emrettiği anlatılırken, Musa ve Harun'a aslında 72 kişinin eşlik ettiği gerçeği örtülü kalır: 70 kabile büyüğüne ek olarak Tanrı, (Harun'un 4 oğlu olmasına karşın) Harun'un 2 oğlunun da davet edilmesi talimatı vermiştir, bu da toplam 72 eder.

Bu garip 72 sayısıyla karşılaştığımız bir yer de Horus ile Set'in çarpışmasını anlatan Mısır hikayesidir. Bu hikayeyi hiyeroglif kaynaklardan nakleden Plutark (Set'i Yunan mitlerinin Tifon'u ile eşleştirdiği *İsis ve Osiris* adlı eserinde) Set Osiris'i o lanetli sandığa girmesi için oyuna getirdiğinde, bunu 72 "ilahi yoldaş"ın huzurunda yaptığını anlatır.

Bu çeşitli örneklerdeki 72 niçindir? İnancımız şu ki en akla yatkın yanıt Presesyon fenomeninde bulunabilir çünkü bu çok önemli 72 sayısı, Dünya'nın bir derece gerilemesi için geçen yıl sayısıdır.

Jübile, yani Kitabı Mukaddes'te ve *Jübileler Kitabı*'nda bir zaman birimi olarak kullanılan 50 yıllık dönem kavramının nasıl ortaya çıktığı bugüne dek kesinleşememiştir. İşte yanıtı: Güneş etrafındaki bir dönüşleri 3.600 Dünya yılına eş olan Anunnakiler için bir yörünge dönemi 50 presesyon derecesinin geçmesi demekti (50x72=3.600)!

Enlil'in gizli rütbe sayısının ve Marduk tarafından çok arzulanan sayının da 50 olması belki de bir rastlantıdan fazlasıdır çünkü bu sayı (Nibiru'nun hareketlerinden kaynaklanan) İlahi Zaman, (Dünya'nın ve Ay'ın hareketleriyle ilişkili) Dünya Zamanı ve (Presesyondan kaynaklanan zodyak zamanı veya) Göksel Zaman arasındaki ilişkileri ifade eden sayılardan biriydi. 3.600, 2.160, 72 ve 50 Nippur'un tam kalbindeki DUR.AN.Kİ'de yer alan Kaderler Tabletlerine ait olan sayılardı; bunlar "Gök-Yer Bağı"nı ifade eden sayılardı aslında.

Sümerlerin Kral Listesi Anunnakilerin yeryüzüne gelişlerinden Tufan'a dek 432.000 yıl (120 Nibiru yörüngesi) geçmiş olduğunu iddia etmektedir. 432.000 sayısı da Hint ve diğer Çağlar kavramlarında, Dünya'da yaşanan dönemsel felaketlerle ilgili inançlarda önemli bir yere sahiptir.

432.000 sayısı 72 sayısını tam 6.000 kez içermektedir. Ve belki de şunu da akılda tutmakta yarar var; Yahudi takvimindeki yılları sayan (1998'de 5.758'di) yahudi alimlerine göre yıllar 6.000'i bulduğunda bir tamamlanış olacak ve o zaman her şey tam bir çember çizmiş olacaktır.

Adapa, Enmeduranki, Hanok gibi inisiyeleri ilgilendiren kadim kayıtlardan anlaşıldığı gibi onlara açıklanan her ne idiyse, bu bilgi ve anlayışın çekirdeği astronomi, takvim bilgisi ve matematik ("sayıların sırrı") idi. Aslında eski çağlardaki şifreleme uygulamalarını inceleyişimizin de bize göstermiş olduğu gibi, kullanılan dil her ne olursa olsun, bunlar arasındaki ortak payda sayılardı. Eğer bir zamanlar Dünya üstünde (Sümer metinleri ve Kitabı Mukaddes'in iddia ettiği gibi) tek bir dil var idiyse bu, matematiğe dayalı olmalıydı; ve eğer dünya dışı varlıklarla iletişime geçersek, daha doğrusu, bir zamanlar buraya yaptıkları ziyaret sırasında Anunnakilerin yaptığı gibi bizler de uzaya açılıp dünya dışı varlıklarla iletişime geçtiğimizde, kozmik dil sayılara dayalı olacaktır.

İşin doğrusu, şu an kullanılan bilgi işlem sistemleri evrensel bir sayılar dilini çoktan benimsemiştir. Daktilolarda "A" tuşuna basılınca bu harfi tutan manivela kolu harekete geçip kağıda çarparak "A" basmaktaydı. Bilgisayarlarda, "A" tuşuna basılınca "A"yı bir dizi "0" veya "1" sayısı ile ifade eden bir elektronik sinyal harekete geçmektedir; harfler sayılaştırılmıştır. Başka bir deyişle, modern bilgisayarlar harfleri sayılara dönüştürmüştür; hatta bunların *Gematrialaştırılmış* yazı kullandıkları söylenebilir.

Ve bizlere aktarılan Bilgi ve Anlayışa dahil edilen tıp bilgisi hakkında Sümerlerin ve Kitabı Mukaddes'in beyanlarını ciddiye alacaksak, "kutsanmış" oldukları için kesinkes aynı olmala-

rını sağlamak amacıyla titizlikle kopyalanan tüm kadim metinlerin içinde bir yerlerde yaratılışımıza dahil olan, dolayısıyla da sağlıkta, hastalıkta ve ölümde bize hala eşlik eden genetik bilgiyi bizlerle paylaşan bir anahtar var mıdır acaba?

Bilim adamlarımızın 1 veya 13 veya 22 no'lu kromozom üstündeki belirli bir yerde belirli bir özellik veya hastalıktan sorumlu olan belirli bir geni, diyelim ki P51'i saptayabildikleri bir noktaya vardık. Bu, bilgisayarlarda şimdi sayılar veya tamamen harflerden oluşan şekilde veya ikisinin bileşimiyle ifade edilebilen bir gen ve konumdur.

Bu kadim metinlerde, özellikle de İbranca Kitabı Mukaddes'te bu şekilde şifrelenmiş genetik bilgiler zaten var mıdır? Böyle bir şifreyi çözebilecek olsak, Enki ve Ninharsag'ın yaratmaya niyetlendiği "Kusursuz Model" gibi varlıklar haline gelebilirdik.

- 9 -

KEHANET: GEÇMİŞİN YAZILARI

Geçmişteki birinin geleceği önceden görebileceğine dair –Sümer dilinde bu Kaderi bilmiş ve Kısmeti belirleyebilen biriydi– insanoğlunun duyduğu devamlı inanç Yazılı Söze dayanmaktadır. Açığa vurulmuş veya gizli, dosdoğru veya şifrelenmiş olsun söz konusu bilgi kaydedilmeli, yazıya geçirilmeliydi. Bir ahit, bir antlaşma, bir *kehanet*; sözler yazıya dökülmedikçe bunların o zaman yaşayanlar ve gelecekte yaşayacaklar için ne değeri vardır ki?

Arkeologlar kadim bir bölgede kazı yaptıklarında üstünde yazı olan "bir şey"den daha heyecan verici ve önemlisi yoktur; bir nesne, tuğla, taş dilimi, çömlek parçaları ve hiç şüphesiz bir kil tablet veya papirüs üstüne yazılmış bir metin veya onun bir parçası olabilir bu. Orası neydi, kadim adı neydi, hangi kültüre aitti, hükümdarları kimlerdi? Çiziktirilmiş bir iki harf, birkaç kelime yanıtlar sunabilmektedir ve çok daha fazlası ise elbette, daha kapsamlı metinler.

Dört dörtlük bir arkeolog değilse de en eski antikacılardan biri Asur kralı Asurbanipal'di. Kendi kısmetinin ve ülkesinin kaderinin ta eskilerde, geçmişte belirlendiğine inanan kral için fetihleri sırasında ele geçen mallar arasında en büyük ödül geçmişe ait kayıtlardı ve Nineve'deki sarayının kil tabletler üzerinde sayısız "mit" metinleri ve destanlar, kraliyet tarihnameleri ve o dönemlerin "kitapları" olan astronomi, matematik, tıp ve di-

ğer değerli metinler içeren kütüphanesi o sıralardaki (M.Ö. yedinci yüzyıl) en büyük kil tablet koleksiyonuna sahipti. Tabletler ahşap raflar üstünde dikkatle düzenlenmişti ve her bir raf, o rafta bulunanları sıralayan bir katalog tabletiyle başlıyordu. Muazzam bir kadim bilgi, kayıt ve kehanet hazinesi orada biraraya getirilmişti. Bugün bildiğimiz metinlerin büyük kısmı Nineve'de bulunan tabletlerden veya tablet parçalarından kalmadır. Ayrıca, her rafın başlangıcında bulunan katalog tabletlerinden daha ne kadar çok tabletin kayıp veya keşfedilmemiş olduğu da anlaşılmaktadır.

Başka bir yerde kopyası çıkartılmamış olduğu için kesinlikle kayıp olanlar, şahsen Asurbanipal'in "Tufan'dan öncesinden kalan yazıları" dedikleriydi; bunların mevcut olduklarını biliyoruz çünkü Asurbanipal bu yazıyı okuyabildiği için övünmektedir.

Ancak işaret edilmesi gereken nokta kralın bu iddiasının modern Asurologlarca ciddiye alınmamış oluşudur. Bazıları kralın bu beyanını "Sümer dilindeki yazıları" okuduğu şeklinde düzeltmişlerdir çünkü yalnızca Mezopotamya tabletlerinden binlerce yıl öncesinde yazılı bir şeylerin var olduğu iddiası değil, böyle bir yazının (veya tabletler üstündeki her ne ise) bu küresel felaketten kurtulmuş olduğu iddiası da inanılmaz görünmektedir.

Oysa Asurbanipal veya onun dönemiyle ilişkisiz olan başka metinler ve kaynaklar da bu iddiadaydılar; Tufan öncesi dönemden bir inisiye olan Adapa, Sümer dilinde başlığı *U. SAR Dingir ABUN Dingir ENLİLA (İlahi Anu ve İlahi Enlil'den Zamana İlişkin Yazılar)* olan bir kitap yazmıştı.

Bir başka Tufan öncesi dönem inisiyesi olan Hanok gökten 360 kitapla dönmüştü; yalnızca göksel/matematiksel imlemesi olan bir sayı değildir bu; şunu belirtmeliyiz ki, harflere dönüştürüldüğünde *SeQeR* (60+100+200) "saklanmış olan" anlamına gelmektedir. Mısır'daki *Sakkara*'nın, en eski kraliyet piramitlerinin ve gömütlerinin "saklı yeri"nin adı aynı kökten gelmektedir.

Hanok Kitabı (1. Hanok olarak bilinir) ilk ağızdan, bizzat Ha-

nok tarafından yazılmış olduğunu bildirmektedir. Kitabın Hristiyanlık çağından hemen önce derlendiği yolundaki tüm akademik fikirlere karşın, daha eski tarihli eserlerde buradan alıntılar yapılmış oluşu ve kutsal kitap dışı başka yazılarla koşutluklar taşıması (ve de Hristiyanlık çağının başlarında takdis edilmesi) bu metnin gerçekten de kadim metinlere dayandığını kesinleştirmektedir. Kitabın kendisinde, (Yaratılış kitabının 6. bölümünün ünlü devleri) *Nefilim*in kimler olduğunu açıklayan kısa bir girişin ardından Hanok, okuyacaklarımızın bir vizyon sırasında kendisi tarafından işitilmiş ve şimdi "Büyük Olan'ın bundan böyle sohbet edebileyim, diye bana verdiği" bir dille, "bir insan diliyle" yazıya geçirmeye koyulduğu "doğruluk kelimelerinin ve ebedi *Nefilim*in azarlanışının kitabı" olduğunu belirtmektedir.

Göklerin, Yer'in ve bunların gizemlerine ilişkin bilginin verildiği Hanok'a gelecekteki olayların kehanetlerini yazıya geçirmesi söylenmiştir (*Jübileler Kitabı*na göre Hanok'a "olmuş ve olacak olan" gösterilmişti). Bilginler söz konusu "kehanetler"in aslında önemi sonradan anlaşılan olaylar olduklarını varsaysalar da *1. Hanok*'a daha eski tarihli metinlerin de eklenmiş oluşu ve bunun ardından takdis edilişi, İkinci Tapınak döneminde geleceğin ilahi ilham aracılığıyla geçmişte önceden söylenebileceğine ve söylenmiş olduğuna, hatta bizzat Rab veya onun melekleri tarafından insanlara kaydedilsin, yazılsın ve gelecek nesillere aktarılsın, diye dikte ettirildiğine sağlam bir inanç duyulduğunu kesinleştirmektedir.

2. Hanok veya tam adıyla *Hanok'un Sırları Kitabı* Hanok'un aşağıya inerken beraberinde yalnızca bilimsel bilgiyi içeren kitapları değil, geleceğe dair kehanetleri içeren kitaplar da getirdiğini daha etkili bir dille iddia eder. Tanrı'nın Hanok'a "elle yazılmış kitapları çocuklarına ver"mesi talimatını verdiğini belirtir, böylece bunlar "nesilden nesile ve ulustan ulusa" aktarılabilecektir. Ardından Tanrı ona "Yaratılış sırları"nı ve Dünya üstündeki olayların devrelerini açıklamıştı. "Sekiz bin yılın başlangıcında bir Saymama zamanı olacaktır, ne yılları ne ayları ve-

ya haftaları ne günleri veya geceleri olan [bir zaman]" (2. Hanok, 33:1-2).

Ardından daha da eski tarihli, Hanok'un ataları olan Adem ve Şit'e ait olan yazılara gönderme yapılır; "zamanın sonuna dek tahrip olmaması gereken el yazısı." Ayrıca Tanrı'nın "Yeryüzü üstüne" koyduğu ve "korunsun ve senin babalarının el yazısı korunsun ve bu, senin ırkına yollayacağım *Tufanda yok olmasın*" diye emrettiği anlatılan bir "harita"ya ilişkin bir gönderme de vardır.

2. Hanok Kitabında Tanrı tarafından Hanok'a ifşa edilen bir kehanet olarak yer alan ve gelecekte yaşanacak tufana yapılan gönderme hem Adem'in hem de oğlu Şit'in kendi "el yazıları"ndan ve Yeryüzüne emanet edilen ve Tufanı da atlatacak olan bir ilahi "harita"dan bu şekilde bahsetmektedir. Bu gibi "el yazıları" mevcut idiyseler, kaybolan Tufan öncesi yazılar arasında sayılmış olmalıdırlar. İkinci Tapınak zamanına gelindiğinde, bu türden Tufan öncesi yazılar arasında pek çok ayrıntı içeren ve kutsal kitaptaki anlatıyı destekleyen *Adem ve Havva Kitabı*'nın bulunduğuna inanılmaktaydı.

Bilginler *1. Hanok* Kitabına *Nuh Kitabı* denilen çok daha eski ve yine başka metinlerde *Hanok Kitabı*nın yanı sıra sözü edilmiş olan bir elyazmasından aynen alınan kısımların dahil edildiği konusunda hemfikirler. Bu metin pekala, Kitabı Mukaddes'in Yaratılış kitabının 6. kısmının şu pek muammalı ilk sekiz ayetinin kaynağı olabilir; kutsal kitabın Tufan versiyonundan ve bunun Nuh adlı kahramanından önce, bu ayetlerde, Tanrı'nın insanoğlunu yeryüzünden silip yok etmeye karar verişinin nedeni olarak insan kızlarıyla evlenmiş olan *Nefilim*den*, *"Elohim* oğulları"ndan** söz edilir. Burada hikaye daha ayrıntılı anlatılmakta, Nefilim tanımlanmakta ve ilahi gazabın yapısı açıklanmaktadır. Büyük olasılıkla Sümer zamanına ve kaynaklarına

* Kitabı Mukaddes'in Türkçe çevirisinde Nefiller olarak geçmektedir; "düşmüş kişiler" veya "devler" olarak tercüme edilir. (Ç.N.)

** Kitabı Mukaddes'in Türkçe çevirisinde "ilahi varlıklar" olarak geçmektedir; "Tanrı oğulları" olarak tercüme edilir. (Ç.N.)

uzanan bu metin, yalnızca Mezopotamya'nın *Atra Hasis* olarak bilinen metninde yer alan bazı ayrıntıları içermektedir.

Çok büyük bir olasılıkla,yukarıda sözü edilen iki kitap, yani *Adem ve Havva Kitabı* ile *Nuh Kitabı* aslında şu veya bu biçimde gerçekten mevcuttu ve Eski Ahit'i derleyenlerce gerçekten bilinmekteydiler. Adem ve Havva'nın yaratılışını tarif ettikten ve Aden Bahçesindeki olayı, ardından Kayin ve Habil'in, sonra da Hanok'un doğumunu aktardıktan sonra Yaratılış kitabı (5. kısımda) "Adem soyunun öyküsü" diyerek şecere kaydına yeniden başlamakta ve yaratılış hikayesini tekrar özetlemektedir. "Soyun" veya "nesiller" olarak tercüme edilen İbranca *Toledot* kelimesi "nesiller" anlamından daha fazlasını çağrıştırır; "tarihlerinden" anlamına da gelmektedir ve takip eden metin, çok daha uzun olan önceki bir metne dayanan bir özetleme olduğu izlenimini vermektedir.

Nuh'un ve tufanın hikayesi de aynı terimle, *Toledot* ile başlar. "Nuh'un öyküsü şöyledir" diye çevrilen kelimelerle başlayan kısım aslında daha çok Tufanın öyküsüdür ve bu, hiç kuşkusuz daha eski tarihli Sümer (ve sonra da Akkad) metinlerine dayanan bir öyküdür.

*Nuh Kitabı*nın neler içerebileceğine ilginç, merak uyandırıcı bir ışık tutan şey yine İkinci Tapınak zamanından (veya daha da eskiden) kalan Apokrif (kutsal kitaba dahil edilmeyen) kitaplardan biri olan *Jübileler Kitabı*nda bulunabilir. Burada anlatılana göre Melekler, "Nuh'a tüm ilaçları, tüm hastalıkları ve bunları toprağın bitkileriyle nasıl sağlatabileceğini açıkladılar; ve Nuh bunları bir kitaba, her türden ilaçla ilgili bir kitaba yazdı." Ve Tufandan sonra Nuh "tüm yazmış olduklarını oğlu Sam'a verdi."

Yalnızca Kitabı Mukaddes'te değil, insanlarla ilgili meselelerde de yeni bir bölüm Yaratılış kitabının 10. kısmında yine *Toledot* kelimesiyle başlamaktadır. Tufan sonrası zamanları anlatan bölüm "Nuh'un oğulları Sam, Ham ve Yafet'in öyküsü şudur: Tufandan sonra bunların birçok oğlu oldu" sözleriyle başlar. Kutsal kitap bilginleri tarafından Uluslar Tablosu adı takıl-

mış olan bu genel liste Sam'a ve onun soyuna döner ve hem bu kısımda hem de 11. kısımda "Sam'ın soyunun öyküsü" diye konuya tekrar dönerek onun ortanca oğlu Arpakşat'ın soyuna özel bir dikkat yöneltir. Kısa süre sonra anlarız ki bu soyun önemi, İbrahim'in ailesinin doğrudan ecdadını oluşturuyor olmasıdır.

Sam Kitabı veya daha doğrusu *Arpakşat Kitabı* adını verebileceğimiz bir kitabın mevcudiyeti Tufan öncesinde var olan yazılara ilişkin yine başka bir gelenek tarafından ima edilmektedir. Bu göndermeyi *Jübileler Kitabı*nda bulmaktayız; Nuh'un torunu olan Arpakşat'a babası Sam tarafından okuma yazma öğretildiği anlatılır ve bize, Arpakşat yerleşecek bir yer ararken "daha önceki nesillerin bir kayaya kazıdıkları bir yazı buldu ve üstündekileri okudu ve kopyasını çıkardı" bilgisi verilir. Başka bilgilerin yanı sıra "bu yazıda Nefilimin güneşin ve ayın ve yıldızların kehanetlerinin ve de gökteki işaretlerin nasıl gözlemleneceğine ilişkin öğretileri de dahildi." Nefilim tarafından yazılan ve dolayısıyla da Tufan öncesine ait olan yazıların içeriğine ilişkin bu tarif, *Hanok Kitabı*nda, Hanok'a "göksel tabletlerden ve bunların üstüne yazılı olanlardan" öğretilen Güneş, Ay ve yıldızlarla ilgili bilgi hakkında anlatılanlara ne kadar benziyor. Hanok tüm bunları oğlu Metuşelah'e şu sözlerle aktarmıştı:

Sana naklettiğim ve
Senin için yazdığım tüm bu şeyler;
Sana her şeyi açıkladım
Ve bunlarla ilgili üç kitap verdim.
Evladım Metuşelah sen de
Babanın elinden çıkan kitapları koru ve
Bunları dünyanın nesillerine ulaştır.

Tufan öncesine ait yazılar ve suların çığı düştüğünde oluşan tahribat ölçüsüne göre bunların başına gelenlere dair hiç de muğlak olmayan bir değinme de Berossus'un yazılarında görülür. İskender'in ölümünden sonra Yakın Doğu'nun Yunanlı hükümdarları için bir insanlık tarihi derleyen Babilli tarihçi rahip

Berossus'un elinin altında Akkad dilindeki kadim yazılardan oluşan bir kütüphane bulunduğu açıktır (ve muhtemelen Sümer dilinde çünkü Berossus yazılarının birinci cildinde, Ea'nın suya inişinden Tufana dek geçen olayları tarif ederken, Büyük Tufan'ın kahramanını Sümer dilindeki adıyla, yani Ziusudra olarak anmaktadır.) Berossus'un yazılarının Yunanlı tarihçilerin eline geçen kısımlarında, Ea/Enki'nin Sisithros'a (=Ziusudra) bir tufan olacağını açık etmesinden sonra, "ona yazılı halde olan her şeyi Sippar'da, Şamaş'ın kentinde saklamasını emretti. Sisithros tüm bunları başardı, derhal Ermenistan'a yelken açtı ve oradayken, tanrının ilan ettiği şey meydana geldi," diyerek belirtilmiştir. Bu yazıları "başlangıçlar, ortalar ve sonlar" hakkındaydı.

Berossus gemide olup da tufandan kurtulanlar arasında *Sambethe*'yi, Ziusudra/Nuh'un oğullarından birinin karısını da anlatarak söze devam eder; kadının adı muhtemelen Sümer veya Akkad dilindeki *Sabitu* ("Yedinci") kelimesinin bozunmuş halidir. Berossus'a göre "kadın, kahinelerin ilkiydi ve Babil Kulesinin dikilişine ve onu planlayanların girişimlerine, neler olacağına ilişkin kehanette bulunmuştu; bu, dillerin ayrılmasından önceydi."

En ünlüsü Delf'teki kahine olan kehanet rahibelerinin bu ilk nesline tanrılar ve Tufan'dan sağ kurtulanlar arasında aracılık etme rolü de atfedilmiştir. Kadın onlara "havadan gelen bir ses" olan kelimeleri söyledi; bu sözler onlara tufan sonrasında nasıl hayatta kalacakları ve "insanoğlunun geleceğini tarif eden kitapları Sippar'dan nasıl geri alacakları" konusunda talimat verdi.

Tufan öncesinden kalan yazılara ilişkin hemen her yerde mevcut gelenekler ve hatıralar bunların, her türden bilimsel bilgiden ayrı olarak geleceği ilgilendiren kehanetler içerdiklerini de açıkça öne sürmektedirler. Böyle kehanetler yalnızca bireylerin ve ulusların başına gelecek mukadder olaylarla değil, ayrıca insanlığın ve Dünya'nın nihai kaderiyle de ilgiliydiler.

Hanok'a "olmuş ve olacaklar" gösterilmişti; o da yaratılışın sırlarını ve Dünya üzerindeki olayların devrelerini gelecek nesiller için yazıya geçirmişti. Tanrı yeryüzüne bir "harita" yerleştirmiş, gezegenin ve onun üstündeki her şeyin kaderini belirlemişti. Tufan öncesinden kalan yazılar "başlangıçlar, ortalar ve sonlar" hakkındaydı.

Aslında tüm bu farklı beyanların altında yatan inançları gözden geçirdiğinizde, Yaratılış kitabının İbranca versiyonunu yazanların niçin Alef harfini çıkartıp "Başlangıçta" diyerek bir "B" (*Bet*) harfi ile başladıklarını anlamaya başlayabilirsiniz. Zira başlangıç kavramının ta kendisi son kavramını da içermektedir. Bilinebilecek olan her şeyi –bilgisayar argosuyla söylersek şu kadim "veri tabanları"– içeren kadim yazıların da "zamanın sonuna" dek veya "son güne" dek korunmalarına ilişkin öğüdü de bu tür bir sonun mukadder olduğunu ima etmektedir. Başlangıçta ile başlayan kutsal kitap yazarları bu inanca sahiptiler.

Bu kavramlar Yaratılış kitabının en başından, (Yahudi) peygamberlerin kitaplarına ve de (İbranca Kitabı Mukaddes'in) son kitaplarına dek Kitabı Mukaddes'e nüfuz etmiştir. "Yakup oğullarını çağırarak, 'Yanıma toplanın' dedi, 'Gelecekte neler olacağını sizlere anlatayım," (Yaratılış, 49:1). Kendi ölümünden sonra İsrailoğullarının emirlerini terk edeceğinden korkan Musa onları "son günlerde kötülüklerle karşılaşacaksınız" diyerek uyarmıştı (Yasanın Tekrarı, 31:29). Bu tembihin yanı sıra İsrail'in her bir kabilesinin Kaderine ve geleceğine ilişkin bir tahmin –bir kehanet– de vardı. Yeşaya'nın kehanet görüleri "Son günlerde..." sözleriyle açılır (Yeşeya, 2:2) ve Yeremya peygamber ise "Yahveh'nin aklının" daha baştan beri "tasarladığını" yaptığı "son günlerde" neler olacağını açıkça anlatmaktaydı (Yeremya, 23:20). Yeşeya, Rab'bi överken "sonu ta başlangıçtan bildiren" demekteydi (Yeşeya, 46:10).

Tanrı nihai kahindi ve tüm kehanetlerin kaynağıydı. Kutsal kitabın bu görüşü, metinler yalnızca olayları bildiriyormuş göründükleri yerlerde bile ifade bulmaktadır. Aden Bahçesindeki yasak meyveyi yemelerinden sonra Adem ve Havva'ya verilen

ceza insanların gelecekte yaşayacaklarını öngörmüştü. Kayin'e koruyucu bir işaret verilmişti aksi takdirde ondan ve soyundan yetmiş yedi nesil boyunca öç alınacaktı. Tanrı'nın Nuh ve oğulları ile yaptığı antlaşmada bir daha asla bir tufan olmayacağının sözü verilmişti. İbrahim ile yaptığı antlaşmada Tanrı, onun gelecekte ulusların babası olacağını söylemiş ama torunlarının yabancı bir ülkede köle edilip 400 yıl sürecek (İsrailoğullarının Mısır'daki konaklaması bu kadar sürdü) acı bir deneyim yaşayacaklarını da kehanet etmişti. Ve kısır olan Sara'ya gelince, Tanrı onun bir oğul doğuracağını ve rahminden ulusların ve kralların çıkacağını bildirmişti.

Adem ve Havva'dan başlayıp Kudüs'teki İlk Tapınağın yıkılışına ve burasının M.Ö. altıncı yüzyılda geri dönen sürgünler tarafından yeniden inşa edilişine dek insanın hikayesini anlatan Eski Ahit ayrıca, kehanetin Tanrı ile doğrudan iletişimden Meleklere (harfiyen: Elçilere) ve sonra da Peygamberlere doğru el değiştirdiğini dolaylı ve neredeyse fark edilmeyecek biçimde söylemektedir. Musa bir Tanrı peygamberi olarak görevlendirilmiş olmasına karşın, bu fenomenin yaygınlığı kutsal kitaptaki Balam hikayesinde açığa çıkmaktadır. Mısır'dan çıkış döneminde Balam ünlü bir görücüydü ve ilerleyen İsrailoğullarına lanet etmesi için Moav kralı tarafından ücret karşılığı tutuldu ama lanetleme ve gerekli törenler için ne zaman bir yer hazırlansa Yahveh ona görünüp kutsanmış bu halka lanet okumaması için uyarıldı. Birkaç denemeden sonra Moav kralı tarafından bir kez daha denemesi için ikna edildi ama Balam bir ilahi görüde, "Tanrı'nın sözlerini duyabildi, Yüceler Yücesi'nin bilgisine kavuştu." Yakup soyundan çıkacak yıldızı "onu görüyorum ama şimdilik değil, ona bakıyorum ama yakından değil" diyerek ilan etti. Ve bu ilahi mesajın ne olduğunu anlattı: İsrailoğulları yollarına çıkan ulusları yenip fethedeceklerdi. İnanılmaz ama bu lanetlenmiş ulusların listesinde Asur da vardı; Mısır'dan çıkış sırasında Kenan'da henüz mevcut bile olmayan ve de kralları, daha kurulmamış olan İsrail krallıklarını ancak asırlar sonra tehdit edecek olan Asur.

Geçmiş kehanetlere dayanan bir kehanet örneği ise Hezekiel peygambere (38. ve 39. kısımlar) vahyedilen, gelecekte yaşanacak büyük Gog ve Magog* savaşıyla ilgilidir; o zamanın kıyamete ilişkin literatüründe son binyılın son savaşı olma rolünü üstlenen bu savaş Yeni Ahit'in Kıyamet Günü savaşıdır. Daha sonraki yazılarda Gog ve Magog farklı iki kişi veya ulus muamelesi görmüşse de Hezekiel, Gog'un Magog ülkesinin önderi olduğundan söz edip Kudüs ülkesine, "dünyanın göbeğine" saldıracağı zaman onun hükmünün de sona ereceği kehanetinde bulunur. Bunun "Son Gün"lerde meydana geleceği ve o günlerin alameti olacağını öngören Yahveh, Hezekiel aracılığıyla şunu ilan eder: Son günlerde, ey Gog;

Eski günlerde
Kullarım İsrail peygamberleri aracılığıyla
Hakkında konuştuğum kişi
Değil misin sen?

O son zamanda, Yahveh yine Hezekiel aracılığıyla, büyük bir depremin ve yıkımın, salgınların ve kan dökmelerin, göklerden inen yağmur, ateş ve kükürt sağanaklarının olacağını da ilan etmişti.

Daha önceki peygamberleri, "İlk Peygamberler"i anan bir diğer peygamber ise geleceği geçmiş olarak, sözde "İlk Günler" olarak gören Zekeriya peygamberdir (1:4, 7:7, 7:12). Anlattıkları, tüm Kitabı Mukaddes kehanetleriyle aynı türdendi: Geleceği önceden gören peygamberler Son'un dayanak noktasının Başlangıç'ta olduğunu iddia etmekteydiler. Neler olacağını anlamak için dünya uluslarının biraraya geleceklerini kehanet eden Yeşeya peygamber her birine "İçlerinden hangisi bunları bildirebilir, olup bitenleri bize duyurabilir?" diye sorulacağını öngördü. Geçmiş ve gelecek hakkında Tanrı'ya değil de birbirlerine soru soran uluslar arasındaki bu arayışı alaya alan Yeşeya, bu

* Yecüc Mecüc. (Ç.N.)

bilgiye yalnızca Yahveh'nin, Her Şeye Egemen Rab'bin sahip olduğunu açıklamıştı (Yeşeya, 43). Bu durum, aynı kitabın 48. kısmında Yahveh'nin ilan ettikleriyle açıklanır:

Olup bitenleri çok önceden bildirdim,
Ağzımı açıp duyurdum.
Ansızın yaptım ve
Gerçekleştiler.

Geleceği bilebilmek amacıyla saklı geçmişi arayış yalnızca Peygamberler kitaplarına değil, Kitabı Mukaddes'in diğer kısımlarını oluşturan Mezmurlar, Süleyman'ın Özdeyişleri ve Eyüp kitaplarına da nüfuz etmiştir. "Dinle ey halkım, öğrettiklerimi; kulak ver ağzımdan çıkan sözlere; özdeyişlerle söze başlayacağım ve eski sırları anlatacağım," diyen mezmur yazarı (78:2-3) hatıratın nesilden nesile geçtiğini anlatır. Bu sırları ele alabilecek olduğunu iddia eden yazar, şu açıklamayı yapar: "Çünkü geçmiş günleri ve yıllar öncesini hesaba kattım," (77:6).

"Geçmişte ne olduğunu bulalım ki gelecek olanı bilebilelim" şeklindeki bu yaklaşım insanoğlunun binlerce yıllık insan hafızası deneyimine, yani çoğu kişiye göre "mit" bize göreyse gerçek olan olayların hatırlanışına dayanmaktaydı. Sadece bugün değil kutsal kitapta geçen dönemlerde de kadim masalların farkında olan herkes açıkça görmüştür ki, insanoğlunun her hareketi yaratıcılarının, *Elohim*in planlarına ve kaprislerine bağlıydı.

Başlangıçta, hem bugünkü bizlere hem de binlerce yıl önce yaşamış insanlara (ve kuşkusuz Peygamberlere) altın madenlerinde çıkan bir isyanı bastırmak üzere toplanan bir tanrılar meclisinin görüşmelerinin sonucu olarak ortaya çıktığımız anlatılmıştır. Genetik oluşumumuz hem ciddi hem de önemsemeden işler yapan Enki ve Ninmah adlı iki Anunnaki tarafından belirlendi. Bu yaratıcı deneye bir son verme ve insanoğlunu tufanda yok olmaya bırakma kararı Büyük Tanrılar Meclisinde oylanıp kesinleştirildi. Ve yine, Anunnaki tanrıları tufandan sonra insanoğluna üç bölgede, yani Mezopotamya, Nil Vadisi ve İndüs va-

disi uygarlıklarında "Krallık" bahşetme kararını bir meclis toplantısında aldılar.

Başlangıçların kayıtlarını, yaratılıştan başlayıp tufana ve ulusların doğuşuna dek süren insan öyküsünü merak eden M.Ö. son binyılın –kutsal kitap peygamberleri dönemi– insanları Eski Günleri, Kitabı Mukaddes'in anlatıyı Sümer'deki Kaldelilerin Ur kentine ve İbrahim'e, Krallar Savaşına, Sodom ve Gomora'nın yıkılışına çevirdiği dönemin, yani daha önceki bir veya iki binyılın olaylarını da merak etmekteydiler. Kehanet yeteneği ve bilgi bahşedilmiş olan insanlara, bize Eski Günleri anlatın da nelerin bizi beklediğini bilelim, demekteydiler.

Kitabı Mukaddes yanıtlara sahip ama tamamıyla kaybolmuş bu türden birkaç kayıttan söz etmektedir; "kitaplar." Biri *Yaşar Kitabı*'dır, harfiyen tercüme edilirse *Doğruluk Kitabı* anlamına gelir ama muhtemelen Doğru Şeylerin kaydı anlamına gelmektedir. Diğeri ve belki daha çok daha önemlisi *Yahveh'nin Savaşları Kitabı* idi; bilmecemsi başlığı bunun *Elohim* arasındaki savaş ve çatışmalarla ilgili olduğunu düşündürüyor.

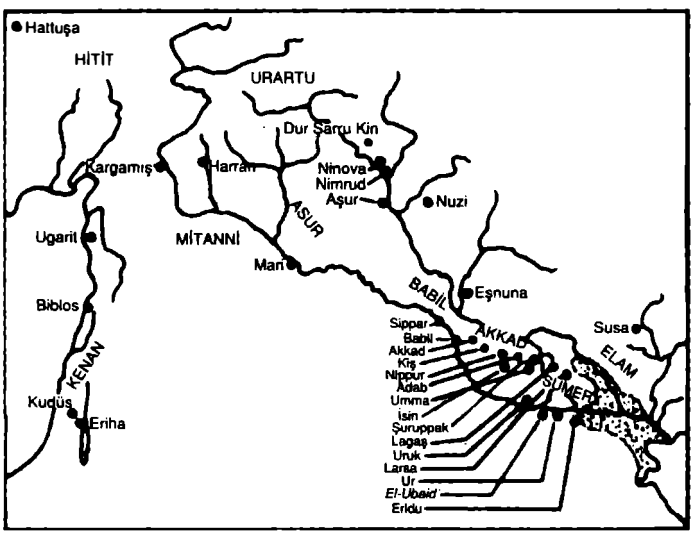
Bazen açık çarpışmalar şeklinde alevlenen bu tür çatışmalar Sümerce yazılarda kaydedilmiştir ve geçmişten kalan bu yazılar gerçekten de İlahi Sözlerdi çünkü bu metinler ya İlahi Yazıcılar tarafından yazıya geçirilmiş ya da tanrılar bunları insan yazıcılara dikte etmişlerdi. Başlangıçta bizzat tanrılar tarafından kayda geçirilenler Anu'nun tahtı ele geçirmesi de dahil Nibiru'da olanları ve tahta çıkış mücadelesinin bir başka gezegene, Dünya'ya taşınması; Zu hikayesi; Horus ve Set arasındaki çekişmeler (ki insanoğlunun tanrılar arasındaki bir savaşta ilk kez askere alınmasına yol açmıştı) bulunmaktaydı. Ve tanrılar tarafından yazılanlar kategorisine ait olan bir "Kehanet Metni" de bize Akkadça versiyonuyla ulaşmıştır, *Marduk tarafından yazılmış bir otobiyografiden* hiçbir eksiği yoktur. Bir ilah tarafından doğrudan dikte ettirilen kitaplar kategorisinde ise *Erra Destanı* olarak bilinen bir metin, olayların Nergal tarafından kayda geçirtilmiş hali bulunmaktadır. Bu metinlerin her ikisi de tanrıların, iki bin yıllık uygarlığın –Eski Günler'in– nasıl aniden sona erdiğini in-

sanoğluna açıklama girişimleriydi.

Büyük Sümer uygarlığını sona erdiren olayların onun en muhteşem dönemine denk düşmesi acı bir tesadüften çok daha fazlasıydı. Bir "eski kitap" –bir Sümer metni– insanoğluna Krallık (uygarlık) bahşedilmesi kararının alındığı Büyük Tanrılar Meclisini şöyle kayda geçirmişti:

> *Kaderleri saptayan Büyük Anunnakiler,*
> *Dünya ile ilgili düşüncelerini oturup paylaştıla,*
> *Dört yönü yaratan, yerleşimleri kuran,*
> *diyara göz kulak olan onlar,*
> *insanoğlu için fazla uluydular.*

Ve böylece, Yüceler ile insan kalabalığı arasında hem tampon hem bir bağlantı olan Krallık kurumunun oluşturulmasına karar verildi. O ana dek dünyalıların Tanrıların Şehirlerindeki kutsal semtlerin hemen yanında yaşamalarına izin verilmekteydi; onların artık ilahi efendilerin vekilleri olarak iş görecek olan

LU.GALler, "Büyük Adamlar", krallar tarafından yönetilen kendi şehirleri olacaktı.

Tufanın ardından Dicle ile Fırat arasındaki düzlük yeterince kuruduğunda Anunnakiler Edin'e geri döndüklerinde Tanrıların Şehirlerini tufan öncesindeki yerleşimlerine aynen uyarak tekrar kurdular. Yeniden inşa edilen ilk şehir Enki'nin şehri olan Eridu idi ve insanoğluna uygarlığın bahşedilmesi gibi ciddi, önemli bir kararın orada, arkeolojik kanıtların gösterdiğine göre, M.Ö. 3800 civarında alındığına inanıyoruz.

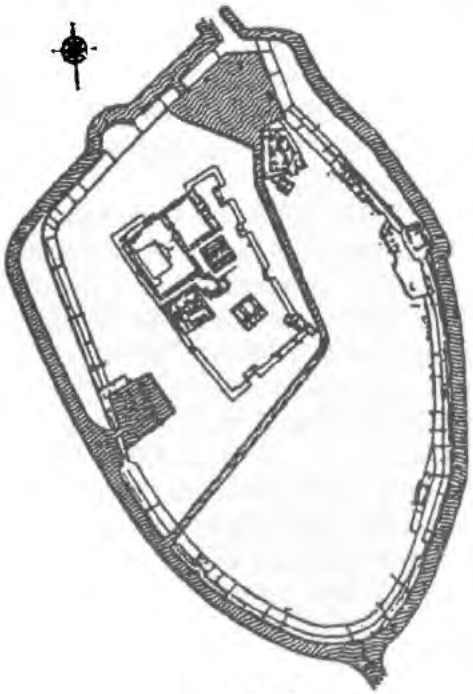
Ama tanrıların kararına uygun olarak, İnsanların Krallığı bir İnsanlar Şehrinde başlamalıydı ve bu, Kiş adlı yeni bir yerleşimdi. Bu olaya, insanlığa takvimin, Enlil'in "kült merkezi" olan Nippur'da tasarlanmış bir takvimin bahşedilmesiyle tarih düşüldü. M.Ö. 3760'ta işlemeye başladı.

Sümer Kral Listesi, Sümer'de ülke başkentinin bir İnsanlar Şehrinden diğerine taşınmasını kaydeder. Bu tür kaydırmalar tanrılar arasında yetkinin el değiştirmesiyle, hatta Birinci Bölgede (Mezopotamya ve komşu ülkeler) ve hem M.Ö. 3100 ve M.Ö. 2900 civarında uygarlıkların ortaya çıktığı İkinci Bölge (Nil Vadisi) ve Üçüncü Bölgede (İndüs Vadisi) tanrılar arasında yaşanan rekabetle hiç de ilişkisiz değildi. Yüzeyin altında gümbürdeyen ve zaman zaman şiddetle patlayan çatışma, sırasıyla Enki ile Enlil'in varisleri olan ve babaları arasındaki rekabet sürerken kendilerinkini başlatan Marduk ile Ninurta arasındaydı. Dumuzi'nin ölümüne sebep olan Marduk'a verilen Büyük Piramit içinde diri diri gömülme cezası sürgüne çevrilene dek Dünya üstünde gerçek barış olmayacaktı. Marduk'un kendi üvey kardeşi Ningişzidda/Tot'a verdiği ceza da buydu: uzak bir ülkeye sürgün edilmek; Tot okyanusun karşı yakasına gitmiş ve Orta Amerika'nın Tüylü Yılan tanrısı (Quetzalcoatl) haline gelmişti.

M.Ö. üçüncü bin yıl ile başlayan bu görece barış dönemindedir ki Sümer uygarlığı komşu ülkelere doğru genişledi ve Gılgamış gibi büyük kralların yönetiminde iyice gelişti. Birkaç asır içinde kuzeye doğru genişleme Sami kabilelerini de içerdi ve

M.Ö. 2400 civarında Adil Kral'ın –(*Şarru-kin*) I. Sargon– yönetimi altında yeni Agade şehrindeki başkentiyle daha büyük bir hakimiyet alanı oluştu. O zamandan başlayarak Sümer ve Akkad birleşik krallığı olarak bilinmeye başladı.

Sonraki asırlarda meydana gelen -hem tanrıların hem insanların yaşadıkları- olayların gidişatını kaydetmiş olan çoğu parçalanmış, pek çok metin bulunmuştur. İmparatorluğun merkezi değişmeyi sürdürdü. Sonunda, M.Ö. 2113'te Sümer ve Akkad tarihinin en görkemli sayfası açıldı. Tarihçiler bu çağa III. Ur dönemi demektedir çünkü Ur üçüncü kez imparatorluğun başkenti olmuştu. Bu şehir, şehrin kutsal semtinde eşi Ningal ile oturan (Şekil 65) Nannar/Sin'in "kült merkezi"ydi. Onların efendiliği aydın ve hayırseverdi. Yeni hanedanı başlatmak için meshettik-

Şekil 65

leri kral olan Ur-Nammu ("Ur'un Neşesi") bilgeydi, adildi ve uluslararası ticarette ustaydı; Sümer metal ve kereste karşılığında tahıl ve yünlü ürünler vermekteydi; renkli giysileri, Kitabı Mukaddes'e göre, uzaklardaki Eriha'da bile çok aranmaktaydı. "Ur tacirleri" uluslararası üne sahipti, saygı görmekteydiler; onların aracılığıyla Sümer uygarlığı tüm unsurlarıyla uzaklara yayılmıştı. Daha çok yüne ihtiyaç duyan Sümerler Küçük Asya'ya, Hititler ülkesine bir giriş kapısı niteliğinde büyük bir ticaret karakolunun kurulduğu kuzey bölgelerdeki otlaklara döndüler. Buraya Harran, "kervan hanı" adı verildi. Küçük bir Ur, Ur'dan Uzaktaki Ur olarak iş görmesi amaçlanan bu kent yerleşim planı ve tapınağıyla Ur'un kopyasıydı.

Tüm bunlar olmaktayken gelişmeleri sürgün edildiği yerden izleyen Marduk'un hüsranı ve öfkesi giderek büyümekteydi. Bir kopyası Asurbanipal'in kütüphanesinde keşfedilen otobiyografisinde Marduk, "güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar" pek çok ülkede gezindikten sonra Hatti diyarına (Hititlerin ülkesine) gelmişti. "Ortasında 24 yıl yuvalandım," diye yazmıştı. Ve tüm bu yıllar boyunca tanrılar meclisine sormaya devam etti: "Ne zamana dek?"

Net ve doyurucu bir yanıt olmayınca Marduk göklere baktı. Dediğimiz gibi, Kısmetin on iki durağı vardır; Maruk'un Kısmet Durağı (zodyak burcu) Koç takımyıldızıydı ve presesyon ilkbaharın ilk gününü Boğa takımyıldızından uzaklaştırdıkça Marduk'un Koç'unun kısmet durağına "girmeye" yaklaşıyordu. Kendi Kaderinin tamama erme zamanının geldiğinden emin olan Marduk olay yaratacak bir debdebeyle Babil'e dönüşünü, göreve layık bir kral atayışını, ulusların ve halkların barış ve bolluk içinde gelişeceklerini gözünde canlandırmaktaydı; bu kehanet vizyonu ancak Sonraki Günlerde, Babil kendi adına, yani "Tanrıların Kapısı" anlamına gelen *Bab-ili* adına yaraşır hale geldiğinde gerçekleşecekti.

O zamandan kalan ve bilginlerin, *Akkad Kehanetleri* koleksiyonunun bir parçası olduğunu düşündükleri başka metinlerde Koç takımyıldızı ile bağlantılı gezegensel alametler için gökleri

izleyen gök bilimcilerin raporları kaydedilmiştir. Oysa ki alametler çoğunlukla savaş, kıyım, yağma, yıkım işaret etmekteydi ve Marduk'un toz pembe kehanetlerinden çok bunlar gerçekleşmekteydi. Marduk'un kendi kardeşi Nergal'in ve Ninurta'nın başını çektikleri diğer tanrılar "Eski Günler'den kalan" bilimsel gereçleri, "Gök ve Yer aletleri"ni kullanıp Koç Çağına geçişin henüz başlamadığını iddia ettiler. Sabırsızlanan Marduk Batı'daki ülkelerdeki, Fırat Nehrinin batısındaki topraklarda yaşayan takipçileri arasından insan toplayıp bir ordu oluşturması için oğlu Nabu'yu görevlendirdi. M.Ö. 2024'te Nabu Mezopotamya'ya başarılı bir istila akını başlattı ve Babil'in kapılarını babası Marduk'a açtı.

Erra Destanı bu çok önemli olayları (*Erra*, Yok Edici lakabı takılan) Nergal'in ve (*İşum*, Kavurucu lakabı verilen) Ninurta'nın bakış açısından anlatmaktadır. Anlaşmazlığı barışçıl yoldan çözmek için yapılan çılgınca görüşmelerin, Marduk'a sabırlı olması için yapılan çağrıların, Anunnakiler Meclisindeki sonu gelmez ve nihayetinde sürekli bir toplantıya dönüşen görüşmelerin, Nabu ve onun insanlardan oluşan ordusunun gerçek niyeti karşısında duyulan tepkiyi ve son olarak da Marduk Babil'den Tanrıların Kapısı olarak söz etmekteyken Sina yarımadasındaki *uzay limanı*nın sınırları çevresinde takipçileriyle birlikte bekleyen oğlunun aslında uzay limanını ele geçirmek ve böylece ana gezegen Nibiru ile bağlantıyı kontrol etmek olduğundan duyulan şüphelerin ayrıntılarını vermektedir.

Marduk ve Nabu'yu durdurmanın başka yolu olmadığını gören Büyük Tanrılar Meclisi, Nergal'e ve Ninurta'ya (Enki'nin güneydoğu Afrika'daki meskeni olan) Abzu'daki kilit altında tutulan "Yedi Korkunç Silah"ı ortaya çıkarma yetkisi verdi. Bir nükleer felaketti yaşanan; uzay limanını buharlaştırdı, yarımadanın üstünde kocaman bir oyuk ve çevresinde kapkara bir alan oluşturdu. Nabu'yu destekleyen ve o zamanlar Ölü Deniz'in güneyindeki bereketli bir vadide bulunan "günahkar şehirler" yeryüzünden silindi; İbrahim'in Kenan'ın güneyindeki evinden bile görebildiği bir altüst oluştu bu.

Ama Kısmete bakın ki nükleer "ölüm bulutu" baskını Akdeniz rüzgarlarıyla taşınıp doğuya, Mezopotamya'ya sürüklendi ve yolu üzerinde canlı olan ne varsa –insanlar, hayvanlar, bitkiler– korkunç bir ölüme uğradılar. Ölümcül bulut Sümer'e yaklaştığında Anunnaki tanrıları şehirlerini terk etmeye başladılar. Ama Nannar/Sin muhteşem şehri Ur'un başına gelecekleri kabullenemiyordu. Ur'u kurtarmanın bir yolu yok mudur, diyerek Anu ve Enlil'e yakardı ve çaresiz Enlil ona sertçe, "Ur'a krallık sunulmuştu; ona sonsuz bir saltanat sunulmamıştı... Krallığı, saltanatı *kesilmişti*"; sonsuza dek sürmemek onun NAM.TAR'ıydı, yani kesilip değiştirilebilen bir Kader, yani Kısmet.

Ve kısmete bakın ki rüzgarlar Mezopotamya'ya vardığında güneydoğuya doğru yön değiştirdiler. Ve Sümer'in eski büyük şehirleri ıssız ve viran yatarken Babil şehri tamamıyla kurtulmuştu.

O zamana dek Marduk kendi Kısmetini önceden görebilmek için göklere bakmıştı. Babil'in bu nükleer ölümden ve yıkımdan mucizevi şekilde kurtulmasıyla birlikte üstünlüğe giden yolundan tüm engellerin kalkmasının Kısmetten daha fazlası, yani Kaderi olup olmadığını merak etmeye başladı.

Marduk zaten bir ilah olmasaydı, bundan sonra olanların onun ilahlaştırılması olduğu söylenebilirdi. Bu şartlar altında, bizim buna *Gökselleştirme* dememize izin verin. Bu değiştirmenin (aslında "sahtekarlık" da denilebilir) aracı ise kutsal *Enuma Eliş* metniydi; Nibiru'ya "Marduk" denilerek ve böylece en üstün gezegensel tanrı ile Yeryüzündeki üstün tanrı bir ve tek hale getirildi. Göksel Savaş hikayesinde Nibiru'nun yerine "Marduk"u geçirdikten sonra en önemli sözler ona atfedildi: Tiamat'ın ordusunun kumandanı olan Kingu'dan bir Kaderler Tabletini ele geçirerek,

Kaderler Tabletini ondan aldı,
Bir mühürle mühürleyip
Kendi göğsüne sabitledi bunu.

Onunki artık bir Kaderdi. Ve meclisteki tanrılar "bu söze kulak verdiler." Eğilip bağırdılar: "Marduk kraldır!" Kaçınılmaz olanı kabul eden Anu ve Enlil (Babil kralı Hammurabi'nin bir yazıtındaki sözlerle):

Enki'nin ilk oğlu Marduk için
Tüm insanlık üstünde Enlil-işlevleri belirlediler,
Gözleyen ve gören tanrılar arasında onu büyük kıldılar,
Babil adını yücelttiler,
Dünyada onu en üstün kıldılar;
Ve onun tam ortasında, Marduk için
Ebedi bir Efendilik kurdular.

Anlaşılabilir bir terim kullanmak gerekirse, Marduk'un "tanrıların kralı" olarak taç giymesi, Elli Büyük Tanrının ve "Yedi Kader Tanrısı"nın ve her rütbeden yüzlerce Anunnakinin huzurunda heybetli bir törenle gerçekleşti. Enlil, Marduk'un önüne kendi ilahi silahı olan Yay'ı (göklerde bunun karşılığı Yay yıldızı idi) sembolik bir jest olarak bıraktı. Ardından Enlil-güçlerinin Marduk'a aktarılmasının kutlamalarının bir sonraki aşaması olarak Marduk'a rütbe numarası, 50 verildi. Bu ise "elli adın" birer birer okunmasıyla yapıldı. Bunlar Marduk'un kendi adıyla, doğumunda ona Anu tarafından verildiği iddia edilen adıyla başlar ve diğer unvanların sırayla okunmasından sonra Nibiru ile, Yer'deki tanrının en üstün gezegensel tanrıya dönüşmesiyle sonlanır.

Bu elli isim *Sümerce* kelimelerden veya hece birleşimlerinden, *Yaratılış Destanı* Marduk'a uygun hale getirilmeden önce her kime ait idiyse onun olan unvanlardan oluşmaktadır ve (Akkad dilinde yazılmış) bu metni değiştiren Babilli yazarlar bu muammalı Sümerce heceleri kendi çağdaşlarına açıklamaya kalkışmışlardır ama her bir ismin aktardığı gizli mesajı onların da tam olarak kavrayamadıkları açıktır. Bu elli ismin gizli anlamlar veya şifreler içeriyor olduğu ünlü Asurolog ve kutsal kitap

bilgini E.A. Speiser tarafından da kabul edilmiştir; *Ancient Near Eastern Texts Relating to the Old Testament* (Eski Ahit ile İlgili Kadim Yakın Doğu Metinleri) adlı eseri için *Enuma Eliş*'i İngilizceye çevirirken "metin bu isimlerin anlamlarını Kitabı Mukaddes tarafından aşina kılınan bir tarzda araştırmaktadır; bu uzun listedeki her isme eşlik eden asılların kabalacı olması amaçlanmıştır, bu açıklamalar dilbilimsel olmaktan çok semboliktir," gözleminde bulunmaktadır.

"Kabalacı" bir yapısı olan bu Elli İsim'de bu gözlemin belirttiğinden çok daha fazlası mevcuttur. İlk dokuz isim *Enuma Eliş*'in altıncı tabletinin sonunda sıralanır ve bunlara birkaç övgü dizesi eşlik etmektedir. Franz M. Th. Böhl'ün *Die Fünfzig Namen des Marduk* (Marduk'un Elli Adı) adlı eserinde dikkat çektiği gibi, bu ilk dokuz adın söyleşmesi yalnızca Marduk'un atalarına değil, bizzat Anu'nun atalarına atfedilmiştir; bunların üçü üçlü anlama sahiptir ve bu anlam içinde anlamlardan birinde eşsiz (ve daha başka yerde geçmeyen) "ölü tanrıları hayata döndürmek" yeteneği Marduk'a atfedilmiştir. Franz Böhl bunun, (Mısır inancından) Osiris'in ölümü ve dirilişine bir gönderme olabileceğini önermişti çünkü sonraki üç isim (10, 11, 12 sayıları) ASAR unvanının (Akkad dilinde *Asaru*) değişkenleriydi ve Böhl'e göre bu üç unvan, bu Mısır tanrısının üç unvanına paraleldi.

Bu üç unvan adıyla *Enuma eliş* yedinci tablete geçer; Tekvin'de yer alan dünyanın yedi günde yaratılışına dair imalar yok değildir (bunların altı günü faaliyete ve yedinci günü dinlenmeye ve ilahı olan üstünde düşünmeye ayrılmıştır); ve hatırlayacağınız gibi yedi, Dünya'nın ve Dünya Komutanı olan Enlil'in gezegensel sayısıydı.

Bu üç ASAR unvanı (bunları izleyen unvanlar giderek çeşitlenir) isimlerin sayısını on ikiye çıkartır. Bunlar, bu üç ASAR adının dört katlı anlamlarını veren dört dizeyle ayrıca açıklanmıştır, bu ise akla on iki sayısını yine metne dahil etme girişimini getirmektedir. Elli adın okunması böylece Enlil'in ilahi rütbe sayısını ve gezegensel rakamını, güneş sisteminin üyelerinin ve

takımyıldızların sayısını içermektedir.

Enki bu törenin sonunda "Talimatlarımın hepsi bu elli isimde şekillenmiştir," diye ilan etti. Bu isimlerde, "tüm ayinler birleşmiştir." Kendi eliyle "bunları yazdı, gelecek için korudu" ve bu yazının, tanrıların Marduk için Babil'de inşa edecekleri Esagil tapınağında saklanmasını emretti. Bu gizli bilgi orada, babadan oğula geçen bir rahip inisiyeler soyu tarafından korunmalıydı: "Orada saklasınlar; yaşlılar onlara açıklasın; bilge ve bilen baba oğluna devretsin."

Enki'ye göre, bilinmesi gereken her şeyin biraraya getirildiği bu elli isim, hangi daha derin anlamları, hangi gizli bilgileri içermekteydi acaba?

Belki bir gün, yeni bir keşif Asur ve Babil krallarının sayısal şifrelerini çözmemize sağladığında bizler de bileceğiz.

- 10 -

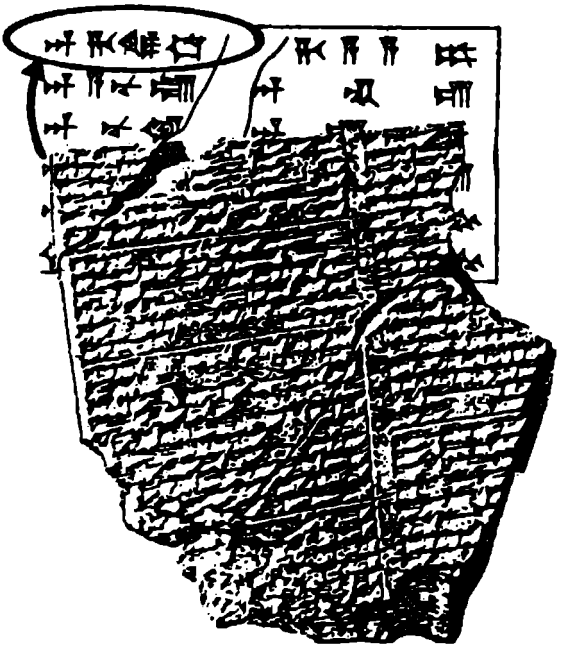
DÜNYANIN GÖBEĞİ

Nükleer felaketten yirmi dört yıl önce iki yol kesişmişti ve bu, tesadüf değildi. Yollardan biri Kısmetinin Kader haline geleceğinden emin olan bir tanrınınkiydi, diğeri ise Kaderi Kısmeti haline gelen bir insanınki. Bu tanrı Marduk ve o insan ise İbrahim'di; yolları ise Harran'da kesişmişti.

Ve bunun sonucu, Babil'in (günümüzde Irak) Yeruşalim ülkesine (günümüzde İsrail) ölümcül füzeler yağdırmakta olduğu günümüze dek sürecekti.

İbrahim'in Harran'da konakladığı Kitabı Mukaddes'ten bilinmektedir. Marduk'un uzak ülkeleri dolaşıp sonunda Hititlerin ülkesine geldiğini otobiyografisinden bilmekteyiz. Yirmi dört yılını geçirdiği o belirli yerin Harran olduğunu, Marduk'un "otobiyografi"sinin açılış dizelerinden çıkartmaktayız: "Ne zamana dek?" diye başlayan sorusunu hemen yakında bulunan tanrılar olan *ilu Harranim*'e, yani "Harran'ın tanrıları"na (şekil 66) yöneltir ve ancak bundan sonra uzaktaki Yargılayan Tanrılara geçer.

Harran'da olmak gerçekten de mantıklı bir seçimdir çünkü burası, ticaret yollarının kavşağında yer alan büyük bir şehir ve dinsel merkezdi; Sümer ve Akkad'ın hemen sınırında olup yine de Sümer'in içinde sayılmayan bir iletişim noktası olan Harran, oğlu istilacı bir ordu kurmakta olan bir tanrı için mükemmel bir karargahtı.

Şekil 66

İstiladan ve M.Ö. 2024'te meydana gelen nükleer felaketten önceki yirmi dört yıllık konaklama, Marduk'un M.Ö. 2048'de Harran'a vardığı anlamına gelir. Bu tarih bizim kutsal kitap, Mezopotamya ve Mısır verilerini dikkatle eşzamanlı hale getirmemize dayanan hesaplamalarımıza göre Avram/İbrahim'le pek yakındır. Hesaplarımıza göre İbrahim M.Ö. 2123'te doğdu. Terah ve ailesinin her hareketi, *Tanrıların ve İnsanların Savaşları* adlı kitabımızda göstermiş olduğumuz gibi, Ur'da ve Sümer imparatorluğunda hızla gelişmekte olan olaylarla bağlantılıydı. Kitabı Mukaddes bize Avram/İbrahim'in Harran'ı, Tanrı'nın emirleri üzerine, 75 yaşındayken terk ettiğini bildirmektedir. Öyleyse yıl M.Ö. 2048'di; tam da Marduk'un Harran'a vardığı

yıl! Ve işte o sırada *Yahveh* –yalnızca "Rab Tanrı" değil– "Avram', 'Ülkeni, doğduğun yeri, baba evini bırak, sana göstereceğim ülkeye git' dedi." Bu üçlü bir ayrılıştı; Avram'ın *ülkesinden* (Sümer), *doğum yerinden* (Nippur) ve *baba evinden* (Harran) ayrılıp yeni ve bilinmeyen bir yöne doğru yola çıkıştı çünkü burayı Avram'a Yahveh'nin göstermesi gerekiyordu.

Yanına eşi Saray'ı ve yeğeni Lut'u alan Avram "Kenan ülkesi"ne doğru yola çıktı. Kuzeyden geldiği (belki de daha sonraları torunu Yakub'un geçeceği geçidi aşarak) hızla güneye doğru inerek More meşesi denilen bir yere vardı; kutsal kitapta Alon-Moreh olarak geçen bu yerin adı "işaret eden meşe ağacı" anlamına gelmektedir, anlaşılan bir yolcunun görmezlik edemeyeceği bir yer işaretiydi. Doğru yönde yol aldığından emin olmak isteyen Avram sonraki talimatları bekledi ve "Yahveh Avram'a görünerek" doğru yerde olduğunu onayladı. Yola koyulan Avram Beytel'e ("Tanrı'nın Meskeni") ulaştı ve yine "Yahveh'yi adıyla çağırdı" ve bunun ardından hiç durmaksızın Negev'e ("Kuruluk"), Kenan ülkesinin Sina yarımadasıyla birleştiği en güney ucuna dek yol aldı.

Orada çok oyalanmadı. Yiyecek kısıtlıydı. Böylece Avram yola koyulup Mısır'a dek ilerledi. İbrahim'i, günlerini sürülerine göz kulak olup çadırında keyif çatan göçebe bir bedevi kabile reisi olarak betimlemek adettendir. Aslında bundan çok daha fazlası olmalıydı, yoksa niçin ilahi emir üstüne bir göreve gitmek üzere Yahveh tarafından seçilmiş olsun? Avram bir rahip soyundan gelmekteydi; kendisinin ve erkek kardeşinin karılarının *Saray* ("prenses") ve *Milka* ("kraliçe gibi") olan isimleri Sümer'in kraliyet soyuyla bir bağlantıyı işaret etmektedir. Avram Mısır sınırına yaklaşınca hemen karısına, firavunun taht odasına kabul edildiklerinde (daha sonraları, Kenan'a geri döndüğünde, oradaki krallara da eşiti gibi davranacaktı) nasıl davranacağına ilişkin talimat verdi. Mısır'daki beş yıllık konaklamadan sonra Avram'a Negev'e geri dönmesi emri geldiğinde, firavun onun emrine çok sayıda adam ve kadın, koyun ve öküz sürüleri, dişi ve erkek eşekler ve de çok değerli olan bir deve sü-

rüsü verecekti. Armağanlar arasında develerin bulunması anlamlıdır çünkü bunlar çöl koşullarında askeri amaçlara çok uygundu.

Askeri bir çatışmanın yavaş yavaş yaklaştığını, Yaratılış kitabında Kenan ülkesinin güneyinin Sümer'den ve Sümer'in himayesindeki (savaşçılarıyla ünlü olan Zağros Dağlarındaki Elam gibi) ülkelerden bir Doğu Kralları koalisyonu tarafından istila edilişiyle ilgilenen hemen sonraki kısmından (14. kısım) öğreniriz. Kral Yolu'nu izleyip yol alırlarken şehirleri art arda ele geçirip Ölü Deniz'in etrafından dolaştıktan sonra doğrudan Sina yarımadasına yönelmişlerdi (s. 36'daki haritaya bkz.) Ama Avram ve silahlı adamları orada istilacıların yolunu kesti. Hayal kırıklığına uğrayan istilacılar Ölü Deniz'in güneyindeki, bereketli ovada yer alan (Sodom ve Gomora da dahil) beş şehri yağmalamakla yetinmek zorunda kaldılar; esir aldıkları arasında Avram'ın yeğeni Lut da vardı.

Yeğeninin esir alındığı haberi Avram'a ulaştığında, seçtiği 318 adamla birlikte istilacıları Şam'a kadar izledi. Sodom'dan kaçan bir kişinin Avram'a yeğeninin yakalandığı haberini vermesine dek hayli süre geçtiğinden, Avram'ın çoktan Kenan'ın kuzeyindeki Dan'a varmış olan istilacılara yetişmesi gerçek bir başarıydı. Düşüncemiz şu ki Yaratılış kitabında "yetişmiş" denilen bu adamların, bir Mezopotamya heykelinde (Şekil 67) görüldüğü gibi, deve süren süvarilerdi.

"Bundan sonra," der Kitabı Mukaddes (Yaratılış, 15) "Yahveh bir görümde Avram'a 'Korkma Avram' diye seslendi, 'Senin kalkanın benim. Ödülün çok büyük olacak.' "

Avram destanını bu noktaya dek gözden geçirip bazı sorular sorma zamanıdır. Avram'a niçin her şeyi bırakıp tamamen yabancı bir yere gitmesi söylendi? Kenan ülkesinin özelliği neydi? Sina yarımadası sınırındaki Negev'e ulaşmak için bu acele neydi? Mısır'daki krallara layık karşılanışın ve bir ordu ve bir deve süvari birliği ile geri dönüşün sebebi neydi? Doğu'dan gelen istilacıların hedefi neydi? Ve onların Avram eliyle yenilmesi karşılığında Tanrı'nın vaat ettiği "büyük ödül" neydi?

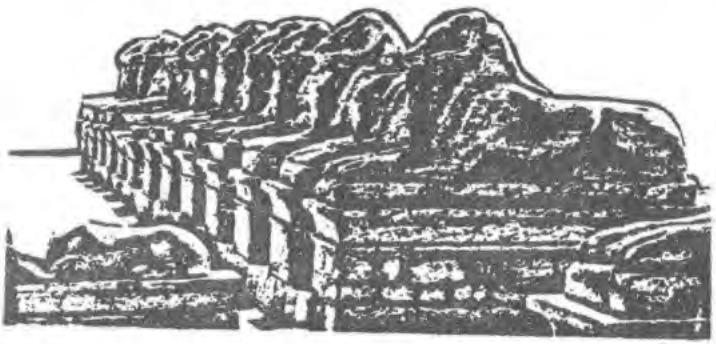
Şekil 67

Avram'a biçilen göçebe sürü çobanı tarifinden çok farklı olarak, onun üstün bir askeri lider ve uluslararası sahnede önemli bir aktör olduğu ortaya çıkmaktadır. Tüm bunların ancak, Anunnakilerin mevcudiyetini kabul ettiğinizde ve aynı anda meydana gelmekte olan diğer önemli olayları hesaba kattığınızda açıklanabileceğini önermekteyiz. Nabu'nun Fırat'ın doğusundaki topraklarda savaşçıları örgütlediği bir anda uluslararası bir savaşa değecek tek ödül Sina'daki uzay limanıydı. Hititlerle müttefik ve onlar tarafından savaş sanatlarında eğitilmiş olan Avram'ın korumak üzere aceleyle yollandığı yer burasıydı işte. Kendisi de güneydeki Teb'de üslenmiş Ra/Marduk taraftarlarının istilasıyla karşı karşıya olan Memfis'teki Mısır firavu-

nu işte bu amaçla Avram'ın emrine deve kullanan bir süvari birliği ve çok sayıda erkek ve kadın hizmetkar vermişti. Ve Avram uzay limanına giden geçidi başarıyla koruduğu içindir ki, Yahveh ona büyük bir ödül sözü vermiş ve de kaybedenlerden gelecek karşılıktan korunacağını vadetmişti.

Krallar Savaşı, hesaplarımıza göre, M.Ö. 2041'de oldu. Güney'in prensleri Mısır'da Memfis'i ele geçirip Avram'ın müttefikini tahttan indirerek Amon-Ra'ya, yani hala sürgünde olan "saklı" veya "görünmeyen" Ra/Marduk'a bağlılıklarını ilan ettiler. (Marduk'un üstünlüğünün kesinleşmesinden sonra, Mısır'ın yeni hükümdarları başkent Teb'in bir banliyösü olan Karnak'ta Mısır'ın en büyük tapınağını Amon-Ra onuruna inşa etmeye başladılar; tapınağa giden muhteşem bulvara, Şekil 68'deki gibi, zamanı gelmiş, yani Koç Çağı artık başlamış olan tanrıyı onurlandıran koç başlı sfenksler dizdiler.)

Sümer'de ve imparatorluğun dört bir yanında da her şey en az bu kadar hareketliydi. Aralarında M.Ö. 2031'de gerçekleşen bir tam ay tutulması da olan göksel alamet yaklaşan felaketleri işaret etmekteydi. Nabu'nun savaşçılarının baskısı altındaki Sümer'in son kralları da güçlerini ve koruyucu karakollarını başkent Ur'a giderek daha yakınlaşacak biçimde geri çekmişlerdi.

Şekil 68

Tanrılara yakarmak çok az teselli vermekteydi çünkü onlar da kendilerini Marduk'a karşı çıkışlarını sağlamlaştırmaya kaptırmışlardı. Tanrılar da insanlar gibi işaretler için göğe bakmaktaydılar. Avram gibi yetenekli ve seçilmiş de olsa, Anunnakilerin o çok önemli tesisini, uzay limanını tek bir insan koruyamazdı artık. Böylece, Büyük Tanrılar Meclisinin de onayıyla M.Ö. 2024'te Nergal ve Ninurta büyük ödülü Marduk'tan korumak için nükleer silahları kullandılar. Tüm bunlar *Erra Destanı*nda tüm canlılığı ve ayrıntısıyla anlatılır; aralarında Sodom ve Gomora'nın da bulunduğu "günahkar şehirler"in yerle bir edilişi nakledilir.

Olacaklar konusunda Avram önceden uyarılmıştı; isteği üzerine, Tanrı'nın iki meleği Lut'u ve ailesini kurtarmak için uzay limanının ve şehirlerin bombalanacağı günden önce Sodom'a gitti. Ailesini toplamak için zaman isteyen Lut, ailesi ve kendisi dağlardaki sığınağa varana dek iki ilahi varlığın bu altüst oluşu ertelemelerinde etkili oldu. Demek ki bu olay doğal bir afet değildi, tahmin edilebilir ve ertelenebilir türdendi.

"İbrahim sabah erkenden kalkıp" önceki gün "Yahveh'nin huzurunda durduğu yere gitti," ve "Sodom ve Gomora'ya ve bütün ovaya doğru baktı. Yerden, tüten bir ocak gibi duman yükseliyordu."

Tanrı'nın emirleri üzerine İbrahim oradan uzaklaşıp deniz kıyısına yakın bir yere yöneldi. Güneydoğu Ürdün Dağlarında Lut ve kızları korkuyla birbirlerine sarılmışlardı; Sodom'dan kaçarlarken oyalanıp geride kalan anneleri nükleer felaket sırasında buharlaşmıştı. (Onun bir tuz sütununa dönüştüğü şeklindeki alışıldık tercüme, hem "tuz" hem "buhar" anlamına gelen Sümerce kelimenin yanlış okunmasından kaynaklanmaktadır.) Dünyanın sonuna şahit olduklarına inanan kızları, insan ırkını sürdürmenin tek yolunun kendi babalarıyla birleşmek olduğuna karar verdiler. Bu şekilde ikisi de birer oğul doğurdu ve Kitabı Mukaddes'e göre bunlar, Şeria Nehrinin doğusundaki iki kabilenin, yani Moavlar ile Ammonluların atalarıydılar.

Ve İbrahim'e gelince: "Rab verdiği söz uyarınca Sara'ya iyilik etti." (Önceki yıl iki melekle birlikte onlara göründüğünde

bir söz vermişti.) "Sarah hamile kaldı, İbrahim'in yaşlılık döneminde, ona bir erkek çocuk doğurdu," ve çocuğa İshak adını verdiler. İbrahim bu sırada 100 yaşındaydı, Sara ise 90.

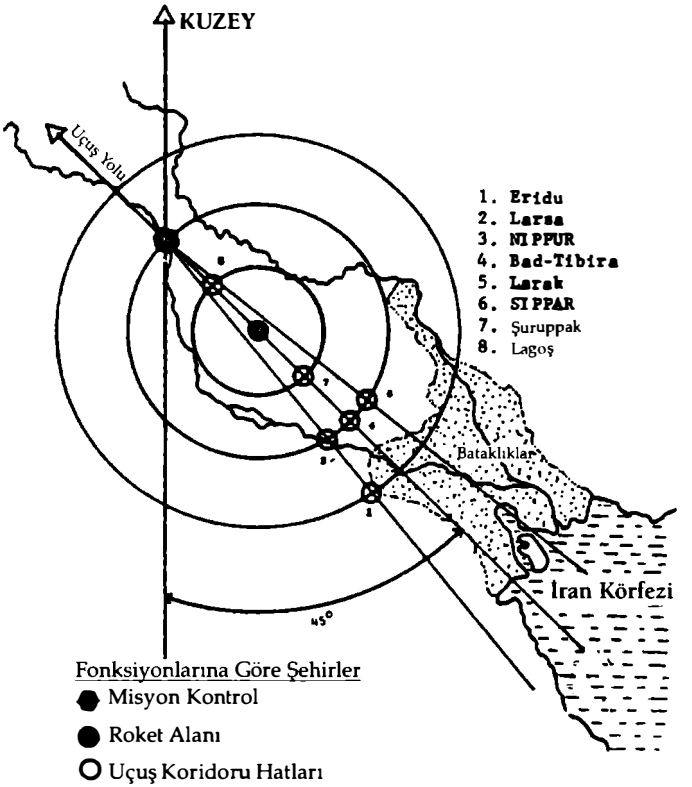
Uzay limanı ortadan kalkınca İbrahim'in görevi de sona ermişti. Şimdi sözünü tutma sırası Tanrı'nındı. İbrahim'e ve torunlarına ebedi bir miras olarak Mısır Irmağı ile Fırat Nehri arasındaki toprakları veren Tanrı, onunla bir "antlaşma yaptı." Ve şimdi, İshak sayesinde bu söz tutulacaktı.

Ayrıca diğer uzay tesislerine ne olacağı sorusu vardı.

Uzay limanına ek olarak böyle iki tesis daha olduğu kesindir. Biri, Gılgamış'ın gitmeye baş koyduğu İniş Yeri idi. Diğeri ise Uçuş Kontrol Merkeziydi; artık ona ihtiyaç kalmamıştı ama hala el değmemiş durumdaydı; Tufan öncesinde "Dünyanın Göbeği" olan Nippur gibi aynı işlevleri gören tufan sonrası "Dünyanın Göbeği" idi.

Benzer olan işlevleri ve sonuç olarak benzer olan yerleşim planlarını anlayabilmek için tufan öncesi ve sonrası uzay tesislerini gösteren çizimlerimizi kıyaslamanız gerekir. Tufandan önce (Şekil 69) İniş Koridorunun hatlarını belirleyen eş merkezli çemberlerin tam ortasında yer aldığı için "Dünyanın Göbeği" olarak belirlenen Nippur Uçuş Kontrol Merkezi hizmeti vermekteydi. Adları "Kırmızı Işığı Görmek" (Larsa), "Altı'da Haleyi Görmek" (Lagaş), "Parlak Haleyi Görmek" (Laraak) anlamına gelen Tanrıların Şehirleri hem eş aralıklı noktaları hem de uzay limanının yeri olan Sippar'a ("Kuş Şehir") uzanan iniş yolunu işaretlemekteydiler. Uzunlamasına bir İniş Koridorunun içinde olan iniş yolunun uç noktası Ağrı Dağının, Yakın Doğu'nun en belirgin topografik yer şekli olan ikiz tepelerini işaret ediyordu. Bu hattın kuzeye uzanan düz çizgiyle kesiştiği yere uzay limanı inşa edilmişti. Dolayısıyla İniş Yolu coğrafi paralele 45 derecelik açı yaparak biçimlenmişti.

Tufandan sonra, insanoğluna üç Bölge bahşedildiğinde, Anunnakiler Dördüncü Bölgeyi, yani Sina yarımadasını kendilerine ayırmışlardı. Tufan sonrasında çamurla örtülen ve suyla

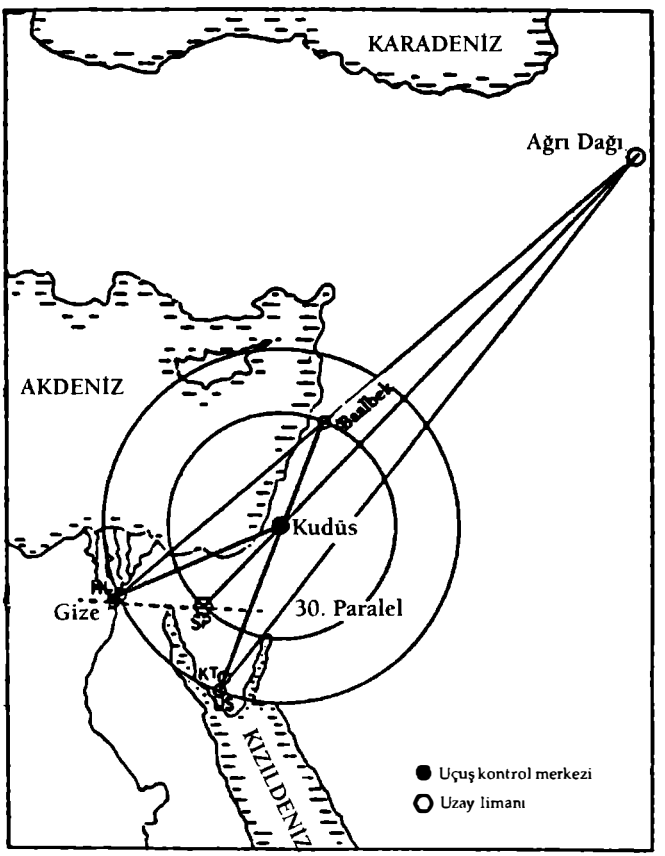
Şekil 69

kaplanan Mezopotamya ovasının aksine oradaki orta düzlüğün zemini (modern çağın ordularının da karar verdiği gibi kusursuz bir tank arazisi olarak) hem düz hem sertti. Dayanak noktası olarak yine Ağrı Dağının ikiz zirvesini seçen Anunnakiler coğrafi paralele, yani 30. kuzey paraleline (Şekil 70) yine 45 derecelik açıyla uzanan bir iniş yolu çizmişlerdi.

Uzay limanı Sina yarımadasının ortasındaki düzlükte, düşey

çizgilerin 30. paraleli kestiği yerde inşa edilmişti. Yerleşim planını tamamlamak üzere iki unsur daha gerekliydi: yeni bir Uçuş Kontrol Merkezi inşa etmek ve İniş Koridorunun hatlarını çizmek (ve bir noktaya bağlamak).

İniş Koridorunun hatlarının çizilmesinin Uçuş Kontrol Merkezinin nereye inşa edileceğinin seçiminden önce yapıldığına inanıyoruz. Sebebi? Lübnan'ın Sedir Dağlarındaki *İniş Yeri'nin mevcudiyetiydi.*

Şekil 70

Burayla ilişkili her halk inancı, her efsane aynı iddiada bulunmaktadır: Burası, Tufan'dan önce mevcuttu. Anunnakiler tufandan hemen sonra Ağrı'nın zirvelerine inerek yeryüzüne geri döner dönmez ellerinin altında gerçek, hala işleyen bir İniş Yeri bulmuşlardı; tam anlamıyla bir uzay limanı değilse de üstüne inilecek bir yerdi. İnsanoğluna "ehlileştirilmiş" (yani genetiği değiştirilmiş) bitkilerin ve hayvanların bahşedilmesiyle ilgili tüm Sümer metinleri, Dünya üzerinde yaşamı eski haline getirmek üzere artık Enlil'in de Enki ile işbirliği yaptığı, Sedir Dağlarındaki bir biyogenetik laboratuvarını tarif etmektedirler. Elde edilen tüm modern bilimsel kanıtlar buğday, arpa ve ilk evcil hayvanların bu belirli bölgeden kaynaklanmış olduğunu desteklemektedir. (Burada, genetik dalındaki modern ilerlemeler doğrulamalara yine katılırlar: Kasım 1997 tarihli *Science* dergisinde yayınlanan bir inceleme, yabani kızıl buğdayın sekiz farklı tahılın "Kurucu mahsul"ü oluşturmak üzere genetik müdahaleye uğradığı yeri belirlemiştir: yaklaşık 11.000 yıl önce Yakın Doğu'nun tam bu köşesinde!)

Yeni uzay tesislerine masif ve geniş bir taş platformun inşa edilmiş olduğu bu yeri eklemek için her sebep mevcuttu. Bu, eş uzaklıkta eş merkezli çemberler sayesinde Uçuş Kontrol Merkezinin yerini de belirlemişti.

Uzay tesislerini tamamlamak için Uçuş Koridorunu bir noktaya bağlamak şarttı. Bunun güneydoğu ucunda, biri Musa Dağı adıyla bugüne dek kutsal kabul edilegelen iki yakın zirve vardı. Eş uzaklıktaki kuzeybatı ucunda ise dağ zirveleri değil, sadece düz bir plato uzanıyordu. Orada iki yapay dağ, Gize'nin iki büyük piramidini inşa eden herhangi fani bir firavun değil Anunnakilerdi (daha küçük olan Üçüncü Piramidin test amaçlı bir küçük ölçek olarak inşa edildiğini *Gökyüzüne Merdiven** adlı kitabımızda önermiştik.) Burânın yerleşim planı doğal kayadan oyulan bir "mitolojik" hayvanla tamamlanmıştı: Sfenks. Sfenks 30. paralel boyunca doğuya, Sina yarımadasındaki uzay limanına bakmaktaydı.

* Ruh ve Madde Yayınları, İstanbul, 2. Baskı, 2004.

Anunnakilerin Sina yarımadasında yer alan tufan sonrası uzay limanının M.Ö. 10500 civarında inşa ettikleri haliyle bileşenleri bunlardı. Ve Sina'nın ortasındaki düzlükte yer alan iniş ve kalkış yeri havaya uçtuğunda, uzay limanının ek tesisleri, yani Gize piramitleri ve Sfenks, Sedir Dağlarındaki İniş Yeri ve Uçuş Kontrol Merkezi hala sağlam durmaktaydı.

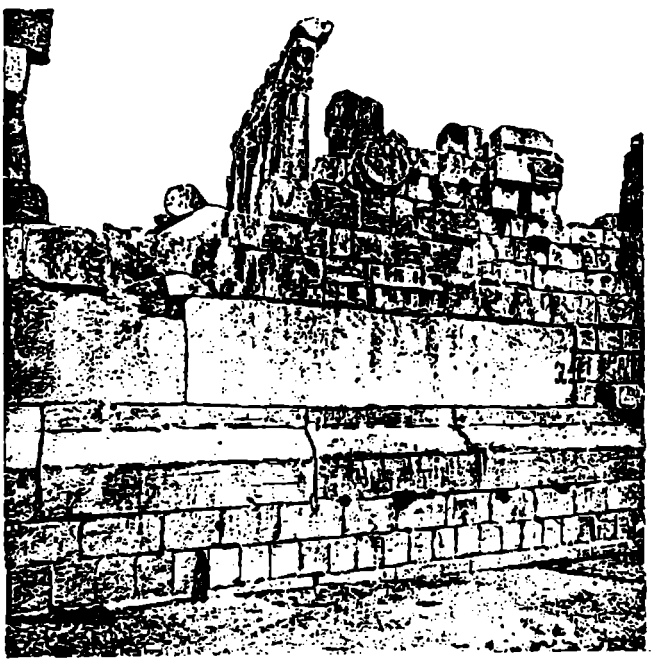
Gılgamış'ın maceralarından bildiğimiz gibi, M.Ö. 2900 civarında İniş Yeri oradaydı. Gılgamış oraya girmeye kalkışmadan önceki gece bir roket geminin kalkışına şahit oldu. Burası tufandan sonra da zarar görmeden kalmıştı; bir Fenike sikkesinde taş platformun üstündeki şey son derece canlı bir şekilde betimlenmiştir (Şekil 71). *Bu geniş taş platform hala mevcuttur.* Yerin adı Baalbek'tir çünkü burası Kenan tanrısı Baal'in "Kuzeyin Gizli Yeri"dir. Kitabı Mukaddes burayı *Betşemeş,* (Güneş tanrısı) "Şamaş'ın Evi/Meskeni" olarak bilir; burası Kral Süleyman'ın hakimiyet bölgesi içindedir. Yunanlılar buraya İskender'in anısına Güneş Tanrısı Helios'tan hareketle "Helios'un Şehri" anlamına gelen *Heliopolis* adını verip orada Zeus'a, kız kardeşi Afrodit'e ve oğlu Hermes'e adadıkları tapınaklar kurdular. Onların ardın-

Şekil 71

dan gelen Romalılar Jüpiter, Venüs ve Merkür'e adadıkları tapınaklar diktiler. Jüpiter'e adanan tapınak Romalıların imparatorluklarının herhangi bir yerine inşa ettikleri en büyük tapınaktı çünkü onlar burasının dünyadaki en önemli, Roma'nın ve imparatorluğun kısmetinin ne olacağını söyleyebilecek bir kehanet merkezi olduğuna inanmışlardı.

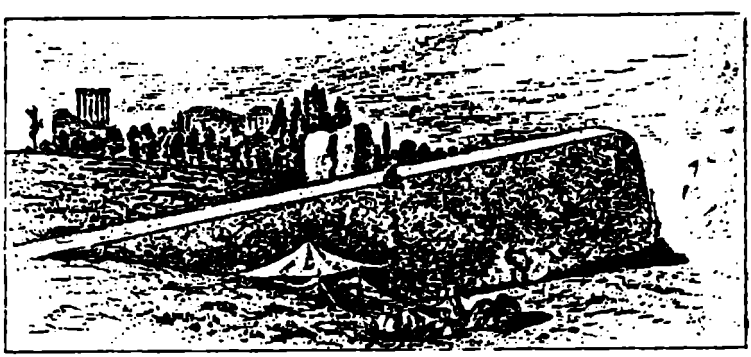
Roma tapınaklarının kalıntıları büyük taş platformun üstünde hala durmaktadır; geçen zamana ve insanın ve doğanın yaptığı tüm tahribata rağmen platformun kendisi de hiç bozulmadan kalmıştır. Düz olan en üst kısmı bazısı yüzlerce ton ağırlığında olan büyük taş blok katmanları ("sıraları") üstünde durmaktadır. Eski çağlardan beri ünlü olan ise *Triliton*'dur: yan yana duran ve platformun en büyük yük darbesini sırtlayan üç devasa taş bloktan oluşan bir grup (Şekil 72'de kıyaslama için,

Şekil 72

yanlarından geçen biriyle gösterilmiştir). Bu devasa megalitlerin her biri yaklaşık 1.100 –bin yüz– ton çekmektedir; bu hiçbir modern aracın kaldırabileceği ve hareket ettirebileceği bir ağırlık değildir.

Ama bunu eski çağlarda kim yapmış olabilirdi? Yerel efsanenin yanıtı: Devler. Bu taş blokları bulundukları yere koymakla kalmayıp bunları ocaktan çıkartmış, biçimlendirmiş ve neredeyse bir buçuk kilometre uzaklıktan taşımışlardır; işin bu kısmı kesin çünkü taş ocağı bulunmuştur. Orada, bu devasa taşlardan biri yarısı kesilip biçimlenmiş halde, dağ yamacından çıkıntı yapmaktadır (Şekil 73); üstünde oturan biri buz kalıbı üstündeki sinek gibi görünür.

Şekil 73

İniş Koridorunun güney ucunun altında tüm geleneksel açıklamalara meydan okuyup Mısır bilimi uzmanlarını bunların herhangi bir firavun tarafından değil, hatta onlardan binlerce yıl önce yapıldığını kabul etmeye davet eden Gize piramitleri durmaktadır. Sfenks hala 30. paralel boyunca doğuya doğru bakmakta ve sırlarını, belki de *Tot Kitabı*'nın sırlarını bile kendine saklamaktadır.

Peki ya Uçuş Kontrol Merkezi?

Burası da hala mevcuttur; *Kudüs* denilen yerdedir.

Ve orada da büyük ve kutsal bir platform hiçbir insan veya kadim makinenin hareket ettiremeyeceği, kaldırıp yerine koyamayacağı devasa taş blokların üstünde yer alır.

İbrahim'in Kenan ülkesindeki gidiş gelişlerinin kutsal kitaptaki kayıtları görünürde gereksiz yere iki kez yolundan çıktığını anlatır; bu iki kez yoldan çıkıp gidilen yer gelecekte Kudüs'ün yeri olacaktır.

İlk defası Krallar Savaşı hikayesi içinde bir sonsöz olarak bildirilmiştir. İstilacılara yetişen ve Şam yakınlarında onları mağlup eden İbrahim esirler ve yağmalanan mallarla birlikte Kenan'a geri döndü;

Kedorlaomer ile onu destekleyen kralları
Bozguna uğratıp dönünce,
Sodom kralı onu karşılamak için
Kral Vadisi olan Şave Vadisine gitti.

Yüce Tanrı'nın kahini olan
Şalem kralı Melkisedek
Ekmek ve şarap getirdi.
Avram'ı kutsayarak şöyle dedi:

"Yeri göğü yaratan yüce Tanrı
Avram'ı kutsasın,
Düşmanlarını onun eline teslim eden
Yüce Tanrı'ya övgüler olsun."

Adı İbranca, tıpkı Akkad dilindeki Şarru-kin gibi "Adil Kral" anlamına gelen Melkisedek, Avram'a ele geçirdiği malların onda birini almasını önerdi. Sodom kralı daha cömertti: Tüm servet sende kalsın, dedi, bana yalnızca esirleri ver. Ama Avram bunların hiçbirini kabul etmiyordu, "Yeri göğü yaratan yüce Tanrı Yahveh'nin önünde" yemin ederek bir çarık bağı bile almayacağını söyledi. (Yaratılış, 14)

(İbrahim'in, Melkisedek'in "yüce tanrısı" üstüne mi yemin ettiği, yoksa "Hayır, adıyla yemin edeceğim yüce tanrı *Yahveh*'dir" mi demek istediği konusunda bilginler çok uzun zamandır tartışmaktalar ve kuşkusuz daha çok tartışacaklar.)

Kitabı Mukaddes'te Kudüs'ten (Yeruşalim) *Şalem* olarak bahis geçen ilk yer burasıdır. Bunun, daha sonra Yeruşalim olarak bilinecek olan yere bir atıf olduğu yalnızca uzun zamandır yaşayan geleneklere değil, ayrıca Mezmurlar 76:3'teki açık tanımlamaya da dayanmaktadır. İbranca *Yeru-şalem* olan tam adı "Şalem'in şehri" anlamına gelir. Oysa bazıları bu adın "Şalem tarafından Kurulan" anlamına geldiğini öne sürmektedir. Ayrıca *Şalem* kelimesinin bir ad veya isim değil, "tam", "kusursuz" anlamına gelen bir sıfat olduğu da savunulabilir. Bu da şehrin adını "Mükemmel Yer" haline getirir. Ya da Şalem bir ilahın adıysa, "Kusursuz Olanın" yeri anlamına da gelebilir.

İster bir tanrıyı onurlandırıyor, ister bir tanrı tarafından kurulmuş ya da Kusursuz Yer olsun, Şalem/Yeruşalim İnsanların Şehirleri arasında en uygunsuz yere kurulmuş olanıdır. Çıplak dağlar arasında, ne askeri ne de ticari bir kavşak üstünde olan şehir hiçbir yiyecek ve su kaynağına da yakın değildir. Aslında, neredeyse tamamen sudan mahrum olan bir yerdi; yeterli içme suyunun olmaması Kudüs için başlıca problem ve zayıf nokta olmuştur. Şalem/Yeruşalim ne İbrahim'in göçlerinde, ne de doğudan gelen istilanın yolu üzerinde, ne de onun istilacıları kovaladığı yolun üstündeydi. Öyleyse zaferi kutlamak için yolu dolandırmanın, "tanrının unuttuğu bir yer" denilebilecek bir yere gitmenin sebebi neydi? Elbette bu yer tam anlamıyla "tanrının unuttuğu bir yer" değildi. Kenan ülkesinde En Yüce Tanrı'ya hizmet eden bir rahibin yerleştiği bir yerdi, hatta tek yerdi. Soru şu: Niçin burası? Bu yerin özelliği neydi?

Görünüşte gereksiz olan ikinci yol dolandırma ise Tanrı'nın İbrahim'in sadakatini test etmesiyle ilgiliydi. Avram Kenan'a gitme görevini çoktan yerine getirmişti. Tanrı zaten ona ödülünün büyük olacağını, Tanrı'nın onu bizzat koruyacağını vadet-

mişti. Son derece ileri bir yaşta, yasal varisi olacak bir oğul da doğmuştu; Avram'ın adı İbrahim'e, "ulusların babası"na dönüşmüştü. Ona ve torunlarına bir ülke vaat edilmişti; bu söz büyülü bir ayini de içeren bir antlaşmaya yazılmıştı. Sodom ve Gomora yok edilmişti; İbrahim'in ve oğlunun kesinlikle hak ettikleri huzur ve sükunetin tadını çıkarması için her şey hazırdı.

Derken, aniden, "Daha sonra," der Kitabı Mukaddes (Yaratılış, 22) "Tanrı, İbrahim'i denedi," belirli bir yere gidip sevgili oğlunu kurban etmesini söyledi ona:

İshak'ı, sevdiğin biricik oğlunu al,
Moriya bölgesine git;
Orada sana göstereceğim
Bir dağda
Oğlunu yakmalık sunu olarak sun.

Kitabı Mukaddes Tanrı'nın niçin İbrahim'i acısına dayanılmaz bu yolla denemeye karar verdiğini açıklamaz. İlahi emre uymaya hazır olan İbrahim son anda bunun sadakatinin denenişi olduğunu anlamıştır. Rab'bin bir meleği ona çalılara takılmış bir koçu gösterdi ve adak olarak kurban edilecek olanın İshak değil bu koç olduğunu söyledi. Ama bu sınama gerekli idiyse, niçin İbrahim ve İshak'ın yaşadıkları Beer-şeva'da yapılmamıştı? Üç günlük yolculuğa çıkmanın anlamı neydi? Kenan ülkesinin Tanrı tarafından Moriya bölgesi olarak tanımlanan kısmına gidip orada Tanrı'nın bizzat işaret ettiği belirli bir dağda bu sınamayı gerçekleştirmenin sebebi neydi?

İlk seferde olduğu gibi, bu kez de seçilen yerin bir özelliği vardı. Yaratılış kitabının 22. kısmının 4. ayetinde, "Üçüncü gün [İbrahim] gideceği yeri uzaktan gördü." Bu bölgenin bir zenginliği var idiyse o da çıplak dağlardı; yakından, hele uzaktan bunların hepsi birbirine benzemektedir. Oysa İbrahim belirli bir dağı "uzaktan" *tanımıştı*. Orada, burayı diğer dağlardan farklı kılan bir şey olmalıydı. Öyle ki bu sınav sona erdiğinde İbrahim buraya uzun bir ad verdi: Yahveh'nin Göründüğü Dağ. 2. Tarih-

ler kitabının 3 kısmının 1. ayeti Moriya Dağının, sonunda Tapınağın üstüne kurulduğu Kudüs zirvesi olduğunu açıkça belirtmektedir.

Kudüs bir şehir haline geldiğinden beridir üç tepeyi kaplamaktadır. Kuzeydoğudan güneybatıya doğu sıralarsak; *Zofim* Tepesi ("Gözlemciler Dağı"), ortada *Moriya* Tepesi ("Yönlendirme, İşaret Etme Dağı") ve *Siyon* Tepesi ("İşaret Dağı"); bu isimler akla uzay limanı Mezopotamya'da iken Anunnakilerin Nippur'u ve İniş Yolunu belirleyen İşaret Şehirlerine verdikleri işlev adlarını getirmektedir.

Yahudi efsaneleri İbrahim'in Moriya Tepesini uzaktan tanıdığını çünkü tepenin üstünde "Yer'den Göğe uzanan bir alev sütunu ve içinde Tanrı'nın İhtişamının görülebildiği kesif bir bulut" gördüğünü naklederler. Bu dil, Mısır'dan çıkış sırasında Sina Dağı üstündeki Rab'bin mevcudiyetini anlatan kutsal kitaptaki tarifle neredeyse özdeştir. Ama bu gibi halk inançlarını bir kenara bırakacak olursak, bizim inancımız şu ki İbrahim'in bunu diğer tepelerden ayıran, diğer hepsinden farklı kılan şey olarak onun *üstünde büyük bir platform* görmüştü.

Baalbek'teki İniş Yerinden daha küçük olmasına karşın, Anunnakilerin uzay tesislerinin bir parçası olan platform. Yeruşalim'in (daha Yeruşalim olmadan önce) tufan sonrası Uçuş Kontrol Merkezi olduğunu önermekteyiz.

Ve tıpkı Baalbek'teki gibi bu platform da hala mevcuttur.

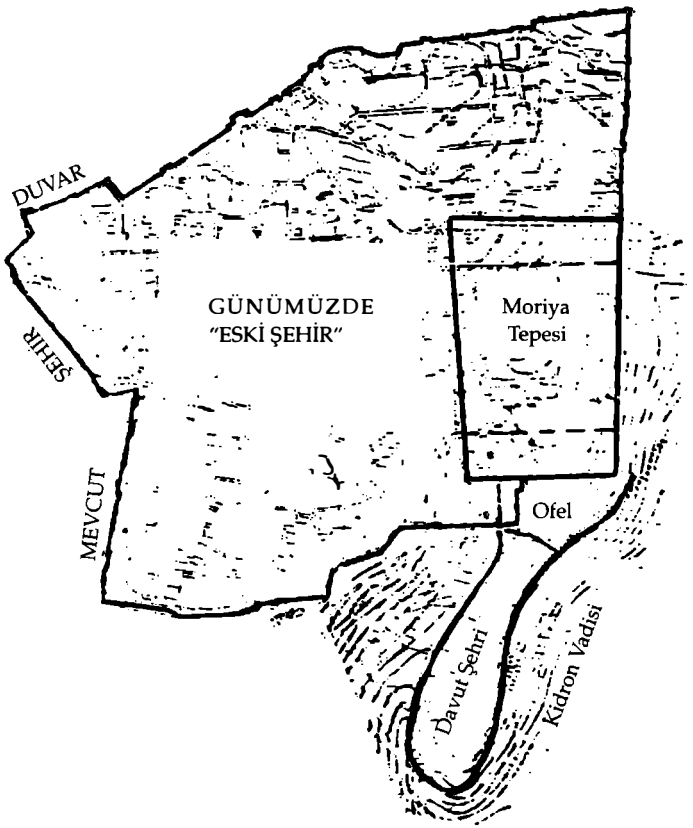
Yolu dolandırmanın (birincisinin) sebebi ve (ikincisinin) amacı böylece netleşir. İbrahim'in vazifesinin tamamlanışı, onun törensel ekmek ve şarap ile kutsanışı da dahil olmak üzere, *Elohim*'in mevcudiyeti ile doğrudan bağlantılı bir yerde –Kenan ülkesindeki tek yerde– resmi bir kutlama ile işaretlenmişti. İkincinin amacı ise uzay limanının yok edilmesinden ve bunun sonucunda Uçuş Kontrol Merkezinin gerekli teçhizatının sökülmesinden *sonra* seçilmişlik statüsü için İbrahim'in niteliklerini test etme ve de antlaşmayı orada, İbrahim'in ardılı İshak'ın önünde yenileme amaçlıydı. Sınamanın hemen ardından gerçekten de böyle bir ilahi yemin gelir:

Ve Yahveh'nin meleği
Göklerden İbrahim'e
İkinci kez seslendi:
"Rab diyor ki
kendi üzerime ant içiyorum,
Bunu yaptığın için,
Biricik oğlunu esirgemediğin için
Seni fazlasıyla kutsayacağım;
Soyunu... çoğaltacağım.
Soyunun aracılığıyla
Yeryüzündeki bütün uluslar kutsanacak.

İlahi vaadin bu belirli yerde tazelenmesi sayesinde bu yer bizzat İbran İbrahim'in ve soyunun mirasının bir parçası haline geldi, o zamandan beridir kutsal bilinir.

İbrahim'e verilen İlahi Vaat, Tanrı tarafından daha önce ona söylenmiş olanlara göre, ancak belirli bir süre geçtikten ve yabancı bir ülkede dört yüz yıl boyunca hizmetkarlık ettikten sonra gerçekleşecekti. Tüm söylenen, İbrahim'in soyunun bin yıl sonra kutsal tepeye, Moriya Tepesine sahip olacaklarıydı. İsrailoğulları Mısır'dan Çıkışın ardından Kenan ülkesine geldiklerinde kutsal tepenin güneyinde bir Yebusi kabilesinin yerleşmiş olduğunu gördüler ve en kutsal toprağın sahipliğini ele alma zamanı henüz gelmemiş olduğundan onlara dokunmadılar. Bu ödül M.Ö. 1000 civarında –İbrahim'in sınanışından bin yıl sonra– Yebusi yerleşimini ele geçirip başkenti Hevron'dan Kitabı Mukaddes'te Davut Şehri olarak anılan yere taşıyan Kral Davut'un oldu.

Davut'un ele geçirdiği Yebusi yerleşimi ve onun yeni başkenti hiç de şimdi gözünüzde canlanan Yeruşalim, hatta duvarla çevrili "Eski Şehir" değildi. Davut tarafından ele geçirilen ve sonrasında Davut Şehri olarak bilinen bölge Moriya Tepesinde değil, Siyon Tepesindeydi. Davut'un ardılı Süleyman şehri ku-

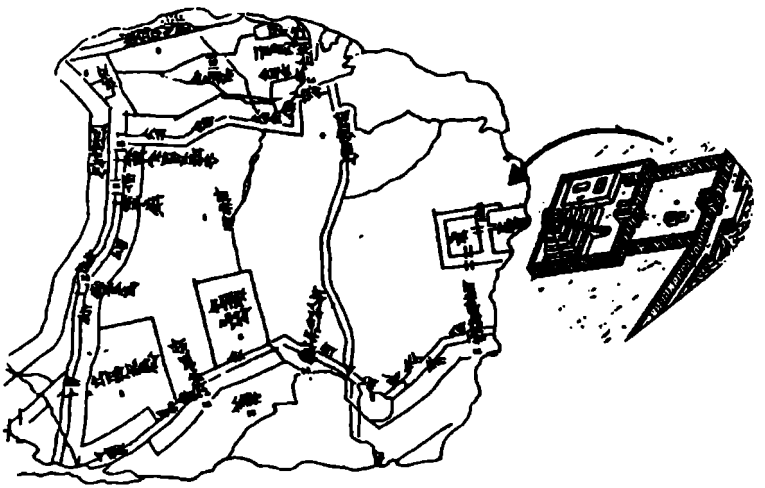

Şekil 74

zeye, Ofel denilen (Şekil 74) bölgeye dek genişlettiğinde bile yine de kuzeydeki o eşsiz bölgenin ancak dibine gelebilmişti. Biz bu durumun *Moriya Tepesinde olup kuzeye doğru uzanan kutsal platformun* Davut ve Süleyman zamanında zaten *mevcut olduğunu* işaret ettiğini önermekteyiz.

Demek ki Yebusi yerleşimi Moriya Tepesinde ve platformun-

da değil, bunun hayli güneyinde yer almaktaydı. [Kutsal semtlerin içinde değil ama yakınında olan insan yerleşimleri Ur gibi (bkz. Şekil 65) Mezopotamya "kült merkezleri"nde, hatta kil tabletlere çizilmiş halde bulunan gerçek bir Nippur haritasının da kanıtladığı gibi (Şekil 75) Enlil'in Nippur'unda da sık görülmekteydi.]

Şekil 75

Davut'un ilk faaliyeti, inşa etmeyi planladığı uygun bir Yahveh Evi'ne yerleştirmeye hazırlık yapmak üzere Ahit Sandığını geçici olan en son yerinden alıp başkente getirtmek oldu. Ama bu onur, Natan peygamberin ona söylediğine göre iç savaşlar ve şahsi savaşları sırasında döktüğü kan nedeniyle, kendisine değil oğlu Süleyman'a ait olacaktı. Bu arada yapmasına izin verilen tek şey bir sunak dikmekti; bunun tam yeri Davut'a söz konusu yeri kınından çıkmış bir kılıçla işaret eden "Gök ve Yer arasında duran, Yahveh'nin meleği" tarafından gösterilmişti. Ona ayrıca gelecekte inşa edilecek tapınağın bir *tavnit*'i, yani küçük

ölçekli modeli gösterilmiş ve zamanı geldiğinde, halkın önünde düzenlenen bir törende Süleyman'a devrettiği ayrıntılı mimari talimatlar verilmişti:

> *Eliyle yazılmış olan tüm bunları*
> *Anlamamı*
> *sağladı Yahveh;*
> ***Tavnit**'in tüm ayrıntılarını.**

(Tapınakla, çeşitli bölümleriyle ve tören eşyalarıyla ilgili bu ayrıntılı talimatların genişliği I. Tarihler, 28:11-19'dan da anlaşılabilir.)

Tahta geçişinin dördüncü yılında –Kitabı Mukaddes, Mısır'dan Çıkışın başlayışından 480 yıl sonra diye belirtir– Süleyman, "babası Davut'a göründüğü [gösterildiği] gibi *Moriya Dağında*" Tapınağın inşasına girişti. Sedir Dağlarından kesilmiş tomruklar gelmekte, Ofir'den en saf altın ithal edilmekte, özellikli yıkama kapları için bakır şu ünlü Süleyman Madenlerinden çıkartılıp arıtılmakta iken yapının kendisi "oyulup kesilmiş, bütün ve pahalı taşlarla" inşa edilmeliydi.

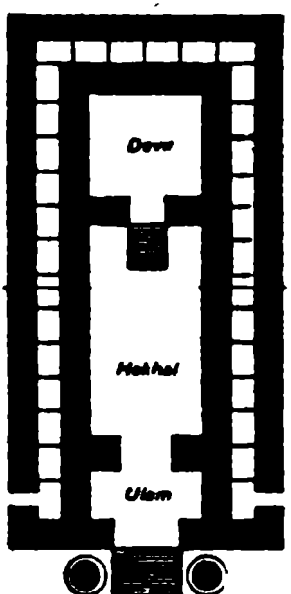
Kesme taşlar başka bir yerde ölçüye göre kesilip biçimlendirilmeliydi çünkü inşaatta Tapınak için herhangi bir demir araç gereç kullanımına karşı kesin yasaklamalar söz konusuydu. Taş bloklar taşınıp inşaat alanına ancak birleştirilmek üzere getirilmeliydi. "Tapınağın yapımında kullanılan taşlar taş ocaklarında yontulmuştu. Onun için yapım halindeki tapınakta çekiç ve balta dahil hiçbir demir aletin sesi duyulmadı" (1. Krallar, 6:7).

Tapınağın binasını tamamlamak ve tören eşyalarıyla donatmak tam yedi yıl aldı. Sonra, ertesi Yeni Yıl ("yedinci ayda") kutlamalarında kral, rahipler ve tüm halk Ahit Sandığının kalıcı yerine, Tapınağın Kutsallar Kutsalına taşınmasına tanık oldu. "Sandığın içinde Musa'nın" Sina Dağında "koyduğu iki taş lev-

* Kitabı Mukaddes'in Türkçe çevirisinde "Bütün bunlar Rab'bin eli üzerimde olduğu için bana bildirildi; ben de tasarının bütün ayrıntılarını yazılı olarak veriyorum," şeklinde geçmektedir. (Ç.N.)

hadan başka bir şey yoktu." Sandık kanatlı kerubilerin altına konar konmaz "Yahveh'nin Tapınağını bir bulut doldurdu", kahinleri dışarı sürdü. Sonra Süleyman, avluda duran sunakta durup "karanlık bulutlarda oturan" Tanrı'ya gelip Evinde yaşaması çağrısında bulundu. Daha sonra, o gece Yahveh, Süleyman'a bir rüyada göründü ve ona ilahi varlığını müjdeledi: "Gözlerim onun üstünde, yüreğim her zaman orada olacaktır."

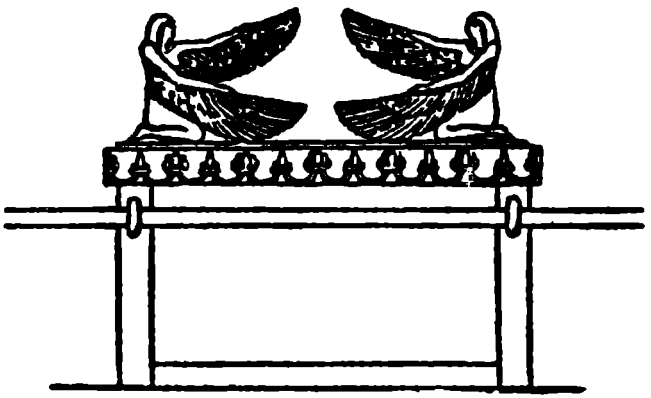
Tapınak, iki yanında özel tasarlanmış iki sütunun (Şekil 76) yükseldiği büyük bir kapıdan girilen üç kısma bölünmüştü. Bekleme odasına *Ulam* ("Salon"), tören salonuna Sümerce E.GAL'den ("Büyük Mesken") türeyen İbranca bir kelime olan

DOĞU

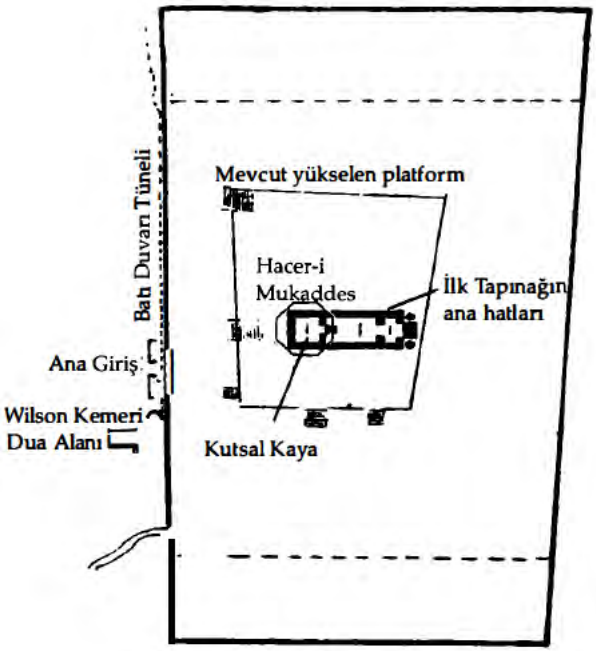
Şekil 76

Ekhal deniyordu. En içteki kısım, kutsallar kutsalı ise perdelenip ayrılmıştı. Buraya *Dvir* deniyordu –Konuşucu, Konuşmanın Yapıldığı Yer anlamında– çünkü Mısır'dan Çıkış boyunca Tanrı'nın Musa ile üstündeki iki kerubi arasından (Şekil 77) konuştuğu Ahit Sandığı buradaydı. Büyük sunak ve yıkanma kapları avludaydılar, Tapınakta değil.

Şekil 77

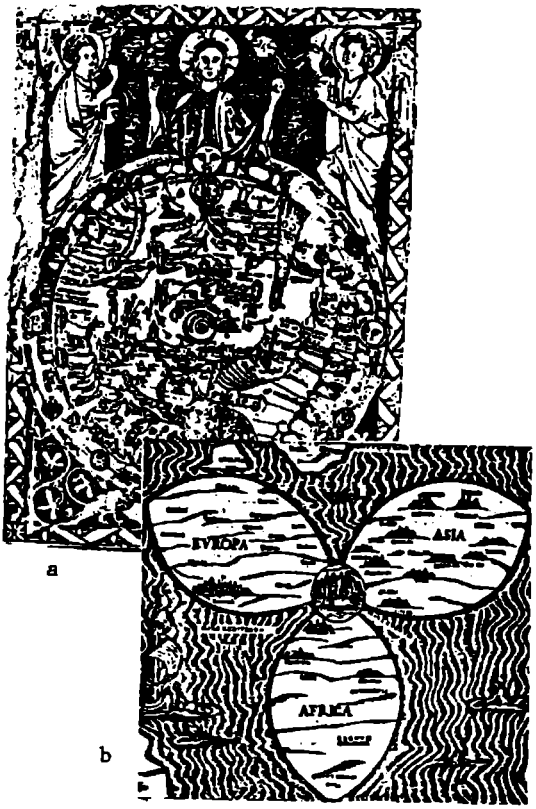
Kutsal kitaptaki veriler ve atıflar, asırlık gelenekler ve arkeolojik kanıtlar Süleyman'ın inşa ettirdiği tapınağın (İlk Tapınak) hala Moriya Tepesini (Kutsal Tepe, Rab Tepesi ve Tapınak Tepesi olarak da bilinir) taçlandırmakta olan büyük taş platform üstünde yükseldiği konusunda hiçbir şüpheye yer bırakmamaktadır. Tapınağın ölçülerine ve platformun boyutlarına bakıldığında, Tapınağın nerede olduğuna (Şekil 78) ve Kutsallar Kutsalı içindeki Ahit Sandığının bir kaya çıkıntısı, asla farklılık göstermeyen geleneklere göre İbrahim'in İshak'ı üstünde kurban etmeye hazırlandığı Kutsal Kayanın üstüne yerleştirildiğine dair

Şekil 78

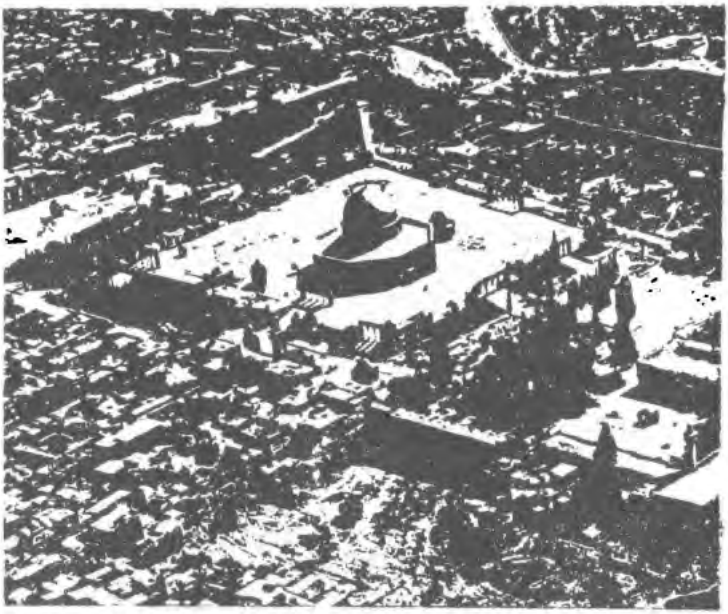
genel bir fikir birliği vardır. Yahudi kutsal metinlerinde bu kayaya *Even Şeti'yah* –"Temel Taşı" denilir çünkü bu taştan başlayarak "tüm dünya örüldü." Hezekiel peygamber (38:12) bunu "Dünyanın Ortası" olarak tanımlar. Bu gelenek öylesine yerleşmiştir ki, Orta Çağın Hristiyan ressamları burayı Dünyanın Göbeği olarak betimlediler (Şekil 79a) ve Amerika'nın keşfinden sonra bile bunu yapmaya devam ettiler (Şekil 79b).

Süleyman'ın inşa ettirdiği tapınak (İlk Tapınak) Babil kralı Nebukadnessar tarafından yıkıldı (M.Ö. 576) ve yetmiş yıl sonra Babil'e dönen Yahudi sürgünler tarafından yeniden inşa edil-

Şekil 79

di. Yeniden inşa edilen ve İkinci Tapınak olarak bilinen bu tapınak daha sonraları Yahuda kralı Herod tarafından M.Ö. 36'dan M.Ö. 4'e dek süren saltanatı sırasında hayli genişletilip büyütüldü. Ama İkinci Tapınak, tüm aşamalarında orijinal yerleşim planına, konumuna ve Kutsallar Kutsalının Kutsal Kaya üstünde yerleşimine sadık kaldı. Ve M.S. yedinci yüzyılda Kudüs'ü Müslümanlar fethettiğinde onlar, Muhammed'in bir gece vakti göğe yükseldiği yerin bu Kutsal Kaya (Hacer-i Mukaddes) olduğunu iddia edip korumak ve göze çarpar hale getirmek için üstüne kubbeli bir yapı inşa ederek (Şekil 80) burayı kutsal bildiler.

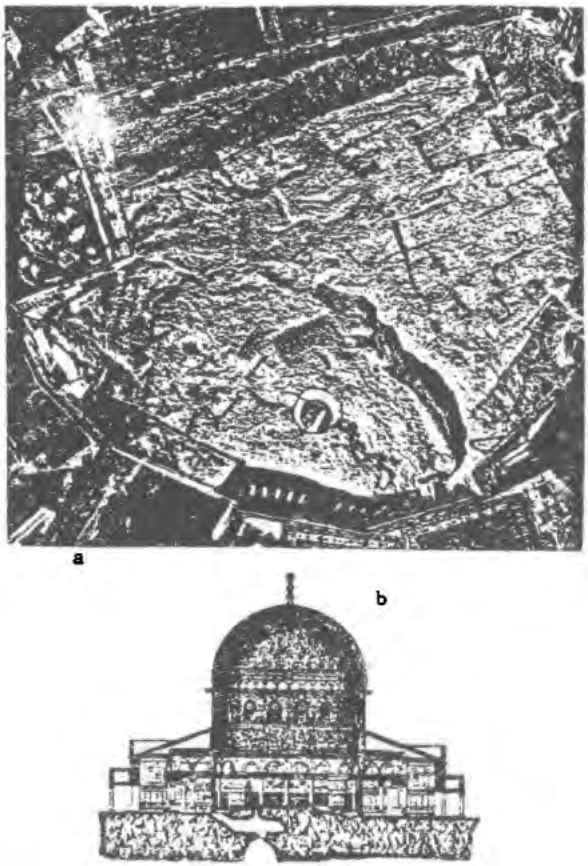

Şekil 80

Jeolojik açıdan bu kaya altta uzanan doğal kayanın, taş platformun yüzeyinden bir buçuk-iki metre (kaya yüzeyi düz değildir) yükselti yapan bir yüzüdür. Ama bu pek çok açıdan sıradışı bir "yükselti"dir. Görünen yüzü değişen derinlik ve boyutlarda olan dikdörtgenlerlerle ve uzunlamasına, dikey ve yatay oyuklar ve haznelerle etkileyici derecede bir hassasiyetle (Şekil 81a) kesilip şekillendirilmiştir. Bu yapay niş ve hazneler, söz konusu oyukları kaya üstüne yapanlar her kim idiyseler, onlar için bir amaç taşıyor olmalıydılar. Uzun zamandır [örneğin, Hugo Gressmann tarafından *Altorientalische Bilder zum Alten Testament* (Eski Ahit'e Ait Eski Doğu'nun Resimleri) adlı eserinde] ancak varsayılmakta olan şey yakın tarihli araştırma-

cılar [*Leen Ritmeyer, Locating the Original Temple Mount* (Esas Tapınak Tepesinin Yerini Belirlemek)] tarafından doğrulanmıştır: Kutsal Ahit Sandığı ve Kutsallar Kutsalının duvarları kaya yüzeyine uzun düz kesiklerin ve diğer oyukların yapıldığı yere yerleştirilmişti.

Bu bulguların işaret ettiği şey, kaya yüzeyindeki kesik ve

Şekil 81

oyukların en azından İlk Tapınak zamanına dek gittiğidir. Oysa, Kitabı Mukaddes'in ilgili pasajlarında Süleyman'ın böyle kesik ve oymalar yaptırdığına dair hiçbir bahis yoktur; zaten bu, Tepenin üstünde metal baltalar ve diğer araçların kullanılmasına ilişkin kesin yasaklama sebebiyle imkansız olurdu!

Kutsal Kaya'nın ve bunun üstünde neyin durduğuna ilişkin muamma, altında neyin durmuş olabileceğine ilişkin gizemle daha da büyür. Çünkü bu kaya öylesine bir çıkıntı veya yükselti değildir. İçi *boştur*!

Aslında, izin alınıp Müslüman yetkililerce inşa edilmiş merdivenlerle aşağıya inip kayalık tavanı, Kutsal Kaya'nın çıkıntı yapan üst kısmı olan mağaraması bu boşluğa girilebilir. Doğal olup olmadığını kesin olmayan bu mağarada da, hem çıkıntılı duvarlarda hem de zeminde (seccadelerle örtülmeden önce daha rahat görülebilen) derin oyuklar ve hazneler bulunmaktadır. Bir noktasında karanlık bir tünele uzanıyor görünen bir açıklık vardır ama bunun ne olduğu ve nereye gittiği iyi saklanan bir Müslüman sırrıdır.

On dokuzuncu yüzyıl gezginleri bu mağaranın Kutsal Kaya ile ilişkili tek yüzeyaltı boşluk olmadığını belirtmişlerdi; bunun altından bir başka, daha aşağıda yer alan bir boşluk (Şekil 81b) daha olduğunu söylemişlerdi. Bölgeye girmeleri yasaklanmış olan İsrailli araştırmacılar toprağa nüfuz eden radarlar ve sonar teknolojisinin yardımıyla Kutsal Kaya'nın altında gerçekten büyük başka bir boşluğun daha olduğunu belirlemişlerdir.

Bu gizemli boşluklar, İlk Tapınak sonra da İkinci Tapınak basılıp ele geçirilmek üzereyken içlerine ne gibi Tapınak hazineleri veya Tapınak kayıtları saklanmış olabileceğine ilişkin spekülasyonlara yol açmakla kalmamıştır. Kitabı Mukaddes'in M.Ö. 950 civarında Tapınağı yağmalayan (ama yıkamayan) Mısır firavunu Şeşak'tan bahsettikten sonra söz etmeyi kestiği Kutsal Ahit Sandığının burada gizlenmiş olabileceği bile düşünülmüştür. Şimdilik bu da yalnızca bir söylenti olarak kalmalı.

Ancak kesin olan şey şu ki kutsal kitaptaki peygamberler ve mezmur yazarları "Yahveh" anlamında "İsrail'in Kayası" de-

diklerinde bu Kutsal Kaya'dan söz etmekteydiler. Ve Yeşaya peygamber (30:29) gelecekte, Rab'bin Günü geldiğinde her yerde yaşanacak olan arınmadan söz ederken Yeryüzü uluslarının Rab'bi hamd etmek için "Yahveh dağına, İsrail'in Kayasına", Kudüs'e gelecekleri kehanetinde bulunmuştu.

Tapınak Tepesi yatay, biçimi (arazinin kenar hatları nedeniyle) hafifçe bozuk dikdörtgen bir taş platformla örtülüdür; platformun boyutu yaklaşık 500 metreye 300 metre kadardır, taşla döşeli alan yaklaşık 140.000 metre kare'dir. Günümüzdeki platformun, İlk Tapınağın inşa edilişi ve İkinci Tapınağın yıkılışı arasındaki dönemde en güney ve muhtemelen en kuzey uçta bölümler içerdiğine inanılmasına karşın, platformun büyük kısmının orijinal olduğu kesindir; bu durum Kutsal Kaya'nın (dolayısıyla da üstündeki kubbeli yapının) yer aldığı hafifçe yükseltilmiş bölüm için de geçerlidir.

Platformun istinat duvarlarının görünen yanlarının ve daha yakın tarihli kazıların ortaya çıkardıklarının gösterdiği şudur: Moriya Tepesinin doğal kaya yatağı kuzeyden güneye doğru hayli eğimlidir. Süleyman'ın zamanında platformun boyutunun ve de doldurulması gereken eğimin kesin derinliğinin ne olduğunu kimse tam olarak bilemese de, yalnızca 93.000 metre kare alanına sahip ve ortalama (kuzeyde daha az, güneyde daha çok) 20 metre derinlikte bir platform için keyfi bir tahmin 1.700.000 metre küp çakıl (taş toprak karışımı) toprak dolgu gerektiği sonucunu vermektedir. Bu çok büyük bir inşaat taahhütüdür.

Ama Kitabı Mukaddes'in hiçbir yerinde böyle bir işe girişildiğine dair ne bir bahis ne bir dokundurma vardır. İlk Tapınak için talimatlar Kitabı Mukaddes'te sayfalarca sürer; her bir küçük ayrıntı verilmiştir, ölçüler inanılmaz kesinliktedir, şu veya bu araç gerecin nerede olması gerektiği tarif edilmiştir, Sandığı taşıyan sırıkların ne kadar uzunlukta olacağı belirtilmiştir vs. vs. Bunların hepsi Yahveh'nin *Evi* içindir. Onun üstünde yükseleceği platform hakkında tek bir söz bile yoktur ve bu ancak, bu platformun zaten orada olduğu, onu inşa etmeye gerek olmadığı anlamına gelir.

Bu hiç bahsi geçmeyen konunun tam aksine, 2. Samuel ve 1. Krallar kitaplarında *Millo*'ya, yani harfiyen "doldurma"ya ilişkin tekrarlanan atıflar vardır: Bu Davut tarafından başlatılan ve Süleyman tarafından genişletilen, kutsal platformun güneydoğu köşesindeki bayırı kısmen doldurma ve böylece Davut Şehrini kuzeye, kadim platforma daha yakın olacak şekilde genişletme projesidir. Anlaşılan bu iki kral bu başarıdan dolayı çok gururlanmış ve kraliyet kayıtlarına geçtiğinden emin olmak istemişlerdi. (Oysa bölgede yapılan son kazılar, yapılmış olan şeyin bayır düzeyini, yükseldikçe daralan bir dizi teras inşa ederek yükseltmek olduğunu işaret etmektedir; bu genişletilecek alanı yüksek bir istinat duvarıyla çevirip boşluğu mıcır ve çakılla doldurmaktan çok daha kolaydı.)

Bu tezat kuşkusuz Moriya Tepesinde muazzam istinat duvarları ve devasa miktarda toprak dolgu gerektiren büyük platformu ne Davut'un ne de Süleyman'ın inşa etmiş olduğu çıkarımını desteklemektedir. Tüm kanıtlar Tapınağın inşa edilmesi daha düşünce aşamasındayken bile bu platformun mevcut olduğunu düşündürmektedir.

Peki ama gerektirdiği tüm bu dolgu ve taş işçiliği ile bu platformu kim inşa etmişti? Yanıtımız, elbette şu: Baalbek'teki platformu (ve işin doğrusu, Gize'deki Büyük Piramitlerin üstünde durduğu çok geniş ve dikkatle konumlandırılmış platformu) inşa eden aynı ustalar.

Tapınak Tepesini kaplayan büyük platform hem istinat hem de istihkam hizmeti veren duvarlarla çevrilidir. Kitabı Mukaddes, Süleyman'ın tıpkı kendisinden sonra gelen Yahuda kralları gibi böyle duvarlar diktirdiğini bildirir. Duvarların gözle görülen kısımları, özellikle de güney ve doğu yüzleri daha sonraki çeşitli dönemlere ait inşaatları sergilemektedir. İstisnasız, en alttaki (dolayısıyla daha kadim olan) sıralar daha büyük ve daha iyi şekillendirilmiş taş bloklardan örülmüştür. Bu duvarlardan yalnızca Batı Duvarı, gelenek gereği ve arkeoloji tarafından da doğrulandığı gibi, İlk Tapınak döneminden –en azından kesme

taşların en büyük olduğu en alt sıralarda– gerçek parçalar içerdiği için kutsal kabul edilmektedir. İkinci Tapınağın yıkılışından bu yana geçen iki bin yıl içinde Yahudiler bu kalıntılara tutunmuş, orada ibadet edip Tanrı'ya dua ederek bu kesme taşlar arasına Tanrı'dan dilediklerini yazdıkları kağıtları sıkıştırıp çare aramakta, Tapınağın yıkılışına ve Yahudi halkının dağılışına öyle ağıt yakmaktadırlar ki Haçlılar ve Kudüs'ün başka fatihleri zamanından bu yana Batı Duvarına "Ağlama Duvarı" adı takılmıştır.

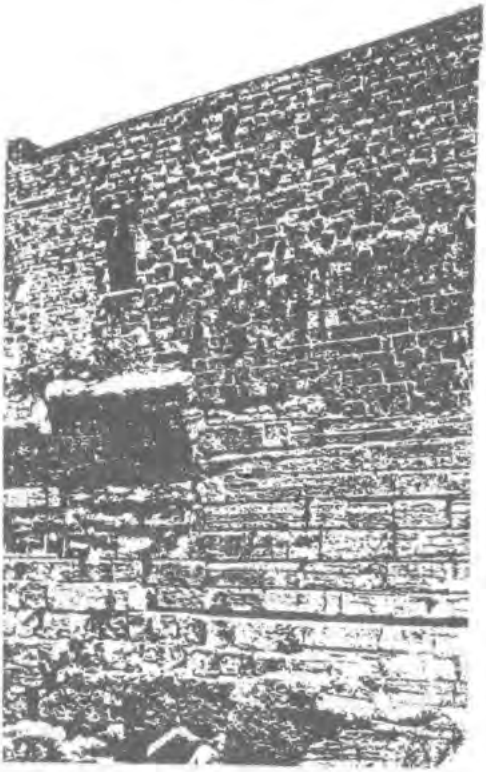
Kudüs'ün 1967'de İsrail tarafından birleştirilmesine dek Batı Duvarı, meskenler arasına sıkışmış otuz metre kadar bir duvar parçasıydı. Önünde dualar için dar bir yer kalmıştı ve her iki yanında üst üste yükselen evler Kutsal Tepeye yayılmıştı. Bu evler yıkılınca Batı Duvarının önünde büyük bir meydan açıldı ve duvarın güney köşesine dek olan uzantısı açığa çıktı (Şekil 82). Ve iki bin yıldır ilk kez, istinat duvarlarının zemin olduğu düşünülen düzeyden yükseldiği kadar aşağıya da uzandığı ortaya çıktı. "Ağlama Duvarı"nın şimdiye kadar görünen kısmının düşündürttüğü gibi en alt sıralar daha büyük, daha düzgün biçimlenmiş ve elbette daha eskiydiler.

Batı Duvarının kuzey yönündeki uzantısı gizemleri ve kadim sırları vaadederek kaşifleri çağırmaktaydı.

Yüzbaşı Charles Wilson 1860'larda burada, kuzey yönünde tünele benzeyen bir geçide ve batıya doğru bir dizi kemerli oda ve mahzene doğru uzanan (hala onun adını taşıyan) bir kemeraltını araştırmıştı. Buralara iyice yanaşmış olan evlerin ortadan kaldırılmasıyla birlikte mevcut cadde düzeyinin daha altta, artık yeraltında olup daha çok geçitler ve kemeraltları içeren kadim yapı düzeylerinin üstünde uzandığı açığa çıktı. Tüm bunlar ne kadar aşağıya ve ne kadar kuzeye uzanmaktaydı? İsrailli arkeologların sonunda hakkından geldikleri bir bulmacaydı bu.

Sonunda buldukları şey akıllara durgunluk verecek türdendi.

Kitabı Mukaddes'teki, Makabiler Kitabındaki ve Romalı Yahudi tarihçi Josephus'un yazılarındaki verileri kullanan (hatta Kral Davut'un Tepeye batıdan çıkan bir yol bildiğini anlatan Or-

Şekil 82

ta Çağ efsanesini bile hesaba katan) İsrailli arkeologlar Wilson Kemerinin çok eski çağlarda Batı Duvarı boyunca uzanan üstü açık bir caddenin girişi olduğu ve Duvarın da kuzeye doğru metrelerce uzandığı sonucuna vardılar. Molozların büyük çabayla temizlenmesi bu varsayımları doğruladı ve 1996'da "Arkeolojik Tünel"in açılmasına yol açtı; bu olay birden fazla nedenden dolayı manşet olmuştu.

Wilson Kemerinden başlayıp (İsa'nın haçını sırtında taşıyarak kat ettiği yol) Via Dolorosa'daki çıkış noktasına dek beş yüz metre boyunca uzanan Batı Duvarı Tüneli Bizans, Roma, Herod,

Hasmon ve kutsal kitap dönemlerinden kalma caddelerin, su tünellerinin, su havuzlarının, kemerlerin, yapıların ve Pazar yerlerinin içinden geçmekteydi. Zeminin hayli altında, derinde uzanan bu tünel boyunca yürümek sanki bir zaman makinesine binmişsiniz, her adımla geçmişe geri gidiyormuşsunuz gibi heyecanlı ve garip bir deneyimdir.

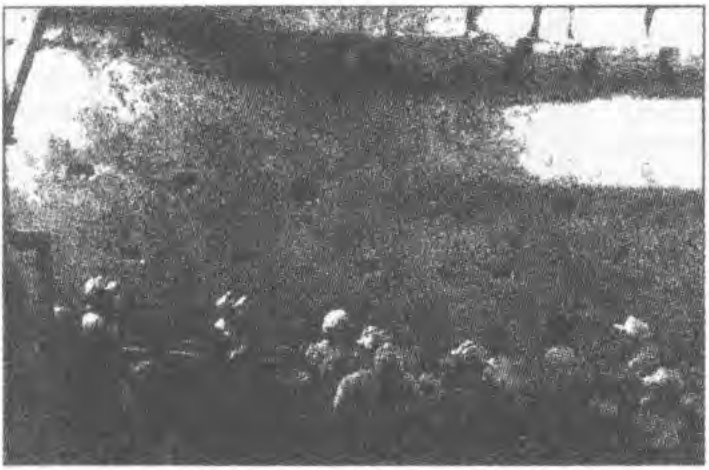
Yol boyunca en eski zamanlardan kalan batı yönündeki istinat duvarının gerçek parçalarını görebilir ve dokunabilirsiniz. Binlerce yıldır saklı kalmış taş örgü sıraları açığa çıkmıştır. Tünelin en kuzey ucunda yukarı doğru meyli olan doğal kaya yatağı görünür. Ama ziyaretçiler için olduğu kadar arkeologlar için de en büyük sürpriz açığa çıkartılan duvarın güney ucundadır:

Orada –kadim cadde düzeyinde ama en alt örgü sırasında değil– kocaman taşlar yerleştirilmiş ve bunların üstüne de her biri yüzlerce ton ağırlığında olan dört devasa taş blok konulmuştur!

Batı Duvarının 36,5 metrelik bu kısmı 3,4 metre gibi olağanüstü bir yükseklikteki taş bloklardan yapılmıştır, alttaki sırayı oluşturan sıra dışı büyüklükteki bloklarla bu yükseklik ikiye katlanır. Bu kısım yalnızca dört taş bloktan yapılmıştır; biri 12,8 metre uzunluğunda kocaman bir bloktur (Şekil 83), diğeri 12 metre uzunluğunda, üçüncüsü ise 7,6 metre uzunluğundadır. Toprak radarları ve diğer ses dalgası cihazları bu blokların derinliğinin 4,2 metre olduğunu göstermiştir. Üç blok arasında en büyüğü 184 metre küplük bir taş kütlesidir, yaklaşık 600 ton ağırlığındadır! Biraz daha küçük olanı 570 ton iken, üçüncüsü 355 ton ağırlığındadır.

Bunlar hangi ölçüye vurulursa vurulsun devasa boyutlar ve ağırlıklardır; Gize'deki Büyük Piramitte kullanılan blokların her biri ortalama 2,5 ton olup en ağırı 15 ton civarıdır. Aslında, akla gelen tek kıyaslama Baalbek'in büyük taş platformundaki üç Triliton'dur, bunlar biraz daha küçük ama hala devasa taş bloklardır (bkz. Şekil 72).

Bu devasa taş blokları kim yerleştirmiş olabilir? Ne amaçla?

Şekil 83

Bu taş blokların kenarları girintili olduğundan arkeologlar bunların İkinci Tapınak dönemine (daha doğrusu M.Ö. birinci yüzyıla denk gelen Herod dönemine) ait olduğunu varsaymaktadırlar. Ama orijinal taş platformun şu ankinden daha küçük olduğunu savunanlar bile Kutsal Kaya'yı kapsayan orta kısmın ve buna ait olan masif istinat duvarının İlk Tapınak dönemine ait olduğuna katılmaktadır. O zamanlar demir aletlerin kullanılmasıyla ilgili yasak (bu, Yeşu zamanına dek uzanır) şiddetle uygulanmaktaydı. Süleyman tarafından kullanılan taş blokların hepsi istisnasız, başka bir yerde çıkartılmış, kesilmiş, biçimlenip hazırlanmış ve ancak biraraya getirilmek üzere inşaat alanına getirilmişti. Söz konusu devasa taş blokları için de durumun aynı olduğu, doğal kayanın bir parçası olmamalarından bellidir; kaya yatağının hayli altında olup farklı bir tondadırlar. (Aslında Kudüs'ün batısında yapılan en son keşifler taşların oradaki bir taş ocağından gelmiş olabileceğini düşündürmektedir.) Bunların nasıl taşınıp istenen yüksekliğe çıkartıldıkları ve sonra gereken konuma yerleştirildikleri sorusu, arkeologların çözemedikleri sorular arasındadır.

Gerçi "ne amaçla?" sorusuna bir yanıt önerilmiştir. Sit alanının baş arkeoloğu olan Dan Bahat, *Biblical Archeology Review* (Kitabı Mukaddes Arkeolojisi Dergisi)'de şöyle belirtir: "Batı duvarının bu noktasının diğer (doğuya bakan) yüzünde, Tapınak Tepesinin altında muazzam bir dehliz olduğuna inanıyoruz; teorimiz şu ki (kullanılmaya başlayan adıyla) Temel Sıra, içerideki mahzene karşı kuvvet uygulamak ve bunu desteklemek için örüldü."

Muazzam taş bloklara sahip olan kısım Kutsal Kaya'nın bulunduğu yerin hafifçe güneyinde uzanmaktadır. Kutsal Kaya'nın içinde ve üstünde kurulu olan ekipmanlarıyla bir Uçuş Kontrol Merkezi olan bu yerin işlevleriyle ilişkili ağır darbeler nedeniyle söz konusu masif kısma gerek duyulduğunu, bizim de yaptığımız gibi önermek zaten en makul açıklama olarak görünmektedir.

- 11 -

KEHANET ZAMANI

Yeruşalim Tapınağının inşaatına başlamanın gecikmesi açıklanan sebebe, yani Davut'un savaşlarda ve kan davalarında kan dökmüş olmasına mı bağlıydı yoksa bu, çok daha derin bir sebebi örten bir bahane miydi?

Bir gecikme nedeniyle Moriya Tepesinde İbrahim ile (ve bu kez İshak'la da) yenilenen antlaşmadan Tapınağın inşaatına başlanması arasında geçen sürenin tam bin yıl olması garip görünmektedir. Gariptir çünkü Marduk'un sürgünü de bin yıl sürmüştü ve bu yalnızca bir tesadüften fazlası gibidir.

Kitabı Mukaddes, Tapınağın inşaatının zamanlamasının bizzat Tanrı tarafından belirlendiğini açıkça belirtir; mimari ayrıntılar ve hatta küçük ölçekli bir modeli hazır olmasına karşın, Natan peygamber aracılığıyla şunları söyleyen O idi: Şimdi değil, Davut değil, sonraki kral, Süleyman. Aynı şekilde, sürgününü sona erdiren süreyi Marduk'un bizzat belirlemediği de açıktır. Aslına bakılırsa, çaresizlik içinde haykırmıştı: Ne zamana dek? Ve bu, sürgün günlerinin sonunun ne zaman geleceğini onun da bilmediği anlamına gelir; Kısmet diyebileceğimiz şey ya da başka bir deyişle Yüceler Yücesi'nin, İbranların Yahveh dedikleri Tanrı'nın görünmeyen eliyle belirlenmişti bu.

Takvime bağlı bir olaydan çok daha fazlasını işaret eden, kıyametle ilgili olayları önceden bildiren bir milenyum –bin yıl– fikrinin, Yeni Ahit'in Vahiy Kitabının 20. kısmında "Ejderhayı;

İblis ya da Şeytan denen o eski yılanı"n bin yıl için bağlanıp dipsiz derinliklere atılacağının, "bin yıl tamamlanıncaya kadar" ulusları bir daha saptırmayacağının kehanet edildiği bir görümden kaynaklandığına dair genel bir kabul vardır. Sonrasında Gog ve magog bir dünya savaşına girişecekler; ölülerin İlk Dirilişi meydana gelecek ve Mesih Dönemi başlayacaktır.

Hristiyanlığa kıyametin yaşanacağı bir binyıl fikrini (ve beklentisini) sokan bu görüm sözleri M.S. birinci yüzyılda yazılmıştır. Dolayısıyla, söz konusu kitap "kötülük imparatorluğu" olarak Babil'in adını vermesine karşın bilginler ve ilahiyatçılar bunun Roma için kullanılan bir şifre olduğunu varsaymışlardır.

Durum böyle bile olsa, Vahiy Kitabındaki sözlerin M.Ö. altıncı yüzyılda yaşamış olup Rab'bin Gününde (kısım 37) ölülerin dirilişine ve Gog ile Magog'un dünya savaşına (kısım 38, 39) dair bir görümü olan Hezekiel peygamberin sözlerini tekrarlıyor olması anlamlıdır; Hezekiel bunun "Son Günler'de" yaşanacağını belirtmişti. Tüm bunların, Eski günlerde Yahveh'nin "Yıllar hakkında kehanette bulunan" peygamberleri aracılığıyla önceden bildirildiğini söylemişti.

"Yıllar" tamama erecekti, "Yılların Sonuna" dek sayılacaktı. Aslında Hezekiel'in zamanından birkaç asır önce Kitabı Mukaddes bir ipucu vermişti:

> *Çünkü senin gözünde*
> *Bin yıl*
> *Geçmiş bir gün gibidir.*

Mezmurlar kitabının 90. kısmının 4. ayetindeki bu cümle, Kitabı Mukaddes'te Musa'ya atfedilmektedir; ilahi zaman ölçüsü olarak binyılın kullanılışı en azından Mısır'dan Çıkış dönemine dek gitmektedir. Aslında, Yasanın Tekrarı kitabı (7:9) Tanrı'nın İsrailoğullarıyla antlaşmasının süresini "bin kuşak" olarak belirler ve Kutsal Ahit Sandığı Davut Şehri'ne getirildiği sırada Davut'un bestelediği bir mezmurda, bin kuşaklık dönem bir kez daha anımsanır (1. Tarihler, 16:15). Başka mezmurlar da "bin"

sayısını Yahveh'ye ve onun harikalarına tekrar tekrar atfederler; hatta 68. Mezmurun 18. ayetinde *Elohim*'in Savaş Arabasının süresinin* bin yıl olduğu belirtilir.

"Bin" anlamına gelen İbranca kelime *Elef*'tir; *Alef* (A), *Lamet* (L) ve *Peh* (P) harfleriyle hecelenen bu kelime alfabenin birinci harfi olan ve sayısal açıdan "1" anlamına gelen *Alef* olarak da okunabilir. Bu üç harfin toplam sayısal değeri 111'dir (1+30+80); "Bir" kelimesi "Tanrı" için kullanılan bir şifre olduğundan bu, Yahveh'nin Bir ve Tek oluşunun ve de tek tanrıcılığın üçlü doğrulaması olarak ele alınabilir. Aynı üç harfin (P-L-A) şeklinde yeniden düzenlenişinin *Peleh*, yani harikalar harikası, Tanrı'nın eseri, Göğün ve Yerin insan anlayışının ötesinde olan gizemleri anlamına gelen kelimeyi oluşturması şans eseri değildir. Bu harikalar harikası esasen çok uzak geçmişte yaratılmış ve önceden söylenmiş şeylere gönderme yapmaktadır; bunlar ayrıca Zamanın Sonuna dair kehanet arayan Daniel'in de sorusuydular (Daniel, 12:6).

Demek ki binyıllık dönemle ilişkili bu ayetlerde çarklar içinde çarklar, anlamlar içinde anlamlar, şifreler içimde şifreler var görünmektedir: yalnızca geçen zamanın bariz şekilde sayısal anlamda hesaplanışı değil, Ahit'in süresini içeriş, tek tanrıcılığın şifreli doğrulaması, binyılı ve Son Günleri ilgilendiren bir kehanet de yer almaktadır.

Ve Kitabı Mukaddes'in açıkça belirttiği gibi Tapınağın inşaasıyla başlamış ve şimdilerde M.Ö. son binyıl denilen dönemle örtüşmüş olan bu bin yıllık geri sayış bir kehanet zamanıydı.

Son binyılın olaylarını ve kehanetlerini anlamak için, saatlerimizi ondan önceki binyıla, yani nükleer felakete ve Marduk'un üstünlüğü ele geçirdiğini varsaydığı döneme dek geri almamız gerekir.

Nükleer bulut Mezopotamya'ya doğru sürüklenirken Sümer ve Akkad'ı ezip geçen felaket ve yıkımı tarif eden *Ağıt Metinle-*

* Kitabı Mukaddes'in Türkçe çevirisinde "Tanrı'nın savaş arabaları sayısızdır," şeklinde geçmektedir. (Ç.N.)

ri, Kötülük Rüzgarı onlara doğru yol alırken Sümer tanrılarının kendi "kült merkezleri"ni nasıl aceleyle terk ettiklerini çok canlı bir şekilde aktarmaktadır. Bazıları "dağlarda saklandı", bazısı "uzak ovalara kaçtı"lar. Malını mülkünü arkada bırakan İnanna su altında kalabilen bir gemiyle Afrika'ya doğru yelken açmıştı; Enki'nin eşi Ninki "bir kuş gibi uçarak" Afrika'daki Abzu'ya giderken Enki kuzeye sığınmış, Enlil ve Ninlil bilinmeyen bir yöne gitmek üzere ayrılmışlar, Ninharsag da öyle yapmıştı. Lagaş'ta tanrıça Bau yapayalnızdı çünkü nükleer patlamadan beridir Ninurta dönmemişti; "tapınağı için acı acı ağladı" ve oyalandı, sonuç çok trajikti çünkü "O gün fırtına ona yetişti; Bau sanki ölümlüymüş gibi, fırtına onu yakaladı."

Kaçan tanrıların listesi uzar uzar, sonunda Ur ve onun ilahlarına sıra gelir. Orada, daha önce de belirttiğimiz gibi, Nannar/Sin şehrinin kısmetinin bu kadar olduğuna inanmayı reddetmektedir. Eşi Ningal, daha sonra yazdığı bir ağıtta, şehri dolduran ölülerin kötü kokusuna rağmen nasıl kalıp "kaçmadı"klarını anlatır. O korkunç günü izleyen gece de kaçmamışlardı. Ama ziguratlarının yeraltı odasında birbirlerine sarılıp sabahı zor eden iki ilah şehrin mahvolduğunu fark ettiklerinde onlar da gitmişti.

Rüzgarlarla güneye doğru sürüklenen nükleer bulut Babil'i esirgedi ve bunun, hak ettiği üstünlüğü işaret eden bir alamet olduğu düşünülüp Marduk'a elli adın bahşedilmesi fikrini güçlendirdi. Marduk'un ilk işi, Babil'de bizzat Anunnakilerin onun için bir ev/tapınak, E.SAG.İL'i ("Yüce Başın Evi") inşa etmelerine ilişkin babasının önerisini yürürlüğe koymak olmuştu. Kutsal semtte buna, Yeni Yıl kutlamaları ve *Enuma eliş*'in değiştirilmiş versiyonunun okunması için bir başka tapınak daha eklendi; E.TEMEN.AN.Kİ ("Gök-Yer Temelinin Evi") olan adı açıkça burasının, Uçuş Kontrol Merkezi Nippur iken şehrin kalbinde olan Enlil'in DUR.AN.Kİ ("Gök-Yer Bağı")'sinin yerine geçtiğini işaret etmekteydi.

Bilginler Kitabı Mukaddes'teki matematik meselesine neredeyse hiç dikkat etmemişler, aslında bir bulmaca sayılabilecek

olan şeyle hiç uğraşmamışlardır: İbrahim bir *İbran*, yani Nippur'lu bir Sümerli olmasına ve Yaratılış kitabındaki (Mezmurlara ve başka kitaplara da yansıyan) tüm hikayelerin Sümer metinlerine dayanmasına karşın İbranca Kitabı Mukaddes niçin onluk sistemi benimsemişti? Sümer'in altmışlık sistemi Kitabı Mukaddes'in nümerolojisinde, bir binyıl kavramıyla sonuçlanan bu uygulamada niçin yer almıyordu?

Marduk'un bu meseleden haberdar olup olmadığı merak edilebilir. En üstün olduğu zannını bir Yeni Çağ (Koç Çağı) başlatarak, bir takvimi gözden geçirip değiştirerek ve Tanrılar için yeni bir Kapı inşa ederek akıllara kazımıştı. Onun bu adımlarında yeni bir matematiğin, altmışlık sistemden onluk sisteme söze dökülmemiş bir geçişin de kanıtları bulunabilir.

Bu değişimlerin odak noktası, Enki'nin bizzat Anunnakiler tarafından inşa edilmesini önerdiği, Marduk'u onurlandıracak tapınak-zigurattı. Bunun (tekrar tekrar inşa edilmesinden sonra) kalıntılarına ilişkin arkeolojik keşifler kadar kesin mimari veriler içeren tabletlerin sağladığı bilgiler de bu ziguratın yedi basamaklı olup en üst katının Marduk'un gerçek meskeni olarak iş gördüğünü açığa çıkartmıştır. Marduk'un bizzat açıkladığı gibi "Yukarı Göğün yazısına uyarak" tasarlanan kare şekilli yapının tabanı veya ilk katının her bir kenarı *15* gar (yaklaşık 90 metre) olup *5,5 gar* (yaklaşık 33 metre) yükselmekteydi; bunun üstünde daha küçük ve kısa olan bir ikinci kat vardı; tüm yapının toplam yüksekliği en alt katın kenar uzunluğuna eş, yani 90 metre olana dek katlar devam ediyordu. Sonuçta ortaya üç boyutun her birinde 60 *gar*'lık daire çevresine denk gelen, böylece yapıya karesi alındığında (60x60) 3.600 göksel sayısını ve küpü alındığında (60x60x60) 216.000 sayısını veren bir küp çıkmıştı. Ama bu ikinci sayıda onluk sisteme geçiş saklıydı çünkü 100 ile çarpılmış 2.160 zodyak sayısını temsil ediyordu.

Ziguratın dört yanı, pusulanın dört ana yönüne tam bakmaktaydı. Arkeoastronomların incelemelerinin gösterdiği gibi ilk altı basamağın her birinin saatlere bölünmüş olan yüksekliği belirli bir coğrafi konumda göksel gözlemler yapılmasını sağla-

mak üzere çok kesinlikle hesaplanmıştı. Dolayısıyla bu zigurat Enlil'in bir zamanlarki Ekur'unu aşmakla kalmayıp Nippur'un gökbilim ve takvimle ilgili işlevlerini de devralmayı amaçlamaktaydı.

Bu amaç uygulamada takvimin gözden geçirilip değiştirilmesiyle yürürlüğe kondu; bu bir teolojik itibar meselesi olduğu kadar bir gereklilikti de çünkü (Boğa'dan Koç'a doğru) zodyak değişmesi, *Nissan* ("standart belirleyen") yılın ilk ayı ve ilkbahar ekinoksu ayı olarak kalacaksa takvimde bir aylık bir düzenlemeyi gerekli kılmaktaydı. Bunu başarabilmek için Marduk yılın son ayı olan Addaru'nun o yıl çift olması emrini verdi. (İbran takviminde ay ve güneş yıllarını dönemsel olarak aynı hizaya getirmek üzere on dokuz yıllık bir döngü içinde Addar ayının yedi kez çiftlenmesi yöntemi benimsenmiştir.)

Mezopotamya'da olduğu gibi Mısır'daki takvim de elden geçirildi. Orada ilk olarak, "gizli sayısı" 52 olan Tot tarafından oluşturulan takvim, yılı her biri yedi günlük 52 haftaya bölmekte, böylece yalnızca 364 günlük bir güneş yılı ile sonuçlanmaktaydı (*Hanok Kitabı*'nda öne çıkan bir mesele). Marduk (Ra olarak) bunun yerine 10'a bölmeye dayanan bir yıl başlattı: Yılı her biri on günlük 36 "dekan"a böldü; sonuçta ortaya çıkan 360 günü, 365'e tamamlamak için beş özel gün ekleniyordu.

Marduk tarafından başlatılan Yeni Çağ tek tanrıcı türden değildi. Marduk kendisini tek tanrı olarak ilan etmemişti; aslında en üstün olarak kendisini selamlamaları için diğer tanrıların orada bulunmasına ihtiyacı vardı. Bu amaçla Babil'in kutsal semti içinde diğer tüm büyük tanrılar için türbeler, küçük tapınaklar ve konutlar yaptırdı ve onları orada yerleşmeye davet etti. Metinlerin herhangi birinde bu davetin kabul edildiğine ilişkin bir işaret yoktur. İşin doğrusu, Marduk'un hayalini kurduğu kraliyet hanedanı M.Ö. 1890 civarında nihayet Babil'de kurulduğunda dört bir yana dağılmış tanrılar çoktan Mezopotamya'nın çevresinde kendilerine yeni hakimiyet alanları kurmaya başlamışlardı.

Bunlar arasında en göze çarpanı doğudaki Elam'dı; başkenti

Susa (daha sonraları kutsal kitapta Şuşan olarak geçecektir) ve "ulusal tanrı"sı Ninurta idi. Batıda, başkenti Mari (Batılı Olan anlamındaki *Amurru* kelimesinden) bir krallık Fırat Nehrinin kıyılarında kendiliğinden gelişivermişti; muhteşem sarayları İştar'ın krala yetki verişini (Şekil 84) gösteren duvar resimleriyle süslenmişti; tanrıçanın orada itibar gördüğünü kesinleştirmekteydi bu. Dağlık Hatti ülkesinde, Hititlerin zaten Enlil'in küçük oğlu Adad'a Hitit dilindeki adı Teşup (Rüzgar/Fırtına Tanrısı)

Şekil 84

ile ibadet etmekte oldukları yerde ise imparatorluk olma gücüne ve hevesine sahip bir krallık gelişmeye başlamıştı. Ve Hitit ülkesi ile Babil arasında yepyeni bir krallık doğmuştu: *Asur*. Sümer ve Akkad'ın panteonuna özdeş tanrıları olan bu krallığın tek istisnası uluslar tanrısının *Aşur*, "Gören" olmasıydı. Bu tanrı hem Enlil'in hem de Anu'nun güçlerini ve kimliklerini birleştirmişti, onun kanatlı yuvarlak bir nesne içindeki tanrı olarak betimlenişi (Şekil 85) Asur anıtlarında hakim unsurdur.

Ve uzaktaki Afrika'da Mısır, yani Nil Krallığı vardı. Ama ora-

Şekil 85

da, bilginlerin İkinci Ara Dönem dedikleri bir kargaşa dönemi hüküm sürmekteydi ve M.Ö. 1650'de sözde Yeni Krallık başlayana dek ülkenin uluslararası sahneden uzak kalmasına neden olacaktı.

Bilginler kadim Yakın Doğu'nun niçin tam o sırada hareketlendiğini açıklamakta hala zorlanmaktadırlar. Mısır'ın kontrolünü ele geçiren yeni (17.) hanedan imparatorluk hevesine yakalanmış, güneyde Nübye'ye, batıda Libya'ya ve doğuda Akdeniz kıyısı boyunca uzanan ülkelere hamle yapmaktaydı. Hititler ülkesindeki yeni bir kral, ordusunu Toros Dağlarının ötesine ve Akdeniz kıyılarına yollamış; onun ardılı ise Mari ülkesini ele geçirmişti. Ve Babil'de, Kasiteler denilen bir halk birden ortaya çıkıp (aslında Hazar Denizine yaslanan kuzeydoğudaki dağlık bölgeden gelmişlerdi) Babil'e saldırmış ve Hammurabi ile başlayan hanedanı aniden sona erdirmişti.

Her ulus savaşa kendi ulusal tanrısının adına ve onun emriyle gittiğini iddia ettiğine göre, giderek büyüyen çatışmalar peka-

la tanrılar arasında insan vekiller aracılığıyla süren bir mücadeleyi temsil ediyor olabilirdi. Bu fikri doğrular görünen bir ipucu, 18. hanedandan firavunların tanrısal adlarında yer alan Ra veya Amen ön eki ya da son ekini bırakıp Tot önekini kullanmaya başlamalarıdır. M.Ö. 1525'te I. Totmes (bazen Tutmosis olarak çevrilir) ile başlayan değişim İsrailoğullarına uygulanan zulmün da başlangıcının tarihidir. Firavun tarafından gösterilen neden aydınlatıcıdır: Yukarı Fırat'taki Naharin'e askeri sefer başlatan firavun, İsrailoğullarının isyan edip içerden vurabilecek bir ordu haline geleceğinden korkmaktadır. Peki sebebi? Naharin, Harran'ın bulunduğu, kurucu ataların torunları olan halkların yaşadığı bölgenin ta kendisidir.

İsrailoğulları üstündeki baskının nedeni olarak gösterilenleri bu durum açıklıyor olsa da artık Tot'a hürmet etmekte olan Mısırlıların niçin ve ne amaçla uzaktaki Harran'ı fethetmek için ordular gönderdiği sorusunu açıklayamaz. Bu, akılda tutulması gereken bir bulmacadır.

Bir yandan askeri seferler ve aynı zamanda İsrailoğullarına uygulanan zulüm yeni doğan tüm İsrailli erkek çocuklarının öldürülmesini emreden fermanla tırmandı ve III. Totmes'in hükümdarlığı sırasında zirve noktasına ulaşıp Musa'yı, kendi halkı adına buna karşı çıkmasının ardından kaçmaya zorladı. Sina çölünden Mısır'a ancak M.Ö. 1450'de, III. Totmes'in ölümünden sonra dönebildi. On yedi yıl sonra, Yahveh tarafından "Mısır ve onun tanrılarına" musallat edilen bir dizi beladan sonra İsrailli-lerinin gitmesine izin verildi ve böylece Mısır'dan çıkış başladı.

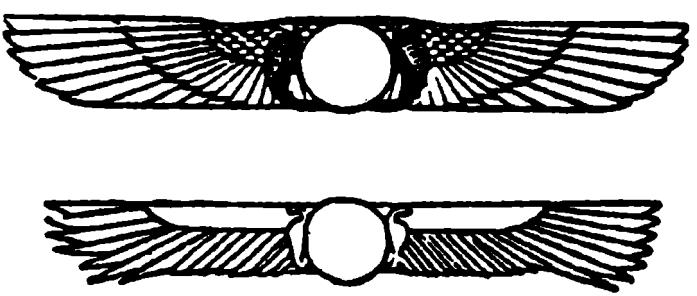
Kitabı Mukaddes'te sözü edilen iki olay ve Mısır'daki büyük bir değişiklik, Yahveh'nin kutsamayı seçtiği halkını desteklemek için gösterdiği anlatılan mucizeler ve harikaların bir sonucu olarak diğer halklar arasında teolojik akisler meydana geldiğini işaret etmektedir.

"Musa'nın kayınbabası Midyanlı kahin Yitro, Tanrı'nın Musa ve halkı İsrail için yaptığı her şeyi" duyduğunda, diye okuruz Mısır'dan Çıkış kitabının 18. kısmında, İsrailoğullarının konakladığı yere gitti ve hikayenin tamamını Musa'dan dinledik-

ten sonra, Yitro şöyle dedi: "Artık biliyorum ki Yahveh bütün ilahlardan büyüktür," ve Yahveh'ye sunu ve kurbanlar getirdi. Bir sonraki olay (Çölde Sayım kitabının 22-24 kısımlarında tarif edilir) Moav kralı görücü Balam'ı ilerleyen İsrailoğullarına lanet okuması için tuttuğu sırada meydana gelir. "Tanrı'nın ruhu Balam'ın üzerine inince", "ilahi görüm"de Yakup soyunun Yahveh tarafından kutsandığını ve onun Sözüne karşı çıkılamayacağını anladı.

İbran olmayan bir kahinin ve görücünün Yahveh'nin gücünü ve üstünlüğünü kabul etmesinin Mısır kraliyet ailesi üstünde beklenmedik bir etkisi oldu. M.Ö. 1379'da, tam İsrailoğulları Kenan ülkesine girdiği sırada, yeni bir firavun adını Akenaten olarak değiştirdi; Aten bir Kanatlı Disk ile temsil edilmekteydi (Şekil 86), başkenti yeni bir yere taşıdı ve bir tanrıya ibadet etmeye başladı. Amen-Ra rahiplerinin çabucak son verdiği, kısa ömürlü bir deneydi bu. Herkes için geçerli bir Tanrı'ya duyulan inancın her yerde geçerli bir barış sağlayacağı kavramının da ömrü kısa oldu... Harran bölgesine hamle yapmakta olan Mısır ordusu M.Ö. 1296'da (günümüzde Lübnan'da olan) Kadeş Savaşında Hititler tarafından kesin olarak yenilgiye uğratıldı.

Hititler ve Mısırlılar birbirlerinin gücünü tüketmekteyken,

Şekil 86

Asurların kendilerini öne sürmeleri için yer açılmıştı. Neredeyse tüm yönlerde başlayan bir dizi genişleme, dinsel bir bağlılığı işaret eden tanrısal bir ada sahip olan Asur kralı I. Tukulti-Ninurta'nın Babil'i ele geçirip Babil tanrısı Marduk'u zapt etmesiyle sonuçlandı. Bunu izleyen şey o dönemin tipik çok tanrıcılık örneğiydi: Bu tanrının kötülenmesi şöyle dursun, onu Asur'un başkentine getirdiler ve Yeni Yıl törenleri gelip çattığında asırlık ayinler sırasında baş köşede Aşur değil Marduk vardı. Bir terim icat etmek gerekirse, "bu kiliseler birleşmesi" bir zamanlar imparatorluk yapmış krallıklar arasındaki tükenişi durdurmayı başaramadı ve sonraki birkaç asır içinde bir zamanların Mezopotamyası'nın iki gücü bir cayma ve fethetme coşkusu kaybı içinde Mısır ve Hatti ülkesiyle birleştiler.

Batı Asya'da, özellikle de Akdeniz kıyısı boyunca, Küçük Asya'da ve hatta Arabistan'da müreffeh şehir devletlerinin ortaya çıkışını mümkün kılan şeyin bu imparatorluk dokunaçlarının geri çekilişi olduğuna hiç kuşku yok. Oysa bunların yükselişi neredeyse her yönden göçmenleri ve istilacıları çeken bir mıknatıs haline gelecekti. Gemilerle gelen istilacılar -Mısırlıların deyişiyle "Deniz Halkları"- Mısır'da yerleşmeyi denediler ama sonunda Kenan kıyılarını işgal etmiş oldular. Küçük Asya'daki Truva'ya Yunanlılar bin gemiyle saldırdılar. Hint-Avrupa dillerini konuşan halklar Küçük Asya'dan geçip Fırat Nehrinin aşağılarına indiler. Perslilerin ataları Elam'a dek yaklaştı. Ve Arabistan'da, ticaret yollarını kontrol ettikleri için zenginleşmiş kabileler gözlerini kuzeylerinde uzanan bereketli topraklara çevirmişti.

Kenan ülkesinde, çevrelerindeki şehir krallarıyla ve prensliklerle sürekli savaşmaktan bıkmış olan İsrailoğulları Baş Kahin Samuel aracılığıyla Yahveh'ye bir ricada bulundular: Bizi güçlü tek bir ulus yap, bize bir kral ver!

İlk kralları Saul'dü, ondan sonra Davut geldi ve ardından da başkent Yeruşalim'e aktarıldı.

Kitabı Mukaddes bu dönemdeki Tanrı erlerini sıralar, hatta onlara kelimenin en kesin anlamıyla, yani Tanrı'nın "sözcüleri"

anlamında nebi der. Onlar ilahi mesajları iletmişlerdi ama eski çağlarda bilinen kehanet rahiplerinden çok daha fazlasıydılar.

Ancak Yahveh'ye adanan tapınak inşa edildikten sonradır ki kehanette bulunma –olacak şeyleri önceden bildirmek– tam anlamıyla gelişti. Ve Kitabı Mukaddes'in adaleti, ahlakı vaaz edişleriyle olacak şeyleri bildirişlerini birleştiren İbran peygamberleri gibisi kadim dünyanın başka hiçbir yerinde yoktu.

Geriye bakıp, artık M.Ö. birinci binyıl dediğimiz dönem aslında Sümer uygarlığının gelişmesiyle başlayan dört bin yıllık insan hikayesinin *son binyılıydı.* Hikayesine *Dünya Tarihçesi* adını verdiğimiz bu insanlık dramasının orta noktasında nükleer felaket, Sümer ve Akkad'ın sonu, Sümer'in asasının İbrahim'e ve onun soyuna devredilişi bulunmaktadır. İlk iki bin yılın sonrasında varılan nokta buydu. Şimdi de hikayenin geri kalan kısmının, yani M.Ö. 3760 civarında Anu'nun Dünya'ya yaptığı resmi ziyaret ve Sümer'de başlamış olan şeyin son iki bin yılının sonu gelmekteydi.

Gerçekten de o dönemin kutsal kitaba geçen büyük kehanetlerini birbirine bağlayan çizgi buydu: Devrenin sonu geliyordu, Yılların Başlangıcında söylenmiş olanlar Yılların Sonunda gerçekleşecekti.

İnsanoğluna pişmanlık göstermesi, adalete ve ahlaka dönmesi ve yalnızca tek bir gerçek Tanrı'nın var olduğunu, hatta *Elohim*'in bile Tanrısı olduğunu anlayıp kabul etmesi için bir fırsat verilmişti. Nebiler her söz, görüm ve sembolik eylemle mesajı iletmekteydiler: Zaman tükeniyordu; büyük olaylar meydana gelecekti. Yahveh günah işleyenlerin ölümünü istemiyordu; onların doğruluğa dönmesini istiyordu. İnsan kendi Kaderini kontrol edemez ama Kısmetini kontrol edebilirdi; insan, krallar, uluslar izlenecek yolu seçebilirdi. Ama kötülük hakim olacak, insan ilişkilerinde adaletsizlik kural olacaksa, uluslar başka uluslara kılıç çekmeye devam edecekse Rab'bin Gününde herkes yargılanıp hükmedilecekti.

Kitabı Mukaddes'in de kabul ettiği gibi bu, anlayabilen bir

topluluğa verilen bir mesaj değildi. Kime tapındıklarını bilir görünen halklarla çevrili olan Yahudilerden görünmeyen, sureti bile bilinmeyen bir Tanrı tarafından talep edilen katı standartlara bağlı kalmaları istenmekteydi. Yahveh'nin gerçek nebileri bir yandan, Tanrı'nın sözünü aktardıklarını iddia eden "sahte nebiler"le uğraşmakla meşguldüler. Bunlar tapınakta adak sunmanın ve kurban kesmenin tüm günahları bağışlatacağını söylemekteydiler; Yeşeya ise Yahveh sizin kurbanlarınızı değil, adalet içinde yaşamanızı ister, demekteydi. Adil olmayanın başına çok şey gelecek, diyordu Yeşeya; sahte nebiler ise hayır, hayır, barış geliyor, diyorlardı.

Tıpkı Musa'nın, Tanrı'nın talimatı üzerine, firavunun İsrailoğullarını serbest bırakmasını sağlamak ve sonra da İsrailoğullarını Yahveh'nin kudretine ikna etmek için mucizelere başvurmak zorunda kalması gibi, kutsal kitabın peygamberleri de kendilerine inanılması için mucizelere başvurdular.

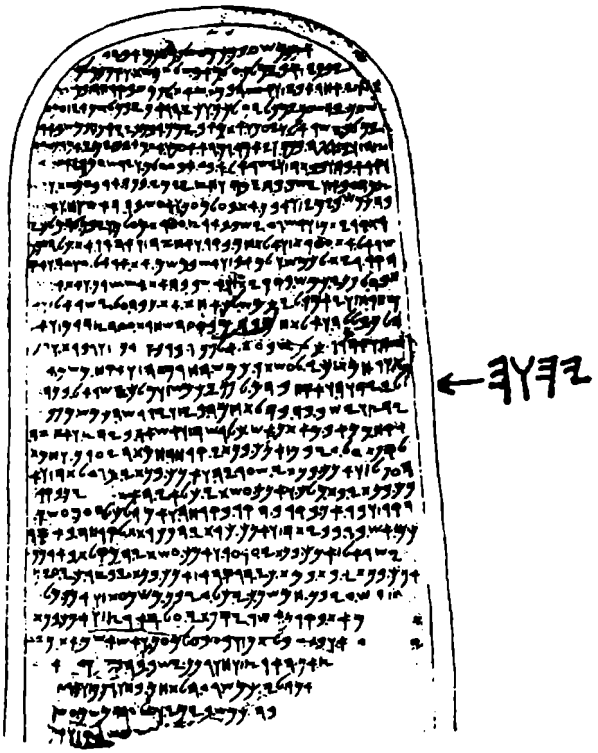
Kitabı Mukaddes'te İlyas peygamberin, Ahav ve onun, beraberinde Kenan tanrısı Baal tapıncını beraberinde getiren Fenikeli karısı İzebel'in (İsrail'de kuzey krallığındaki) idaresi sırasında karşılaştığı güçlükler ayrıntısıyla anlatılmaktadır. Fakir bir kadının ununun ve yağının hiç bitmemesini sağlayıp ölen bir oğlanı dirilterek çoktan ünlü olmuş olan İlyas peygamberin en büyük mücadelesi, Karmel Dağında "Baal'ın peygamberleri" ile karşılaşmaktı. Başını kralın çektiği bir kalabalığın önünde bir mucize gerçekleştirerek kimin "gerçek peygamber" olduğu belirlenecekti. Odunlar yığılıp üstüne bir kurbanlık konuldu ama ateş yakılmadı; ateşin gökten gelmesi gerekiyordu. Ve Baal'in peygamberleri sabahtan öğlene dek Baal'i adıyla çağırdılar ama ne ses ne cevap vardı (1. Krallar, kısım 18). Onlarla alay eden İlyas peygamber, "Belki tanrınız uyuyordur da uyandırmak gerekir!" dedi. Akşam vaktine dek devam ettiler ama nafile. Sonra İlyas taşlar topladı ve harap halde olan Yahveh'nin sunağını yeniden inşa edip üstüne odun ve kurbanlık öküzü koyarak halktan sunağa su dökmelerini istedi ki orada gizli bir ateş olmadığından emin olsunlar. Ardından İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un tanrı-

sı Yahveh'yi adıyla çağırdı; "ve gökten Rab'bin ateşi düştü. Düşen ateş yakmalık sunuyu, odunları, taşları ve toprağı yakıp kuruttu." Yahveh'nin kudretine ikna olan halk Baal'in peygamberlerini yakalayıp hepsini öldürdüler.

İlyas ateşli savaş arabasıyla göğe alındıktan sonra, onun ardılı ve öğrencisi olan Elişa, gerçek bir Yahveh peygamberi olduğunu kesinleştirmek için mucizeler sergiledi. Suyu kan kızılına döndürdü, ölen bir oğlanı canlandırdı, azıcık bir parça zeytinyağıyla boş testileri doldurdu, azıcık kalmış yemekle yüzlerce insanı doyurdu ve bir demir çubuğu su üstünde yüzdürdü.

Bu mucizelere o zamanlar ne kadar inanılıyordu acaba? Kitabı Mukaddes'ten –Yusuf döneminden ve de Mısır'dan çıkış zamanından– ve *Büyücülerin Hikayeleri* gibi Mısır metinlerinden biliyoruz ki oradaki kraliyet sarayı ağzına dek büyücüler ve falcılarla doluydu. Mezopotamya'nın alamet rahipleri ve kehanet rahipleri, falcıları ve görücüleri ve rüya tabircileri vardı. Gerçi, Kitabı Mukaddes Eleştirisi denilen alimane bir disiplin M.S. on dokuzuncu yüzyılda moda olunca, bu tür mucizeler yaratma hikayeleri Kitabı Mukaddes'teki her şeye inanılabilmesi için bağımsız kaynaklarca da desteklenmesi gerektiğine ilişkin ısrara güç kattı. Neyse ki on dokuzuncu yüzyıldaki arkeologların ilk buluntuları arasında Moav kralı Meşa'nın yazıtını taşıyan bir stel vardı; kral bu yazıtta İlyas döneminin Yahuda'sına ilişkin verileri doğrulamakla kalmamış, Yahveh'den tam adıyla (Şekil 87) söz etmişti ki bu kutsal kitap dışında çok nadir görülen bir şeydir. Bu bulgu, mucizelerin doğrulaması değilse de –daha sonraki diğer bulgular gibi– Kitabı Mukaddes'te geçen olayların ve kişiliklerin sahiciliğini güçlendirmiştir.

Metinler ve el yapımı nesneler arkeologlar tarafından keşfedildikçe bunlar, kutsal kitap peygamberleri ile diğer ulusların falcıları arasındaki derin farklılıklara da ışık tutmuştu. Daha en başından itibaren İbran *Nebi*'im –"nebiler" diye çevrilir ama aslında tam anlamı "Tanrı'nın sözcüleri"dir– söz konusu büyü ve önceden bilişin kendilerine değil Tanrı'ya ait olduğunu açıklamışlardı. Mucizeler O'nundu ve olacağı önceden bildirilen şey-

Şekil 87

ler Tanrı'nın mukadder kıldıklarıydı. Dahası, maiyet memurları gibi iş gören "evet efendim! peygamberleri" olmayan bu peygamberler yüksek ve kudretli kişileri hataları ve yanlış ulusal kararları sebebiyle eleştirmiş ve uyarmışlardı. Hatta Kral Davut bile, Hititli Uriya'nın karısına göz koyduğu için azarlanmıştı.

Garip bir tesadüf eseri –tabi öyle ise– Davut, Yeruşalim'i ele geçirip Yahveh Evi'ni Kutsal Platform üzerinde kurmakla ilgili

ilk adımları attığı anda Eski Asur denilen şeyin düşüşü ve çöküşü aniden sona erdi ve yeni bir hanedanın yönetimi altında tarihçilerin Yeni Asur dönemi dedikleri şey başladı. Ve Yahveh'nin Tapınağı inşa edilir edilmez, o zamanki Kudüs uzak ülkelerdeki hükümdarların dikkatini çekmeye başladı. Bunun doğrudan sonuçlarından biri olarak, Yeruşalim'in peygambeleri de bakışlarını uluslararası sahneye çevirdiler ve Yahuda'ya, İsrail'in kuzey krallığının bölünmesine, İsrail krallarına ve halklarına ilişkin kehanetlerinin içine dünyanın geri kalanına ilişkin kehanetler de eklemeye başladılar. Tanrı tarafından çağrılmadan önce peygamberlerin çoğunun basit köylüler olduğu düşünülürse, ölçeği ve kavrayışı bakımından çok şaşırtıcı bir dünya görüşüdür bu.

Uzak ülkelere ve uluslara, onların krallarının adlarına (hatta bir örnekte, kralın lakabına), bunların ticaret yollarına, ordularına ve savaş güçlerinin yapısına ilişkin böylesine derin bir bilgi o dönemin Yahuda krallarını bile şaşırtmış olmalıdır. En azından bir kez, bir açıklama yapılmıştır. Yahuda kralını Aram kralıyla yapacağı antlaşmaya karşı uyaran bilici Hanani krala şunu açıklar: Yahveh'nin sözüne güven çünkü "Yahveh'nin gözleri... her yeri görür."

Mısır'da da yeni bir hanedan, 22. hanedan ülkeyi birleştirip uluslararası meselelere dahil olmaya yeniden başladığında bir nifak dönemi sona ermişti. Yeni hanedanın ilk kralı olan firavun Şişak o zamanın büyük güçlerinden biri olup Kudüs'e zorla girerek hazinelerini ele geçiren (ancak Tapınağa zarar vermeden) ilk yabancı hükümdar olarak tarihe geçti. M.Ö. 928'de gerçekleşen olay 1. Krallar 14'te ve 2. Tarihler 12'de aktarılır; bunların hepsi Yahveh tarafından Yahuda kralına ve asillere hayli zaman önce bilici Şemaya aracılığıyla bildirilmişti; bu olay kutsal kitaptaki anlatının dışarıdan, bağımsız bir kayıtla da doğrulandığı örneklerden biridir, Karnak'taki Amen tapınağının güneye bakan duvarlarına bu kaydı firavun bizzat düşmüştü.

Asurların, kuzeydeki İsrail krallığından başlayarak Yahudi krallıklarına iyice yaklaşması Kitabı Mukaddes'te doğru biçim-

de kayda geçirilmiştir. Burada yine, kutsal kitaptaki kayıtlar Asur krallarının tarih kayıtlarıyla doğrulanmaktadır; hatta III. Salmaneser (M.Ö. 858-824) Nibiru'nun Kanatlı Disk sembolünün hakim olduğu bir sahnede (Şekil 88a) İsrail kralı Yehu'yu önünde eğilmiş halde betimlemiştir. Birkaç on yıl sonra bir başka İsrail kralı Asur kralı III. Tiglat-Pileser'e (M.Ö. 745-727) önceden haraç ödeyerek bir saldırıyı savuşturmuştu. Ama bunlar ancak biraz zaman kazandırdı: M.Ö. 722'de Asur kralı V. Salmaneser kuzey krallığı üstüne yürüdü, başkenti Samiriye'yi (İbranca *Şomron*; "Küçük Sümer") ele geçirip kralını ve asillerini ülke dışına sürdü. İki yıl sonra, bir sonraki Asur kralı II. Sargon (M.Ö. 721-705) halkın geri kalanını sürgüne yolladı ve bu devletin bağımsız mevcudiyetine son verdi; İsrail'in On Kayıp Kabilesi muamması da böylece doğdu.

Asur kralları sayısız askeri harekatlarına ilişkin kayıtlara "Tanrım Aşur'un emri üzerine" sözleriyle başlayarak fetihlerine din savaşı havası vermişlerdi. İsrail'in fethi ve alt edilmesi Sargon için öylesine önemliydi ki sarayının duvarlarına zaferlerini kaydettirirken yazıta kendisini "Samarya'nın ve tüm İsrail ülkesinin fatihi" şeklinde tanımlayarak başlamıştı. Şöyle devam et-

Şekil 88a

mişti: Başka yerlerdeki fetihlerini taçlandıran bu başarıyla birlikte, "Tanrıların kralı Aşur'a ait olan alanı büyüttüm."

* * *

Kitabı Mukaddes'e göre, bu felaketler kuzey İsrail devletinin başına, önderleri ve halkı peygamberlerin uyarılarını ve tembihlerini dinlemediği için gelmişti; güney Yahuda'nın kralları peygamberlerin yol göstericiliğine daha çok kulak vermekteydiler ve bir süre için görece bir barış döneminin tadını çıkartmışlardı. Ama Asurların gözü Kudüs'te ve tapınağındaydı; ve onların tarih kayıtlarında açıklanmayan nedenlerden dolayı askeri seferlerinin pek çoğu Harran bölgesinde başlayıp sonra Akdeniz kıyısı boyunca batıya genişledi. Asur krallarının Harran bölgesindeki fetihlerini tarif eden tarih kayıtlarının Nahor ve Laban adlı, yani İbrahim'in erkek kardeşi ve kayınbiraderinin adlarını taşıyan iki şehri tanımlaması anlamlıdır.

Yahuda'nın ve özellikle de Yeruşalim'in Asur saldırısına maruz kalması uzun sürmedi. Hakimiyet bölgesini genişletmek ve tanrı Aşur'un Yahveh'nin Evi'ne "komuta" etmesini sağlama görevi II. Sargon'un oğlu ve M.Ö. 704'te onun ardından tahta çıkan ardılı olan Sanherib'e kalmıştı. Babasının fetihlerini pekiştirmek ve Asur eyaletlerinde tekrarlayan isyanlara son vermek için kral, üçüncü seferini (M.Ö. 701) Yahuda'yı ve Yeruşalim'i ele geçirmeye adadı.

Bu girişime ilişkin olaylar ve koşullar hem Asur'un tarih kayıtlarında hem de Kitabı Mukaddes'te geniş yer almakta ve bu olayı, kutsal kitabın doğruluğunun en iyi belgelenmiş örneklerinden biri yapmaktadır. Bu ayrıca, kutsal kitaptaki kehanetlerin önceden bildiren yol göstericiliğinin değeri ve jeopolitik kavrayışının ölçüsü açısından doğruluğunu da gösteren bir olaydı.

Dahası, bu olayların önemli bir unsurunu destekleyen ve açıklayan fiziksel kanıt –bugün bile– mevcuttur, böylece kişi tüm bunların ne kadar gerçek ve doğru olduğunu kendi gözleriyle görebilir.

Bu olayları Sanherib'in kendi sözleriyle nakletmeye başlarken, uzaklardaki Yeruşalim'e karşı girişilen seferin "Hatti ülkesi"ne, yani Harran bölgesine doğru bir yol uzatma ile başladığına ve ancak bundan sonra Akdeniz kıyısına, batıya doğru yön değiştirildiğine bir kez daha dikkat çekelim. Akdeniz kıyısında saldırılan ilk kent Sidon idi:

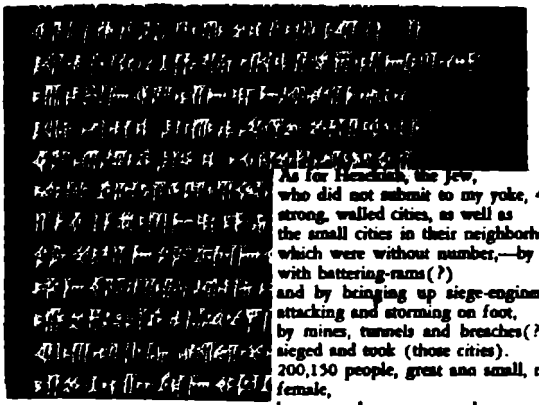
Üçüncü seferimde Hattilere karşı yürüyüşe geçtim.
Efendiliğimin dehşete düşüren
İhtişamından ürken Sidon kralı Luli
Deniz aşırı bir yere kaçıp mahvoldu.

Efendim Aşur'un Silahının ürkütücü görkemi,
Büyük Sidon'un güçlü şehirlerini
Bastırdı...
Sidon'dan başlayıp Arvad, Biblos, Aşhot,
Bet-amon, Moav ve Adom'a dek tüm krallar
Zengin hediyeler getirdiler;
Aşkelon kralını Asur'a sürgün ettim...

Yazıt (Şekil 88b) şöyle devam etmektedir:

Boyunduruğuma itaat etmeyen
Yahuda'lı Hizkiya'ya gelince,
Güçlü duvarlarla kuşatılmış 46 şehrini
ve de civarlarındaki sayısız
küçük şehri...
Kuşattım ve onları aldım ve
Genç yaşlı erkek kadın 200.150 kişiyi
Atlar, katırlar, develer, eşekler, davar ve koyunları
Buralardan alıp çıkarttım.

Bu kayıplara rağmen Hizkiya bir adım bile gerilemedi çünkü Yeşeya peygamber şöyle kehanet etmişti: Saldırandan kork-

Şekil 88b

ma çünkü Yahveh ona Ruhunu indirecek ve saldırgan bir söylenti işitip ülkesine geri dönecek ve orada kılıçla vurulacak... "Yahveh, Asur kralına ilişkin şöyle diyor: 'Bu kente girmeyecek, ok atmayacak! Geldiği yoldan dönecek ve kente girmeyecek! Kendim için ve kulum Davut'un hatırı için bu kenti savunup kurtaracağım.'" (2. Krallar, 19. kısım)

Hizkiya'nın meydan okuduğu Sanherib bunu tarih kayıtlarına şöyle geçirdi:

Yeruşalim'de, Hizkiya'yı
Kendi sarayında esir ettim,
Kafesteki kuş gibi, onu
Toprak tabyalarla kuşattım,
Şehir kapısından çıkanı öldürdüm.

"Sonra Hizkiya'nın krallığının eyaletlerini alıp bunları –Filistin şehir devletleri olan– Aşhot, Ekron ve Gazza krallarına verdim ve Hizkiya'nın vergisini artırdım," diyerek devam etmişti Sanherib, ardından Hizkiya'ya "daha sonra bana, Nineve'ye yolla" dediği verginin neler içerdiğini sıralamıştı.

Tarih kayıtlarının ne Yeruşalim'in ele geçirilişinden ne de kralının yakalanışından bahis açıp yalnızca ağır verginin dayatılmasını anlattığı neredeyse fark bile edilmez: altın, gümüş, değerli taşlar, rastık taşı, işlenmiş kızıl taşlar, fildişi kakmalı mobilyalar, fil postları "ve her türden değerli hazine."

Bu övünme, Yeruşalim'de aslında neler olduğunu söylemez; hikayenin tamamına ilişkin diğer kaynak Kitabı Mukaddes'tir. 2. Krallar, 18. kısımda ve de Yeşeya Kitabı ve Tarihler Kitaplarında da aynen anlatıldığı gibi, "Hizkiya'nın krallığının on dördüncü yılında Asur Kralı Sanherib, Yahuda'nın surlu kentlerine saldırıp hepsini ele geçirdi. Yahuda Kralı Hizkiya, Lakiş Kentindeki Asur Kralına şu haberi gönderdi: 'Suçluyum, üzerimden kuvvetlerini çek, ne istersen ödeyeceğim.' Asur kralı Yahuda kralı Hizkiya'ya üç yüz talant* gümüş ve otuz talant** altın ödemekle yükümlü kıldı," ve Hizkiya hepsini ödeyip üstüne bir de tapınağın kapılarıyla kapı pervazları üstündeki bronz kaplamaları da Sanherib'e verdi.

Ama Asur kralı antlaşmadan caydı. Asur'a geri döneceğine, Yahuda başkenti üstüne büyük bir kuvvet gönderdi ve Asur kralının her zamanki kuşatma taktiği ile saldırganların ilk işi şehrin su sarnıcını ele geçirmekti. Bu taktik başka yerlerde işi yaramıştı ama Kudüs'te işlemedi. *Çünkü Hizkiya'nın şehir surları altında bir su tüneli kazdırıp Gihom pınarının suyunun akışını şehrin içindeki Siloam gölüne çevirtmiş olduğundan Asurların haberi yoktu.* Bu gizli yeraltı su tüneli kuşatma altındaki şehre taze su sağlıyor, Asurların planlarına meydan okuyorlardı.

Şehre diz çöktürecek kuşatmanın başarısızlığına öfkelenen Asur komutanı psikolojik savaşa başvurdu. Savunmaya katılan

* Yaklaşık 10,4 ton.
** Yaklaşık 1 ton.

herkesin anlaması için İbranca konuşup direnmenin yararsızlığını işaret etti. Diğer ulusların tanrılarının hiçbiri onları kurtaramazdı; hem kimdi bu "Yahveh" ve Yeruşalim için daha iyi olanı nereden biliyordu? O da diğerleri gibi yanılabilir bir tanrıydı...

Tüm bunları duyan Hizkiya giysilerini yırtıp çul kuşanarak Yahveh'nin Tapınağına gitti, "Ey Kerubiler arasında taht kuran İsrail'in Tanrısı Yahveh, bütün dünya krallıklarının tek tanrısı sensin. Yeri göğü sen yarattın," diyerek dua etti. Duasının işitildiği konusunda onu temin eden peygamber, verilen ilahi sözü tekrarladı: Asur kralı asla şehre giremeyecek, başarısızlıkla evine dönecek ve orada öldürülecek.

O gece bir ilahi mucize meydana geldi ve kehanetin ilk kısmı gerçekleşti:

O gece Yahveh'nin meleği gidip
Asur ordugahında
Yüz seksen beş bin kişiyi öldürdü.
Ertesi sabah uyananlar
Salt cesetlerle karşılaştılar.
Bunun üzerine
Asur Kralı Sanherib
Ordugahını bırakıp çekildi,
Ninova'ya döndü ve orada kaldı.
(2. Krallar, 19:35-36)

Bir son not olarak, Kitabı Mukaddes kehanetin ikinci kısmının da gerçekleştiğini, "Ve Sanherib... çekildi, Ninova'ya döndü ve orada kaldı. Bir gün ilahı Nisrok'un tapınağında tapınırken, oğullarından Adrammelek ile Şareser onu kılıçla öldürüp Ararat ülkesine kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon kral oldu," şeklinde kayıt düşerek belirtmektedir.

Sanherib'in öldürülme şekliyle ilgili kutsal kitaptaki ek not bilginlerin zihnini uzun zamandır meşgul etmiştir çünkü Asur kraliyet kayıtları kralın ölümünü bir gizem olarak kenara bırakmıştı. Ek arkeolojik bulguların da yardımıyla bilginler ancak

son yıllarda kutsal kitabın anlatımını doğrulayabildiler: Sanherib gerçekten de (M.Ö. 681 yılında) iki oğlu tarafından katledilmiş ve tahtın varisi, en küçük oğlu Esarhaddon olmuştu.

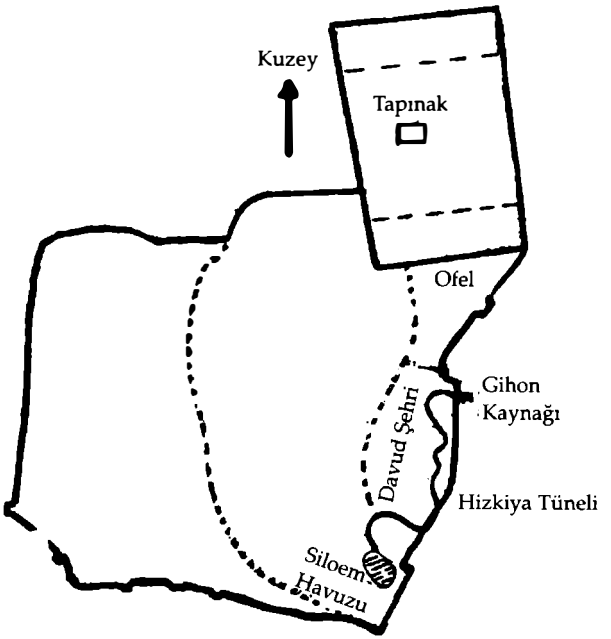
Kitabı Mukaddes'in doğruluğunu destekleyen bir son not da biz ekleyebiliriz.

On dokuzuncu yüzyılın başlarında, Kudüs'ü araştıran arkeologlar *Hizkiya'nın tünelinin mit değil, gerçek olduğunu*; Yahuda kralları döneminde savunma duvarlarının altındaki doğal kayaya açılan ve Kudüs'ün gizli su mevcudu için su yolu işlevi gören bir yeraltı tünelini keşfettiler!

1838'de, modern çağda tüneli tam uzunluğunca, yani 525 metre boyunca geçen ilk kişi Edward Robinson'du. Sonraki yıllar içinde kadim Kudüs'ün diğer ünlü kaşifleri (Charles Warren, Charles Wilson, Claude Conder, Conrad Schick) tüneli ve bunun çeşitli şaftlarını temizleyip incelediler. Tünel gerçekten de (surların dışında yer alan) Gihon pınarındaki kaynağı şehrin içindeki Siloam göletine bağlıyordu (Şekil 89). Sonra, 1880'de oyun oynayan çocuklar tünelin orta yerindeki duvarda bir yazıt keşfettiler. Zamanın Osmanlı yetkilileri üstünde yazıtın bulunduğu duvarın o kısmının kesip oyularak (dönemin Osmanlı başkenti) İstanbul'a getirilmesini emrettiler. Böylece, Yahuda kralları döneminde kullanılan güzel, kadim bir İbran yazısı ile oyulan yazıtın (Şekil 90) bulunduğu yerin, kayanın her iki yanından oymaya başlayan Hizkiya'nın tünel açıcılarının tam karşılaştıkları nokta olduğu kesinleşti.

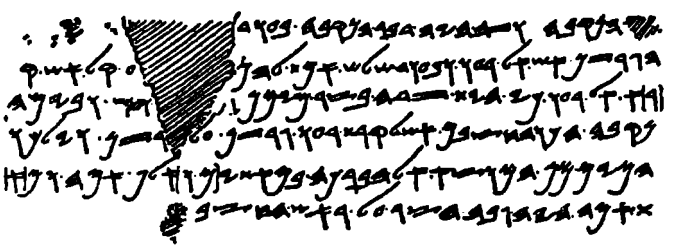
Tünelin duvarından kesilip çıkartılan kaya parçasının üstünde yer alan ve şimdi, İstanbul Arkeoloji Müzesinde sergilenen yazıtta şu sözler vardır:

> ...tünel. Ve tünelin tamamlanışının hikayesi. [Tünel açanlar] baltasını karşısındakine kaldırdıklarında ve daha kazılıp açılacak üç kübit kalmışken arkadaşına seslenen bir adamın sesi işitilebiliyordu çünkü sağ tarafta, kayada bir çatlak vardı... Ve tamamlanış gününde tünel açanlar balta baltaya gel-

Şekil 89

diler. Ve su kaynağından, bin iki yüz kübit boyunca gölete akmaya başladı; ve tünel açanların başlarının üstündeki yükseklik yüz kübitti.

Şekil 90

Kudüs'teki olayların kutsal kitaptaki anlatımının doğruluğu ve geçerliliği, uzaklardaki Ninova'da Asur tahtına bir sonra çıkacak olan kişiyle ilgili yaşanan olaylara dek uzanmıştı: Sanherib'in oğullarını ona karşı saldırtan ve en küçük oğlu Esarhaddon'un (ayrıca Aşarhaddon olarak da okunur) tahta çıkmasına yol açan olay gerçekten de kanlıydı. Bu kanlı olay *Esarhaddon Tarihi*'nde (Prizma B olarak bilinen eser üstünde yer alır) tarif edilmektedir; kral burada kardeşleri yerine tahta kendisinin geçmesi kararının Sanherib'e Şamaş ve Adad adlı tanrılar tarafından verilen bir alametin sonucunda alındığını anlatır; bu seçim Asur ve Babil'in büyük tanrılarınca "ve gökte ve Yer'de yaşayan diğer tüm tanrılarca" onaylanmıştır.

Sanherib'in kanlı sonu, tanrı Marduk'un rolü ve nüfuzuyla ilgili öfkeli dramın yalnızca bir perdesinden ibaretti. Asurların, Marduk'u Asur başkentine getirerek Babillilere boyun eğdirme ve aslında Babil'i ilhak etme girişimi başarısız oldu ve birkaç on yıl içinde Marduk Babil'deki onurlu konumuna geri döndü. Metinler akla, bu tanrının eski yerine konulmasının en önemli unsurunun, *Enuma eliş*'in halka okunduğu ve Marduk'un Dirilişi piyesinin başka hiçbir yerde değil de Babil'de oynandığı Yeni Yıl'daki Akitu festivalini kutlama ihtiyacı olduğunu getirmektedir. III. Tiglat-Pileser dönemi geldiğinde, kralın yasallığının onaylanması Marduk (kralın sözleriyle) "iki elimi ellerinin arasına" alana dek Marduk'un önünde eğilmesini gerektirir hale gelmişti.

Sanherib ardılı olarak Esarhaddon'u seçme kararını sağlamlaştırmak için onu Babil genel valisi olarak atamış (ve kendisine "Sümer ve Akkad Kralı" demişti). Ve Esarhaddon tahta çıktığında "Asur'un tanrılarının; Aşur, Sin, Şamaş, Nebo ve Marduk'un huzurunda" göreve bağlılık yemini etmişti. (İştar orada hazır olmamasına karşın sonraki tarih kayıtlarında adı anılır.)

Dinsel açıdan da kapsayıcı olmaya ilişkin tüm bu çabalar denge ve barışı sağlamakta başarısız oldu. M.Ö. yedinci yüzyıl başlar ve Sümer'i başlangıç alıp ileri saydığımızda Son Binyılın

ikinci yarısını işaret ederken büyük başkentler kargaşaya yenik düştüler ve kargaşa tüm kadim dünyaya yayıldı.

Kutsal kitap peygamberleri bunların hepsini önceden görmüşlerdi: Yahveh'nin adına ilan ettikleri Sonun Başlangıcıydı bu.

Meydana gelecek olayların kehanet edilen senaryosuna göre, Yeruşalim ve onun Kutsal Platformu küresel bir boşalımın odak noktası olacaktı. İlahi öfke kendisini önce şehre ve halkına karşı tezahür ettirecekti çünkü onlar Yahveh'yi ve onun emirlerini terk etmişlerdi. Büyük ulusların kralları Yahveh'nin gazabının araçları olacaklardı. Ama onlar da, sırası geldikçe her biri Yargılanma Gününde hükmedilecekti. "Çünkü Yahveh uluslara dava açacak; herkesi yargılayacak," demişti Yeremya peygamber (21:35).

Asur, diyordu Yahveh'nin sözlerini nakleden Yeşeya peygamber, onun sopasıydı; pek çok ulusun üstüne indiğini, hatta Mısır'ı istila ettiğini (bu gerçekleşen bir kehanetti) önceden görüp bildirmişti, ama sonra Asur da günahlarından dolayı yargılanacaktı. Bir sonraki Babil olacak, diyordu Yeremya peygamber; kralı Yeruşalim üstüne gelecek ama yetmiş yıl sonra (gerçekten de öyle oldu) Babil de durdurulacaktı. Mısır'dan ve Nübye'den başlayıp ta Çin'e (!) dek irili ufaklı ulusların günahları Yahveh'nin Gününde hükmedilecekti.

Kehanetler birer birer gerçekleşti. Yeşeya peygamber Mısır'ın üç yıl süren bir savaşın ardından Asur kuvvetlerince işgal edilişini önceden bildirmişti. Kehanet Sanherib'in ardılı Esarhaddon'un eliyle gerçekleşti. Şaşırtıcı olan şey, kehanetin gerçekleşmesinin yanı sıra, Asur kralı ordusunu batıya ve sonra Mısır'a doğru doğuya yönlendirmeden önce Harran'a uğrayıp yolu uzatmasıydı!

Bu M.Ö. 675'te oldu. Aynı yüzyılda, Asur'un kısmeti de bağlandı. Kral Nabupolassar yönetiminde yeninden canlanan Babil, şehri sular altında bırakmak için nehir bentlerini yıkarak Asur başkenti Ninova'yı ele geçirdi; tıpkı Nahum peygamberin (1:8) önceden bildirdiği gibi. Yıl M.Ö. 612'ydi.

Asur ordusundan kalanlar –başka yer yokmuş gibi– Har-

ran'a geri çekildi ama ilahi hükmün nihai aracı orada da göründü. Yahveh, Yeremya'ya bunun (Yeremya 5:15-16) "uzaktan gelecek... dilini bilmediğiniz bir ulus" olacağını söylemişti:

İşte kuzeyden bir ordu geliyor.
Dünyanın uçlarından
Büyük bir ulus harekete geçiyor.
Yay, pala kuşanmışlar,
Gaddar ve acımasızlar.
Atlara binmiş gelirken
Kükreyen denizi andırıyor sesleri.
Savaşa hazır savaşçılar,
Karşına dizilecekler.
(Yeremya, 6:22-23)

Bu döneme ait Mezopotamya kayıtları Umman-Manda'nın aniden kuzeyden ortaya çıkışından söz etmektedir; bunlar belki Orta Asya'dan gelen İskitlerin ilerleyen kalabalıklarıydı, belki günümüz İran'ının yaylalarından inen Medlerin atalarıydılar, belki de her ikisinin birleşimi. M.Ö. 610'da Asur ordusundan kalan kuvvetlerin sığındıkları Harran'ı ele geçirip çok önemli kavşakların kontrolünü ele geçirdiler. M.Ö. 605'te firavun Neko komutasındaki Mısır ordusu –Mısır'dan Çıkış öncesinde III. Totmes'in de kalkıştığı gibi– bir kez daha Yukarı Fırat'taki Naharin'i ele geçirmeyi denedi. Ama Babilliler ve Umman-Manda'dan oluşan birleşik kuvvet, Harran yakınlarındaki Karkamış'ta yapılan önemli savaşta Mısır imparatorluğuna öldürücü darbeyi indirdi. Mağrur Mısır ve kralı Neko hakkında Yeremya'nın önceden bildirdikleri de bunlardı:

Mısır'dır Nil gibi yükselen,
Irmak gibi suları çalkalanan.
Yükselip yeryüzünü kaplayacağım,
Kentleri de içinde oturanları da
Yok edeceğim, diyor Mısır.

Ama o gün
Her Şeye Egemen Yahveh'nin
Düşmanlarından öç alması günüdür...
Kuzeyde, Fırat kıyısında kurban
Hazırlıyor.

İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen Yahveh
Şöyle diyor:
"İşte No kentinin ilahı Amon'u, firavunu,*
Mısırla ilahlarını, krallarını ve firavuna güvenenleri
Cezalandırmak üzereyim.
Hepsini can düşmanları
Babil Kralı Nebukadnessar'la görevlilerinin
Eline teslim edeceğim."
(Yeremya, 46)

Asur yok olmuştu; galip, mağdur olmuştu. Mısır yenilmiş ve tanrıları itibar kaybetmişti. Babil'in önünde duracak hiçbir güç kalmamıştı; Babil'in Yahuda'ya karşı Yahveh'nin gazabının aracı olup sonra kendi kısmetinin bağlanmasının önüne çıkacak bir güç de kalmamıştı.

Babil'in başında şimdi Sezar gibi hırslı bir kral vardı. Karkamış'taki zaferinin ardından taht ve Nebukadnessar (ikinciydi) kraliyet adı ona verilmişti; bu ad Marduk'un oğlu ve sözcüsü olan Nabu'nun adını içeren tanrısal bir addı. Kral zaman kaybetmeden "efendilerim Nabu ve Marduk'un güçleriyle" askeri harekatlara girişti. M.Ö. 597'de kuvvetlerini Kudüs'e yolladı, görünüşte amaç Mısır taraftarı kral Yehoyakim'i alaşağı edip daha küçücük bir çocuk olan oğlu Yehoyakin'i tahta çıkartmaktı. Sonradan bunun yalnızca bir ısınma turu olduğu ortaya çıktı; kralın kaderi, Yahveh'nin onun için biçtiği rolü, Kudüs halkının günahları için şehrin cezalandırıcısı rolünü oynamaktı ama en sonunda, bizzat Babil de yargılanacaktı:

* Teb kenti. (Ç.N.)

Uluslara duyurun, haberi bildirin!
Sancak dikip duyurun,
Hiçbir şey gizlemeyin!
"Babil ele geçirilecek" deyin,
"İlahı Bel utandırılacak,
İlahı Marduk paramparça olacak,
Putları utandırılacak."
Çünkü kuzeyden gelen bir ulus
Ona saldıracak,
Ülkesini viran edecek,
Orada kimse yaşamayacak.
(Yeremya, 50:1-3)

Bu dünya çapında bir boşalım olacaktı, "Her Şeye Egemen" Yahveh açıkça belirtmişti ki bu yalnızca ulusların değil onların tanrılarının da hesaba çekileceği bir gündü. Ama boşalımın sonunda, Rab'bin Gününün sonunda Siyon yeniden inşa edilecek ve dünyanın tüm ulusları Yahveh'ye ibadet etmek için Kudüs'te toplanacaklardı.

Tüm bunlar olup bittikten sonra, dedi Yeşeya peygamber, Kudüs ve onun yeniden inşa edilen Tapınağı "uluslara ışık" olacaktı. *Yeruşalim Kısmeti neyse çekecek ama Kaderini yaşamak için tekrar yükselecekti:*

Yahveh'nin Tapınağının
Kurulduğu dağ,
Son günlerde dağların en yücesi,
Tepelerin en yükseği olacak.
Oraya akın edecek ulusların hepsi.
Birçok halk gelecek.
"Haydi, Yahveh'nin Dağına,
Yakup'un Tanrısının Tapınağına
Çıkalım" diyecekler.
"O bize kendi yolunu öğretsin,

Biz de O'nun yolundan gidelim."
Çünkü yasa Siyon'dan,
Rab'bin sözü Yeruşalim'den çıkacak."
(Yeşeya, 2:2-3)

Büyük güçleri, Kudüs'ü ve onun Tapınağını ve Son Günlerde meydana gelecekleri ilgilendiren bu olaylar ve kehanetleri nakleden Kutsal Toprakların peygamberleri, uzaklardaki Harran'da Habur Nehrinin kıyılarında kendisine İlahi Görümler gösterilen Hezekiel peygambere katılmaktaydılar.

Çünkü ilahların ve insanların dramı orada, Marduk ile İbrahim'in yollarının Harran'da kesişmesiyle başlamıştı ve bu dramın nasibi de tam Kudüs ve Tapınağı kendi Kısmetiyle yüzleştiği sırada sona ermekti.

- 12 -

GÖKTEN DÖNEN TANRI

Marduk ile İbrahim'in yollarının Harran'da kesişmesi yalnızca bir rastlantı mıydı? Yoksa Harran'ı seçen Kısmetin görünmeyen eli miydi?

Bu soru akla takılır kalır, uğraştırıcı bir yanıt istemektedir çünkü Yahveh'nin cesaret gerektiren bir görev yapması için İbrahim'e gösterdiği yer ile bin yıllık bir yokluğun ardından Marduk'un tekrar ortaya çıktığı yer, daha sonraları bir dizi inanılmaz olayın –pekala, mucizevi olaylar, denilebilir– meydana gelecek olduğu yerdi. Bunlar hem insanların hem de ilahların meselelerinin gidişini etkileyen, kehanet ölçeğinde oluşumlardı.

Görgü tanıkları tarafından gelecek nesiller için kayda geçirilen bu önemli olaylar kutsal kitapta yer alan ve Mısır, Asur ve Babil'i ilgilendiren kehanetlerle başladı ve bunların gerçekleşmesiyle sona erdi; bu kehanetler içinde bir tanrının tapınağından ve şehrinden ayrılıp göğe yükselişi ve yarım yüzyıl sonra gökten geri gelişi de vardı.

Ve tanrılar meclisinin toplanıp insanoğluna uygarlığı bahşetmeye karar vermesiyle sayılmaya başlayan son iki bin yılın önemli olaylarının pek çoğunun Harran'da veya civarında meydana gelmesinin nedeni belki de coğrafi veya jeopolitik bir nedenden çok metafizikseldi.

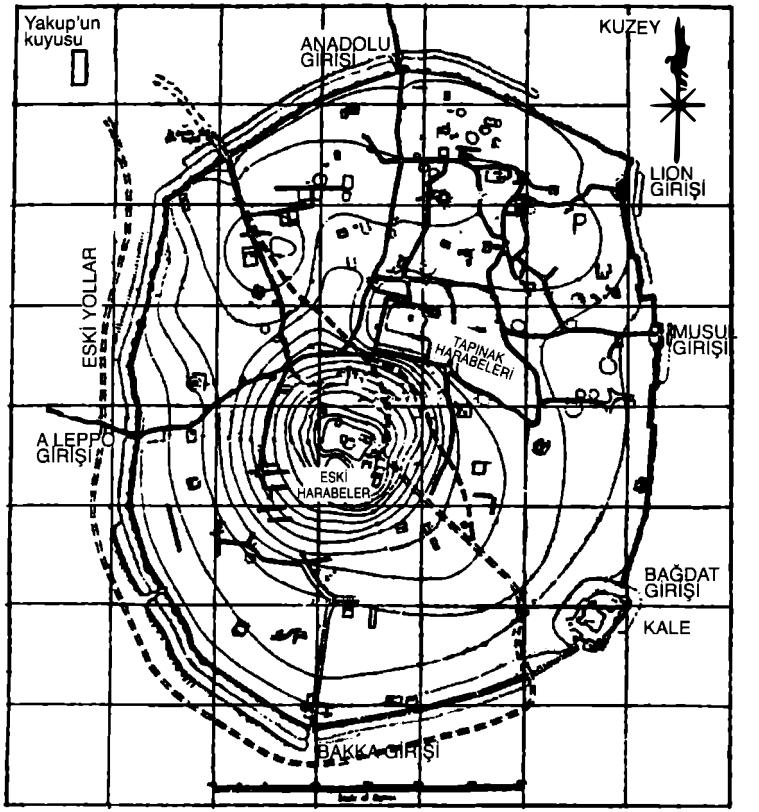
Esarhaddon'un yolunu Harran'a çevirmesinden kısaca söz etmiştik. Bu hac yolculuğunun ayrıntıları, Esarhaddon'un oğlu

ve ardılı olan Asurbanipal'in kraliyet yazışmaları içindeki bir tablet üstüne kaydedilmişti. Esharhaddon Mısır üstüne saldırmayı düşünürken batıya değil doğuya dönüvermiş ve gidip Harran'daki "sedir ağacından tapınağı" bulmuştu. Orada, "bir asaya yaslanmış, başında iki taç olan tanrı Sin'i gördü. Tanrı Nusku onun önünde durmaktaydı. Babam, büyük kral tapınağa girdi. Tanrı onun başına bir taç takarken, 'Fethedeceğin ülkelere gideceksin!' dedi. Oradan ayrıldı ve Mısır'ı fethetti." (Nusku, Sümer Tanrı Listesinden bildiğimiz gibi, Sin'in muhitindendi.)

Mısır'ın Esarhaddon tarafından istilası tarihsel bir olgudur, Yeşeya'nın kehanetini tamamıyla gerçek kılmaktadır. Yolu değiştirip Harran'a gidişin ayrıntıları M.Ö. 675'te tanrı Sin'in oradaki mevcudiyetini doğrulamaya yardımcı olur; birkaç on yıl sonra Sin "şehre ve halkına öfkelenecek" ve gidecektir; göğe.

Günümüzde Harran hala, İbrahim ve ailesinin zamanında durduğu yerdedir. Şehrin harabeye dönmüş (İslami fetih zamanından kalan) surlarının dışında Yakub'un Rebeka ile karşılaştığı kuyudan hala su çıkmakta ve çevresindeki çayırda koyunlar tıpkı dört bin yıl önceki gibi otlamaktadırlar. Asırlar önce Harran bir ilim irfan merkeziydi, İskender'in ardından Yunanlıların biriken "Kalde" bilgisine erişebildikleri (Berossus'un yazıları bunun sonuçlarından biridir) ve sonraları Müslümanların ve Hristiyanların kültür alışverişi yaptıkları yerdi. Ama bu yerin gurur kaynağı (Şekil 91) tanrı Sin'e adanmış olan tapınaktı; harabelerinde Nannar/Sin ile ilgili mucizevi olayların yazılı tanıklığı binlerce yıl sağlam kalmıştır.

Bu tanıklık başkalarının anlattıklarına dayanmıyordu, görgü tanıklarının raporlarını da içermekteydi. İsimsiz görgü tanıkları değillerdi; bunlar Adda-Guppi adlı bir kadın ve oğlu Nabunaid'ti. Bugünlerde olduğu gibi, çok az kişinin yaşadığı bir bölgede UFO gördüklerini bildiren bir kasaba şerifi ve annesi değillerdi. Kadın onun döneminden binlerce yıl öncesinden beridir kutsal ve saygı gören bir türbe olan büyük Sin tapınağının Baş Rahibesiydi; oğlu ise o günlerde dünyanın en kudretli imparatorluğunun, Babil'in son kralıydı.

Şekil 91

Baş Rahibe ve kral oğlu olayları steller, yani resimli betimlemelerin eşlik ettiği çivi yazısıyla yazdıkları taş sütunlar üstüne kaydettiler. Bunların dördü yirminci yüzyılda arkeologlar tarafından bulundu ve bu stellerin kral ile annesi tarafından Ay tanrısının Harran'daki ünlü tapınağının, E.HUL.HUL'un ("Çifte Neşe Tapınağı") her bir köşesine yerleştirildiğine inanılıyor. Bir çift stelde annenin tanıklığı kaydedilmiştir, diğer çiftte ise kralın sözleri yer almaktadır. Tanrı Sin'in ayrılışı ve göğe yükselişi Ad-

da-Guppi'nin, tapınağın baş rahibesinin stelinde kaydedilmiş ve kral Nabunaid'in yazıtında ise tanrının mucizevi ve eşsiz dönüşü bildirilmiştir. Tarih duygusuna sahip olduğu açıkça anlaşılan Adda-Guppi eğitimli bir tapınak görevlisinin tarzına uygun olarak kendi stellerinde şaşırtıcı olayların kesin tarihlerini vermektedir; bilinen tanrıların saltanat süreleriyle ilişkilendirildiğinde, bu tarihler modern bilginler tarafından da doğrulanabilirdi ve doğrulandı.

Bilginler tarafından H_1B olarak sınıflanan daha iyi korunmuş stelde Adda-Guppi yazılı tanıklığına (Akkad dilinde) şöyle başlar:

> Ben Adda-Guppi hanım,
> Babil kralı Nabunaid'in annesi,
> Tanrı Sin, Ningal, Nusku
> Ve Sadarnunna'nın sadık kulu,
> Çocukluğumdan beri tanrılıklarına
> Dindar kaldığım ilahlarım.

Adda-Guppi Asur kralı Asurbanipal'in yirminci yılında doğduğunu yazmaktadır; M.Ö. yedinci yüzyılın ortasında. Yazıtında şeceresini belirtmemiş olmasına karşın, başka kaynaklar Adda-Guppi'nin saygın bir soydan geldiğini düşündürtmektedir. Yazıtına göre, birkaç Asur ve Babil kralının saltanatını görmüştü, mucizevi olay yaşandığında doksan beş gibi hayli geç bir yaşa ulaşmıştı. Bilginler onun sıraladığı saltanatların Asur ve Babil tarih kayıtlarıyla uyumlu olduğunu bulmuşlardır.

İşte, Adda-Guppi'nin sözleriyle ilk olağanüstü olayın kaydı:

> *Babil kralı Nabupolassar'ın on altıncı yılında,*
> *Tanrıların efendisi Sin*
> *Şehrine ve tapınağına öfkelendiğinde*
> *Ve göğe çıktığında,*
> *Şehir ve içindeki insanlar*
> *Harap oldular.*

Bu yıla dikkat edilmeli çünkü o sırada meydana gelen olaylar –başka kaynaklardan öğrenildiğine göre– Adda-Guppi'nin kaydettiklerine uymaktadır. Çünkü yıl M.Ö. 610'du; yenik Asur ordusunun son durak olarak Harran'a çekildiği yıl.

Bu cümlenin sonucu olarak netleştirilmesi gereken çok sayıda mesele vardır: Sin "şehre ve halkına" Asurluları içeri aldıkları için mi kızmıştı? Asurlular yüzünden mi ayrılmaya karar vermişti, yoksa yaklaşan Umman-Manda güruhu yüzünden mi? Göğe nasıl, hangi yolla yükselmişti ve nereye gitmişti? Yeryüzünde başka bir yere mi, yoksa Dünya'dan uzakta, göksel bir yere mi? Adda-Guppi'nin yazıları bu soruların üstünü örter ve bir süreliğine biz de soruları yanıtsız bırakacağız.

Baş Rahibenin belirttiği şey Sin'in ayrılışından sonra "şehir ve halkı harap olmuştu." Bazı bilginler yazıttaki bu kelimeyi "viran" olarak çevirmeyi tercih ediyorlar; bu kelimenin bir zamanların capcanlı metropolüne, Hezekiel peygamberin (27:23) dönemin büyük uluslararası ticaret merkezleri arasında saydığı, "güzel giysiler, lacivert kumaş, işlemeler, sık dokunmuş, iplerle sarılmış renkli halılar" konusunda uzmanlaşmış olan bu şehre olanları daha iyi anlattığını düşünmekteler. Gerçekten de terk edilmiş Harran'ın viraneliği akla viraneye dönmüş Kudüs hakkındaki Ağıtlar Kitabının giriş cümlesini getirir: "O kenti ki insan doluydu, nasıl da tek başına kaldı şimdi? Büyüktü uluslar arasında, dul kadına döndü! Soyluydu iller arasında, angarya altına döndü!"

Diğerleri kaçtığında Adda-Guppi kalmıştı. "Her gün, hiç durmaksızın gece gündüz, aylar yıllar boyu" terk edilmiş türbelere gitmişti. Yasa girdiğinden yünlü elbisesini, mücevherlerini çıkartmış, ne gümüş ne altın takmış; parfümlerden ve güzel kokulu yağlardan vazgeçmişti. Boş türbelere musallat bir hortlak gibi, "yırtık giysilere büründüm, sessizce gelip gittim" diye yazmıştır.

Derken, terk edilmiş kutsal semtte, bir zamanlar Sin'e ait olan bir kaftan buldu. O zamanlar ilahlar tarafından giyilenlere

benzer, Mezopotamya anıtlarında betimlenenler gibi (bkz. Şekil 28) muhteşem bir kaftan olmalıydı bu. Ümidini yitirmiş Baş Rahibe için bu buluntu tanrıdan gelen bir alamet gibiydi, sanki Baş Rahibeye aniden kendisini fiziken göstermişti. Kadın gözlerini bu kutsal giysiden alamıyor, "ucundan tutmak" dışında ona dokunmaya cüret edemiyordu. Sanki tanrının kendisi oradaymışçasına, baş rahibe yüzü koyun uzanıp "dua ve tevazu içinde" şu yemini etti:

Şehrine dönecek olsaydın eğer,
Tüm Kara Başlı halk
Senin ilahiliğine tapardı!

"Kara Başlı halk" Sümerlerin kendilerini tarif etmek için kullandıkları bir terimdi; bu terimin Harran'daki Baş Rahibe tarafından kullanılması hayli garipti. Sümer'in siyasi-dinsel varlığı Adda-Guppi'nin döneminden 1.500 yıl önce, başkenti Ur M.Ö. 2024'te ölümcül bir nükleer buluta kurban gittiğinde sona ermişti. Adda-Guppi'nin döneminde Sümer boş bir hatıradan ibaretti, bir zamanlarki başkenti Ur parçalanmış bir harabeydi; halkı ("Kara Başlı" halk) ise pek çok ülkeye dağılmıştı. Öyleyse Harran'daki Baş Rahibe nasıl olur da tanrısı Sin'e, Ur'dan Uzaktaki Ur olarak da bilinen Harran'da efendiliğini yeniden kurmayı ve onu yine, her nereye dağılmışlarsa tüm Sümerlerin tanrısı yapmayı önerebilmişti?

Bu, Sürgünlerin Dönüşüne dair gerçek bir görümdü; bir tanrının kendi kadim kült merkezinde, kutsal kitaptaki kehanetlere layık bir şekilde yeniden eski yerini kazanması, demekti. Adda-Guppi bunu başarabilmek için tanrısına bir anlaşma önerdi: Geri döner ve kadının oğlu Nabunaid'i hem Babil hem de Asur bölgeleri üstünde hükmedecek Babil imparatorluğunun bir sonraki kralı yapmak için yetkisini ve ilahi güçlerini kullanacak olursa Nabunaid de Sin'in Ur'daki tapınağını onaracak ve Kara Başlı halkın yaşadığı her yerde Sin tapıncını yeniden başlatacaktı!

Ay tanrısı bu fikri sevdi. "Sin, Gök ve Yer tanrılarının efendisi, iyi işlerim için yüzüme güldü; dualarımı işitti ve yeminimi kabul etti. Ehulhul'a, Harran'daki Sin tapınağına, kalbinin neşe bulduğu ilahi meskene karşı yüreğindeki gazap dindi; uzlaştı ve fikrini değiştirdi."

Gülen tanrı, diye yazar Adda-Guppi yazıtında, anlaşmayı kabul etmişti:

Tanrıların efendisi Sin
Sözlerime güler yüz gösterdi.
Rahmimden çıkan
Tek oğlum Nabunaid'i
Krallık yapmaya çağırdı;
Sümer ve Akkad krallığına.
Mısır sınırından
Yukarı Denizden Aşağı Denize
Tüm toprakları onun ellerine teslim etti.

Şükran duygularıyla dolan ve çok etkilenen Adda-Guppi ellerini kaldırdı ve "hürmetle, yalvarış halinde" tanrıya "Nabunaid'in adını telaffuz ettiği, krallık görevini ona verdiği" için teşekkür etti. Ardından, Nabunaid'in başarısını kesinleştirmesi –Nabunaid düşmanlarla savaşırken yanlarında olmaları, Ehulhul tapınağını yeniden inşa etme ve Harran'ı eski büyüklüğüne kavuşturma yeminini yerine getirmesini sağlamaları amacıyla diğer büyük tanrıları ikna etmesi– için bu tanrıya yalvardı.

Yazıta eklenen bir son notta, 104 yaşına gelen Adda-Guppi ölüm döşeğindeyken (veya o öldükten sonra sözleri hemen kaydedilmiştir) her iki tarafın da sözlerini tutmuş oldukları belirtilir: "Yerine gelmesini bizzat sağladım"; Sin "bana verdiği sözünü tuttu" ve Nabunaid'in yeni bir Sümer ve Akkad'ın kralı (M.Ö. 555) olmasına yol açtı ve Nabunaid de Harran'daki Ehulhul tapınağını restore ettirdi, "yapısını kusursuzlaştırdı." Sin'e ve onun eşi Ningal'e ait tapıncı yeniden tesis etti; "tüm unutulmuş ayinler yenilendi." Ve ilahi elçi Nuske ve eşi Sadarnun-

na'nın eşliğindeki bu ilahi çift heybetli bir tören alayı ile Ehulhul tapınağına geri döndü.

İki stelde yer alan bu yazıtta, kuşkusuz daha sonra Adda-Guppi'nin oğlu tarafından eklenmiş olan on dokuz ek satır yer alır. Nabunaid'in dokuzuncu yılında –M.Ö. 546'da– "Kendi Kısmeti onu alıp götürdü. Rahminden çıkan oğlu, Babil kralı Nabunaid onun naaşını [kraliyet] kaftanına ve saf beyaz ketenlere sarıp mezara koydu. Naaşını güzel değerli taşlarla bezeli, muhteşem altın takılarla süsledi. Naaşını tatlı kokulu yağlarla ovdu ve kutsal bir yerde dinlenmeye bıraktı."

Kralın annesi için tutulan yas yayıldı. "Babil'den Borsippa'dan insanlar, uzak bölgelerde oturanlar, Yukarı Deniz ile Mısır sınırından Aşağı Denize dek [Akdeniz'den Basra Körfezine dek] yerlerden krallar, prensler ve valiler geldiler." Başa kül dökmek, ağlamak ve bedene yara açmayı da içeren yas tam yedi gün sürmüştü.

Nabunaid'in yazıtına ve mucizelerle dolu hikayesine dönmeden önce durup düşünmeli; Adda-Guppi'nin kaydettikleri doğru idiyse, kendi beyanına göre artık tapınakta veya şehirde olmayan, gitmiş ve aslında göğe yükselmiş olan bir ilahla iletişim kurmayı nasıl başarmıştı acaba?

İlk kısım, yani Adda-Guppi'nin tanrısına seslenişi kolaydır: Dua etti, dualarını ona yöneltti. Kişinin korkularını ve endişelerini ilahların önüne serip sağlık, iyi talih veya uzun ömür istemesi, hatta seçenekler arasından doğrusunu seçmek için yol gösterilmesini niyaz etmesi hala geçerli bir uygulamadır. Sümer'de yazı kullanılmaya başladığından beri tanrılara edilen dualar ve yakarışlar kayda geçirilmiştir. Aslında kişinin ilahıyla iletişim yolu olan dualar muhtemelen yazılı kelimelerden önce gelmişti; Kitabı Mukaddes'e göre, ilk insanlar Homo sapiens haline geldiklerinde başladı. Adem ve Havva'nın torunu Enoş ("*Homo sapiens* İnsan") doğduğunda, "o zaman insanlar Rab'bi adıyla çağırmaya başladı." (Yaratılış, 4:26)

Tanrının kaftanının eteğine dokunup büyük bir tevazuyla

yere kapanan Adda-Guppi, Sin'e dua etmişti. Tanrı onun dualarını duyana ve yanıtlayana dek bunu her gün yapmıştı.

Şimdi daha zorlu olan kısım geliyor: Sin nasıl yanıtlamıştı? Onun sözleri veya mesajı Baş Rahibeye nasıl ulaşabildi? Yanıtı yazıt vermektedir: Tanrının yanıtı ona bir rüyada gelmişti. Belki de transa benzer bir uykuya daldığında, tanrı ona rüyasında göründü:

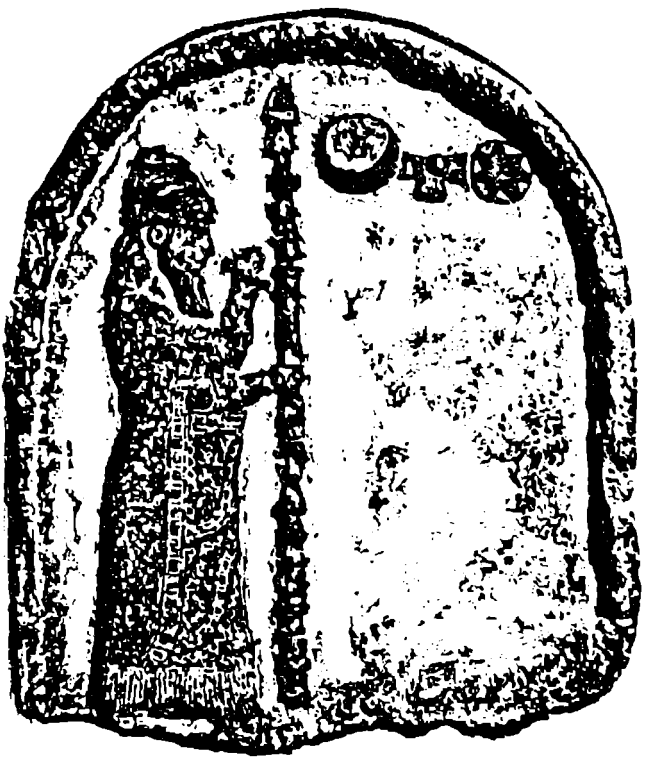
Rüyada
Tanrıların efendisi Sin
İki elini üstüme koydu.
Böylece bana şunları söyledi:
"Tanrılar Harran'da ikamet etmeye
Senden dolayı gelecekler.
Harran'daki ilahi meskenleri ·
oğlun Nabunaid'in eline teslim ettim.
Ehulhul'u yeniden inşa edecek,
Yapısını kusursuzlaştıracak;
Harran'ı eski haline getirecek ve
Eskisinden de mükemmel yapacak."

Bir ilahtan bir insana yönelmiş böyle bir iletişim tarzı hiç de sıra dışı değildi; aslında en sık kullanılanıydı. Kadim dünyanın her yanında krallar ve rahipler, atalar ve nebiler ilahi sözleri rüyalar aracılığıyla almışlardı. Bunlar kehanet rüyaları veya alamet rüyaları olabilmekteydi; bazen yalnızca sözler işitilmekte, bazen görümler de verilmekteydi. Aslında, Kitabı Mukaddes'in ta kendisi Yahveh'nin, Mısır'dan çıkış sırasında Musa'nın kız ve erkek kardeşine şunları söylediğini belirtir: "Eğer aranızda bir peygamber varsa, Ben Rab bir görümde kendimi ona tanıtır, onunla düşte konuşurum." (Çölde Sayım, 12:6)

Nabunaid de rüyalar aracılığıyla alınan ilahi iletişimler bildirmişti. Ama onun yazıtlarında daha da fazlası yer alıyordu: eşsiz bir olay ve pek görülmeyen bir tecelli. Nabunaid'in (bilginler tarafından H_2A ve H_2B olarak adlandırılan) iki steli en üst kı-

sımlarında, garip bir asa tutan ve hürmet ettiği gezegensel tanrıları gösteren üç gök cisminin sembolüne bakan bir kral betimlemesi ile süslenmişlerdir. (Şekil 92) Altındaki uzun yazıt hemen büyük bir mucizeyi ve bunun eşsizliğini anlatarak başlar:

Tanrılar ve tanrıçalar sayesinde,
Sin'in büyük mucizesidir bu;
Bilinmeyen eski günlerden beri

Şekil 92

Ülkede meydana gelmemiştir.
Ülkenin insanları bunu
Ne görmüş ne de eski günlerden
Kalmış tabletlerde yazılmış bulmuştu:
Tanrıların ve tanrıçaların efendisi,
Göklerde yaşayan
İlahi Sin,
Göklerden yere indi,
Babil kralı
Nabunaid'in gözlerinin önünde.

Bunun eşsiz bir mucize olduğu iddiası hiç de haksız değildir çünkü bu olay hem bir ilahın dönüşünü hem de bir tecelliyi içermekteydi; yazıtın da temkinli bir şekilde nitelendirdiği gibi, Eski Günlerde ilahların insanlarla etkileşimin pek de bilinmez bir şey olmayan iki unsuruydu bunlar. Daha eski bölgelerin harabelerini keşfedip kazmaya eğilimli olduğu içindir ki bazı bilginlerin "ilk arkeolog" lakabını yakıştırdıkları Nabunaid bu beyanını temkinlilik adına mı bu şekilde nitelendirmişti, yoksa çok uzaklarda kalmış eski günlerde böyle olayların meydana gelmiş olduğuna eski tabletler aracılığıyla aslında aşina mıydı, bunu bilmiyoruz ama gerçek şu ki böyle olaylar olmuştu.

Sümer imparatorluğunun M.Ö. 2000 civarında yaşadığı felaketle sona eren o çalkantılı dönemde, başka bir yerlerde bulunan tanrı Enlil, şehri Nippur'un tehlikede olduğu haberini alınca aceleyle Sümer'e dönmüştü. Sümer kralı Şu-Sin'in yazıtına göre, Enlil şöyle dönmüştü: "Ufuktan ufka uçarak, güneyden kuzeye yolculuk etti, Dünya üstündeki göklerden geçerek acele etti."

Bu Dönüş her ne kadar ani ve önceden bildirilmemiş olsa da bir tecelli değildi.

Yaklaşık beş yüz yıl sonra, –Sin'in dönüşüne ve tecelli edişine daha bin yıl varken– kayıtlara geçmiş en büyük tecelli Sina yarımadasında, İsrailoğullarının Mısır'dan çıkışları sırasında gerçekleşmişti. Önceden uyarılan ve bu olaya nasıl hazırlana-

cakları anlatılan İsrailoğulları –600.000'i birden– Rab'bin Sina Dağına inişine tanık olmuştu. Kitabı Mukaddes bunun, "bütün halkın gözü önünde" gerçekleştiğini (Mısır'dan Çıkış, 19:11) özellikle vurgular. Ama bu büyük tecelli bir dönüş değildi.

Sin'in göğe yükselip inişi de dahil ilahların böyle gidiş gelişleri, Büyük Anunnakilerin gereken uçan makinelere sahip olduklarını ima etmektedir, gerçekten de sahiptiler. Yahveh Sina Dağına Kitabı Mukaddes'in *Kabod* dediği, "yakıcı bir ateş" (Mısır'dan Çıkış, 24:11) görünümündeki bir nesneyle inmişti. Hezekiel peygamber (genelde "ihtişam" olarak çevrilen ama kelime anlamıyla "ağır şey" olan) *Kabod*'u çarklar içinde çarklarla donanmış ışıklı ve ışıklar saçan bir araç olarak tarif etmişti. Aklında, Asur tanrısı Aşur'un içinde betimlendiği yuvarlak savaş arabasına benzer bir şey olabilirdi. (Şekil 85) Ninurta *İmdugud*'a, "İlahi Kara Kuş"a sahipti; Marduk ise Babil'deki kutsal semtinde kendi "En Üstün Gezgin"i için özel bir mesken inşa ettirmişti, muhtemelen bu, Mısırlılar tarafından Ra'nın Gök Sandalı olarak bilinen araçtı.

Peki ya Sin ve onun göksel gidiş gelişleri?

Harran yazıtlarında bildirilen göğe çıkış ve dönüşler için elzem olan böyle bir uçan araca onun gerçekten sahip olduğu, ona yazılmış pek çok ilahide yer almaktadır. Bir Sümer ilahisi Sin'i, biricik kenti Ur üstünde uçarken tarif eder, hatta bu tanrının Gök Sandalına onun "ihtişamı" olarak atıfta bulunur:

> *Ur'un efendisi Nannar Baba,*
> *İhtişamı, kutsal Gök Sandalı olan...*
> *Gök Sandalı içinde yükselince*
> *Sen muhteşemsin.*
> *Enlil senin elini bir asayla süsledi,*
> *Ur'un üstündeyken sen*
> *Bindiğin Gök Sandalında ebedisin.*

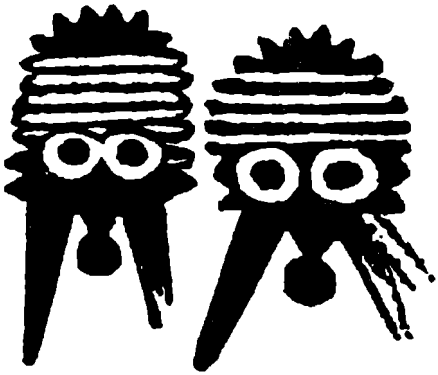
Ay tanrısının "Gök Sandalı"na ilişkin bir betimleme şu ana dek tanımlanamamış olmasına karşın, muhtemel bir betimleme

mevcuttur. Doğu ve Batıyı ve Şeria Nehrinin iki kıyısını bağlayan büyük yolun üstünde bilinen en eski şehirlerden biri olan Eriha bulunur. Kitabı Mukaddes ve (başka kadim metinler) buraya Ay Tanrısının Şehri demektedirler, *Yeriho* bu anlama gelir. Kutsal kitabın Rab'bi İlyas peygambere (M.Ö. dokuzuncu asır) ateşler saçan bir savaş arabasıyla göğe alınmak üzere Şeria nehrinin karşı yakasına geçmesini orada söylemişti. 2. Krallar kısım 2'de tarif edildiğine göre, bu şans eseri değil, önceden ayarlanmış bir randevuydu. Son yolculuğuna Gilgal denilen bir yerden başlayan peygambere, yardımcısı Elişa eşlik ediyordu. Ve Eriha'ya vardıklarında, öğrenciler Elişa'ya sordular: "Rab bugün efendini senin başından alacak, biliyor musun?" Ve Elişa "Biliyorum, konuşmayın," dedi.

Şeria ırmağına ulaştıklarında, İlyas diğerlerinin geride kalmasını istedi. Öğrencilerinin ellisi nehrin kıyısına gelip durdular ama Elişa gitmedi. Böylece, "İlyas cüppesini dürüp sulara vurunca, sular ikiye ayrıldı. Elişa ile İlyas kuru toprağın üzerinden yürüyerek karşıya geçtiler." Sonra, Şeria'nın diğer yakasına vardıklarında,

Ansızın ateşten bir atlı araba
Göründü,
Onları birbirinden ayırdı.
İlyas kasırgayla göklere alındı.

1920'lerde Vatikan tarafından gönderilen bir arkeolojik keşif ekibi, Ürdün'deki Tell Ghassul, "Elçinin Höyüğü" denilen bir sit alanında kazılara başladı. Bu yer binlerce yıllıktır ve kadim Yakın Doğu'daki en eski yerleşimlerin bazısı burada günışığına çıkartılmıştır. Arkeologlar çökmüş duvarların bazılarında çeşitli renklerle bezeli güzel ve sıra dışı duvar resimleri keşfettiler. Biri, daha çok ana yönlere ve bunların ara bölümlemelerine işaret eden bir pusulaya benzeyen bir "yıldız"ı betimliyordu, bir diğeri bir tören alayını kabul eden, tahta oturmuş bir ilahı göstermekteydi. Göze benzer açıklıkları ve uzamış bacakları olan si-

Şekil 93

yah, yumruyu andıran nesneleri gösteren (Şekil 93) diğer duvar resimleri de vardı; bunlar pekala İlyas'ı göğe taşıyan "ateşten araba"nın bir türü olabilirdi. Aslında, burası İlyas'ın göğe alındığı yerin ta kendisi de olabilirdi: höyüğün tepesine çıkıp bakıldığında çok da uzakta olmayan Şeria ırmağı ve onun hemen ötesinde Eriha kenti görülebilmektedir.

Yahudi geleneğine göre, İlyas peygamber Mesih'in zamanının geldiğini ilan etmek üzere bir gün dönecektir.

Adda-Guppi'nin ve oğlu Nabunaid'in böyle bir günün, Ay tanrısının Dönüşüyle işaretlenen ve barizleşen böyle bir dönemin gerçekten geldiğini düşünmüş oldukları açıkça anlaşılmaktadır. Onlar kendi Mesih dönemlerinin bir barış ve bolluk çağının, Harran'daki tapınağın yeniden inşa edilip yeniden adanışıyla başlayacak bir yeni dönemin gelişini müjdelemesini bekliyorlardı.

Tanrı'ya ve Kudüs'teki tapınağa ilişkin benzer kehanet görümlerinin neredeyse *aynı zamanda* yaşandığı pek az fark edilmiştir. Ama Hezekiel'in "gökler açıldı"ğında kasırganın ortasında göz alıcı bir ışıkla parlayan ateşten arabayı görmesiyle başla-

yan kehanetlerinin konusu da tam buydu.

Harran yazıtlarında verilen ve bilginlerin Asur ve Babil tarih kayıtlarından yararlanarak doğruladıkları kronoloji Adda-Guppi'nin M.Ö. 650 civarında doğduğunu; Sin'in M.Ö. 610'da Harran'daki tapınağından ayrıldığını (ve 556'da döndüğünü) işaret eder. Kudüs'te kahinlik yapmış olan Hezekiel'in kuzey Mezopotamya'daki Yahuda sürgünleri arasındayken kehanette bulunmaya çağrılışı tam olarak aynı döneme rastlar. Tam tarihi bize kendisi vermiştir: Kral Yehoyakin'in sürgünlüğünün beşinci yılında, ayın beşinci günü, "Kevar Irmağı kıyısında sürgünde yaşayanlar arasındayken gökler açıldı ve Tanrı'dan gelen görümler gördüm," diye kehanetlerinin en başına yazmıştı Hezekiel. Yıl M.Ö. 592 idi!

Kevar (şu an bilinen adıyla Habur) Irmağı, akışına günümüz Türkiye'sinin doğusundaki dağlardan başlayan büyük Fırat Nehrinin kollarından biridir. Habur Irmağının doğusuna pek uzak olmayan bir noktada Fırat'ın bir başka kolu vardır; Balih ırmağı ve Harran binlerce yıldır Balih Irmağının* kıyılarında kuruludur.

Hezekiel kendini Kudüs'ten çok uzakta, Yukarı Mezopotamya'daki bir nehrin kıyısında, Hitit bölgesinin (çivi yazılı kayıtlarda "Hatti Diyarı") sınırında bulmuştu çünkü o da M.Ö. 579'da Kudüs'ü ele geçiren Babil kralı Nebukadnessar tarafından sürgüne yollanan Yahuda'nın birkaç bin asilinden, kahininden ve diğer liderlerinden biriydi.

Bu trajik olaylar 2. Krallar 24:8-12'de ayrıntısıyla anlatılmıştır. İlginç olan, bir Babil kil tabletinde (*Babil Tarihçesi* olarak bilinen dizinin bir parçasıdır) aynı olayların, birbirine uyan tarihlerle kaydedilmiş olmasıdır!

Ve yine çok ilginçtir ki daha önce Esarhaddon önderliğindeki gibi bu Babil seferi de Harran yakınlarındaki bir noktadan başlamıştı!

Babil yazıtı Kudüs'ün ele geçirilişini, kralının yakalanışını,

* Bu akarsuyun sınırlarımız içindeki adı Güllah Deresidir. (Ç.N.)

Yahuda tahtına Nebukadnessar'ın seçtiği başka bir kralın çıkartılışını, esir edilen kralın ve ülke önderlerinin sürgün edilişini, "Babil'den yollanışını" ayrıntılarıyla açıklar. İşte bu nedenle, kahin Hezekiel kendisini Harran eyaletindeki Kevar Irmağının kıyısında bulmuştu.

Sürgünler bir süre için –anlaşılan ilk beş yıl boyunca– şehirlerinin, tapınağın ve kendilerinin başına gelen felaketin geçici bir aksilik olduğuna inandılar. Yahuda kralı Yehoyakin esir tutulmaktaydı ama yaşıyordu. Tapınağın hazineleri yağmalanıp Babil'e götürülmüştü ama Tapınağa dokunulmamıştı; ve halkın büyük bölümü hala ülkedeydi. Haberciler aracılığıyla Kudüs'le bağlantıda kalan sürgünler bir gün Yehoyakin'in yeniden tahta çıkacağına ve Tapınağın kutsal görkemine kavuşacağına dair büyük umutlar beslemekteydiler.

Ama Hezekiel sürgünün beşinci yılında (M.Ö. 592'de) kehanette bulunmakla görevlendirildiği anda, Tanrı ona, Kudüs'ün ve tapınağın yağmalanıp kendilerinin sürgüne yollanmasının çekileceklerin sonu olmadığını halka açıklaması emrini verdi. Bu yalnızca insanlara, tuttukları yolu düzeltmeleri, yani birbirlerine adil davranmaları ve emirlere uyarak Yahveh'ye ibadet etmeleri için uyarı niteliğindeydi. Ama, dedi Yahveh, Hezekiel'e: İnsanlar tuttukları yolu düzelteceklerine "yabancı tanrılara" tapmaya başladılar. Dolayısıyla, dedi Rab, Kudüs'e tekrar saldırılacak ve bu kez kendisi de tapınağı da tümden yok edilecekti.

Bu gazabın aracı, dedi Yahveh, yine Babil kralı olacaktı. Kendi eliyle Yahuda tahtına yerleştirdiği krala güveni sarsılan Nebukadnessar'ın M.Ö. 587'de tekrar Kudüs'ü kuşattığı kesinleşmiş bir tarihsel olgudur. Bu kez, M.Ö. 586'da ele geçen şehir yakıldı ve viran edildi; yarım bin yıl kadar önce Süleyman tarafından inşa edilmiş olan Yahveh'nin Evi de yerle birdi.

Bu kadarı zaten bilinmekte. Ama çok az bilinen şey bu uyarının halk ve Kudüs'te kalmış olan önderler tarafından dikkate alınmayışının sebebidir. Onlar şuna inanmışlardı: *"Yahveh Dünya'yı terk etti!"*

"Uzaktan görüm" dediği günlerle ilgili olarak, Hezekiel'e ilk

olarak İsrail halkının ileri gelenlerinin kapalı kapılar ardında neler yaptıkları gösterildi, sonra şehir sokaklarında görüm turuna çıkarıldı. Adalet çökmüş, dinsel ibadetler karmaşa içindeydi çünkü şu haber yayılmıştı:

Yahveh bizi görmüyor!
Yahveh ülkeyi bıraktı!

Harran yazıtlarına göre, "Tanrıların efendisi Sin şehrine ve tapınağına öfkelenip göğe çıktı"ğında yıl M.Ö. 610'du. Yahveh'nin Kudüs kentine ve halkına öfkelenip –Marduk'un lütfuyla kral olan– sünnet edilmemiş Nebukadnessar'ın Yahveh'nin Tapınağına dalıp yağmalamasına izin vermesi ise M.Ö. 597'ye, bundan yaklaşık on yıl sonrasına rastlamıştı.

Ve insanlar bağrışıyorlardı: "Tanrı yeryüzünü terk etti!"

Onun ne zaman döneceğini, dönecekse eğer, hiç bilmiyorlardı.

SONSÖZ

Annesinin Nabunaid'in Sümer ve Akkad'ı yeniden birleştiren ve Eski Günlerin ihtişamını yeniden sağlayan kral olacağına ilişkin büyük beklentileri, genç kralı kısa süre içinde karşılaşacağı kargaşaya hiç hazırlamamıştı. Askeri mücadelelere girişebileceğini bekliyordu ama idaresi altındaki bölgeleri saran dinsel ateşi hiç beklemiyordu.

Annesi ve tanrı Sin arasındaki anlaşma gereği Babil'deki kraliyet tahtına oturduğu anda, Babil'den bir kez uzaklaştırılmış ve sonra yine oraya dönmüş olan Marduk'un yatıştırılması ve hakkının verilmesi gerektiğini anlamıştı. Bir dizi gerçek veya uydurma alamet rüyası gören Nabunaid, Marduk'un (ve Nabu'nun) yalnızca krallığını değil, ayrıca Sin'e söz verilmiş olan Harran'daki tapınağın tekrar inşa edilmesini de kutsadığını bildirdi.

Bu rüyalardaki mesajların önemine ilişkin hiçbir kuşkuya yer vermemek amacıyla kral, Marduk'un kendisine özellikle –Nibiru'ya doğrudan atıf– "*Büyük Yıldız'ı, Marduk'un gezegenini*" ve onunla kavuşumda olan diğer gezegenleri görüp görmediğini sorduğunu bildirmiştir. Kral bunların "tanrı 30" (Sin'in göksel karşılığı olan Ay) ve "tanrı 15" (İştar ve göksel dengi Venüs) olduklarını bildirince de ona, "Kavuşumda herhangi bir kötü alamet yok," denmişti.

Ama ne Harran halkı ne de Babil halkı tanrıların bu "birlik-

te-krallık" durumundan memnundu, ne de İştar'ın "ve diğer tanrıların" takipçileri. Harran'daki tapınağı en sonunda restore edilen Sin, Ur'daki büyük tapınağının da yine ibadet merkezi haline gelmesini talep etti. İştar, Uruk'taki altın evinin yeniden inşa edilip kendisine yine yedi aslanın çektiği bir savaş arabası verilmesi için şikayette bulundu. Ve kralın yazıtındaki satır aralarını okuyabilen kişi, bu çok sayıda tanrı ve onların rahipleri tarafından bir o yana bir bu yana çekiştirilmekten kralın bıktığı kolayca anlayabilir.

Bilginler tarafından *Nabunaid ve Babil Ruhban Sınıfı* adı verilen bir metinde (şimdi British Museum'da olan bir tablette) Marduk'un rahipleri Nabunaid'e karşı suçlamalarını sıralamışlardır. Bu suçlamalar toplumsal meselelerden başlayıp ("yasa ve düzen onun tarafından yürürlüğe sokulmadı") ekonomik ihmallere ("çiftçiler yozlaştı", "ticaret yolları kapandı") ve başarısız savaşlara ("asiller savaşta öldürüldü") ve en ciddi suçlamaya, yani kutsala hürmetsizliğe dek uzanıyordu:

Ülkede daha önce hiç kimsenin görmediği
Bir tanrının suretini yaptı;
Tapınağa koydu,
Onu bir kaide üstüne koyup yükseltti...
Lacivert taşıyla süsledi bunu,
Bir taçla taçlandırdı...

Bu yabancı bir ilahın heykeliydi –rahiplerin vurguladığı gibi, daha önce hiç görülmemişti– "saçları kaideye dek uzanmaktaydı." O kadar garip ve sıra dışıydı ki Enki ve Ninmah bile bunu tanıyamamıştı, öyle yabancıydı ki, "bilge Adapa bile adını bilmiyordu." Daha da kötüsü, muhafızları olarak iki garip hayvan yontulmuştu: Biri Tufan İblisini, diğeri de Vahşi Boğa'yı temsil ediyordu. Kutsala yapılan bu saygısızlık yetmezmiş gibi kral bu menfur şeyi Marduk'un tapınağı Esagil'e yerleştirdi ve Marduk'u göksel Nibiru ile eşleştirmenin temeli olan Akitu (Yeni Yıl) bayramının artık kutlanmayacağını açıkladı.

Rahipler "Nabunaid'in hami ilahının ona düşman kesildiğini", "tanrıların eskiden sevdiği kişinin kaderinin şimdi talihsizlik olduğunu" herkese duyurdular. Ve Nabunaid Babil'i terk ettiğini, "uzak bir bölgeye sefere gittiğini" açıkladı. Oğlu Bel-şaruzur'u ("Bel/Marduk kralı korur", Daniel Kitabında Belşassar olarak geçen kral) vekili olarak atadı.

Kralın hedefi Arabistan'dı ve beraberindekiler arasında, çeşitli yazıtlarca da kesinleştirildiği gibi, Yahuda sürgünleri arasından Yahudiler de vardı. Kralın baş ordugahı Teyma denilen bir kentti (Kitabı Mukaddes'te de geçmektedir) ve burada takipçileri için altı yerleşim kurdu; bunların beşi, bin yıl sonraki İslam kaynaklarında Yahudi kasabaları olarak sıralanmıştır. Bazıları Nabunaid'in tek tanrıcılık üstünde derin düşüncelere dalmak amacıyla çölde inzivaya çekilmeyi amaçladığına inanmaktadır; Kumran'da keşfedilen Ölü Deniz Tomarları arasından bulunan bir metin parçası Nabunaid'in Teyma'da "nahoş bir deri hastalığına" yakalandığını ve ancak "bir Yahudi ona En Yüce Tanrı'yı onurlandırmasını söyledikten sonra" iyileştiğini bildirir. Oysa kanıtların büyük kısmı onun, hilal ile temsil edilen Ay tanrısı Sin tapıncını yaydığını düşündürtmektedir; bu sembol, zaman içinde Allah'a ibadet eden araplar tarafından benimsenmiştir.

Nabunaid'i cezbeden dinsel inançlar her ne idiyseler, Babil'deki rahipler için kabul edilemez olduğu kesin. Öyle ki Pers ülkesindeki Akamanış hükümdarları Med krallığını ele geçirip Mezopotamya'ya doğru genişlediklerinde kral Kurus (Kiros veya Keyhüsrev) Babil'de bir fatih değil de kurtarıcı olarak karşılandı. Bilgece davranıp şehre girer girmez Esagil tapınağına koştu ve "Marduk'un ellerini iki eliyle tuttu."

Yıl M.Ö. 539'du; Babil'in bağımsız varlığının önceden bildirilen sonunu gösteriyordu.

Kurus'un ilk işlerinden biri yahudi sürgünlerin Yahuda'ya yeniden dönmelerine ve Kudüs'teki tapınağı yeniden inşa etmelerine izin veren fermanı yayınlamaktı. Günümüzde British Museum'da korunan Kurus Silindir'inde kaydedilmiş olan bu fer-

man Kitabı Mukaddes'i de doğrulamaktadır; Kurus'a göre "Göklerin Tanrısı Yahveh tarafından bunu yapmakla görevlendirilmişti."

Tapınağın Ezra ve Nehemya'nın önderliğinde yeniden inşa edilişi, Yeremya'nın kehanetinde söylediği gibi yıkılışından yetmiş yıl sonra M.Ö. 516'da tamamlandı.

* * *

Babil'in sonunun hikayesi Kitabı Mukaddes'in en muammalı kitaplarından biri olan Daniel Kitabında anlatılır. Daniel'i Babil esaretindeki Yahuda sürgünlerinden biri olarak tanıtan kısım, diğer üç arkadaşıyla birlikte Nebukadnessar'ın maiyetinde hizmet etmek için nasıl seçildiğini ve (tıpkı Mısır'da Yusuf'un yaşadıkları gibi) kralın gelecek olaylarla ilgili alamet rüyalarını yorumladıktan sonra nasıl üst düzeyli göreve atandığını anlatmaktadır.

Bunun ardından kitap Belşassar'ın dönemindeki olaylara geçer; büyük bir şölen sırasında havada beliriveren bir insan eli duvara MENE MENE TEKEL UPARSİN sözlerini yazmıştı. Kralın bilicileri ve büyücülerinden hiçbiri bu yazıyı çözemedi. Son çare olarak –çoktan emekliye ayrılmış olan– Daniel çağırıldı. Ve Daniel anlamı krala şöyle açıkladı: Tanrı krallığının günlerini saydı, terazide tartıldın ve eksik bulundun; krallığın son bulacak, Medler ve Persler arasında bölünecek.

Bundan sonra Daniel'in alamet rüyaları görmeye, "Eskiden Beri Var Olan"ın ve onun ve baş meleklerinin önemli rol oynadığı gelecekle ilgili görümler almaya başladı. Kendi rüyaları ve görümlerinden dolayı şaşkına uğrayan Daniel meleklerden açıklamalarını istedi. Her bir defasında bunların, Babil'in düşüşünün de sonrasına, hatta tapınağın yetmiş yıl sonra tekrar inşa edilecek oluşunun da sonrasına ait gelecekti olayların kehanetleri oldukları anlaşıldı. Pers imparatorluğunun yükselişi ve düşüşü, İskender komutasındaki Yunanlıların gelişi, onun ölümünden sonra hakimiyet bölgesinin bölünüşü ve sonrasında olanlar önceden bildirilmişti.

Yahudi bilgeleri veya Hristiyan Kilisesinin kurucularının aksine modern bilginlerin çoğu (kısmen doğru olan) bu kehanetleri, olup bitmiş olayların sonradan ele alınışı olduğunu (dolayısıyla çok daha sonra, muhtemelen birden fazla yazar tarafından yazıldığını) düşünmekteyseler de Daniel'in deneyimlediği düşlerin, görümlerin ve alametlerin merkezinde şu takıntılı soru vardır: *Ne zaman?* Son krallık, ayakta kalıp hep sürecek olan krallık ne zaman gelecektir?

Bu ancak Yüceler Yücesinin, "Eskiden Beri Var Olan"ın takipçilerinin yaşayıp (hatta onlar arasındaki ölülerin de dirilip) görecekleri krallık olacaktır. Ama Daniel meleklere tekrar tekrar sormaktadır: Ne zaman?

Bir defasında, melek ona gelecekte yaşanacakların bir aşamasında kutsal olmayan bir kralın "belirlenen zamanları, yasaları değiştirmeye" kalkışacağı, bu dönemin "bir vakit, vakitler ve yarım vakit" süreceği ve ancak bundan sonra "Göklerin altındaki krallıklara özgü krallık, egemenlik ve büyüklük kutsallara, Yüceler Yücesinin halkına verileceği" yanıtını verdi.

Bir başka sefer ise açıklayan melek şöyle dedi: "Suçu bağışlatmak, sonsuza dek kalıcı doğruluğu sağlamak, görüm ve peygamberliği mühürlemek... için senin halkına ve kutsal kentine yetmiş hafta yılı kadar zaman saptanmıştır."

Daniel ilahi elçilerden birine daha sormuştu: "Bu şaşırtıcı olayların son bulması ne kadar zaman alacak?" Bilmece gibi bir yanıt aldı: Kehanet edilen her şey "Bir vakit, vakitler ve yarım vakit"ten sonra gerçekleşecekti.

"Adamın söylediklerini duydumsa da anlamadım," diye yazar Daniel. "Bunun için, 'Ey efendim, bunların sonu ne olacak?' diye sordum." Hala şifreli konuşan ilahi varlık şöyle yanıtladı: "Günlük sununun kaldırılıp yıkıcı iğrenç şeyin konduğu zamandan başlayarak 1290 gün geçecek. Bekleyip 1335 güne ulaşana ne mutlu!"

Daniel hala şaşkın durmaktayken Tanrı'nın Meleği şunları ekledi:

Sana gelince, ey Daniel
Son gelinceye dek yoluna devam et.
Rahatına kavuşacak ve
Günlerin sonunda ödülünü almak için uyanacaksın.

Kendi adı "Yahveh tarafından Şifrelenmiş" anlamına gelen Sefanya peygamber, Son Gün gelip de yeryüzünün ulusları Yeruşalim'de toplandığında, hepsi "pak dudaklarla" konuşacak demişti; yani birbirine karışmış dillere, tersten okunması gereken harflere ve saklı şifrelere artık ihtiyaç olmayacaktı.

Ve bizler, Daniel gibi, sormaktayız hala: Ne zaman?

KOZMİK ŞİFRE

"Binlerce yıl önce, olağanüstü varlıklardan oluşan bir ırk Dünya üstündeki yaşamın evrimleşmesini yönlendirip bugün bildiğimiz haliyle insanoğlunun yapısını belirlemişti. İnsanoğluna gökleri nasıl gözlemleyeceğini öğreten bu ırk, bize Kozmik Şifrelerini miras bıraktı,"

diye belirten ünlü yazar Zecharia Sitchin "Dünya Tarihçesi" dizisinin bu yeni kitabında, çok uzun bir zamandan beri inançsızlık ve yanlış anlamalar nedeniyle üstü örtülü kalmış tarihsel gerçekleri birer birer açığa çıkartıyor.

Tanrıların şifreleri ve kehanetlerin yapısıyla ilgili bölümleri okurken, yıldızlardan gelen bu ırkın bizim türümüzü oluştururken kullandığı kozmik şifrenin ne olduğunu öğrenecek ve çok şaşıracaksınız.

ISBN 975-6377-18-6

RM